

**SLUŽBENI VJESNIK
POREČKE I PULSKE BISKUPIJE**

Godina LXV. 2014. broj 1.

Izdaje:
Biskupski ordinarijat u Poreču
Dobrilina 3, 52440 POREČ

Uredio:
*Sergije Jelenić,
kancelar*

tel.: +385 (052) 432 064
faks: +385 (052) 451 785
e-mail: Biskupija@ppb.hr
kancelar@ppb.hr

ISSN 1331 – 761X

KAZALO

BISKUPOVA USKRSNA ČESTITKA	5
I. SVETA STOLICA.....	7
Papina poruka za 22. Svjetski dan bolesnika 2014.....	8
Poruka pape Franje za korizmu 2014.....	9
Poruka pape Franje za 51. Svjetski dan molitve za duhovna zvanja, ...	11
Poruka pape Franje za 48. Svjetski dan sredstava društvene komunikacije, 1. lipnja 2014.....	12
Papina poruka za XXIX. Svjetski dan mlađih 2014.....	15
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 18. prosinca 2013.....	18
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj i nedjelju 22. prosinca 2013.....	19
Poruka pape Franje Urbi et orbi za Božić 2013.....	20
Božićna čestitka nakon poruke Urbi et orbi.....	21
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj, 26. prosinca 2013.....	21
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj i nedjelju 29. prosinca 2013. –.....	22
Molitva Svetoj obitelji.....	22
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj na svetkovinu Svete Bogorodice Marije 1. siječnja 2014.	23
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj 5. siječnja 2014.	24
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj na Bogoavljenje, 6. siječnja 2014.	25
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 8. siječnja 2014.	26
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 12. siječnja 2014.	27
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 15. siječnja 2014.	28
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 19. siječnja 2014.	29
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 22. siječnja 2014.	30
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 26. siječnja 2014.	31
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 29. siječnja 2014.	33
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 2. veljače 2014.	34
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 5. veljače 2014.	35
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 10. veljače 2014.	36
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 12. veljače 2014.	37
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 16. veljače 2014.	38
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 19. veljače 2014. – Apel za mir u Ukrajini	39
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 23. veljače 2014.	40
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 26. veljače 2014. - Apel Svetog Oca	41
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 2. ožujka 2014.	42
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 5. ožujka 2014.	43
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 9. ožujka 2014.	44
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 16. ožujka 2014.	45
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 19. ožujka 2014.	46
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 23. ožujka 2014.	47
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 26. ožujka 2014.	48
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 30. ožujka 2014.	49
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 2. travnja 2014.	50
Papin nagovor uz molitvu Andeo Gospodnj u nedjelju 6. travnja 2014.	51
Papina kateheza na općoj audijenciji u srijedu 9. travnja 2014. – Apel za mir u Siriji	52
Cvjetnica 2014.....	54
II. HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	55
Poruka predsjednika Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za život i obitelj krčkoga biskupa Valtera Župana.....	56
Poruka za Dan posvećenog života 2014.	56
PRIOPĆENJE S IZVANREDNOGA PLENARNOG ZASJEDANJA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE	58
PRIOPĆENJE.....	59
Poslanica biskupa Josipa Mrzljaka, predsjednika Hrvatskog Caritasa, za Tjedan solidarnosti	60
Priopćenje sa XVI. redovnog godišnjeg zajedničkog zasjedanja BK BiH i HBK	61

Izjava biskupa Vijeća biskupske konferencije Europske unije (COMECE) o izborima za Europski parlament 2014.....	62
III. POREČKA I PULSKA BISKUPIJA.....	65
OBLJETNICE SVEĆENIČKOG I BISKUPSKOG REĐENJA.....	66
RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA.....	66
POZIV NA SJEDNICU SVEĆENIČKOG VIJEĆA.....	67
POZIV NA SJEDNICU ZBORA KONZULTORA	67
POZIV NA SJEDNICU ČLANOVA EKONOMSKOG VIJEĆA.....	68
POZIV NA SJEDNICU PASTORALNOG VIJEĆA.....	68
IMENOVANJE UPRAVNOG VIJEĆA BUUK-A.....	69
ZA REKOLEDICIJU.....	69
PREPORUKA PASTORALNIH AKTIVNOSTI U BISKUPIJI	71
IV. VIJESTI IZ ŽIVOTA BISKUPIJE	73
Glazbeno-scenski recital u katoličkom vrtiću.....	74
Božićno primanje porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutleše.....	74
Humanitarni koncert „Istra Bulešiću”	75
Polnoćka u Poreču	76
Polnoćka u pulskoj Katedrali	76
Biskup Kutleša posjetio Svećenički dom „Betanija“	77
Misa svetkovine Božića u Poreču	77
Održan 22. božićni koncert	78
Proslavljen blagdan svetog Stjepana u Novigradu	78
KDPDI	79
Proslava Sv. Ivana u Savudriji	79
Božićni koncert u Pazinu „ <i>Veselje ti navješćujem</i> - <i>Pazincima na dar</i>	80
U Pićnu proslavljen spomendan sv. Nicefora	81
„Te Deum laudamus“ Hvala Svetišnjemu za 2013. godinu	81
Božićni koncert u Umagu	82
Svetkovina Bogojavljenja u Puli	83
Glazbeno druženje u Fažani	84
Akademik Paar u Labinu	84
Hrvatska rukometna reprezentacija posjetila porečkog biskupa	85
Žive jaslice	85
Brak i roditeljstvo u vjerničkoj perspektivi	86
Započeo molitveni hod ekumenske osmire.....	87
U Svetvinčentu proslavljen blagdan sv. Vinka	88
Završena Molitvena osmina za jedinstvo kršćana	89
Proslavljen blagdan sv. Andeleta Merici.....	89
Pula: Pripreme mladih za SHKM u Dubrovniku	90
Susret redovnika i redovnica	90
Proslava sv. Blaža u Grožnjanu	91
O blagdanu sv. Blaža proslavljena 803. obljetnica župe	92
Misa povodom Međunarodnog dana braka	92
Izložba o blaženom Miroslavu Bulešiću.....	93
Obilježavanje Dana bolesnika u Općoj bolnici Pula	94
Stepinčevu u Funtani	95
Proslava svete Foške u Vrsaru	95
Spomendan bl. Mihaela Sopoćka.....	96
Proslava sv. Foške u Žminju i Vodnjanu	97
Biskup Mile Bogović na svećeničkom sastanku u Pazinu	98
NOVA IZDANJA	99
Održana županijska vjerouaučna olimpijada	100

Obilježena 12. obljetnica smrti mons. Antuna Heka	100
Održan ZEMI – Zajednička euharistija mladih Istre	101
Pepelnica u Poreču	102
Održan sastanak dijecezanskih voditelja KMNL Crkve u Hrvata	102
Duhovnost katehete po primjeru bl. Miroslava Bulešića	103
Održan Križni put na Gornjem Kamenjaku	104
20. rođendan Pazinskog kolegija	104
Korizmeni susret biskupijskog Caritasa	107
Proslava svetog Josipa u Puli	107
Predavanje „Blaženi Miroslav Bulešić kao župnik“	108
Biskupijsko korizmeno hodočašće u Eufrazijevu baziliku	109
Podjela službe akolitata	110
Proslava Blagovijesti u Puli	111
Blaženi Miroslav Bulešić kao odgojitelj	111
Korizmeno hodočašće u pulsku katedralu	112
„Blaženi Miroslav Bulešić i čovjek u potrebi“	113
Istarska pasionska baština	114
Održane franjevačke pučke misije	115
ZEMI u Puli	116
NOVO IZDANJE	116
In memoriam: Vlč. Anton Merlić	118

BISKUPOVA USKRSNA ČESTITKA

Isus je uskrsnuo! Aleluja!

Radost uskrsnog jutra već se stoljećima obznanjuje svim ljudima: Isus je uskrsnuo. Pobijedio je smrt. Više ne može umrijeti. On zauvijek živi – vječno živi. Taj vječni život Isus nudi i nama. Poziva nas da ga slijedimo, da budemo s njim ovdje i u vječnosti. Da budemo vječno radosni i sretni.

Zašto se Bog toliko brine za čovjeka? Zašto ga traži, prati, nudi svoju milost, pomoći? Samo je jedan odgovor: Bog ljubi čovjeka. Čovjek je Božje stvorenje. Slika i prilika Božja. Ovdje rado pokušavamo usporediti Boga s dobrom majkom koja se s puno ljubavi brine za svoje dijete. Ali Bog je u ljubavi mnogo veći i od dobre majke, još se više brine za svakog čovjeka. Dapače, Bog čini nešto što je nama nezamislivo: daruje nam svoga Sina koji se žrtvovao za sve nas. Hoće da se svi ljudi po njemu spase.

A kako čovjek odgovara na tu Božju ljubav?

Naša stvarnost je, čini nam se, sve prije nego li sretna. Zlo je prisutno oko nas i u nama. Neprijateljstva, svađe, mržnje, ubijanja, krađe te prijevare u međuljudskim odnosima, a u čovjekovoј duši grijeh stvara nemir, nezadovoljstvo i strah. Čovjek susreće u životu patnju, razne bolesti i na kraju smrt. Jednom riječju: križ.

Isus je ušao u tu ljudsku stvarnost i svojim životom pokazao da se i nošenjem križa može imati mir u srcu, dijeliti radost i nadu drugima oko sebe i sigurnost da se po umiranju s križem ulazi u vječni život. Tko istinski slijedi Isusa pronalazi snagu kako bi drugima mogao oprostiti. Mir i radost može biti prava stvarnost i u ovoj suznoj dolini. Po križu je Isus svojevoljno prihvatio i smrt da bi uskrsnuo, ušao u život vječni.

I mi smo u Isusa povjerivali, prihvatali ga. Trudimo se istinski slijediti ga na životnom putu. Ustrajati nam je, a On nas neće ostaviti. S nama će biti na našem križnom putu i pomoći će nam nositi križ. Neće nam oduzeti križ, jer je on sredstvo spasenja, ali kada s križem posrnemo ili padnemo, blago će nas podići i dati snage za nastavak puta do naše Kalvarije, a tamo će se već nazirati svitanje uskrsnog jutra, našeg uskrsnuća.

Svim vjernicima i svim ljudima dobre volje čestitam sretan i blagoslovjen Uskrs uz obilje Božjeg blagoslova i mira.

✠ Dražen, biskup

I.

SVETA STOLICA

PAPINA PORUKA ZA 22. SVJETSKI DAN BOLESNIKA 2014.

Vjera i ljubav: »I mi smo dužni živote položiti za braću« (1 Iv 3, 16)

Draga braćo i sestre,

1. U prigodi 22. Svjetskog dana bolesnika koji ove godine ima za temu *Vjera i ljubav: »I mi smo dužni živote položiti za braću«* (1 Iv 3, 16), obraćam se na poseban način bolesnicima i svima onima koji im pružaju pomoći i njegu. Crkva u vama, dragi bolesnici, prepoznaje posebnu Kristovu prisutnost. To je istina. Kada trpimo on je uz nas, štoviše, on je u našem trpljenju. On zajedno s nama nosi njegov teret i otkriva mu smisao. Kada je Božji Sin uzašao na križ uništio je samoču patnje i rasvijetlio njezinu tamu. Nalazimo se tako pred misterijem Božje ljubavi prema nama, koja nam ulijeva nadu i hrabrost: nadu, jer se u Božjem naumu ljubavi i sáma noć boli otvara uskrsnom svjetlu; te hrabrost, da se možemo sa svim protivštinama i teškoćama nositi u njegovu društvu, zajedno s njim.

2. Utjelovljeni Sin Božji nije uklonio iz ljudskog iskustva bolest i trpljenje, već je, preuzevši ih na sebe, preobrazio ih i dao im pravi smisao. Dao im je pravi smisao zato jer posljednju riječ nemaju bolest i trpljenje nego novi život u punini; preobrazio ih, jer u jedinstvu s Kristom ne moraju više biti negativni već mogu postati pozitivni. Isus je put i s njegovim Duhom možemo ga slijediti. Kao što nam je Otac darovao Sina iz ljubavi i Sin darovao sebe iz iste ljubavi, i mi možemo ljubiti jedni druge kao što je Bog nas ljubio, dajući život za braću. Vjera u Boga postaje dobrota, vjera u Krista raspetoga daje nam snage da ljubimo do kraja, čak i svoje neprijatelje. Dokaz istinske vjere u Krista je sebedarje i širenje ljubavi prema bližnjemu, osobito prema onima koji to ne zaslužuju, prema onima koji trpe i prema onima koji su marginalizirani.

3. Po krštenju i potvrđi pozvani smo suočiti se Kristu, Dobrom Samarijancu svih onih koji pate: »Po ovom smo upoznali Ljubav: on je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živote položiti za braću« (1 Iv 3, 16). Kada s nježnošću pristupamo onima koji su potrebiti skrbni, mi unosimo nadu i Božji osmjeh u

proturječja svijeta. Kada velikodušno posvećivanje drugima postaje prepoznatljivo obilježje našeg djelovanja, tada otvaramo prostor Kristovu srcu i uživamo u njegovoj toplini, te time pružamo naš doprinos dolasku Božjeg kraljevstva.

4. Da bismo rasli u nježnosti, u osjetljivoj ljubavi ispunjenoj poštivanjem prema drugome, imamo jedan pouzdan kršćanski uzor na koji možemo sa sigurnošću upraviti pogled: to je Majka Isusova i Majka naša, koja je uvijek pozorna na Božji glas i na potrebe i teškoće svoje djece. Nošena božanskim milosrdjem koje se u njoj utjelovilo, Marija zaboravlja samu sebe i nesebično hita iz Galileje u Judeju da se susretne i pomogne rođakinji Elizabeti. Ona se zauzima kod svog Sina na svadbi u Kani, kada vidi da na gozbi ponestaje vina. Ona nosi u svom srcu, na svom životnom putovanju, riječi starca Šimuna koji je prorekao da će joj mač probosti dušu i nepokolebljivom snagom stoji podno Isusova križa. Ona zna kako se prelazi taj put i zbog toga je Majka svih bolesnika i patnika. Možemo joj se s pouzdanjem i sinovskom odanošću utjecati, sigurni da će nam pomoći, da će nas podupirati i da nas neće napustiti. Ona je Majka raspetog i uskrslog Krista: stoji uz naše križeve i prati nas na putu prema uskrsnuću i punom životu.

5. Sveti Ivan, učenik koji je s Marijom stajao pod križem, pomaže nam vratiti se izvorima vjere i ljubavi, srcu Boga koji je »ljubav« (1 Iv 4, 8.16). On nas podsjeća da ne možemo ljubiti Boga ako ne ljubimo braću. Onaj koji s Marijom stoji pod križem uči ljubiti kao što ljubi Isus. Križ je »sigurnost vjerne Božje ljubavi prema nama. Ta je ljubav tako silna da ulazi u naš grijeh i opršta ga, ulazi u naše trpljenje i daje nam snagu da ga podnosimo. Ta ljubav ulazi i u samu smrt da je pobijedi i da nas spasi... Kristov križ poziva nas također da dopustimo da nas ta ljubav obuzme, uči nas uvijek promatrati drugoga s milosrdjem i ljubavlju, napose one koji pate, koji trebaju pomoći« (Križni put s mladima, Rio de Janeiro, 26. srpnja 2013.).

Povjeravam ovaj 22. Svjetski dan bolesnika Marijinu zagovoru, da ona pomogne svim bolesnicima da podnose svoje trpljenje u zajedništvu s Isusom Kristom i bude na pomoć svima onima koji se za njih brinu. Svim bolesnicima, zdravstvenim djelatnicima

i dragovoljcima koji im pomažu od srca udjelujem apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 6. prosinca 2013.

Papa Franjo

PORUKA PAPE FRANJE ZA KORIZMU 2014.

***Postao je siromašan da nas obogati svojim siromaštvom
(usp. 2 Kor 8, 9)***

Draga braće i sestre,

želim vam povodom korizme ponuditi neka korisna razmišljanja za naš osobni i zajednički put obraćenja. Ona se nadahnjuju na riječima svetog Pavla: »Ta poznate darežljivost Gospodina našega Isusa Krista! Premda bogat, radi vas posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvom obogatite« (2 Kor 8, 9). Apostol se obraća kršćanima u Korintu da ih potakne da budu velikodušni u pomaganju vjernicima u Jeruzalemu koji su bili u potrebi. Što te riječi svetoga Pavla govore nama, današnjim kršćanima? Što taj poziv na siromaštvo, na život u siromaštву u evanđeoskom smislu znači nama danas?

Kristova milost

Prije svega pokazuje način na koji Bog djeluje. Bog se ne objavljuje zaognut u svjetovnu moć i bogatstvo, već u slabost i siromaštvo: »*Premda bogat, radi vas posta siromašan...*«. Krist, vječni Božji Sin, jednak u moći i slavi s Ocem, postao je siromašan; sišao je među nas, približio se svakom od nas; ponizio se, »oplijenio se«, da u svemu postane sličan nama (usp. Fil 2, 7; Heb 4, 15). Božje je utjelovljenje veliki misterij! Ali razlog za sve to je njegova božanska ljubav, ljubav koja je milost, velikodušnost, želja za blizinom i on ne oklijeva darovati se i žrtvovati se za ljubljena stvorenja. Ljubav, milosrđe znači dijeliti sve s onim koga se ljubi. Ljubav nas čini sličnim, stvara jednakost, ruši zidove i poništava udaljenosti. Bog je to učinio s nama. Isus, naime, »radio je ljudskim rukama, razmišljaо ljudskim umom, odlučivao ljudskom voljom, ljubio ljudskim srcem. Rođen od Marije Djevice, postao je uistinu jedan od nas, u svemu nama sličan osim u grijehu« (Drugi vat. konc., Past konst. *Gaudium et spes*, 22).

Postavši siromašan, Isus nije tražio siromaštvo zbog njega samog, već – kako kaže sveti Pavao – »da se vi njegovim siromaštvom obogatite«. To nije igranje riječi ili puka fraza. U tome je sažeta Božja logika, logika ljubavi, logika utjelovljenja i križa. Bog nam nije spasenje odaslao s neba, kao milostinju u kojoj se iz čistog altruizma i samilosti daje ono što je suvišno. Kristova ljubav nije takva! Kada Isus silazi u vode Jordana i daje se krstiti od Ivana Krstitelja, ne čini to zato što treba pokoriti ili obraćenje; on to čini zato da bude među ljudima koji trebaju oproštenje, među nama grešnicima, i da preuzme na sebe teret naših grijeha. To je put koji je izabrao da nas utješi, da nas osloboди od naše bijede. Upada u oči da Apostol kaže da smo oslobođeni ne Kristovim bogatstvom, već *njegovim siromaštvom*. Ipak sveti Pavao poznaje dobro »neistraživo bogatstvo Kristovo« (Ef 3, 8), koji je »baštinik svega« (Heb 1, 2).

Što je dakle to siromaštvo kojim nas Isus oslobođa i obogaćuje? To je upravo način kojim nas ljubi, način na koji nam postaje blizak, baš poput Dobrog Samarijanca koji je bio bližnji onom čovjeku koji je polumrtav ostavljen kraj puta (usp. Lk 10, 25s.). Ono što nam daje pravu slobodu, pravo spasenje i pravu sreću je njegova suosjećajna i nježna ljubav kojom je povezan s nama. Kristovo siromaštvo koje nas obogaćuje je njegovo utjelovljenje, njegovo preuzimanje na sebe naših slabosti i grijeha kao izraz beskrajnog Božjeg milosrđa. Kristovo je siromaštvo najveće bogatstvo: Isusovo je bogatstvo njegovo beskrajno povjerenje u Boga Oca, njegovo stalno pouzdanje u njega, njegova želja da traži uvijek i jedino njegovu volju i njegovu slavu. On je bogat kao što je bogato dijete koje osjeća da je voljeno i koje voli svoje roditelje i ne sumnja ni trenutka u njihovu ljubav i nježnost. Isusovo je bogatstvo to što je *Sin*; njegov jedinstveni odnos s Ocem je najveći prerogativ toga siromašnog Mesije. Kada nas Isus poziva da uzmemo

na sebe njegovo »laki jaram«, on nas poziva da se obogatimo tim njegovim »bogatim siromaštvom« i »siromašnim bogatstvom«, da dijelimo s njim njegov sinovski i bratski Duh, da postanemo sinovi i kćeri u Sinu, sinovi i kćeri u bratu prvorodenu (usp. *Rim* 8, 29).

Rečeno je da je jedina žalost ne biti sveti (L. Bloy); mogli bismo također reći da postoji samo jedna prava bijeda: ne živjeti kao Božji sinovi i Kristova braća.

Naše svjedočenje

Mogli bismo misliti da je taj »put« siromaštva bio Isusov put, dok mi, koji dolazimo nakon njega, možemo spasiti svijet odgovarajućim ljudskim sredstvima. Ali to nije tako. U svakom dobu i na svakome mjestu, Bog nastavlja spašavati ljudi i svijet Kristovim siromaštvom, koji čini sebe siromašnim u sakramentima, u svojoj riječi i u svojoj Crkvi, koja je narod siromašnih. Božje bogatstvo ne može prolaziti kroz naše bogatstvo, već uvijek i jedino kroz naše osobno i zajedničko siromaštvo, oživljeno Kristovim duhom.

Po uzoru na našeg Učitelja, pozvani smo boriti se protiv siromaštva naše braće, susretati ih, preuzeti na sebe teret toga siromaštva i konkretno djelovati da ga ublažimo. *Bijeda* nije isto što i *siromaštvo*; bijeda je siromaštvo bez vjere, bez solidarnosti, bez nade. Možemo razlikovati tri vrste bijede: materijalnu, moralnu i duhovnu. *Materijalna bijeda* je ona koju se obično naziva siromaštvom i pogađa one koji žive u uvjetima nedostojnim čovjeka: one koji su lišeni temeljnih prava i osnovnih dobara kao što su hrana, voda, higijenski uvjeti, posao, mogućnost kulturnog razvoja i rasta. Kao odgovor na tu bijedu Crkva nudi svoju pomoć, svoju *diakoniju*, da izade ususret potrebama i izlijeći one rane koje nagrđuju lice čovječanstva. U siromašnima i posljednjima mi vidimo Kristovo lice; ljubeći i pomažući siromašne ljubimo i služimo Krista. Naši su napori usmjereni također na to da u svijetu prestanu kršenja ljudskog dostojanstva, diskriminacije i zlostavljanja, jer su oni, u mnogim slučajevima, uzrok bijede. Kada moć, luksuz i novac postanu idoli, tada oni imaju prednost nad potrebom za pravednom raspodjelom bogatstava. Zato je nužno da se naše savjesti obrate pravdi, jednakosti, umjerenosti i zajedništvu.

Ništa manje nije zabrinjavajuća ni *moralna bijeda*, koja se sastoji u robovanju poroku i grijehu. Kolike su obitelji u tjeskobi jer je jedan od njezinih

članova – često mlađe osobe – rob alkohola, droge, kocke, pornografije! Koliki ne vide više smisao života ili perspektive za budućnost, koliki su samo izgubili nadu! I kolike su osobe u tu bijedu gurnuli nepravedni uvjeti u društvu, nezaposlenost koja im oduzima dostojanstvo kao hraniteljima i pomanjkanje jednakog pristupa obrazovanju i zdravstvenoj skrbi. U tim se slučajevima moralna bijeda može s pravom smatrati prijetećim samoubojstvom. Ta vrsta bijede, koja je također uzrok finansijskog kraha, uvijek je povezana s *duhovnom bijedom*, koja nas pogda kada se udaljimo od Boga i odbacujemo njegovu ljubav. Ako mislimo da ne trebamo Boga koji dopire do nas u Kristu, jer mislimo da smo dovoljni sami sebi, tada smo krenuli putom propasti. Bog je jedini koji doista spašava i oslobađa.

Evangelije je pravi protulijek duhovnoj bijedi: kršćanin je pozvan nositi u sve sredine oslobađajući navještaj da postoji oproštenje za počinjeno zlo, da je Bog veći od naše grešnosti, da nas uvijek slobodno ljubi i da smo stvoreni za zajedništvo i vječni život. Gospodin nas poziva da budemo radosni navjestitelji te poruke milosrđa i nade! Lijepo je iskusiti radost širenja te radosne vijesti, dijeliti s drugima blago koje nam je povjerenio, da bismo utješili srca skršena i davali nadu tolikoj braći i sestrama koji su obavijeni tamom. To znači slijediti i nasljedovati Isusa, koji je išao siromašnima i grešnicima kao što pastir s puno ljubavi traži izgubljenu ovcu. U jedinstvu s njim možemo hrabro otvoriti nove puteve evangelizacije i promicanja osobe.

Draga braćo i sestre, neka ova korizma nađe Crkvu spremnu i pripravnu svjedočiti onima koji žive u materijalnoj, moralnoj i duhovnoj bijedi poruku evanđelja, čija je srž navještaj ljubavi milosrdnog Oca, koji je spreman prigrlići u Kristu svaku osobu. Moći ćemo to učiniti u mjeri u kojoj budemo suobličeni Kristu, koji je postao siromašan i obogatio nas svojim siromaštvom. Korizma je prikladno vrijeme za samoodricanje; bilo bi dobro da se zapitamo čega se to možemo odreći da drugima pomognemo i obogatimo ih svojim siromaštvom. Ne zaboravimo da pravo siromaštvo boli: odricanje ne bi bilo valjano bez te pokorničke dimenzije. Nepovjerljiv sam prema milostinji koja čovjeka ništa ne stoji i koja ne boli.

Neka nas Duh Sveti, zavaljujući kojem »[smo] kao siromašni, a mnoge obogaćujemo; kao oni koji ništa nemaju, a sve posjedujuk« (2 Kor 6, 10), podupre u našim odlukama i ojača našu pozornost i odgovornost prema ljudskoj bijedi, da bismo postali milosrdni i činili milosrđe. S tom željom, jamčim

svoju molitvu da svakom vjerniku i svim crkvenim zajednicama korizmeni hod bude plodonosan i molim vas da molite za mene. Neka vas Gospodin blagoslov i Gospa čuva!

Iz Vatikana 26. prosinca 2013.

Blagdan svetog Stjepana, đakona i prvomučenika

PORUKA PAPE FRANJE ZA 51. SVJETSKI DAN MOLITVE ZA DUHOVNA ZVANJA, 11. svibnja 2014. - Četvrta vazmena nedjelja (Nedjelja Dobrog Pastira)

Tema: *Duhovna zvana - svjedočenje istine*

Draga braćo i sestre!

1. U Evandelju se kaže da »obilazio je Isus sve gradove i sela... Vidjevši mnoštvo, sažali mu se nad njim jer bijahu izmučeni i ophrvani kao ovce bez pastira. Tada reče svojim učenicima: ‘Žetve je mnogo, a radnika malo’« (Mt 9, 35-38). Te nas riječi iznenađuju jer svi znamo da najprije treba orati, sijati, obrađivati, da bi se poslije, kada za to dođe vrijeme, moglo ubrati bogatu žetvu. Isus naprotiv kaže da »žetve je mnogo«. Ali tko je to radio da je urod tako obilan? Odgovor je samo jedan: Bog. Očito je da je njiva o kojoj govori Isus čovječanstvo, a njiva smo mi. A plodonosni rad koji daje »obilje ploda« je Božja milost, zajedništvo s njim (usp. Iv 15, 5). Molitva koju Isus traži od Crkve je molitva da se poveća broj onih koji su u službi njegova Kraljevstva. Sveti Pavao, koji je bio jedan od tih »Božjih suradnika«, neumorno se posvećivao evandelju i Crkvi. Sa sviješću onoga koji je osobno iskusio koliko je Božja spasenjska volja nedokučiva i kako je u temelju svakog poziva Božji milosni zahvat, Apostol podsjeća korintske kršćane: »Božja ste njiva« (1 Kor 3, 9). Zato se u našem srcu javlja prije svega divljenje zbog obilne žetve koju jedino Bog u svojoj darežljivosti može dati; zatim zahvalnost zbog ljubavi koja nas uvijek pretječe; i, konačno, klanjanje zbog djela koje je on učinio, koje traži naš slobodni pristanak da djelujemo s njim i za njega.

2. Toliko smo puta molili riječima psalmiste: »on nas stvori, i mi smo njegovi, njegov smo narod i ovce paše njegove« (Ps 100, 3); ili: »Jer Jahve sebi odabra Jakova, Izraela za dragu svojinu« (Ps 135, 4). Međutim, mi smo Božja »svojina« ne u smislu posjedovanja koje nas čini robovima, već jedne čvrste povezanosti između Boga i nas, u skladu sa savezom koji je vječan, jer »vječna je ljubav njegova« (Ps 136). U izvješću o pozivu proroku Jeremije, na primjer,

Bog podsjeća da on neprestano bdiće nad svakim od nas da se u nama ostvari njegova riječ. U tekstu se koristi slika grane badema, stabla koje prvo procvate, najsavljujući tako ponovno rađanje života na proljeće (usp. Jr 1, 11-12). Sve dolazi od njega i njegov je dar: svijet, život, smrt, sadašnjost i budućnost, ali – umiruje apostol – »vi [ste] Kristovi, Krist Božji« (1 Kor 3, 23). Time je objašnjen način na koji pripadamo Bogu: kroz jedinstveni i osobni odnos s Isusom, koji nam je dan krštenjem od samog početka našeg preporođenja na novi život. Krist je, dakle, taj koji nas stalno poziva svojom riječju, da bismo se pouzdali u Njega, ljubeći ga »iz svega srca, iz svega razuma i iz sve snage« (Mk 12, 33). Zato svaki poziv, premda su putovi različiti, uvijek zahtijeva izlazak iz sebe kako bismo u središte vlastitog života stavili Krista i njegovo evandelje. I u bračnom životu i u različitim oblicima redovničkoga posvećenja, kao i u svećeničkom životu, treba prevladati načine razmišljanja i ponašanja koji nisu u skladu s Božjom voljom. To je, dakle, »izlazak koji nas vodi na put klanjanja Gospodinu i služenju njemu u našoj braći i sestrama« (*Obraćanje članovima Međunarodne unije generalnih poglavara*, 8. svibnja 2013.). Svi smo zato pozvani klanjati se Kristu u našim srcima (1 Pt 3, 15), kako bi dopustili da ih zahvati svojom milošću sadržanoj u sjemenu riječi, koje mora rasti u nama i pretvoriti se u konkretno služenje našim bližnjima. Ne smijemo se bojati: Bog s velikom ljubavlju i spretno prati djelo svojih ruku, u svakoj životnoj dobi. On nas nikada ne napušta! Stalo mu je do ostvarenja njegova nauma o nama i namjerava to ostvariti uz naš pristanak i suradnju.

3. I danas Isus živi i kroči kroz stvarnosti našeg svakodnevnog života da se približi svima, počevši od posljednjih, da nas ozdravi od naših slabosti i bolesti. Obraćam se sada onima koji su spremni čuti Kristov glas koji odzvanja u Crkvi i shvatiti koji je njihov poziv. Pozivam vas da slušate i slijedite Isusa i da

dopustite da vas iznutra preobrave njegove riječi koje »duh su i život su« (*Iv 6, 63*). Marija, Isusova i naša majka, ponavlja također nama: »Što god vam rekne, učinite!« (*Iv 2, 5*). Bit će vam od velike koristi uključiti se s pouzdanjem u zajednički hod neke zajednice koji je kadar oslobođiti u vama i oko vas najbolje energije. Poziv je plod koji dozrijeva na dobro obrađivanju njivi uzajamne ljubavi koja se pretvara u uzajamno služenje, u kontekstu autentičnog crkvenog života. Nijedan se poziv ne rađa ili živi sam za sebe. Poziv se rađa iz Božjeg srca i niče u dobrom tlu vjerničkog naroda, u iskustvu bratske ljubavi. Nije li Isus rekao: »Po ovom će svi znati da ste moji učenici: ako budete imali ljubavi jedni za druge« (*Iv 13, 35*)?

4. Draga braćo i sestre, živjeti to »visoko mjerilo redovitoga kršćanskog života« (usp. Ivan Pavao II., Apost. pismo *Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće*, 31) znači pokatkad ići protiv struje i nailaziti na svom putu na prepreke, izvan nas i u nama samima. Sâm Isus nas opominje: dobro sjeme Božje riječi često otme Zli, zapriječe nevolje, uguše brige i zavodljivosti svijeta (usp. *Mt 13, 19-22*). Sve bi nas te teškoće mogle obeshrabriti i navesti nas da se priklonimo naizgled udobnjim putovima. Ali prava radost pozvanih sastoji se u vjeri i iskustvu da je on, Gospodin, vjeran. A s Njim možemo hoditi putom života, biti učenici i svjedoci Božje ljubavi, otvoriti srce za velike ideale, za velike stvari. »Gospodin nije izabrao nas kršćane za male stvari; uvijek težite

naprijed, stremite velikim stvarima. Utrošite svoj život za velike ideale!« (*Homilija na misi s podjeljivanjem sakramenta potvrde*, 28. travnja 2013.). Od vas biskupâ, svećenikâ, redovnikâ, te kršćanskih zajednicâ i obitelji tražim da pastoral zvanja usmjerite u tom pravcu, prateći mlade na putovima svetosti koji, budući da su osobni, »zahtijevaju istinsku i vlastitu pedagogiju svetosti, koja treba biti sposobna prilagoditi se pojedinim osobama. Ona će morati spojiti bogatstva ponude upućene svima, dakle tradicionalne oblike osobne i zajedničke pomoći te novije oblike ponudene u skupinama i u pokretima koje Crkva priznaje« (Ivan Pavao II., Apost. pismo *Novo millennio ineunte. Ulaskom u novo tisućljeće*, 31).

Oraspoložimo dakle svoje srce da bude »dobro tlo«, da slušamo, prihvaćamo i živimo Božju riječ i tako donosimo rod. Što se budemo bolje znali sjediniti s Isusom kroz molitvu, Sveti pismo, euharistiju i sakramente slavljenе i življene u Crkvi i životom bratstvu, to će više u nama rasti radost suradnje s Bogom u službi Kraljevstva milosrđa i istine, pravde i mira. I žetva će biti obilna, razmjerna milosti koju budemo s poučljivošću znali primiti u sebe. U toj nadi, i s molbom da molite za mene, svima od srca podjelujem svoj apostolski blagoslov.

Iz Vatikana, 15. siječnja 2014.

Papa Franjo

PORUKA PAPE FRANJE ZA 48. SVJETSKI DAN SREDSTAVA DRUŠTVENE KOMUNIKACIJE, 1. LIPNJA 2014.

Komunikacija u službi istinske kulture susreta

Draga braćo i sestre,

danas živimo u svijetu koji postaje sve »manji« i gdje bi se stoga moglo činiti da nam je svima lakše jedni drugima biti bližnji. Razvoj na polju transporta i komunikacijske tehnologije omogućuje nam približiti se jedni drugima i sve nas više povezuje, dok nas globalizacija čini sve više međuzavisnima. U svijetu, međutim, i dalje postoje podjele, koje su katkad vrlo duboke. Na globalnoj razini vidimo skandalozni jaz između izobilja koje uživaju najbogatiji i bijede u kojoj grcaju najsiromašniji. Često je dovoljno samo proći ulicama gradova da se vidi kontrast

između ljudi koji žive na pločniku i blještavih izloga trgovina. Toliko smo se na to navikli da nas to više uopće ne uznemiruje. Naš svijet trpi od mnogih oblika isključivanja, marginalizacije i siromaštva, a da i ne govorimo o sukobima u kojima su isprepleteni ekonomski, politički, ideoološki i, nažalost, također religijski uzroci.

U tome svijetu, *mediji* nam mogu pomoći osjetiti se bliže jedni drugima i stvoriti novi osjećaj jedinstva ljudske obitelji koji potiče na solidarnost i ozbiljno zauzimanje za dostojanstveniji život. Dobra komunikacija nam pomaže da se sve više jedni

drugima približimo i bolje se međusobno upoznamo, da budemo više ujedinjeni. Zidovi koji nas dijele mogu se prevladati jedino ako smo spremni jedni druge slušati i jedini od drugih učiti. Trebamo pomiriti međusobne različitosti oblicima dijaloga koji nam pomažu rasti u razumijevanju i poštivanju. Kultura susreta zahtijeva da budemo spremni ne samo davati, već i primati od drugih. *Mediji* nam mogu uvelike u tome pomoći, pogotovo danas, kada su mreže komunikacije dostigne neslućeni napredak. *Internet*, na poseban način, pruža goleme mogućnosti susreta i solidarnosti među svima. To je zaista dobro, to je Božji dar.

To međutim ne znači da ne postoje određeni problemi: brzina kojom se prenose informacije nadilazi našu sposobnost razmišljanja i prosuđivanja i ne dopušta uravnotežen i ispravan oblik samoizražavanja. Različitost mišljenja može se promatrati kao bogatstvo, ali to također omogućuje ljudima da se zabarikadiraju iza izvorâ informacija koji odgovaraju samo njihovim željama i idejama, ili također određenim političkim i gospodarskim interesima. Svijet komunikacija može nam pomoći kako proširiti svoja znanja tako i, naprotiv, navesti nas na pogrešan put. Želja za digitalnom povezanošću može imati za posljedicu da se izoliramo od naših bližnjih, od onih koji su oko nas. Ne smije se pritom previdjeti činjenicu da su oni koji, iz različitih razloga, nemaju pristup društvenim *medijima* izloženi opasnosti da budu isključeni.

Ta su ograničenja stvarna. Ipak, ona nam nisu opravdavanje da odbacimo društvene *medije*, nego nas podsjećaju da je komunikacija, u konačnici, više ljudsko no tehnološko postignuće. Što nam to, dakle, pomaže u digitalnom svijetu rasti u čovještvu i uzajamnom razumijevanju? Moramo, primjerice, ponovno otkriti određeni osjećaj opuštenosti i staloženosti. Za to treba vremena i za to treba imati sposobnost šutnje i slušanja. Trebamo također biti strpljivi ako želimo shvatiti onoga koji je drukčiji od nas. Osoba potpuno otvoreno govori o sebi kada je se ne samo tolerira, već kada zna da je doista prihvaćena. Ako doista pozorno slušamo druge, naučit ćemo također gledati svijet drukčijim očima i cijeniti bogatstvo ljudskog iskustva u obliku u kojem se očitovalo u različitim kulturama i tradicijama. Naučit ćemo također više cijeniti velike vrijednosti nadahnute kršćanstvom, kao što su shvaćanje čovjeka kao osobe, narav braka i obitelji, ispravno razlikovanje između vjerskoga i političkoga područja, načelâ solidarnosti i supsidijarnosti, i mnoge druge.

Kako dakle komunikacija može biti u službi istinske kulture susreta? I što za nas, Gospodinove učenike, znači susretati druge u svjetlu evanđelju? Kako, unatoč svim svojim ograničenostima i grijesima, možemo jedni drugima postati bližnji? Ta se pitanja sažimaju u ono pitanje koje je jednoga dana zakonoznanac, to jest komunikator, uputio Isusu: »A tko je moj bližnji« (*Lk 10, 29*). To nam pitanje pomaže promatrati komunikaciju kroz prizmu toga pojma »biti bližnji«. To pitanje se može parafrazirati na ovaj način: kako možemo drugima biti »bližnji« u korištenju komunikacijskih sredstava i novom svijetu koje su stvorile digitalne tehnologije? Odgovor na to pitanje nalazim u prispolobi o dobrom Samarijancu, koja je također prispoloba o komunikatoru. Onaj tko komunicira, naime, postaje drugome bližnji. A dobri Samarijanac ne samo da se približio nego je i preuzeo na sebe brigu o onom čovjeku koji je polumrtav ležao uz cestu. Isus izokreće naše shvaćanje: nije, naime, riječ o tomu da u drugome vidim nekoga meni slična, nego o mojoj sposobnosti da budem drugome bližnji. Komunicirati dakle znači postati svjesni da smo ljudska bića, djeca Božja. Svida mi se tu sposobnost komunikacije nazvati »bliskost«.

Kad god je glavna svrha komunikacije potaknuti na potrošnju ili manipulaciju ljudima, tada je riječ o silovitom napadu poput onoga kojem je bio izložen čovjek iz prispolobe kojeg su razbojnici pretukli i ostavili uz cestu. U njemu levit i svećenik ne vide svog bližnjeg, već stranca od kojeg se bolje držati podalje. U to je doba njihova reakcija bila uvjetovana pravilima o obrednoj čistoći. Danas postoji opasnost da neki *mediji* toliko uvjetuju naše odgovore da propuštamo vidjeti našeg stvarnog bližnjeg.

Nije dovoljno jednostavno proći »digitalnim« putovima, to jest jednostavno biti »na vezi«: potrebno je da ta povezanost preraste u istinski susret. Ne možemo živjeti sami, zatvoreni u same sebe. Nosimo u sebi potrebu da volimo druge i da budemo voljeni. Trebamo nježnost. Komunikacijske strategije ne jamče ljepotu, dobrotu i istinitost komunikacije. Svijetu medija ne smije biti tuđa briga za čovječanstvo, pozvan je pokazati nježnost. Digitalna mreža može biti mjesto bogato čovječnošću; mreža ljudi a ne mreža žicâ. Nepristranost medija je samo prividna: jedino onaj koji u komunikaciju uključuje samoga sebe može predstavljati istinsku referentnu točku za druge. Osobno je uključivanje temelj vjerodostojnosti komunikatora. Kršćansko svjedočenje, zahvaljujući internetskoj mreži, može time doprijeti do periferija ljudske egzistencije.

Kao što sam više puta ponovio: ako moram birati između Crkve pune modrica koja izlazi na ulice i Crkve koja boluje od autoreferencijalnosti, onda radijem biram ovu prvu. A te su ulice svijet gdje ljudi žive i gdje se može do njih stvarno doprijeti i iskazati im ljubav. Digitalni su putovi jedni od tih putova, prepuni ljudi koji su često ranjeni, muškaraca i žena koji traže spasenje ili nadu. Također zahvaljujući internetu, kršćanska se poruka može pronijeti »sve do kraja zemlje« (*Dj 1, 8*). Držati vrata naših crkava otvorenima znači također držati ih otvorenima i u digitalnom svijetu bilo zato da ljudi, u kojoj god da se životnoj situaciji nalazili, mogu ući bilo pak zato da evandelje može izići van i doprijeti do svih. Pozvani smo svjedočiti da je Crkva dom svih ljudi. Jesmo li sposobni komunicirati sliku takve Crkve? Komunikacija pridonosi oblikovanju misijskog poziva čitave Crkve, a društvene mreže danas predstavljaju jedan od načina na koji ljudi mogu iskusiti taj poziv na ponovno otkrivanje ljepote vjere, ljepote susreta s Kristom. I na području komunikacija trebamo Crkvu koja je kadra donijeti toplinu i zapaliti srca.

Kršćansko se svjedočanstvo ne daje zasipanjem vjerskim porukama, nego željom da sebe darujemo drugima kroz »spremnost darovati samoga sebe drugima na način da se strpljivo i s poštivanjem zanimamo za njihova pitanja i sumnje s kojima se susreću na svom putu traženja istine i smisla ljudskog postojanja« (Benedikt XVI., *Poruka za Svjetski dan sredstava društvene komunikacije 2013.*). Sjetimo se učenika iz Emausa. Treba znati ući u dijalog s današnjim muškarcima i ženama da bismo shvatili njihova očekivanja, sumnje, nade i pružili im evandelje,

to jest Isusa Krista, utjelovljenog Boga, koji je umro i uskrsnuo zato da nas osloboди od grijeha i smrti. Naš se izazov sastoji u tome da budemo duboke osobe, pozorne na ono što se oko njih događa i duhovno osjetljive. Voditi dijalog s nekim znači biti uvjeren da drugi ima nešto vrijedno za reći, dati prostora za njegovo stajalište i njegove prijedloge. Voditi dijalog ne znači odreći se vlastitih idejâ i tradicijâ, već težnje da su one jedine i apsolutne.

Neka nam slika dobrog Samarijanca, koji liječi rane izranjenog čovjeka izlijevajući na njih ulje i vino, bude vodilja i nadahnuc. Neka naša komunikacija bude miomirisno ulje koje ublažava bol i dobro vino koje razveseljuje srce čovječe. Neka svjetlo koje donosimo drugima ne bude plod vještine uljepšavanja ili specijalnih efekata, već naše bliskosti – ispunjene ljubavlju i nježnošću – s onima koje susrećemo na svom životnom putu. Ne plašimo se postati građani digitalnog svijeta. Važno je da se Crkva pobrine da bude prisutna u svijetu komunikacije, da bi stupila u dijalog s današnjim čovjekom i pomogla mu da susretne Krista. Ona treba biti Crkva na strani drugih, Crkva koja je kadra pratiti sve ljude na njihovu životnom putu. U tome kontekstu revolucija koja se događa u komunikacijskim medijima i informacijskim tehnologijama predstavlja veliki i uzbudljiv izazov, koji zahtijeva svježe snage i novu imaginaciju za prenošenje Božje ljepote drugima.

Iz Vatikana, 24. siječnja 2014., na blagdan svetog Franje Saleškog

Papa Franjo

PAPINA PORUKA ZA XXIX. SVJETSKI DAN MLADIH 2014.

»Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!« (Mt 5, 3)

Dragi mladi,

još mi je u životu sjećanje naš susret u Rio de Janeiru prigodom 28. Svjetskog dana mladih. Bilo je to veliko slavlje vjere i bratstva! Divni brazilski narod prigrlio nas je širom raširenih ruku, poput kipa Krista Otkupitelja koji s uzvisine Corcovada dominira veličanstvenim prizorom plaže Copacabana. Na obalama mora Isus je ponovio svoj poziv da svaki od nas postane njegovu učenik misionar, da ga otkrije kao najdragocjenije blago svoga života i dijeli to bogatstvo s drugima, onima koji su blizu i onima koji su daleko, sve do najudaljenijih zemljopisnih i egzistencijalnih periferija našeg doba.

Iduća etapa interkontinentalnog hodočašća bit će grad Krakov 2016. Do tada, u naredne tri godine želim zajedno s vama razmišljati o evanđeoskim blaženstvima koja nalazimo u Matejevom Evangeliju (5, 1-12). Ove ćemo godine razmišljati o prvom: »Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo nebesko!« (Mt 5, 13); za 2015. predlažem drugo blaženstvo: »Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!« (Mt 5, 8); i, na kraju, 2016. tema će biti »Blago milosrdnima: oni će zadobiti milosrđe!« (5, 7).

1. Revolucionarna snaga blaženstava

Za nas je uvijek radosno iskustvo čitati i razmišljati o blaženstvima! Isus ih je proglašio u svojoj prvoj velikoj propovijedi, na obali Galilejskog jezera. Na obali se okupilo veliko mnoštvo te se Isus morao uspeti na goru da poučava učenike. Zato se ta propovijed zove »Govor na gori«. U Bibliji se goru smatra mjestom gdje se Bog objavljuje, a Isus koji propovijeda na gori predstavlja se kao božanski učitelj, kao novi Mojsije. A što on to ljudima poručuje? Isus nam pokazuje put u život, onaj put kojim je on sâm prošao. Sâm Isus je taj put i on predlaže taj put kao *put koji vodi pravoj sreći*. U čitavom svom životu, od rođenja u betlehemskoj štalici pa sve do smrti na križu i uskrsnuća, Isus je u sebi utjelovljivao blaženstva.

Sva su se obećanja o Božjem kraljevstvu u njemu ispunila.

Naviještanjem blaženstava Isus nas poziv da ga slijedimo, da kročimo zajedno s njim putom ljubavi, jedinim putem koji vodi u vječni život. To nije lak put, ali Gospodin nam jamči svoju milost i nikada nas ne ostavlja same. Siromaštvo, tuge i žalosti, poniženja, borba za pravdu, napor i svakodnevni obraćenja, borbe da živimo poziv na svetost, progoni i mnogi drugi izazovi prisutni su u našem životu. Ali ako otvorimo vrata Isusu, ako pustimo da on uđe u naše živote, ako dijelimo s njim radost i boli, iskusit ćemo mir i radost koje jedino Bog, beskrajna ljubav, može dati.

Isusova blaženstva donose revolucionarnu novost. Ona predstavljaju model sreće koji je u suprotnosti s onim kojeg obično prenose mediji i prevladavajuće mišljenje. Za svjetovni je način razmišljanja sablazan da je Bog postao jedan od nas, da je umro na križu! Prema logici ovoga svijeta, one koje Isus proglašava blaženima smatra se »gubitnicima«, slabiciima. Veliča se naprotiv uspjeh po svaku cijenu, blagostanje, nadutost moćnika, samopotvrđivanje na štetu drugih.

Isus pred nas, dragi mladi, stavlja izazov da ozbiljno shvatimo njegov pristup životu i odlučimo koji je pravi put za nas i koji vodi istinskoj sreći. To je veliki izazov vjere. Isus se nije bojao pitati svoje učenike žele li ga zaista slijediti ili bi radije išli drugim putovima (usp. Iv 6, 67). Šimun zvani Petar imao je hrabrosti odgovoriti: »Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga!« (Iv 6, 68). Ako budete i vi znali reći »da« Isusu, vaš će se mladi život ispuniti smislom i tako će biti plodonosan.

2. Da bi bili sretni potrebna je hrabrost

Ali što znači biti »blaženi« (na grčkom *makarioi*)? Biti blaženi znači biti sretni. Recite mi: želite li stvarno biti sretni? U dobu u kojem nas mame mnogi prividi sreće, u opasnosti smo da se zadovoljimo s malim i ne težimo nečem većem kada je riječ o smislu

života. Vi naprotiv težite velikim stvarima! Otvorite svoja srca! Kao što je govorio blaženi Piergiorgio Frassati »živjeti bez vjere, nemati baštinu koja će se čuvati, posustati u borbi za istinu, ne znači živjeti već životariti. Ne smijemo nikada životariti, već moramo živjeti« (*Pismo I. Boniniju*, 27. veljače 1925.). Na dan beatifikacije Piergiorgia Frassatija, 20. svibnja 1990., Ivan Pavao II. ga je nazvao »čovjekom blaženstava« (*Homilia na misi*: AAS 82 [1990], 1518).

Ako ste doista otvoreni najdubljim težnjama svoga srca shvatit ćete da u vama postoji neugasiva želja za srećom i to će vam omogućiti da raskrinkate i odbacite mnoge »jeftine« ponude koje nalazite oko sebe. Kada tražimo jedino uspjeh, zadovoljstvo i sebično posjedovanje i to pretvorimo u idole, možda ćemo doživjeti kratkotrajno veselje, osjetiti lažni osjećaj zadovoljstva, ali na kraju postajemo robovi, vječno smo nezadovoljni, nešto nas tjera da uvijek tražimo više. Vrlo je žalosno vidjeti mladu osobu koja »ima sve«, ali je umorna i slaba.

Pišući mladima sveti Ivan je napisao: »jaki [ste] i riječ Božja u vama ostaje i pobijedili ste Zloga« (*I Iv 2, 14*). Mladi koji se odluče za Krista su snažni, hrane se njegovom riječju i ne »prejedaju« se drugim stvarima! Imajte hrabrosti plivati protiv struje! Imajte hrabrosti za pravu sreću! Recite »ne« kulturi prolaznog, površnosti i odbacivanja, koja smatra da niste sposobni preuzeti na sebe odgovornost i suočiti se s velikim životnim izazovima.

3. *Blago siromasima duhom...*

U prvom blaženstvu, koje je tema idućeg Svjetskog dana mlađih, kaže se da su sretni *siromasi duhom*, jer njihovo je Kraljevstvo nebesko. U vremenu u kojem mnogi trpe zbog ekonomске krize, može se činiti nepriličnim dovoditi siromaštvo i sreću jedno s drugim u vezu. Kako dakle možemo siromaštvo shvaćati kao blagoslov?

Prije svega pokušajmo shvatiti što znači to »*siromasni duhom*«. Kada se Sin Božji utjelovio, izabrao je put siromaštva i poniženja. Kao što kaže sveti Pavao u Poslanici Filipljanima: »Neka u vama bude isto mišljenje kao i u Kristu Isusu: On, trajni lik Božji, nije se kao plijena držao svoje jednakosti s Bogom, nego sam sebe ‘opljeni’ uzevši lik *sluge*, postavši ljudima sličan; obličjem čovjeku nalik« (2, 5-7). Isus je Bog koji se lišava svoje slave. Ovdje vidimo da Bog bira siromaštvo: premda bogat posta siromašan da nas obogati svojim siromaštvom (usp. 2 Kor 8, 9). To je otajstvo koje razmatramo u jaslicama kada promatramo Sina Božjega u štalici, a potom na

križu, gdje ta oplijenjenost samoga sebe dostiže svoj vrhunac.

Grčki pridjev *ptochós* (siromašan) nema čisto materijalno značenje, već znači »prosjak«. Taj izraz treba dovesti u vezu s hebrejskim pojmom *anawim*, »Božji siromasi«, koji doziva u pamet poniznost, svijest o vlastitim ograničenostima i egzistencijalnom siromaštvu. *Anawim* se uzdaju u Gospodina, znaju da ovise o njemu.

Isus je, kao što je to dobro uočila sveta Terezija od Djeteta Isusa, svojim utjelovljenjem došao među nas kao prosjak koji traži našu ljubav. U *Katekizmu Katoličke Crkve* se govori o čovjeku kao »prosjaku Božjem« (br. 2559) i kaže se da je molitva susret Božje i naše žedi (br. 2650).

Sveti Franjo Asiški je potpuno pronikao tajnu blaženstva siromašnih duhom. Naime, kada mu je Isus osobno progovorio u gubavcu i Raspetom, on je prepoznao Božju veličinu i vlastitu neznatnost. U svojoj molitvi taj je Siromašak sate provodio pitajući Gospodina: »Tko si ti? Tko sam ja?«. Odrekao se lagodnog i bezbržnog života i vezao se uz »gospodu siromaštvo« da nasljeđuje Isusa i doslovno slijedi evandelje. U Franjinu su životu *nasljedovanje Krista siromašna i ljubav prema siromasima* neraskidivo povezani, kao dvije strane iste medalje.

Vi biste me dakle mogli pitati: što možemo konkretno učiniti da se to *siromaštvo u duhu* pretoči u način života, kako da postane stvarnim dijelom našeg života? Kao odgovor na to pitanje reći ću tri stvari.

Prije svega trebate nastojati biti *slobodni od materijalnih stvari*. Gospodin nas poziva na evanđeoski način života označen umjereniču, da ne podlegnemo konzumerističkoj kulturi. To znači da treba tražiti ono bitno i naučiti se oslobođiti mnogih površnih i beskorisnih stvari koje nas guše. Odrecimo se silne želje za posjedovanjem, klanjanja novcu i njegova rasipnog trošenja. Stavimo Isusa na prvo mjesto. On nas može oslobođiti od idolopoklonstava koja nas čine robovima. Stavite svoje pouzdanje u Boga, dragi mlađi! On nas poznaje, ljubi nas i nikada nas ne zaboravlja. Kao što se brine za poljske llijane (usp. Mt 6, 28), tako neće dopustiti da nam išta nedostaje! Ako želimo izaći iz ekonomске krize moramo biti spremni promijeniti svoj način života i izbjegavati toliku rasipnost. Jednako kao što nam je potrebna hrabrost da budemo sretni, tako nam je potrebna hrabrost da budemo umjereni.

Drugo: da bi to blaženstvo u svom životu proveli u djelu trebamo doživjeti »obraćenje«

u svom odnosu prema siromašnima. Moramo se za njih brinuti, biti osjetljivi za njihove duhovne i materijalne potrebe. Vama mladi na osobit način povjeravam zadaću da ponovno u središte kulture stavite solidarnost. Suočeni sa starim i novim oblicima siromaštva – nezaposlenošću, migracijom i raznim vrstama ovisnosti –, imamo dužnost biti budni i svjesni te pobijediti napast ravnodušnosti. Moramo se sjetiti i onih koji se ne osjećaju voljenima, koji nemaju nade za budućnost, koji su digli ruke od života zato jer su obeshrabreni, razočarani i prestrašeni. Moramo naučiti biti sa siromašnima. Ne smiju nam samo usta biti puna siromaha a da ništa ne činimo za njih! Pođimo im ususret, gledajmo ih u oči, slušajmo ih. Siromašni su za nas konkretna prigoda da susretнемo samoga Krista, da dotaknemo njegovo ispaćeno tijelo.

Ali – i to je treća stvar koju vam želim reći – siromasi nisu samo osobe kojima mi možemo nešto dati. I oni nama mogu mnogo pružiti i mnogo toga nas naučiti. Možemo toliko naučiti iz mudrosti siromaha! Sjetimo se da je jedan svetac iz 18. stoljeća, Benedetto Giuseppe Labre, koji je živio na rimskim ulicama od milostinje koju bi mu udijelili ljudi, postao duhovni savjetnik mnogim osobama, među kojima je bilo i plemića i crkvenih velikodostojnika. U stanovitom smislu siromasi su naši učitelji. Oni nam pokazuju da se čovjekova vrijednost ne mjeri time koliko posjeduje ili koliko novaca ima na računu u banci. Siromah, osoba lišena materijalnih dobara, nikada ne gubi svoje dostojanstvo. Siromasi nas mogu mnogo naučiti o poniznosti i pouzdanju u Boga. U prisopodobi o farizeju i cariniku (*Lk 18, 9-14*) Isus stavlja ovog potonjeg kao uzor jer je ponizan i priznaje se grešnikom. I udovica koja je bacila dva novčića u hramsku riznicu je primjer darežljivosti onoga koji, premda ima malo ili ništa, daje sve (*Lk 21, 1-4*).

4. ...njihovo je Kraljevstvo nebesko

Središnja tema Isusova evanđelja je Božje kraljevstvo. Isus je Božje kraljevstvo u osobi, on je Emanuel, s nama Bog. U samo je čovjekovo srce usađena želja da se kraljevstvo, Božje gospodstvo, uspostavi i raste. Kraljevstvo je ujedno i dar i obećanje. Već nam je dano u Isusu, ali se tek treba ostvariti u punini. Zato se svakoga dana molimo Ocu: »dođi kraljevstvo tvoje«.

Postoji duboka veza između siromaštva i evangelizacije, između teme prošlog Svjetskog dana mladih - »Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode« (*Mt 28, 19*) - i ovogodišnje teme: »Blago siromasima duhom: njihovo je kraljevstvo

nebesko!« (*Mt 5, 3*). Gospodin želi siromašnu Crkvu koja naviješta evanđelje siromasima. Kada je poslao dvanaestoricu u misiju, Isus im je rekao: »Ne stječite zlata, ni srebra, ni mjedi sebi u pojase, ni putne torbe, ni dviju haljinu, ni obuće, ni štapa. Ta vrijedan je radnik hrane svoje« (*Mt 10, 9-10*). Evandeosko siromaštvo je temeljni preduvjet za širenje Božjeg kraljevstva. Najljepše i najspontanije izraze radosti koje sam vidio u svom životu bile su one siromašnih osoba koje imaju malo toga na što bi se mogle navezati. Evangelizacija u našem dobu mora biti plod radosti koja se prenosi na druge.

Kao što smo vidjeli blaženstvo siromašnih duhom oblikuje naš odnos s Bogom, materijalnim dobrima i siromasima. Promatraljući Isusov primjer i riječi, zamjećujemo koliko trebamo obraćenje, da nad logikom »sve više imati« prevlada logika »sve više biti«! Sveci nam mogu pomoći shvatiti duboko značenje blaženstava. Proglašenje svetim Ivana Pavla II., koje će se održati na Drugu vazmenu nedjelju, u tome je smislu događaj koji naše srce ispunja radošću. On će biti veliki zaštitnik Svjetskih dana mladih, čiji je bio pokretač i zagovornik. U općinstvu svetih on će nastaviti biti svima vama otac i prijatelj.

U travnju se obilježava također trideseta obljetnica predaje Jubilejskog križa otkupljenja mladima. Simboličnim čina Ivana Pavla II. bio je početak velikog hodočašća mladih u kojem se u međuvremenu prešlo svih pet kontinenata. Mnogi pamte riječi kojima je papa, na Nedjelju uskrsnuća Gospodinova 1984., pratio taj svoj čin: »Dragi mladi, na završetku Svetе godine povjeravam vama sam znak ove Jubilejske godine: Kristov križ! Nosite ga u svijet, kao znak ljubavi Gospodina Isusa prema čovječanstvu, i naviještajte svima da je samo u Kristu umrlom i uskrslom spasenje i otkupljenje«.

Dragi mladi, *Veliča*, himan Marije, koja je bila siromašna u duhu, je također himan onoga koji živi blaženstva. Radost evanđelja izvire iz siromašna srca, koje zna veličati i diviti se Božjim djelima, poput Djevičina srca, koju će svi naraštaji zvati »blaženom« (usp. *Lk 1, 48*). Neka nam ona, majka siromaha i zvijezda nove evangelizacije, pomogne živjeti evanđelje, ucijepiti blaženstva u naš život i imati hrabrosti da budemo sretni.

Iz Vatikana, 21. siječnja 2014., spomendan svete Agneze, djevice i mučenice

Papa Franjo

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 18. PROSINCA 2013.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Ovaj se naš susret odvija u duhovnom ozračju došašća, kojem još veći intenzitet daje božićna devetnica, u kojoj se nalazimo ovih dana i koja nas vodi do božićnih blagdana. Zato želim danas s vama razmišljati o svetkovini Rođenja Isusova, tom blagdanu povjerenja i nade, koji nadilazi nesigurnosti i pesimizam. A razlog naše nade je ovaj: Bog je s nama i Bog se još uvijek pouzdaje u nas! Upamtite dobro: Bog je s nama i Bog se još uvijek pouzdaje u nas. Kako je velikodušan Bog Otac! On dolazi boraviti s ljudima, izabire zemlju kao svoje boravište da bude zajedno s čovjekom i da ga ovaj može susresti ondje gdje provodi svoje dane u radosti i žalosti. Zato zemlja nije samo "dolina suza", već je mjesto gdje je sâm Bog postavio svoj šator, mjesto susreta Boga sa čovjekom, solidarnosti Boga s ljudima.

Bog je htio podijeliti s nama naše ljudsko stanje dotle da je postao jedno s nama u Isusovoj osobi, koji je pravi čovjek i pravi Bog. Ali tu ima nešto što još više iznenađuje. Božja prisutnost među ljudima nije se ostvarila na idealan, idiličan način, nego u ovom stvarnom svijetu, označenom tolikim dobrim i lošim stvarima, označenom podjelama, zlom, siromaštvo, nadutostima i ratovima. On je izabrao prebivati u našoj povijesti takvoj kakva jest, sa svom težinom njezinih granicâ i njezinih dramâ. Tako je pokazao na nenadmašan način svoju milosrdnu naklonost punu ljubavi prema ljudskim stvorenjima. On je Bog-s-nama, Isus je Bog-s-nama. Vjerujete li vi to? Ispovjedimo sada zajedno to: Isus je Bog-s-nama! Isus je Bog-s-nama oduvijek i zauvijek s nama u trpljenjima i u bolima povijesti. Isusovo rođenje je očitovanje da je Bog "stao" jednom zauvijek na

čovjekovu stranu, da nas spasi, da nas iznova digne iz pepela naših bijedâ, naših nevoljâ, naših grijehâ.

Odatle dolazi veliki "dar" betlehemskog djetešća: ono nam nosi duhovnu snagu, snagu koja nam pomaže da nas naši naporî, naši očaji, naše žalosti ne shrvaju, donosi nam lijepu vijest da smo beskrajno ljubljeni i da nas sve ponaosob ljubi Bog, a ta nam ljubav ne samo pomaže njega upoznati, nego nam ga ona i daruje, ona nas povezuje s njim!

Iz radosnog razmatranja otajstva Sina Božjega rođenog za nas, možemo izvući dva zaključka.

Prvi je da ako se o Isusovu rođenju Bog objavljuje ne kao onaj koji je visoko iznad nas i kao vladar svemira, već kao onaj koji se spušta, silazi na zemlju malen i siromašan, znači da se mi, ako želimo biti slični njemu, ne smijemo postavljati iznad drugih, već štoviše moramo biti ponizni, staviti se u službu drugu, biti maleni s malenima i siromašni sa siromašnjima. Ali je jako ružno kada neki vjernik ne želi biti ponizan, kada ne želi služiti. Kršćanin koji se posvuda šepiri je ružan: to nije kršćanin, to je pogani. Kršćanin služi, ponižava se. Ne dopustimo da ta naša braća i sestre ne osjećaju nikada samima!

Druga posljedica: ako se Bog, po Isusu, povezao sa čovjekom do te mjere da je postao poput jednog od nas, to znači da što god da smo učinili nekom bratu ili sestri učinili smo njemu. To nam doziva u svijest sâm Isus: tko bude nahranio, prihvatio, pohodio, ljubio jednog od najmanjih i najsilomašnijih među ljudima, učinit će to Božjem Sinu.

Povjerimo se majčinskom zagovoru Marije, Isusove i naše majke, da nam pomogne na ovaj sveti Božić, koji je sada već blizu, prepoznati u licu našega bližnjega, osobito u najslabijim i najviše marginaliziranim osobama, sliku utjelovljenog Sina Božjega.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 22. PROSINCA 2013.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na ovu četvrtu nedjelju došašća, Evandelje nam progovara o događajima koji su prethodili Isusovu rođenju. Evangelist Matej ih predstavlja s točke gledišta svetog Josipa, zaručnika Djevice Marije.

Josip i Marija su živjeli u Nazaretu; nisu stanovali zajedno, jer ženidba nije još uvijek bila sklopljena. U međuvremenu, Marija, nakon što je prihvatile Andelov navještaj, začela je po Duhu Svetom. Kada je Josip to primijetio, ostao je zbumen. Evandelje ne objašnjava kakve su mu se misli rojile po glavi, već nam kaže ono bitno: on nastoji vršiti Božju volju i spreman je na najradikalnije odricanje. Namjesto da se brani i traži svoja prava, Josip se odlučuje na jedno rješenje koje za njega predstavlja silno veliku žrtvu. I u Evandelju se kaže: "A Josip, muž njezin, pravedan, ne htjede je izvragnuti sramoti, nego naumi da je potajice napusti" (1, 19).

U toj su kratkoj rečenici sažeta sva unutarnja previranja, imajući pred očima ljubav koju je Josip osjećao prema Mariji! Ali i u takvim okolnostima, Josip kani vršiti Božju volju i odlučuje, zasigurno s velikim bolom, potajno otpustiti Mariju. Treba se dobro zamisliti nad tim riječima da bismo shvatili kušnju koju je Josip morao podnijeti u danima koji su prethodili Isusovu rođenju. Ta je kušnja slična onoj Abrahamovoj kada je Bog tražio da žrtvuje sina Izaka (usp. Post 22): odreći se onog najdragocjenijeg, najdraže osobe.

Ali kao i u Abrahamovom slučaju, Gospodin intervenira: našao je vjeru koju je tražio i pruža drugi izlaz, put ljubavi i sreće: "Josipe – reče mu – ne boj se uzeti k sebi Mariju, ženu svoju. Što je u njoj začeto, doista je od Duha Svetoga" (Mt 1, 20).

Ovaj nam tekst iz Evandelja pokazuje svu veličinu duše svetog Josipa. On je slijedio dobar životni plan, ali je Bog za njega namijenio drugi naum, jedno veće poslanje. Josip je bio čovjek koji je uvijek slušao Božji glas, bio je duboko osjetljiv na njegovu tajanstvenu volju, čovjek koji je budno osluškivao poruke koju su mu dolazile iz dubina srca i od Boga. Nije odlučio tvrdoglavu se držati svog životnog plana, nije dopustio da mu mržnja truje dušu, već je bio spreman staviti se na raspolaganju novosti koja mu je na zbumujući način predstavljena. I tako, Josip se pokazao kao dobar čovjek. Nije mrzio

i nije dopustio da mu mržnja truje dušu. Ali koliko put nama mržnja, pa i antipatija, zloba truju dušu! A to nanosi bol. Ne smijemo to nikada dopustiti: on nam je primjer u tome. I tako je Josip postao još slobodniji i veći. Prihvaćajući sebe prema Gospodinovom naumu, Josip pronalazi u punini samoga sebe, izvan samoga sebe. Ta njegova sloboda da se odrekne onoga što je njegovo, posjedovanja vlastitog života, i ta njegova puna raspoloživost u srcu za Božju volju, poticaj su nam i smjerokaz.

Oraspoložimo se dakle da slavimo svetkovinu Kristova rođenja promatrajući Mariju i Josipa: Marija, žena puna milosti imala je hrabrosti potpuno se pouzdati u Božju riječ, Josip, čovjek vjere i pravednik više je volio vjerovati Gospodinu namjesto da sluša glasove i sumnju i ljudsku oholost. S njima kročimo zajedno prema Betlehemu.

Nakon Angelusa

Čitam veliki natpis: "Siromašni ne mogu čekati". Lijepo! I to me podsjeća da je Isus rođen u štali, nije rođen u kući. Kasnije je morao bježati, otici u Egipat kako bi spasio goli život. Na kraju se vratio u svoju kuću, u Nazaret. Danas mislim, čitajući također taj natpis, na tolike obitelji bez doma, bilo zato što je nikada nisu imale bilo zato što su je izgubile iz raznoraznih razloga. Obitelj i dom idu zajedno. Vrlo je teško ostvariti boljši obitelji ako se ne posjeduje vlastiti dom. Pozivam sve – pojedince, društvena tijela, vlasti – da u ove božićne dane učine sve što je u njihovo moći da svaka obitelj može imati dom. Od srca pozdravljam sve vas, dragi hodočasnici koji ste došli iz raznih zemalja da sudjelujete na ovom molitvenom susretu. U mislima sam s obiteljima, župnim skupinama, udrugama i pojedinim vjernicima. Posebno pozdravljam zajednicu Papinskog instituta za inozemne misije, Glazbeni sastav iz San Giovannija Valdarna, djecu iz župe San Francesco Nuovo u Rietiju te sudionike štafete koja je krenula iz Aleksandrije i stigla do Rima da dadne svjedočanstvo za zauzimanje za mir u Somaliji.

Svima u Italiji koji su se danas okupili da slave svoju zauzetost u društvu, želim da pružaju konstruktivan doprinos, odbacujući napasti sukoba i nasilja, te da slijede uvijek put dijaloga, braneći prava. Svima želim ugodnu nedjelju i Božić ispunjen nadom, pravednošću i bratstvom. Dobar tek i do viđenja.

PORUKA PAPE FRANJE URBI ET ORBI ZA BOŽIĆ 2013.

"Slava na visinama Bogu, a na zemlji mir ljudima, miljenicima njegovim" (Lk 2, 14).

Draga braćo i sestre iz Rima i cijelog svijeta, dobar vam dan i sretan vam Božić!

Prihvaćam pjesmu anđela koji su se ukazali betlehemske pastirima u noći u kojoj se rodio Isus. Pjesma je to koja ujedinjuje nebo i zemlju, dajući nebu hvalu i slavu, a želju za mirom na svijetu i među ljudima.

Pozivam sve da se pridruže toj pjesmi: ta je pjesma za svakog muškarca i ženu koji bdiju noću, koji se nadaju boljem svijetu, koji se brinu za druge nastojeći ponizno izvršiti vlastitu dužnost.

Slava Bogu!

To je ono na što nas nadasve poziva Božić: dati slavu Bogu, jer on je dobar, vjeran i milosrdan. Danas svima upućujem želju da upoznaju pravo lice Boga, Oca koji nam je dao Isusa. Želim svima da osjete da je Bog blizu, da žive u njegovoј blizini, da ga ljube i da mu se klanjaju. A svaki od nas može dati slavu Bog pogotovo životom, i to životom utrošenim iz ljubavi prema njemu i prema braći.

Mir ljudima.

Pravi mir nije ravnoteža između suprotstavljenih sila to nije lijepa "fasada" iza koje se kriju suprotstavljanja i podjele. Mir poziva na svakodnevno zauzimanje, polazeći od Božjeg dara, od njegove milosti koju nam je dao u Isusu Kristu. Dok gledamo Djetešće u jaslama, Dijete mira, mislimo na djecu koja su najranjivije žrtve ratova, ali mislimo isto tako na starije, zlostavljane žene, bolesne... Ratovi uništavaju i ranjavaju tolike živote!

Mnoge je od njih u posljednje vrijeme uništilo sirijski sukob, raspirujući mržnju i osvetu. Nastavimo moliti Gospodina da poštedi ljubljeni sirijski narod novih trpljenja a sukobljene strane da prekinu sva nasilja i osiguraju pristup humanitarnoj pomoći. Vidjeli smo koliko je moćna molitva! Drago mi je što nam se toj našoj molitvi za mir u Siriji danas pridružuju vjernici različitih vjeroispovijesti. Nikada ne gubimo hrabrost molitve! Moramo u sebi imati hrabrosti reći: Gospodine, daj svoj mir Siriji i čitavom svijetu! I one koji ne vjeruju pozivam da žele mir, neka ga žele svim srcem, ali svi složno tražimo mir.

Neka Novorođeno dijete podari mir Srednjoafričkoj Republici, koja je često zaboravljena. Ali ti, Gospodine, nikoga nikada ne zaboravljaš! Želiš

donijeti mir i u tu zemlju, koju razdire spirala nasilja i bijede, gdje su toliki bez krova nad glavom, vode i hrane, bez onog najosnovnijeg za život. Učvrsti sklad u društvu u Južnom Sudanu, gdje su sadašnje napetosti već prouzročile brojne žrtve i prijete i ugrožavaju mirni suživot te mlade države.

Ti, Kneže mironosni, odvrati posvuda srca ljudi od nasilja, da polože oružje i opredijele se za put dijaloga. Pogledaj na Nigeriju, koju razdiru stalni napadi u kojima nisu pošteđeni ni nevini i bespomoćni. Blagoslovi Zemlju u kojoj si odlučio doći na svijet i daj da mirovni pregovori između Izraelaca i Palestinaca urode plodom. Ozdravi rane voljenog Iraka, koji je ponovno pogoden čestim atentatima.

Ti, Gospodaru života, štiti sve one koji su progoljeni zbog tvoga imena. Daj nadu i utjehu izbjeglicama i prognanimima, osobito onima na Rogu Afrike i na istoku Demokratske Republike Kongo. Daj da selioci koji su krenuli u potragu za dostojanstvenijim životom nađu gostoprimstvo i pomoć. Neka se nikada više ne ponove tragedije poput one kojoj smo svjedočili ove godine, s tolikim mrtvima na Lampedusi!

Betlehemsko Djetešće, dotakni srca svih onih koji su uključeni u trgovinu ljudima, da uzmognu shvatiti težinu toga zločina protiv čovječnosti. Svrni svoj pogled na toliku otetu, ranjenu i ubijenu djecu u oružanim sukobima, i na svu onu kojoj je silom oduzeto djetinjstvo i koja su pretvorena u vojnike.

Gospodaru neba i zemlje, pogledaj na ovaj naš planet, kojeg ljudska lakomost i pohlepa često bezobzirno iskoristiava i to na strašan način. Pomogni i zaštiti sve žrtve prirodnih katastrofa, prije svega dragi filipinski narod, koji je teško pogoden nedavnim tajfunom.

Draga braćo i sestre, danas, na ovome svijetu, u ovome čovječanstvu, rodio se Spasitelj, koji je Krist Gospodin. Zaustavimo se pred Betlehemskim Djetešcem. Dopustimo da nam se srce gane, ne bojmo se toga, ne bojmo se da nam se srce gane, mi nosimo u sebi tu potrebu. Dopustimo da nam Božja nježnost srce ispuni toplinom; trebamo njegovu milinu. Bog je pun ljubavi, njemu hvala i slava u vijeke! Bog je mir: molimo ga da nam pomogne graditi taj mir svakog dana u našem životu, u našim obiteljima, u našim gradovima i narodima, u čitavom svijetu. Dopustimo da nas dirne Božja dobrota.

BOŽIĆNA ČESTITKA NAKON PORUKE URBI ET ORBI

Vama, draga braćo i sestre iz cijelog svijeta koji ste se okupili na ovome Trgu i svima onima iz raznih zemalja koji su povezani komunikacijskim sredstvima, upućujem svoju čestitku: sretan Božić! Na ovaj dan osvijetljen evanđeoskom nadom koja izvire iz siromašne betlehemske spilje zazivam božićni dar radosti i mira za sve: za djecu i starije osobe, za mlade i obitelji, za siromašne i marginalizirane. Neka Isus, koji se radi nas rodio, utješi one koji su kušani bolešću i patnjom; neka podupre one koji se posvećuju služenju braći koja su u najvećoj potrebi. Sretan Božić svima!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJI, 26. PROSINCA 2013.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Vi se ne bojite kiše, hrabri ste! Liturgija proteže svetkovinu Božića na osam dana: to je vrijeme radosti Božjeg naroda! A na ovaj drugi dan te osmine, u radost Božića smjestio se blagdan svetog Stjepana, prvomučenika. U Djelima apostolskim predstavljen nam je kao "muž pun vjere i Duha Svetoga" (6, 5), koji je zajedno s još šestoricom izabran za službu udovicama i siromašnima u prvoj zajednici u Jeruzalemu. Opisano je njegovo mučeništvo: kada je nakon gorljivog govora rasrdio članove Sinedrija, odvučen je izvan gradskih zidina i kamenovan. Stjepan je umro poput Isusa, tražeći oproštenje za svoje ubojice (7, 55-60).

Moglo bi se činiti da tome liturgijskom spomenu nije mjesto u radosnom božićnom ozračju. Božić je naime svetkovina pobjede i ulijeva u nas osjećaje radosti i mira; čemu narušavati njegov čar sjećanjem na tako okrutno nasilje? No zapravo, sa stanovišta vjere, blagdan svetog Stjepana je potpuno u skladu s dubokim značenjem Božića. U mučeništvu, naime, nasilje je pobijedeno ljubavlju, smrt životom. Crkva vidi u žrtvi mučenikâ njihovo "rođenje za nebo". Slavimo dakle danas Stjepanova "rođenje" koje u dubini izvire iz Kristova rođenja. Isus pretvara smrt onih koji ga ljube u zoru novog života! U Stjepanovu mučeništvu ponavlja se ista ona borba između dobra i zla, između mržnje i oproštenja, između krotkosti i nasilja, koja je imala svoj vrhunac u Kristovu križu. Spomen prvog mučenika tako izravno raspršuje lažnu sliku Božića: bajkovitu i sladunjavu sliku koju u Evangelju ne nalazimo! Liturgija nam doziva u svijest izvorni smisao utjelovljenja, povezujući Betlehem s Kalvarijom i podsjećajući nas da božansko spasenje uključuje borbu protiv grijeha i da vodi kroz uska

vrata. To je put kojeg je Isus jasno pokazao svojim učenicima, kao što to potvrđuje današnje Evangeliye: "Svi će vas zamrziti zbog imena moga. Ali tko ustraje do svršetka, bit će spašen" (Mt 10, 22).

Zato danas molimo na poseban način za kršćane koji trpe diskriminaciju zbog svjedočanstva danog za Krista i evanđelje. Blizu smo toj braći i sestrama koju se, poput svetog Stjepana, nepravedno optužuje i koji su izloženi raznim oblicima nasilja. To se događa osobito tamo gdje vjerska sloboda nije još uvijek zajamčena ili nije u potpunosti ostvarena. Događa se međutim i u zemljama i sredinama koje na papiru štite slobodu i ljudska prava, ali gdje zapravo vjernici, a osobito kršćani nailaze na ograničavanja slobode i diskriminacije. Želim vas pozvat da se nakratko u tišini pomolimo za tu braću i sestre [...] I povjerimo ih Blaženoj Djevici Mariji (Zdravo Marijo...). Kršćanina to nimalo ne čudi, jer je to Isus unaprijed nagovijestio kao dragocjenu prigodu za pružanje svjedočanstva. Ipak, na civilnom planu, nepravdu treba prokazati i ukloniti.

Neka nam Marija, Kraljica mučenikâ, pomogne živjeti Božić onim žarom vjere i ljubavi koja blista u svetom Stjepanu i mučenicima Crkve!

Nakon Angelusa

Pozdravljam obitelji, župne skupine, udruge i pojedine vjernike iz Rima, Italije i iz svih krajeva svijeta. Neka zaustavljanje kod jaslica, koje vjernici čine ovih dana, gdje se dive Mariji i Josipu uz Djetešce Isusa, u svima pobudi velikodušno zauzimanje za uzajamnu ljubav, da se u obiteljima i raznim zajednicama živi ono ozračje razumijevanja i bratstva koje je tako korisno općem dobru. Sretni vam božićni blagdani i dobar tek! Do viđenja!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 29. PROSINCA 2013. – MOLITVA SVETOJ OBITELJI

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Na ovu prvu božićnu nedjelju liturgija nas poziva proslaviti blagdan Svetе nazaretske obitelji. Naime, sve nam jaslice pokazuju Isusa zajedno s Marijom i svetim Josipom, u betlehemskoj šilji. Bog se htio roditi u ljudskoj obitelji, htio je, kao i mi, imati majku i oca.

Današnje nam Evangelje predstavlja Svetu obitelj na bolnom putu izgnanstva, prisiljenu skloniti se u Egipat. Josip, Marija i Isus iskusili su dramatične prilike kroz koje prolaze izbjeglice, označene strahom, nesigurnošću, nedaćama (usp. Mt 2, 13-15.19-23). Nažalost i danas se milijuni obitelji mogu prepoznati u toj tužnoj stvarnosti. Gotovo svakodnevno televizija i radio nam donose vijesti o izbjeglicama koje bježe od gladi, ratova, drugih velikih opasnosti, u potrazi za sigurnošću i dostojanstvenim životom za sebe i svoje obitelji.

U dalekim krajevima, i kada nađu posao, izbjeglice i selioci ne nailaze uvijek na pravo gospodarstvo, poštivanje vrijednosti koje sa sobom nose. Njihova legitimna očekivanja često su u srazu sa složenim i teškim situacijama koje se ponekad čine nepremostivima. Zato, dok upiremo svoj pogled na Svetu nazaretsku obitelj u trenutku u kojem je prisiljena na izbjeglištvo, sjetimo se drame onih selilaca i izbjeglica koji su žrtve odbacivanja i iskorištavanja, koje su žrtve trgovine ljudima i ropskoga rada. Ali sjetimo se i drugih "izgnanika": ja bih ih nazvao "skrivenim izgnanicima". To su izgnanici koji se mogu naći i unutar samih obitelji: starije osobe, primjerice, s kojima se postupa kao s teškim teretom. Mislim da je mnogo puta pokazatelj stanja u obitelji način na koji se u njoj postupa s djecom i starijima. Isus je želio pripadati jednoj obitelji koja je prolazila kroz te teškoće, kako se nitko ne bi osjećao isključenim iz Božje brižne blizine. Bijeg u Egipat zbog Herodovih prijetnji pokazuje nam da je Bog ondje gdje je čovjek u opasnosti, gdje čovjek trpi, gdje je prisiljen na bijeg, gdje doživljava odbacivanje i napuštenost; ali Bog je i tamo gdje čovjek sanja, nuda se povratku u domovinu u slobodi, planira i opredjeljuje se za život i dostojanstvo svoje i svojih članova obitelji.

Danas naš pogled na Svetu obitelj privlači također jednostavnost života kojom je živjela u Nazaretu. Taj je primjer veoma dobar za naše obitelji,

pomaže im da sve više postaju zajednica ljubavi i pomirenja, u kojima se doživljava nježnost, uzajamnu pomoć, međusobno oprštanje. Zapamtimo tri ključne riječi za život u miru i radosti u obitelji: odobrenje, zahvala i isprika. Kada članovi obitelji nisu previše nametljivi i kada se u njoj traži "odobrenje", kada članovi obitelji nisu egoisti i kada se u njoj uči reći "hvala" i kada u obitelji neki njezin član zapazi da je učinio nešto loše i zna tražiti "oproštenje", tada u toj obitelji vladaju mir i radost. Upamtim te tri riječi. Možemo ih ponoviti svi zajedno: odobrenje, zahvala, isprika. (Svi: odobrenje, zahvala, isprika). Želim također potaknuti obitelji da postanu svjesne važnosti koju imaju u Crkvi i društvu. Navještaj evangela, naime, prolazi prije svega kroz obitelji, da bi zatim dopro do različitih ambijenata svakodnevnog života.

Žarko zazovimo Presvetu Mariju, Majku Isusovu i našu Majku, i svetog Josipa, njezina zaručnika. Molimo ih da osvijetle, utješe, vode sve obitelji u svijetu, da mogu dostojanstveno i s radošću ispuniti poslanje koje im je Bog povjerio.

Nakon Angelusa i Molitva Svetoj obitelji

Draga braćo i sestre, predstojeći konzistorij i naredna Biskupske sinoda bit će posvećeni temi obitelji, a pripremna faza traje već duže vrijeme. Zato danas, na blagdan Svetе obitelji, želim povjeriti Isusu, Mariji i Josipu radove na Sinodi, moleći za obitelji iz čitavog svijeta. Pozivam vas da mi se u svom duhu pridružite u molitvi koju ću sada izmoliti:

Molitva Svetoj obitelji

Isuse, Mariju i Josipe,
u vama promatramo
sjaj prave ljubavi,
vama se s pouzdanjem obraćamo.
Sveta nazaretska obitelji,
učini i od naših obitelji
mjesta zajedništva i ognjišta molitve,
istinske škole evangela
i male domaće Crkve.
Sveta nazaretska obitelji,
neka se nikada više u obiteljima ne događaju
nasilja, zatvaranja i podjele:

neka svaki onaj koji je ranjen ili sablažnjen
ubrzo upozna utjehu i ozdravljenje.
Sveta nazaretska obitelji,
daj da naredna Biskupska sinoda
ponovno probudi u svima svijest
o svetom i nepovredivom karakteru obitelji,
njezinoj ljepoti u Božjoj namisli.
Isuse, Mariju i Josipe,
čujte i uslišite našu poniznu prošnju.

Upućujem poseban pozdrav vjernicima koji su povezani s nama iz Bazilike Naviještenja u Nazaretu, gdje boravi generalni tajnik Biskupske sinode; zatim iz Barcelone, bazilike Sagrada Familia, gdje boravi predsjednik Papinskog vijeća za obitelj; iz Loreta, bazilike-svetišta Svetе kućice. Protežem taj pozdrav na vjernike koji su se u raznim dijelovima svijeta okupili na proslavama u čijem je središtu obitelj, poput one u Madridu.

Svima želim sretan blagdan Svetе obitelji, lijepu i ugodnu nedjelju i dobar tek! Do viđenja!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI NA SVETKOVINU SVETE BOGORODICE MARIJE 1. SIJEĆNJA 2014.

Draga braće i sestre, dobar vam dan i sretna nova godina!

Na početku nove godine svima želim mir i svako dobro. Moja želja je želja Crkve, to je kršćanska želja. Ona u sebi nema neki pomalo magični i fatalistički osjećaj vezan uz novi vremenski ciklus koji započinje. Mi znamo da povijest ima jedno središte: to je Isus Krist, utjelovljeni, umrli i uskrсли, koji je živ među nama; da ima jedan cilj: Božje kraljevstvo, kraljevstvo mira, pravde, slobode u ljubavi; i da ima jednu snagu koja je pokreće prema tome cilju: to je snaga Duha Svetoga. Svi imamo Duha Svetoga kojeg smo primili na krštenju, i on nas potiče napredovati na putu kršćanskog života, na putu povijesti, prema Božjem kraljevstvu.

Taj je Duh snaga ljubavi po kojoj je Djevica Marija začela; isti taj Duh nadahnjuje planove i pothvate svih mirotvoraca. Muškarce i žene koji grade mir upravo Duh Sveti pomaže, potiče ih da donose mir. Danas slavimo i svetkovinu Bogorodice Marije i Svjetski dan mira. Prije osam dana je odjeknuo Anđelov navještaj: "Slava na visinama Bogu i mir ljudima"; danas nam ga ponovno upravlja Isusova Majka, koja "u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu" (Lk 2, 19), da bi to postao naš zadatak i obaveza u godini koja započinje.

Tema ovog Svjetskog dana mira je "Bratstvo – temelj i put za mir". Bratstvo: tragom svojih prethodnika, počevši od Pavla VI., obradio sam tu temu u ranije objavljenoj poruci koju svima toplo preporučujem. U njoj polazim od uvjerenja da smo

svi djeca jednoga nebeskog Oca, da smo dio iste ljudske obitelji i dijelimo zajedničku sudbinu. Otud proizlazi odgovornost svih da se zauzimaju da svijet postane zajednica braće koja se međusobno poštju, koja se prihvataju u svojoj različitosti i jedni za druge brinu. Pozvani smo također imati pred očima nasilja i nepravde prisutne u mnogim dijelovima svijeta koji nas ne smiju ostaviti ravnodušnima i pasivnim: svi se trebaju zauzeti za izgrađivanje uistinu pravednog i solidarnog društva. Jučer sam primio pismo od jednoga gospodina, možda je sada tu među vama, koji, upoznavši me s jednom obiteljskom tragedijom, u nastavku nabraja tolike današnje tragedije i ratove u svijetu te mi postavlja mi pitanje: što se to događa u čovjekovu srcu, što ga to navodi da sve to čini? I na kraju kaže: "Vrijeme je da to prestane". I ja mislim da je dobro da se prekine taj put nasilja, da se traži mir. Braće i sestre, ponavljam riječi toga čovjeka: što se događa u čovjekovu srcu? Što se događa u srcu ljudskog roda? Vrijeme je da to prestane!

Iz svih krajeva svijeta vjernici danas uzdižu molitvu kojom mole od Gospodina dar mira i sposobnost da ga se donese u sve sredine. Neka nam na ovaj prvi dan u godini Gospodin pomogne da svi s većom odlučnošću krenemo putovima pravde i mira. I započnimo od vlastitoga doma! Pravda i mir u kući, među nama. Počinje se od vlastitog doma a zatim se ide dalje, na čitavo čovječanstvo. Ali moramo početi s vlastitim domom. Neka Duh Sveti djeluje u srcima, neka razbije zatvorenosti i tvrdokornost srca i dadne nam da se raznježimo pred slabošću Djetešca Isusa.

Mir, naime, traži snagu krotkosti, nenasilnu snagu istine i ljubavi.

U ruke Marije, Otkupiteljeve Majke, stavljamo sa sinovskim pouzdanjem naše nade. Njoj, koja proteže svoje majčinstvo na sve ljudе, povjeravamo vapaj za mirom narodâ pogodenih ratom i nasiljem, da

hrabrost dijaloga i pomirenja prevlada nad napastima osvete, nadmoći, korupcije. Nju molimo da evandelje bratstva, koje Crkva naviješta i svjedoči, uzmogne progovoriti svakoj savjesti i srušiti zidove koji sprječavaju neprijatelje da jedni u drugima prepoznaju braću.

PAPIN NAGOVAR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJI 5. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Bogoslužje ove nedjelje ponovno pred nas donosi Proslov Ivanova evanđelja, to jest najdublje značenje Isusova rođenja. On je Riječ Božja koja je postala čovjekom te se "ušatorila", nastanila među ljudima. Evanđelist piše: "I riječ tijelom postade i nastani se među nama" (Iv 1,14). U ovim riječima koje nas ne prestaju oduševljavati, sadržano je sve kršćanstvo! Bog se učinio smrtnim, krhkim popust nas, podijelio je našu smrtnu narav, osim grijeha, ali je na sebe uzeo naše grijehe kao da bi bili njegovi vlastiti. Ušao je u našu povijest, postao je u potpunosti Bog s nama! Isusovo nam rođenje tako pokazuje da se Bog htio sjediniti sa svakim čovjekom i svakom ženom, sa svakim od nas, kako bi nam darovao svoj život i svoju radost.

Tako Bog jest Bog s nama, Bog koji nas ljubi, Bog koji s nama hodi. To je poruka Božića: Riječ tijelom postade. Tako nam Božić otkriva ogromnu Božju ljubav prema čovječanstvu. Odatle proizlazi i polet, nada nas kršćana, koji u svojoj bijedi znademo da nas ljubi, da nas pohodi, da nas prati Bog; a na svijet i na povijest gledamo kao na mjesto gdje zajedno s njime i međusobno hodimo prema novim nebesima i novoj zemlji. S Isusovim rođenjem rodilo se i novo obećanje, rođen je novi svijet, ali i svijet koji se uvijek može obnavljati. Bog je uvijek prisutan kako bi podigao nove ljudе, očistio svijet od grijeha koji ga čini starim, od grijeha koji ga kvari. Koliko god ljudska i osobna povijest svakoga od nas bila označena teškoćama i slabostima, vjera u Utjelovljenje kaže nam da je Bog solidaran s čovjekom i njegovom poviješću. Ova blizina Boga čovjeku, svakome čovjeku, dar je koji nikad ne prestaje! On je s nama! On je Bog s nama! I ta blizina nikad ne prestaje. Evo radosne vijesti Božića: božansko svjetlo, koje je zaplјusnulo

srca Djevice Marije i svetoga Josipa, i vodilo korake pastira i mudraca, sjaji i danas za nas.

U otajstvu Utjelovljenja Sina Božjega riječ je i o ljudskoj slobodi, o slobodi svakoga od nas. Riječ Božja podiže svoj šator među nama grešnicima i potrebnima milosrđa. I svi mi morat ćemo pohititi da primimo milost koju nam nudi. Ivanovo evanđelje nastavlja: "Njegovi ga ne primiše" (1,11). I mi ga često odbacujemo, radije ostajemo u zatvorenosti svojih pogrešaka i u tjeskobi svojih grijeha. No Isus ne odustaje i ne prestaje nuditi sebe sama i svoju milost koja nas spašava! Isus je strpljiv, Isus zna čekati, uvijek nas čeka. To je poruka nade, poruka spasenja, stara i uvijek nova. A mi smo pozvani radosno svjedočiti ovu poruku evanđelja života, evanđelja svjetla, nade i ljubavi. Jer Isusova je poruka ova: život, svjetlo, nada, ljubav.

Marija, Majka Božja i naša nježna Mati, neka nas uvijek podržava, da ostanemo vjerni kršćanskome pozivu te ostvarimo želje pravde i mira koje u sebi nosimo na početku ove nove godine.

Nakon molitve Andeo Gospodnjii:

Braćo i sestre, u ozračju radosti, tipičnome za božićno vrijeme, želim navijestiti da će, ako Bog da, od 24. do 26. svibnja poći na hodočašće u Svetu zemlju. Glavna je svrha hodočašća spomenuti se povijesnoga susreta pape Pavla VI. i patrijarha Atenagore, koji se dogodio upravo 5. siječnja, na današnji dan prije 50 godina. Bit će tri postaje hodočašća: Aman, Betlehem i Jeruzalem. Tri dana. Uz Sveti grob slavit ćemo ekumenski susret sa svim predstavnicima kršćanskih Crkava u Jeruzalemu, zajedno s carigradskim patrijarhom Bartolomejem.

Već vas sada pozivam da molite za ovo hodočašće koje će biti hodočašće molitve.

Kroz protekle tjedne do mene su iz svih dijelova svijeta došle tolike božićne i novogodišnje čestitke. Volio bih osobno svima zahvaliti, no to mi nažalost nije moguće. Stoga želim od srca zahvaliti djeci, za njihove lijepе crteže. Doista su lijepi! Djeca

lijepo crtaju! Lijepo, lijepo, lijepo! Zahvaljujem djeci na prvom mjestu. Zahvaljujem mladima, starima, obiteljima, župnim i redovničkim zajednicama, udrugama, pokretima i različitim skupinama koje su mi htjele izreći svoju naklonost i blizinu. Sve potičem da nastave moliti za mene, potrebno mi je to, moliti za ovu službu Crkvi.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJI NA BOGOJAVLJENJE, 6. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre,

danas slavimo Bogojavljenje, objavu Gospodinovu. Ova svetkovina povezana je s biblijskom priповiješću o dolasku mudraca s Istoka u Betlehem kako bi počastili židovskoga kralja. Papa Benedikt ovu je epizodu izvrsno protumačio u svojoj knjizi o Isusovu djetinjstvu. Bila je to prva Krstova objava narodima. Stoga Bogojavljenje ističe sveopće otvaranje spasenja koje je Isus donio. Bogoslužje ovoga dana kliče: "Klanjat će se tebi, Gospodine, svi narodi zemlje".

Doista, ovaj nam blagdan prikazuje dvostruko kretanje. S jedne je strane kretanje Boga prema svijetu, prema čovječanstvu. To je čitava povijest spasenja koja svoj vrhunac ima u Isusu. S druge je strane kretanje ljudi prema Bogu. Pomislimo na religije, na potragu za istinom, na putovanje narodâ prema miru, pravdi i slobodi. Ovo dvostruko kretanje pokrenuto je međusobnim privlačenjem. S Božje strane to je njegova ljubav prema nama: njegova smo djeca, ljubi nas, želi nas osloboditi od zla, od bolesti, od smrti, te nas dovesti u svoj dom, u svoje Kraljevstvo. "Bog nas čistom milošću privlači kako bi nas sjedinio sa sobom" (apostolska pobudnica Evangelii gaudium, 112). I s naše je strane ljubav, želja: dobro nas privlači, istina nas privlači, život, radost, ljepota... Isus je točka susreta ovih međusobnih privlačenja i ovoga dvostrukoga kretanja. On je Bog i čovjek. No inicijativa je Božja! Božja ljubav prethodi našoj! Isus je Bog koji je postao čovjekom, utjelovio se, rođen je za nas. Nova zvijezda koja se pojavljuje mudracima znak je Kristova rođenja. Da nisu vidjeli zvijezdu,

ti ljudi ne bi bili krenuli. Svjetlo im prethodi, istina im prethodi, ljepota im prethodi. Bog nam prethodi: to je milost, a ta se milost pojavila u Isusu. On je bogojavljenje, objava Božje ljubavi.

Crkva je sva u ovome kretanju Boga prema svijetu: njezina je radost Evangeliye, odsijavanje svjetla Kristova. Crkva je narod onih koji su iskusili ovo privlačenje te ga nose u nutrini, u srcu i u životu. "Volio bih reći onima koji se osjećaju udaljenima od Boga i od Crkve, onima koji su malodušni i nezainteresirani: Gospodin poziva i tebe da budeš dio njegova naroda i to čini s velikim poštovanjem i ljubavlju!" (isto, 113).

Molimo Boga za cijelu Crkvu radost evangelizacije, jer je "od Krista pozvana da objavi i prenosi ljubav Božju svim narodima" (Ad gentes, 10). Djevica Marija neka nam pomogne da svi budemo učenici-misionari, malene zvijezde koje odsijavaju njegovo svjetlo. Molimo da se otvore srca i prime navještaj, te svi ljudi postanu "sudionici obećanja... po evanđelju" (usp. Ef 3,6).

Nakon molitve Anđeo Gospodnji:

Upućujem svoje srdačne čestitke braći i sestrama iz istočnih Crkava koji će sutra proslaviti Božić. Mir koji je Bog darovao čovječanstvu rođenjem Isusa, utjelovljene Riječi, neka u svima ojača vjeru, nadu i ljubav, te dade utjehu kršćanskim zajednicama koje se nalaze u kušnji.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 8. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas započinjemo niz katehezâ o sakramentima, a prva se odnosi na krštenje. Sretnom podudarnošću iduće nedjelje se slavi blagdan Krštenja Gospodinova.

1. Krštenje je sakrament na kojem se temelji sâma naša vjera i po njemu se kao živi udovi ucijepljujemo u Krista i njegovu Crkvu. Zajedno s euharistijom i potvrdom, krštenje čini takozvanu "kršćansku inicijaciju", koja predstavlja jedinstveni, veliki sakramentski događaj koji nas suobličuje Gospodinu i pretvara nas u živi znak njegove prisutnosti i ljubavi.

Možemo se zapitati je li krštenje doista potrebno da kao kršćani možemo živjeti i slijediti Isusa? Nije li to u konačnici jedan jednostavni obred, formalni čin Crkve kojim se dječaku i djevojčici daje ime? To je pitanje koje se može nametnuti. Sveti Pavao nam u vezi s tim pruža jedno objašnjenje: "Ili zar ne znate: koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bî uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života" (Rim 6, 3-4). To nije dakle formalnost! To je čin koji zadire u dubinu našega postojanja. Nije svejedno je li dijete kršteno ili nije. Nije svejedno je li neka osoba krštena ili nije. Krštenjem bivamo uronjeni u ono nepresušno vrelo života koji je Isusova smrt, taj najveći čin ljubavi u čitavoj povijesti; i zahvaljujući toj ljubavi možemo živjeti novim životom, ne više u vlasti zla, grijeha i smrti, nego u zajedništvu s Bogom i braćom.

2. Mnogi se od nas uopće ne sjećaju svojega krštenja, i to je normalno jer smo kršteni odmah nakon rođenja. Dva ili tri puta sam ovdje na Trgu postavio pitanje: tko od vas zna datum svoga krštenja? Neka digne ruku. Važno je znati kada sam uronjen u onu struju Isusova spasenja. Danas, kad dođete kući, potražite, pitajte kada ste kršteni i tako ćete dobro upamtiti taj lijep dan krštenja. Poznavati datum našeg krštenja znači pamtitи jedan sretan datum. Ako to ne znamo postoji opasnost da zaboravimo ono što je Gospodin u nama učinio, da se ne sjećamo primljenoga dara. Na kraju to smatramo tek nekim događajem koji se dogodio u prošlosti – i to ne čak našom, već voljom naših roditelja – zbog čeka nema više nikakav

utjecaj na sadašnjost. Moramo obnoviti sjećanje na svoje krštenje. Pozvani smo živjeti svoje krštenje svakoga dana, kao svakodnevnu zbilju u našem životu. Mi uspijevamo slijediti Isusa i ostati u Crkvi, unatoč svojim ograničenjima, slabostima i grijesima, upravo zahvaljujući sakramentu u kojem smo postali nova stvorenja i zaodjenuli se Kristom. Naime, po krštenju, po kojem smo oslobođeni istočnoga grijeha, uključeni smo u Isusov odnos s Bogom Ocem; nositelji smo nove nade, jer nam krštenje daje novu nadu: nadu da čitav život kročimo putom spasenja. A tu nadu ništa i nitko ne može ugasiti, jer ta nada nije varljiva. Upamtite: nada u Gospodina neće nikada razočarati. Zahvaljujući krštenju, možemo oprštati i onima koji nam nanose uvrede i čine nam zlo; zahvaljujući krštenju uspijevamo prepoznati u posljednjima i siromašnima lice Gospodina koji nas pohodi i postaje nam blizak. Krštenje nam pomaže prepoznati u licu osobâ koje su u potrebi, u onima koji trpe, također svog bližnjeg, Isusovo lice. Sve je to moguće zahvaljujući snazi krštenja!

3. I posljednje, što je važno. Postavljam pitanje: može li se netko sâm krstiti? Nitko ne može sam sebe krstiti! Nitko. Možemo tražiti, željeti krštenje, ali uvijek trebamo nekoga tko će nam taj sakrament podijeliti u Gospodinovo ime. Jer krštenje je dar koji se podjeljuje u okruženju u kojem vlada brižnost i bratsko zajedništvo. Tako je uvijek bilo u povijesti, jedni su krštavali druge... to je lanac. Lanac milosti. Ali ja ne mogu samog sebe krstiti: moram od drugoga tražiti krštenje. To je čin bratstva, čin pripojenja Crkvi. U slavljenju krštenja moguće je prepoznati naizvornija obilježja Crkve, koja poput majke nastavlja rađati djecu u Kristu, u plodnosti Duha Svetoga.

Molimo dakle od srca Gospodina da možemo sve više, u svakodnevnom životu, iskusiti tu milost koju smo primili na krštenju. Neka naša braća u susretu s nama mogu susresti pravu djecu Božju, pravu braću i sestre Isusa Krista, prave udove Crkve. Ne zaboravite današnju domaću zadaću: tražiti, pitati za datum vlastitog krštenja. Kao što znam datum svoga rođenja, moram znati također datum svoga krštenja, jer je to dan slavlja.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 12. SIJEĆNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas je blagdan Krštenja Gospodinova. Jutros sam krstio trideset i dvoje novorođene djece. Zahvaljujem s vama Gospodinu za ta stvorenja i za svaki novi život. Volim krstiti djecu. Jako to volim! Svako dijete koje se rodi dar je radosti i nade, i svako dijete koje se krsti čudo je vjere i blagdan za Božju obitelj.

U današnjem se Evanđelju ističe kako, netom što je Isus primio krštenje od Ivana na rijeci Jordanu, "otvoriše se nebesa" (Mt 3, 16). To je ostvarenje proroštava. Postoji naime zaziv koji nam liturgija donosi u došašcu: "O, da razdreš nebesa i siđeš!" (usp. Iz 63, 19). Ako nebesa ostanu zatvorena, naš je vidik u ovom zemaljskom životu obavljen tamom, bez nade. Proslavom Božića, međutim, vjera nam je još jednom dala sigurnost da su se nebesa otvorila Isusovim dolaskom. A na dan Kristova krštenja još jednom vidimo otvorena nebesa. Očitovanje Sina Božjega na zemlji označava početak velikoga razdoblja milosrđa, nakon što je grijeh zatvorio nebo, podižući kao neki zid između ljudskog stvorenja i njegova Stvoritelja. Isusovim se rođenjem nebesa otvaraju! Bog nam u Kristu daje jamstvo jedne neuništive ljubavi. Od kada je Riječ postala tijelom, moguće je nebesa vidjeti otvorena. To je bilo moguće betlehemskim pastirima, Mudracima s Istoka, Krstitelju, Isusovim apostolima, svetom Stjepanu, prvomučeniku, koji je uskliknuo: "Evo vidim nebesa otvorena" (Dj 7,56). Moguće je i svakom od nas, ako dopustimo da nas obuzme Božja ljubav, koja nam je dana prvi put na krštenju po Duhu Svetomu. Dopustimo da nas Božja ljubav obuzme! Ovo je veliko vrijeme milosrđa! Ne zaboravite to: ovo je veliko vrijeme milosrđa!

Kada je Isus primio od Ivana Krstitelja krštenje pokore, solidarizirajući se tako s pokorničkim narodom - on koji je bez grijeha i koji ne treba obraćenja – s neba se začuo Očev glas: "Ovo je Sin moj, Ljubljeni! U njemu mi sva milina" (r. 17). Isus prima odobrenje nebeskog Oca, koji ga je poslao upravo da prihvati dijeliti našu ljudsku uvjetovanost i siromaštvo. Prava se ljubav sastoji u dijeljenju. Isus se ne odvaja od nas, nego nas smatra braćom i sve dijeli s nama. I tako nas, zajedno sa sobom, čini sinovima nebeskog Oca. To je

objava i izvor istinske ljubavi. I to je veliko vrijeme milosrđa!

Zar vam se ne čini da danas postoji još veća potreba za bratskim dijeljenjem i zajedništvom? Ne čini li vam se da smo svi još više potrebiti ljubavi? Ali ne one koja se zadovoljava privremenom pomoću koja čovjeka ne zahvaća, u koju nismo izravno uključeni, nego one koja preuzima brigu za bratovu nevolju i patnju. Kakvu samo ljepotu zadobiva život kada dopustimo da nas preplavi Božja ljubav!

Zamolimo Svetu Djesticu da nas podupre svojim zagovorom u našoj zadaći da naslijedujemo Krista na putu vjere i ljubavi, na putu utrtom našim krštenjem.

Nakon Angelusa

Danas posebno pozdravljam roditelje koji su krstili svoju djecu kao i one koji se pripremaju za krštenje djeteta. Pridružujem se veselju tih obitelji, zahvaljujući zajedno s njima Gospodinu i molim da krštenje djece samim roditeljima bude poticaj na ponovno otkrivanje ljepote vjere kao i za povratak na nov način sakramentima i zajednici.

Kao što je ranije najavljeno 22. veljače, na blagdan Katedre svetog Petra, imat će radost održati konzistorij, na kojem će imenovati šesnaest novih kardinala iz dvanaest zemalja iz svih dijelova svijeta, koji predstavljaju duboku crkvenu povezanost Crkve u Rimu i drugih Crkava rasutih diljem svijeta.

Dan kasnije predsjedat će svečanim slavljem s novim kardinalima, a 20. i 21. veljače održat će sastanak sa svim kardinalima koji će imati za temu obitelj.

Evo imena novih kardinalâ:

1 – Mons. Pietro Parolin, naslovni nadbiskup Acquapendente, državni tajnik.

2 – Mons. Lorenzo Baldissari, naslovni nadbiskup Diocleziane, državni tajnik Biskupske sinode.

3 - Mons. Gerhard Ludwig Müller, umirovljeni nadbiskup-biskup Regensburga, pročelnik Kongregacije za nauk vjere.

4 – Mons. Beniamino Stella, naslovni nadbiskup Midile, pročelnik Kongregacije za kler.

5 – Mons. Vincent Gerard Nichols, nadbiskup Vestminstera (Velika Britanija).

6 – Mons. Leopoldo José Brenes Solórzano, nadbiskup Manague (Nikaragva).

7 – Mons. Gérald Cyprien Lacroix, nadbiskup Québeca (Kanada).

8 – Mons. Jean-Pierre Kutwa, nadbiskup Abidjana (Obala Bjelokosti).

9 – Mons. Orani João Tempesta, O.Cist., nadbiskup Rio de Janeira (Brazil).

10 – Mons. Gualtiero Bassetti, nadbiskup Perugia-Città della Pievea (Italija).

11 – Mons. Mario Aurelio Poli, nadbiskup Buenos Airesa (Argentina).

12 – Mons. Andrew Yeom Soo jung, nadbiskup Seoula (Koreja).

13 – Mons. Ricardo Ezzati Andrello, S.D.B., nadbiskup Santiaga (Čile).

14 – Mons. Philippe Nakellentuba Ouédraogo, nadbiskup Ouagadougoua (Burkina Faso).

15 – Mons. Orlando B. Quevedo, O.M.I., nadbiskup Cotabate (Filipini).

16 – Mons. Chibly Langlois, nadbiskup Les Cayesa (Haiti).

Zajedno s njima, članovima kardinalskog zbora pridružit će trojicu umirovljenih nadbiskupa koji su se istaknuli u svojoj službi Svetoj Stolici i Crkvi. To su:

Mons. Loris Francesco Capovilla, naslovni nadbiskup Mesembrije;

Mons. Fernando Sebastián Aguilar, umirovljeni nadbiskup Pamplone;

Mons. Kelvin Edward Felix, umirovljeni nadbiskup Castries, na Antilima.

Molimo za nove kardinale, da urešeni krepostima i osjećajima Gospodina Isusa Krista, Dobrog Pastira, mogu djelotvorno pomagati rimskog biskupa u njegovoj službi općoj Crkvi.

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Do viđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 15. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Prošle smo srijede započeli kratki niz kateheza o sakramentima, počevši od krštenja. Na krštenju ću se zadržati i danas, da istaknem vrlo važni plod toga sakramenta: po njemu postajemo udovi Kristova tijela i članovi Božjeg naroda. Sveti je Toma rekao da onaj koji primi krštenje biva pritjelovljen Kristu malne kao njegov ud i biva pridružen zajednici vjernikâ (usp. Summa Theologiae, III, q. 69, art. 5; q. 70, art. 1), to jest Božjem narodu. U školi Drugog vatikanskog koncila mi kažemo da po krštenju ulazimo u Božji narod, postajemo članovi jednog naroda na putu, naroda koji putuje kroz povijest.

Kao što se s naraštaja na naraštaj prenosi život, tako se i s pokoljenja na pokoljenje, ponovnim rađanjem iz krsnog vrela, prenosi milost i s tom milošću kršćanski narod kroči u vremenu, poput rijeke koja natapa zemlju i širi u svijetu Božji blagoslov. Od trenutka kada je Isus, kao što smo čuli u Evandelju, poslao učenike da idu ljude krstiti pa do danas postoji jedan lanac u prenošenju vjere krštenjem. I svaki od

nas je karika toga lanca: korak naprijed, uvijek; poput rijeke koja natapa. Tako je to s Božjom milošću i tako je to s našom vjerom, koju moramo prenositi djeci, da je oni, jednom kada odrastu, mogu prenositi svojoj djeci. Tako je to s krštenjem. Zašto? Zato što po krštenju ulazimo u taj Božji narod koji prenosi vjeru. To je vrlo važno. Božji narod koji hodi i prenosi vjeru.

Po krštenju postajemo učenici misionari, pozvani nositi evanđelje svijetu (usp. apost. pobud. Evangelii gaudium, 120). "Svaki krštenik, neovisno o svom položaju u Crkvi i stupnju svoje vjerske izobrazbe, je aktivni nositelj evangelizacije... Nova evangelizacija poziva na osobno uključivanje svih krštenika" (isto), svih, čitavog Božjeg naroda, novo osobno uključivanje svakog od krštenika. Božji narod je narod učenik – jer prima vjeru – i misionar – jer prenosi vjeru. I to je ono što čini krštenje u nama: daje nam milost i prenosi vjeru. Svi smo u Crkvi učenici i to smo uvijek za cio život; i svi smo misionari, svatko na mjestu koje je Gospodin dodijelio. Svi. Najmanji

je također misionar; i onaj koji se čini najvećim je učenik. Ali netko će od vas reći: "Biskupi nisu učenici, biskupi znaju sve; Papa sve zna, nije učenik". Ne, i biskupi i papa moraju biti učenici, jer ako nisu učenici to nije dobro, ne mogu biti misionari, ne mogu prenositi vjeru. Svi smo učenici i misionari.

Postoji neraskidiva veza između mistične i misionarske dimenzije kršćanskog poziva, koje imaju svoj korijen u krštenju. "Primajući vjeru i krštenje, mi kršćani prihvaćamo djelovanje Duha Svetoga što nas vodi do toga da isповijedamo Isusa Krista kao Sina Božjega i nazivamo Boga 'Abbà', Oče. Svi mi krštenici i krštenice... pozvani smo živjeti i prenositi zajedništvo s Presvetim Trojstvom, jer je evangelizacija poziv na dioništvo u trinitarnom zajedništvu" (Završni dokument iz Aparecide, br. 157).

Nitko ne spašava sâm sebe. Mi smo zajednica vjernikâ, mi smo Božji narod i u toj zajednici doživljavamo ljepotu dijeljenja iskustva jedne ljubavi koja nam svima prethodi, ali koja istodobno od nas traži da budemo "kanali" milosti jedni za druge, usprkos našim ograničenjima i našim grijesima. Dimenzija zajedništva nije samo neki "okvir", neki

"obrub", već je sastavni dio kršćanskog života, svjedočenja i evangelizacije. Kršćanska vjera se rađa i živi u Crkvi i u krštenju obitelji i župe slave pritjelovljenje novog člana Kristu i njegovu tijelu koje je Crkva (usp. isto, br. 175b).

U vezi važnosti krštenja za Božji narod kao primjer može poslužiti povijest kršćanske zajednice u Japanu. Ona je početkom 17. stoljeća pretrpjela žestoke progone. Mnogi su podnijeli mučeništvo, svećenici su protjerani a na tisuće vjernika je ubijeno. U Japanu nije ostao nijedan svećenik, svi su protjerani. Tada se zajednica povukla u tajnost, čuvajući vjeru i molitvu u skrovitosti. A kada bi se rodilo dijete, otac ili majka su ga krstili, jer u određenim okolnostima svi vjernici mogu krstiti. Kada su se, nakon otprilike dva i pol stoljeća kasnije, misionari vratili u Japan, tisuće je kršćana izašlo iz tajnosti i Crkva je mogla ponovno cvasti. Preživjeli su milošću svoga krštenja! To je veliko: Božji narod prenosi vjeru, krsti svoju djecu i ide dalje. I sačuvali su, premda u tajnosti, snažni duh zajedništva, jer su po krštenju postali jedno tijelo u Kristu: bili su izolirani i skrivali su se, ali su bili članovi Božjeg naroda, članovi Crkve. Možemo mnogo naučiti iz te povijesti kršćana u Japanu!

PAPIN NAGOVAR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 19. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Svetkovinom Krštenja Gospodinova, koju smo slavili prošle nedjelju, ušli smo u liturgijsko vrijeme koje se zove "kroz godinu". Na ovu drugu nedjelju Evandelje nam predstavlja prizor susreta između Isusa i Ivana Krstitelja na rijeci Jordanu. O tome nam pripovijeda izravni očevidac, evanđelist Ivan, koji je prije nego će postati Isusov bio Ivanov učenik, zajedno s bratom Jakovom, Šimunom i Andrijom, sva četvorica iz Galileje i sva četvorica ribari. Krstitelj je dakle ugledao Isusa koji mu se približava u mnoštvu i, nadahnut od Boga, prepoznaje u njemu Božjeg poslanika, te zato o njemu govori ovim riječima: "Evo Jaganjca Božjega koji odnosi grijeh svijeta!" (Iv 1, 29).

Glagol koji se prevodi s "oduzima" doslovno znači "dići", "preuzeti na sebe". Isus je došao na svijet s točno određenim poslanjem: oslobođiti svijet od

ropstva grijeha, preuzimajući na sebe teret grijehâ ljudskog roda. Na koji način? Odgovor glasi: ljubeći. Ne postoji drugi način da se pobijedi zlo osim ljubavlju koja potiče na darivanje vlastitoga života za druge. U svjedočanstvu Ivana Krstitelja, Isus ima osobine Sluge Gospodnjega koji "je naše bolesti ponio, naše je boli na se uzeo" (Iz 53, 4), sve dотле да je umro na križu. On je pravi pashalni jaganjac, koji uranja u rijeku našega grijeha, da nas očisti.

Krstitelj vidi pred sobom čovjeka koji je stao u red zajedno s grešnicima da primi krštenje, premda za tim nije imao potrebe. Čovjeka kojeg je Bog poslao u svijet kao žrtveno janje. U Novom zavjetu izraz "jaganjac" se javlja više puta i uvijek se odnosi na Isusa Ta slika janjeta mogla bi iznenaditi; naime, životinja koja se ne odlikuje snagom i jakošću preuzima na svoja leđa tako mučan teret. Neizmjerni teret zla uzima i odnosi jedno tako slabo i krhko biće,

simbol poslušnosti, poučljivosti i nevine ljubavi, u kojoj ide tako daleko da žrtvuje sama sebe. Jaganjac nije onaj koji vlada, već je poslušan; nije agresivan, već miroljubiv; ne pokazuje pandže ili zube kada je napadnut, već podnosi i oprašta. I takav je Isus! Takav je Isus, poput janjeta!

Što znači za Crkvu, za nas, danas, biti učenici Isusa Božjeg Jaganjca? To znači staviti na mjesto zlobe nevinost, na mjesto sile ljubav, na mjesto oholosti poniznost i na mjesto stjecanja ugleda služenje. Lijep je to posao! Mi kršćani moramo to učiniti: staviti na mjesto zlobe nevinost, na mjesto sile ljubav, na mjesto oholosti poniznost i na mjesto stjecanja ugleda služenje. Biti učenici Jaganjca Božjeg znači ne živjeti kao „grad pod opsadom”, već kao grad podignut na gori, koji je otvoren, gostoljubiv i solidaran. To znači da ne smijemo zauzimati stavove zatvorenosti, već pružati evanđelje svima, svjedočeći životom da nas naslijedovanje Isusa čini slobodnjima i radosnjima.

Nakon Angelusa

Danas se slavi Svjetski dan iseljenika i izbjeglica na temu “Selioci i izbjeglice: prema boljem svijetu” koju sam obradio u ranije objavljenoj

prigodnoj poruci. Posebno pozdravljam okupljene predstavnike raznih etničkih zajednicâ, posebno katoličke zajednice grada Rima. Dragi prijatelji, vi ste blizu srcu Crkve, jer je Crkva narod koji putuje prema Božjem kraljevstvu, koje je Isus Krist donio među nas. Ne gubite nadu u bolju budućnost! Želim vam da živate u miru u zemljama koje su vas primile i čuvate vrednote kulturâ iz kojih dolazite. Želim zahvaliti svima onima koji rade sa seliocima, koji ih primaju i prate u njihovim teškim trenucima, da ih obrane od onih koje je blaženi Scalabrin nazvao “trgovcima ljudskim mesom”, koji žele od selilaca napraviti robeve! Posebno želim zahvaliti Kongregaciji misionarâ svetog Karla, braći i sestrama blaženog Scalabrinija koji toliko čine u Crkvi i postaju selioci sa seliocima.

U ovom trenutku sjetimo se tolikih selilaca, tolikih izbjeglica, njihovih trpljenja, njihova života, toliko puta bez posla, bez dokumenata, tolika bol; možemo svi zajedno uputiti jednu molitvu na selioce i izbjeglice koji žive najteže situacije: Zdravo Marijo...

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Do viđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 22. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Prošle subote je započela Molitvena osmina za jedinstvo kršćana, koja će završiti iduće subote, na blagdan Obraćenja svetog Pavla apostola. U toj vrlo dragocjenoj duhovnoj inicijativi kršćanske zajednice sudjeluju više od stotinu godina. Riječ je o vremenu posvećenom molitvi za jedinstvo svih kršćana, prema Kristovoj želji "da svi budu jedno" (Iv 17, 21). Svake godine jedna od ekumenskih skupina neke svjetske religije, pod vodstvom Ekumenskog vijeća Crkava i Papinskog vijeća za promicanje jedinstva kršćana, predlaže temu i priprema materijale za Molitvenu osminu. Ove godine su te materijale priredile Crkve i crkvene zajednice iz Kanade a referiraju se na pitanje koje je Sveti Pavao uputio korintskim kršćanima: "Zar je Krist razdijeljen?" (1 Kor 1, 13).

Sigurno da Krist nije bio razdijeljen. Međutim, moramo iskreno i sa žalošću priznati da u našim

kršćanskim zajednicama i dalje postoje podjele koje su sablazan. Podjele među nama kršćanima su sablazan. Nema druge riječi, već sablazan. "Mislim to što svaki od vas", pisao je Apostol, "govori: 'Ja sam Pavlov', 'A ja Apolonov', 'A ja Kefin', 'A ja Kristov'" (1, 12). Ni za one koji su isповijedali Krista kao svoga vođu Pavao ne nalazi riječi hvale, jer su koristili Kristovo ime zato da se odijeje od drugih unutar kršćanske zajednice. Ali Kristovo ime stvara zajedništvo i jedinstvo, a ne podjelu! On je došao zato da stvari zajedništvo među nama, a ne podjelu. Krštenje i križ su glavni elementi kršćanskog učeništva koji su nam zajednički. Podjele naprotiv slabe vjerodostojnost i djelotvornost našeg evangelizacijskog djelovanja i prijete da oduzmu križu njegovu moć (usp. 1, 17).

Pavao kori Korinćane zbog njihovih razmirica, ali također zahvaljuje Gospodinu "zbog milosti Božje koja vam je dana u Kristu Isusu: u njemu se obogatiste u svemu - u svakoj riječi i svakom spoznanju" (1, 4-

5). Te Pavlove riječi nisu puka formalnost, već znak da on vidi prije svega – i tome se iskreno raduje – darove koje Bog daje zajednici. Taj Apostolov stav je poticaj za nas i za svaku kršćansku zajednicu da prepoznamo s radošću Božje darove prisutne u drugim zajednicama. Usprkos bolnim podjelama, koje i dalje postoje, prihvaćamo Pavlove riječi kao poziv da se iskreno radujemo milostima koje je Bog dao drugim kršćanima. Imamo isto krštenje, istog Duha Svetoga koji nam je dao milost: prepoznajmo to i radujmo se tome.

Lijepo je prepoznati milost kojom nas Bog blagoslivlja i, još više, otkriti u drugim kršćanima nešto što trebamo, nešto što ćemo moći primiti kao dar od naše braće i sestara. Skupina iz Kanade koja je priredila materijale za ovu Molitvenu osminu nije pozvala zajednice da misle na ono što bi mogle dati kršćanima koji su oko njih, već ih je potaknula da se susreću kako bi shvatile što mogu jedne od drugih

primiti. To traži nešto više. Traži mnogo molitve, traži poniznost, traži razmišljanje i stalno obraćenje. Nastavimo tim putem, moleći za jedinstvo kršćanâ, da nestane te sablazni i da je više ne bude među nama.

Papin apel

Danas u Montreuxu, u Švicarskoj, započinje Međunarodna konferencija za pronalaženje političkog rješenja krize u Siriji nakon koje će uslijediti pregovori koji će se održavati u Ženevi počevši od 24. siječnja. Molim Gospodina da dotakne srca svih da, tražeći složno veće dobro izmučenog sirijskog naroda, ne štede napore da što prije dođe do prekida nasilja i kraja sukoba, koji je prouzročio već i previše trpljenja. Želim dragom sirijskom narodu da odlučno krene putom pomirenja, sloge i obnove u čemu će sudjelovati svi građani, gdje će svatko moći gledati u drugome ne neprijatelja i suparnika, već brata kojeg se prihvata i grli.

PAPIN NAGOVOV UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 26. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Evandjelu ove nedjelje opisani su počeci Isusova javnog života u galilejskim gradovima i selima. Njegova misija ne kreće od Jeruzalema, to jest od vjerskog, pa i društvenog i političkog središta, već kreće od rubnog područja, na koje su Židovi revniji u opsluživanju zakona gledali s prezirom, zato jer je u tim krajevima bilo pripadnika raznih stranih naroda; zbog toga Izaija opisuje taj kraj kao "Galileju pogansku" (Iz 8, 23).

To su krajevi na granici, tranzitno područje gdje se susreću osobe različite po svojoj rasi, kulturi i religiji. Galileja postaje tako simbolično mjesto za otvorenost evanđelja svim narodima. S te točke gledišta, Galileja je nalikovala današnjem svijetu: koegzistencija raznih kultura, nužnost sučeljavanja i nužnost susreta. I mi smo svakoga dana uronjeni u jednu "Galileju pogansku" i u takvoj sredini možemo se uplašiti i podleći napasti da podižemo ograde da bismo bili sigurni, zaštićeniji. Ali Isus nas uči da Radosna vijest, koji on donosi, nije pridržana jednom dijelu čovječanstva, već se treba prenositi svima. To je radosni navještaj namijenjen svima onima koji ga

čekaju, ali također onima koji možda ne čekaju više ništa i nemaju ni snage da traže i pitaju.

Polazeći od Galileja, Isus nas uči da nitko nije isključen iz Božjeg spasenja, štoviše, da Bog više voli poći od periferije, od posljednjih, da bi doprodo svih. Uči nas jednoj metodi, svojoj metodi, koja međutim izražava sadržaj, to jest Očevo milosrđe. "Svaki kršćanin i svaka zajednica moraju raspoznati put koji Gospodin pokazuje, ali od svih nas se traži da prihvativimo ovaj poziv: izaći iz vlastite udobnosti i imati hrabrosti poći na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja." (Apost. pobud. Evangelii gaudium, 20).

Isus započinje svoju misiju ne samo od mjesta smještena na periferiji, već također od ljudi za koje bi se moglo reći - može se tako reći - da su "s dna društvene ljestvice". Pri izboru svojih učenika i budućih apostola ne obraća se školama pismoznanaca i zakonoznanaca, već skromnim, jednostavnim ljudima, koji se zdušno pripremaju za dolazak Božjeg kraljevstva. Isus ih ide zvati na njihovu radnom mjestu, na obali jezera: oni su ribari. Poziva ih, i oni ga slijede, odmah. Ostavljaju mreže i idu s njim: njihov će život postati jedna čudesna i očaravajuća pustolovina.

Dragi prijatelji i prijateljice, Gospodin zove i danas! Gospodin prolazi putovima našeg svakodnevnog života. I danas u ovom trenutku, ovdje, Gospodin prolazi trgovima. Zove nas da idemo s njim, da radimo s njim za Božje kraljevstvo, u "Galilejama" našeg doba. Neka svaki od vas misli na to: Gospodin danas prolazi, Gospodin me gleda, gleda me! Što mi Gospodin govori? I ako netko od vas osjeti da mu Gospodin kaže "slijedi me", samo hrabro, neka ide s Gospodinom! Gospodin neće nikada razočarati. Osjetite u svom srcu zove li vas Gospodin i slijedite ga! Pustimo da nas dopre svojim pogledom, svojim glasom, i slijedimo ga! "Da radost evanđelja dopre nakraj zemlje i svojim svjetлом obasja i periferije svijeta" (isto, 288).

Nakon Angelusa

Sada vidite da nisam sam: u društvu sam s dvoje od vas, koji su došli ovdje gore. Dobri su njih dvoje!

Danas se slavi Svjetski dan oboljelih od gube. Ta bolest, premda u opadanju, nažalost i danas pogoda mnoge koji žive u uvjetima teške bijede. Važno je zadržati iskrenu solidarnost s tom braćom i sestrama. Njima jamčimo svoju molitvu; i molimo i za one koji im pomažu i zalažu se, na razne načine, da se tu bolest pobijedi.

Blizu sam svojom molitvom sa Ukrajinom, osobito s onima koji su izgubili život ovih dana i njihovim obiteljima. Želim da dođe do uspostave konstruktivnog dijaloga između institucija i građanskog društva i, izbjegavajući svako pribjegavanje nasilju, da u srcu svih prevlada duh mira i traženje općeg dobra!

Danas je mnogo djece na Trgu! Baš ih je mnogo! Zajedno s njima se želim sjetiti Cocò Campolonga, trogodišnjaka koji je zapaljen u automobilu u Cassano allo Joniu. Taj užasni zločin prema jednom tako malom djetetu je bez presedana

u povijesti kriminala. Molimo zajedno s Cocòm, koji je sigurno s Isusom na nebu, za osobe koje su učinile taj zločin, da se pokaju i obrate Gospodinu.

Idućih dana milijuni osoba koje žive na Dalekom istoku ili u raznim dijelovima svijeta, među kojima Kinezi, Korejci i Vijetnamci, slave lunarnu Novu godinu. Svima njima želim život ispunjen radošću i nadom. Neka neugasiva želja za bratstvom, koja prebiva u njihovu srcu, pronađe u prisnom obiteljskom ozračju povlašteno mjesto gdje se može otkriti, njegovati i ostvariti. To će biti dragocjeni doprinos izgrađivanju humanijeg svijeta, u kojem vlada mir.

Jučer je u Napulju blaženom proglašena Marija Kristina Savojska, koja je živjela u prvoj polovici devetnaestog stoljeća, kraljica dviju Sicilija. Bila je žena duboke duhovnosti i velike poniznosti i znala je preuzeti na sebe breme patnji svoga naroda, postavši pravom majkom siromaha. Njezin izvanredni primjer ljubavi svjedoči da je dobri život evanđelja moguć u svim sredinama i društvenim prilikama.

Od srca pozdravljam sve vas, dragi hodočasnici koji ste došli iz raznih župa Italije i drugih zemalja, kao i članove udruga, školske grupe i druge. Posebno pozdravljam studente iz Cuence (Španjolska) i djevojke iz Paname. Pozdravljam vjernike iz Caltanissette, Priolo Gargalla, San Severino Marchea i San Giuliano Milanesea te bivše učenike Škole Minoprio. Želim također izraziti svoju blizini stanovnicima Emilije pogodene poplavom.

Obraćam se sada mladićima i djevojkama iz Katoličke akcije Rimske biskupije! Dragi mladi, i ove godine, u pratinji kardinala vikara, došli ste u velikom broju na kraju vaše Karavane mira. Hvala vam! Velika vam hvala! Poslušajmo sada poruku koju će vaši prijatelji, ovdje kraj mene, pročitati.

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Do viđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU

29. SIJEČNJA 2014.

Draga braćo i sestre, u ovoj trećoj katehezi o sakramentima, zadržat ćemo se na potvrdi ili krizmi, koju treba promatrati u kontinuitetu s krštenjem, s kojim je neraskidivo povezana. Ta dva sakramenta, zajedno s euharistijom, čine jedinstveni spasenjski događaj koji se zove "kršćanska inicijacija", u kojoj bivamo pritjelovljeni Isusu Kristu umrlom i uskrsom i postajemo nova stvorenja i udovi Crkve. Eto zašto su u počecima ta tri sakramenta podjeljivana u istoj prigodi, na završetku katekumenskog hoda, u pravilu na vazmenom bdjenju. Tako je započaćen put izgradnje i postupnog uključivanja u kršćansku zajednicu koji je mogao trajati i po nekoliko godina. Činilo se korak po korak da bi se prispjelo krštenju, zatim potvrdi i euharistiji.

Obično se govori o sakramenu "krizme". Taj izraz znači "pomazanje". Naime, uljem koje se zove "sveta krizma" bivamo suočeni, u snazi Duha Svetoga, Isusu Kristu, koji je jedini pravi "pomazanik", "Mesija", Svetac Božji. Izraz "potvrda" nas, zatim, podsjeća da taj sakrament donosi povećanje krsne milosti: čvršće nas združuje s Kristom; privodi punini našu povezanost sa Crkvom; podjeljuje nam osobitu snagu Duha Svetoga da širimo vjeru, ispovijedamo Kristovo ime i da se nikada ne stidimo njegova križa (usp. Katekizam Katoličke Crkve, 1303).

Zato je važno pobrinuti se da naša djeca, naši mladi imaju taj sakrament. Svi se brinemo da budu kršteni, i to je dobro, ali se možda ne brinemo toliko da prime krizmu. Na taj će način ostati na pola puta i neće primiti Duha Svetoga, koji je tako važan u kršćanskom životu, jer nam daje snagu da idemo naprijed! Razmislimo malo, svaki od nas: brinemo li se doista da naša djeca i mladi prime krizmu? Važno je to, važno! I ako imate, u svojoj kući, djecu, mlađe koji je još nisu primili a u dobi su kada je trebaju primiti, učinite sve što je u vašoj moći da dovrše

kršćansku inicijaciju i prime snagu Duha Svetoga. To je važno!

Važno je naravno pružiti krizmanicima dobru pripravu, koja mora težiti za tim da ih se dovede do osobnog prianjanja uz vjeru u Kristu i probudi u njima osjećaj pripadnosti Crkvi.

Potvrda, kao i svaki sakrament, nije djelo ljudi, već je djelo Boga, koji se brine za naš život na način da nas suoči sliči svoga Sina, da bi nas učinio sposobnima da ljubimo poput njega. On to čini ulijevajući u nas svoga Duha Svetoga, čije djelovanje prožima čitavu osobu i čitav život, kao što se to zorno vidi iz sedam darova na koje je tradicija, u svjetlu Svetog pisma, uvijek ukazivala. Tih sedam darova: ne želim vas pitati jeste li upamtili kojih je to sedam darova. Možda ih znate sve... Ali ču ih ponoviti u vaše ime. Koji su to darovi? Mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji. I ti su nam darovi dani upravo s Duhom Svetim u sakramentu potvrde. Tim darovima kanim posvetiti kateheze koje će uslijediti nakon ovih o sakramentima.

Kada primamo Duha Svetoga u naše srce i puštamo ga da djeluje, sâm Krist se uprisutnuje u nama i oblikuje se u našem životu; po nama, sâm on, Krist, će moliti, oprاشtati, ulijevati nadu i utjehu, služiti braći, biti bližnji potrebitima, posljednjima, stvarati zajedništvo, širiti mir. Pomislite samo koliko je to važno: da po Duhu Svetom dolazi sâm Krist učiniti sve to među nama i za nas! Zbog toga je važno da djeca i mladi prime taj sakrament.

Draga braćo i sestre, sjetimo se da smo primili potvrdu! Svi mi! Sjetimo se toga prije svega zato da zahvalimo Gospodinu za taj dar, a zatim da ga molimo da nam pomogne živjeti kao pravi kršćani, uvijek kročiti kroz život s radošću po Duhu Svetom koji nam je darovan!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 2. VELJAČE 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas slavimo blagdan Prikazanja Gospodinova. Istog se dana slavi i Dan posvećenog života, koji podsjeća koliko su Crkvi važni oni koji su priglili poziv da slijede Isusa izbliza na putu evanđeoskih savjeta. Današnje Evanđelje govori nam kako su, četrdeset dana nakon Isusova rođenja, Marija i Josip doveli Djetešce u hram da ga prikažu u hramu i posvete Bogu, kao što je propisano židovskim zakonom. Taj događaj predstavlja sliku darivanja vlastitog života od strane onih koji, po jednom Božjem daru, poprimaju tipične osobine Isusa čista, siromašna i poslušna.

Na to darivanje samoga sebe Bogu pozvan je svaki kršćanin, jer smo svi krštenjem posvećeni njemu. Svi smo pozvani prikazati se Ocu s Isusom i poput Isusa, pretvarajući vlastiti život u velikodušni dar, u obitelji, na poslu, u služenju Crkvi, u djelima milosrđa. Ipak, to posvećenje žive na poseban način redovnici, monasi, posvećeni vjernici laici, koji polaganjem zavjeta pripadaju Bogu na potpun i isključiv način. Ta pripadnost Gospodinu omogućuje onima koji to žive na autentičan način pružiti posebno svjedočanstvo za Radosnu vijest o Božjem kraljevstvu. Oni koji su potpuno posvećeni Bogu, potpuno su posvećeni i braći, da bi Kristovo svjetlo donijeli tamo gdje je tama najgušća i da donose njegovu nadu srcima koja su klonula.

Posvećene su osobe Božji znak u raznim životnim sredinama, oni su kvasac za rast jednog pravednijeg i više bratskog društva, oni su proroštvo zajedništva s malenima i siromašnima. Tako shvaćen i življen, posvećeni život nam se pokazuje upravo onakvim kakav jest: to je Božji dar, Božji dar Crkvi, Božji dar njegovu narodu! Svaka je posvećena osoba dar za Božji narod na putu. Toliko su potrebne te prisutnosti, koje jačaju i iznova bude odgovornost za širenje evanđelja, kršćanski odgoj, ljubav prema onima koji su u najvećoj potrebi, kontemplativnu molitvu; odgovornost za pravdu i mir u ljudskoj obitelji. Ali pomislimo malo što bi se dogodilo da nema časnih sestara u bolnicama, časnih sestara u misijama, časnih

sestara u školama. Ma zamislite samo Crkvu bez časnih sestara! To je upravo nezamislivo: one su dar, taj kvasac kojim Božjim narod napreduje. Velike su te žene koje posvećuju svoj život Bogu, koje pronose Isusovu poruku.

Crkva i svijet trebaju to svjedočanstvo Božje ljubavi i milosrđa. Posvećene osobe, redovnici, redovnice su svjedočanstvo da je Bog dobar i milosrdan. Zato je nužno sa zahvalnošću prepoznati vrijednost iskustva posvećenog života i produbiti znanja o raznim karizmama i duhovnostima. Treba moliti da mnogi mladi odgovore s "da" Gospodinu koji ih zove da se potpuno posvete njemu radi nesebičnog služenja braći; posvetiti život da bi se služilo Bogu i braći.

Zbog svih tih razloga, kao što je već najavljen, iduća će godina na poseban način biti posvećena posvećenom životu. Povjerimo već sada tu inicijativu zagovoru Djevice Marije i svetog Josipa, koji su, kao Isusovi roditelji, bili prvi posvećeni njemu i posvetili svoj život njemu.

Nakon Angelusa

Danas se u Italiji slavi Dan života, koji ima za temu "Rađati budućnost". Upućujem svoj pozdrav i poticaj udrugama, pokretima i kulturnim centrima koji se posvećuju obrani i promicanju života. Pridružujem se talijanskim biskupima u tvrdnji da je "svako dijete lice Gospodina koji ljubi život, dar za obitelji i za društvo" (Poruka za XXXVI. Nacionalni dan života). Neka se svatko, u svojoj ulozi i u svojoj sredini, osjeća pozvanim ljubiti i služiti životu, prihvati ga, poštivati i promicati, osobito kada je krhak i treba pažnju i brigu, od majčina krila do njegova ovozemaljskog svršetka.

U mislima sam s dragim žiteljima Rima i Toskane, pogodenim kišama koje su izazvale poplave. Neka toj našoj braći, koja su u kušnji, ne uzmanjka naša konkretna solidarnost i naša molitva.

Draga braćo i sestre, Papa je s vama! Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 5. VELJAČE 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas ču vam govoriti o euharistiji koja, zajedno s krštenjem i potvrdom, zauzima središnje mjesto u "kršćanskoj inicijaciji" i predstavlja izvor samoga života Crkve. Iz toga sakramenta ljubavi, naime, proizlazi svaki autentični hod vjere, zajedništva i svjedočenja. Ono što vidimo kada se okupljamo da slavimo euharistiju, misu, već nam daje naslutiti što se to spremamo slaviti. U središtu prostora namijenjenog slavljenju nalazi se oltar, stol, prekriven stolnjakom, i to nam doziva u svijest gozbu. Na stolu je križ, što znači da se na tome oltaru prinosi Kristova žrtva; on je duhovna hrana koja se ondje prima, pod znakovima kruha i vina. U blizini oltara je ambon, to jest mjesto s kojeg se naviješta Božja riječ, a to označava da je razlog okupljanja slušanje Gospodina koji govorи по Светом pismу, te je dakle hrana koja se prima također njegova riječ.

Riječ i kruh na misi postaju jedno, kao na Posljednjoj večeri, kada su se sve Isusove riječi, svi znakovi koje je učinio, zgusnuli u čin lomljenja kruha i prinošenja kaleža, što je predokus žrtve križa, i u onim riječima: "Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje... Uzmite i pijte, ovo je krv moja".

Čin što ga je Isus učinio na Posljednjoj večeri je najveća zahvala Ocu za njegovu ljubav, za njegovo milosrđe. "Zahvala" se na grčkom kaže "euharistija". I zato se taj sakrament zove euharistija: to je najviši izraz zahvalnosti Ocu, koji nas ljubi toliko da nam daje svoga Sina iz ljubavi. Eto zašto izraz euharistija sažima u sebi čitav taj čin, koja je ujedno čin Boga i čovjeka, čin Isusa Krista, pravoga Boga i pravoga čovjeka.

Dakle, euharistijsko slavlje je nešto mnogo više od jednostavne gozbe: to je spomen-čin Isusove Pashe, središnjeg otajstva spasenja. "Spomen-čin" ne znači

samo sjećanje, već znači da svaki put kada slavimo taj sakrament postajemo dionici otajstva Kristove muke, smrti i uskrsnuća. Euharistija predstavlja vrhunac Božjeg djela spasenja: Gospodin Isus, pretvarajući se u razlomljeni kruh za nas, izljeva na nas sve svoje milosrđe i svoju ljubav, tako da obnavlja naše srce, naš život i naš odnos s njim i braćom. Zbog toga se obično kada se pristupa tome sakramentu kaže da se "prima pričest", "pričešće" (izrazi na tal. za pričest: "Comunione" te latinskom: "communio" znače i "zajedništvo", "udioništvo", op. pr.): u snazi Duha Svetoga, sudjelovanje za euharistijskoj gozbi suočiće nas na jedinstven i dubok način Kristu i daje nam već sada predokus punog zajedništva s Ocem koje karakterizira nebesku gozbu, gdje ćemo zajedno sa svim svecima imati neopisivu radost gledanja Boga licem u lice.

Dragi prijatelji, nećemo nikada moći dovoljno zahvaliti Gospodinu za dar koji nam je dao euharistijom! To je tako veliki dar i zbog toga je važno ići na misu nedjeljom. Idemo na misu ne samo zato da molimo, već da primimo pričest, taj kruh koji je tijelo Isusa Krista koji nas spašava, opraća nam, sjedinjuje nas s Ocem. Lijepo je to činiti! I svake nedjelje idemo na misu, jer je to dan Gospodinova uskrsnuća. Zato je nedjelja tako važna za nas. I s euharistijom osjećamo tu pripadnost Crkvi, Božjem narodu, Božjem Tijelu, Isusu Kristu. Nećemo nikada dokučiti svu njezinu vrijednost i bogatstvo. Molimo dakle Gospodina da taj sakrament nastavi održavati životom u Crkvi njegovu prisutnost i oblikovati naše zajednice u ljubavi i zajedništvu, po Očevu srcu. I to se čini čitav život, ali se počinje činiti na dan prve pričesti. Važno je da se djeca dobro pripreme za prvu pričest i da to učine sva djeca, jer je to prvi korak te snažne pripadnosti Isusu Kristu, nakon krštenja i potvrde.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 10. VELJAČE 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U tekstu Evangelja ove nedjelje, koji slijedi neposredno nakon blaženstava, Isus kaže svojim učenicima: "Vi ste sol zemlje... Vi ste svjetlost svijeta..." (Mt 5, 13.14). To nas pomalo iznenađuje, ako pomislimo kome Isus upućuje te riječi. Tko su bili ti učenici? Bili su ribari, jednostavni ljudi... Ali Isus ih gleda Božjim očima i njegove riječi treba shvatiti upravo kao posljedicu blaženstava. On želi reći: ako budete siromašni u duhu, ako budete krotki, ako budete čista srca, ako budete milosrdni... vi ćete biti sol zemlje i svjetlost svijeta.

Da bi se bolje shvatilo te slike, potrebno je znati da je židovski Zakon propisivao da se na svaki prinos koji se prikazuje Bogu stavi malo soli, kao znak saveza. Svjetlost je, pak, za Izraela bio simbol mesijanske objave koja trijumfira nad tamom poganstva. Kršćani, novi Izrael, primaju dakle jedno poslanje u odnosu na sve ljude: vjerom i ljubavlju mogu usmjeravati, posvećivati, obogatiti čovječanstvo. Svi mi krštenici smo učenici misionari i pozvani smo postati u svijetu živo evanđelje: svetim ćemo životom dati "okus" raznim sredinama i obranit ćemo ih od propadanja, kao što to čini sol; i nosit ćemo Kristovo svjetlo svjedočanstvom iskrene ljubavi. Ali ako mi kršćani izgubimo okus i izgubimo svoju prisutnost svjetlosti i soli, gubimo djelotvornost. Kako je samo lijepo to poslanje davati svjetlost svijetu! To je naše poslanje. To je lijepo! Lijepo je također sačuvati svjetlo koje smo primili od Isusa, čuvati ga. Kršćanin bi morao biti osoba koja donosi svjetlo, koja uvijek daje svjetlo! Svjetlo koje nije njegovo, već je Božji dar, Isusov dar. A mi nosimo to svjetlo. Ako kršćanin ugasi to svjetlo, njegov život nema smisla: on je samo kršćanin po imenu, koji ne nosi svjetlo, život bez smisla. Ali želim vas sada pitati, kako vi želite živjeti? Kao upaljena ili kao ugašena svjetiljka? Upaljena ili ugašena? Kako želite živjeti? [narod odgovara: Upaljena!] Upaljena svjetiljka! Upravo nam Bog daje tu svjetlost i mi je dajemo drugima. Upaljena svjetiljka! To je kršćanski poziv.

Nakon Angelusa

Preksutra, 11. veljače, slavit ćemo spomendan Blažene Djevice Marije Lurdske i Svjetski dan bolesnika. To je zgodna prigoda da se u središte

zajednice stavi bolesne osobe. Moliti za njih i s njima, biti im blizu. Poruka za taj Dan je nadahnuta riječima svetog Ivana: Vjera i ljubav: "I mi smo dužni živote položiti za braću" (1 Iv 3, 16). Na osobit način, možemo se ugledati na Isusa i njegov odnos prema bolesnima, koji boluju od svakojakih bolesti: Gospodin se brine za sve, dijeli njihovo trpljenje i otvara srce nadi.

Muslim također na sve zdravstvene djelatnike: kako je samo dragocjen njihov rad! Hvala vam za vaš dragocjeni dar. Oni svakoga dana susreću u bolesnicima ne samo tijelâ označena krhkost, već osobe, kojima treba pružiti pažnju i prikladan odgovor. Dostojanstvo osobe se nikada ne ograničava na njezine mogućnosti i sposobnosti i ne nestaje kada je osoba slaba, invalidna i potrebita pomoći. U mislima sam također s obiteljima u kojima je briga za onoga tko je bolestan nešto uobičajeno; ali ponekad situacije mogu biti teže... Mnogi mi pišu i želim danas zajamčiti molitvu za sve te obitelji i poručiti im: ne bojte se krhkosti! Ne bojte se krhkosti! Pomažite se uzajamno s ljubavlju i osjetit ćete Božju utješnu prisutnost.

Velikodušni i kršćanski stav prema bolesnima je sol zemlje i svjetlost svijeta. Neka nam Djevica Marija pomogne to provoditi u djelo i neka izmoli mir i utjehu za sve one koji trpe.

Ovih se dana u Sočiju, u Rusiji, održavaju Zimske olimpijske igre. Želim uputiti svoj pozdrav organizatorima i svim sportašima, sa željom da to bude prava svečanost sporta i prijateljstva.

Molim za sve one koji trpe štete i nedaće zbog prirodnih nepogoda, u raznim zemljama, pa i ovdje u Rimu: svima sam im blizu. Priroda nas potiče da budemo solidarni i pažljivo čuvamo stvoreni svijet, također zato da se sprječe, koliko je to moguće, najteže posljedice.

Prije nego se oprostim od vas sjetio sam se pitanja koje sam postavio: upaljena ili ugašena svjetiljka? Što želite? Upaljena ili ugašena? Kršćanin nosi svjetlost! To je upaljena svjetiljka! Uvijek naprijed s Isusovim svjetлом!

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU

12. VELJAČE 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U prethodnoj sam katehezi objasnio kako nas euharistija uvodi u stvarno zajedništvo s Isusom i njegovim otajstvom. Sada si možemo postaviti neka pitanja vezana uz odnos između euharistije koju slavimo i našega života, kao Crkve i kao vjernika pojedinaca. Kako živimo euharistiju? Kada idemo nedjeljom na misu, kako je doživljavamo? Je li to za nas tek neko slavlje, činimo li to iz navike, zato da se susretнем s drugima ili da se bolje osjećamo, ili je ipak nešto više?

Postoje vrlo jasni pokazatelji koji pomažu shvatiti kako živimo sve to, kako živimo euharistiju. Ti nam pokazatelji govore živimo li ili ne dobro euharistiju. Prvi je pokazatelj način na koji gledamo i promatramo druge. U euharistiji Krist uvijek iznova ostvaruje sebedarje koje je ostvario na križu. Čitav je njegov život čin potpunog dijeljenja sebe iz ljubavi; zato on voli biti s učenicima i osobama koje je imao priliku upoznati. To za njega znači dijeliti njihove želje, njihove probleme, ono što ih je mučilo u njihovoj duši i njihovu životu. I mi kada sudjelujemo na misi susrećemo razne muškarce i žene: mlade, starije osobe, djecu; siromašne i dobrostojeće; domaće i strance; osobe koje su na misi sa svojim obiteljima i one koji su došli sami... Navodi li me euharistija koju slavim da ih sve doživljavam doista kao braću i sestre? Povećava li u meni sposobnost da se radujem s onima koji su radosni i da plačem sa zaplakanima? Potiče li me da idem siromasima, bolesnima, marginaliziranim? Pomaže li mi prepoznati u njihovu licu Isusovo lice? Svi mi idemo na misu zato što volimo Isusa i želimo, u euharistiji, biti dionici njegove muke i njegova uskrsnuća. Ali ljubimo li, kao što želi Isus, onu braću i sestre koji su najpotrebitiji? Primjerice, u Rimu smo ovih dana imali priliku vidjeti mnoge društvene nevolje kako zbog kiše, koja je nanijela velike štete čitavim četvrtima, tako i zbog nezaposlenosti, kao posljedice ekonomske krize u čitavom svijetu. Pitam se, i neka se svaki od nas zapita: ja koji idem na misu, kako do doživljavam? Trudim li se pomoći, približiti se, moliti za one koji imaju taj problem? Ili sam malo ravnodušan? Ili možda pak mislim samo na to kako da druge ogovaram: jesli li video kako je odjeven ovaj, kako je odjeven onaj? To se katkad čini poslije mise, a ne bi se smjelo! Moramo se brinuti za našu braću i naše sestre koji su u potrebi zbog neke bolesti, zbog nekog problema. Dobro je danas misliti

na tu našu braću i sestre koji imaju te probleme ovdje u Rimu: probleme zbog tragedije koju je prouzročila kiša i socijalne probleme i probleme s poslom. Molimo Isusa, kojeg primamo u euharistiji, da nam pomogne da im pomognemo.

Drugi – i to vrlo važan – pokazatelj je milost da osjetimo da nam je oprošteno i da smo spremni oprostiti. Ponekad neki pitaju: "Zašto bi se moralio ići na misu kada se zna da je onaj koji ide redovito na misu grešnik kao i svi drugi?" Koliko smo samo to puta čuli! Zapravo onaj koji ide na misu ne čini to zato što želi pokazati da je bolji od drugih, već upravo zato što osjeća neprestanu potrebu da bude prihvaćen i preporođen Božjim milosrđem, koje se utjelovilo u Isusu Kristu. Ako svaki od nas ne osjeća potrebu za Božjim milosrđem, ako se ne osjeća grešnikom, bolje da ne ide na misu! Mi idemo na misu zato što smo grešnici i želimo primiti Božje oproštenje i biti dionici Isusova otkupljenja, njegova oproštenja. Ono "ispovijedam" koje govorimo na početku ne govorimo "pro forma", već je to pravi pokornički čin! Ja sam grešnik i to priznajem, tako počinje misa! Ne smijemo nikada zaboraviti da je Isusova Posljednja večera održana "one noći kad bijaše predan" (1 Kor 11, 23). U onom kruhu i vinu koje prinosimo i oko kojih se okupljamo svaki put se obnavlja dar Kristova tijela i krvi za otpuštenje naših grijeha. Moramo na misu ići ponizno, kao grešnici i Gospodin će nam udijeliti pomirenje.

Posljednji dragocjeni pokazatelj pruža odnos između euharistijskog slavlja i života naših kršćanskih zajednica. Treba uvijek imati pred očima da euharistija nije nešto što činimo mi; to nije naše sjećanje na ono što je Isus rekao i učinio. To je Kristov čin! Krist je taj koji ondje djeluje, koji je na oltaru. To je Kristov dar, koji se uprisutnjuje i okuplja nas oko sebe, da nas hrani svojom riječju i svojim životom. To znači da poslanje i sâm identitet Crkve izviru iz toga, iz euharistije, i ondje se uvijek oblikuje. Neko slavlje može izvana gledano biti besprijekorno, prelijepo, ali ako nas ne dovodi do susreta s Isusom Kristom, postoji opasnost da ne doneše nikakvu hranu našem srcu i našem životu. Po euharistiji, međutim, Krist želi uči u naš život i prožeti ga svojom milošću, tako da u svakoj kršćanskoj zajednici postoji dosljednost između liturgije i života.

Srce nam se ispuni pouzdanjem i nadom kada se sjetimo Isusovih riječi koje se donose u Evangeliju: "Tko blaguje tijelo moje i pije krv moju, ima život vječni; i ja će ga uskrisiti u posljednji dan" (Iv 6, 54).

Živimo euharistiju s duhom vjere, molitve, oproštenja, pokore, zajedničke radoći, brige za potrebitе i za potrebe mnoge braće i sestara, sigurni da će Gospodin ispuniti ono što je obećao! Neka tako bude!

PAPIN NAGOVOV UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 16. VELJAČE 2014.

Draga braćo i sestre,

Evangelje ove nedjelje također je dio takozvanog "govora na gori", prve velike Isusove propovijedi. Današnja je tema Isusov stav prema židovskom Zakonu. On kaže: "Ne mislite da sam došao ukinuti Zakon ili Proroke. Nisam došao ukinuti, nego ispuniti" (Mt 5, 17). Isus dakle ne želi dokinuti zapovijedi koje je Gospodin dao po Mojsiju, već ih želi privesti punini. I odmah dodaje da to "ispunjene" Zakona zahtijeva veću pravednost, autentičnije obdržavanje. On naime kaže svojim učenicima: "ne bude li pravednost vaša veća od pravednosti pismoznanaca i farizeja, ne, nećete ući u kraljevstvo nebesko" (Mt 5, 20).

Ali što znači to "potpuno ispunjenje" Zakona? I u čemu se sastoji ta veća pravednost? Sâm Isus nam odgovara s nekoliko primjera. Isus je bio praktičan, da bi pomogao ljudima da ga shvate uvijek se služio primjerima. Započinje od pete zapovijedi dekaloga: "Čuli ste da je rečeno starima: Ne ubij!... A ja vam kažem: Svaki koji se srdi na brata svoga bit će podvrgnut sudu" (rr. 21-22). Time nas Isus podsjeća da i riječi mogu ubiti! Kada se kaže da neka osoba ima jezik poput zmijina, što se time želi reći? Time se želi reći da riječi ubijaju! Zato ne samo da ne treba nasrtati na život bližnjega, nego se ne smije izlijevati na njega otrov srdžbe i klevetati ga. Ne smije ga se niti ogovarati. Tako smo došli do ogovaranja: ocrnjivanja drugoga, također, mogu ubiti, jer ubijaju dobar glas osoba! Tako je ružno ogovarati! Isprva se to može činiti nečim ugodnim, čak i zabavnim, kao kada se pojede slatki bombon. Ali na kraju nam to srce ispuni gorčinom i truje i nas same. Reći će vam istinu:

uvjeren sam da ako svaki od nas odluči izbjegavati ogovaranja, na kraju će postati svet! To je lijep put! Želimo li postati sveti? Da ili ne? [Narod na trgu: Da!] Želimo li da nam ogovaranje postane navika? Da ili ne? [Narod na trgu: Ne!] Onda se slažemo oko toga: nema ogovaranja! Isus predlaže onome koji ga slijedi savršenstvo ljubavi: ljubavi čija je jedina mјera ta da nema mјere, da nadilazi svaku računicu. Ljubav prema bližnjemu je toliko temeljan stav da Isus čak kaže da naš odnos s Bogom ne može biti iskren ako se ne želimo pomiriti s bližnjim. I kaže ovako: "Ako dakle prinosiš dar na žrtvenik pa se ondje sjetiš da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi dar ondje pred žrtvenikom, idi i najprije se izmiri s bratom, a onda dodî i prinesi dar" (rr. 23-24). Zato smo pozvani pomiriti se s našom braćom prije nego očitujuemo našu pobožnost Gospodinu u molitvi.

Iz svega toga se može shvatiti da Isus ne pridaje jednostavno važnost discipliniranom obdržavanju i izvanjskom vladanju. On prodire u korijen Zakona, upirući prstom prije svega u namjeru te dakle u čovjekovo srce, odakle potječu naša dobra ili zla djela. Da bi naša vladanja bila dobra i iskrena nisu dovoljne pravne norme, već su nužne duboke motivacije, koje su izraz skrivene mudrosti, Božje mudrosti, koja može biti prihvaćena zahvaljujući Duhu Svetom. A mi, po vjeri u Krista, možemo se otvoriti djelovanju Duha, koji nas osposobljava da živimo Božju ljubav.

U svjetlu toga učenja, svaka zapovijedi otkriva svoje puno značenje kao zahtjev ljubavi, i sve se združuju u najveću zapovijed: ljubi Boga svim srcem svojim i ljubi bližnjega kao sebe samoga.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 19. VELJAČE 2014. – APEL ZA MIR U UKRAJINI

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Sakramentima kršćanske inicijacije, krštenjem, potvrdom i euharistijom, čovjek dobiva novi život u Kristu. Svi pak znamo da taj život nosimo "u glinenim posudama" (2 Kor 4, 7), još smo uvijek podložni napasti, trpljenju, smrti i, zbog grijeha, možemo čak izgubiti novi život. Zbog toga je Gospodin htio da Crkva nastavi njegovo djelo spasenja i prema svojim udovima, na poseban način sakramentom pomirenja i bolesničkog pomazanja, koji se mogu objediniti pod zajednički naziv "sakramenti ozdravljenja". Sakrament pomirenja je sakrament ozdravljenja. Kada se idem isповijedati činim to zato da ozdravim, da mi ozdravi duša, da mi ozdravi srce i da ozdravi nešto što sam učinio a nije bilo dobro. Biblijska slika koja ih najbolje izražava, u njihovoj dubokoj vezi, je epizoda o oproštenju i ozdravljenju uzetoga, gdje se Gospodin Isus objavljuje istodobno kao liječnik duše i tijela (usp. Mk 2, 1-12 // Mt 9, 1-8; Lk 5, 17-26).

1. Sakrament pokore i pomirenja izravno izvire iz uskrsnog otajstva. Naime na sâm dan uskrsnuća navečer Gospodin se ukazao učenicima zatvorenima u dvorani Posljednje večere i, nakon što im je uputio pozdrav: "Mir vama!", dahnuo je na njih i rekao: "Primite Duha Svetoga. Kojima otpustite grijeha, otpuštaju im se; kojima zadržite, zadržani su im" (Iv 20, 21-23). Taj nam ulomak otkriva najdublju dinamiku koja je sadržana u tome sakramantu. Prije svega činjenicu da oproštenje naših grijeha nije nešto mi možemo sami sebi dati. Ja ne mogu reći: oprāštam si grijeha. Oproštenje se traži, traži se od nekog drugog i u isповijedi molimo Isusa za oproštenje. Oproštenje nije plod naših npora, već je dar, to je dar Duha Svetoga, koji nas uranja u kupelj milosrđa i milosti koja neprestano izvire iz širom otvorena srca Krista raspeta i uskrsla. Nadalje, podsjeća nas da jedino ako dopustimo da se pomirimo u Gospodinu Isusu s Ocem i braćom možemo biti uistinu u miru. I svi smo to osjetili u srcu kada se idemo isповijedati, s teretom na duši, pomalo potišteni; a kada primimo Isusovo oproštenje u srcu nam zavlada mir, onaj tako lijepi mir duše koji samo Isus može dati, jedino on.

2. Vremenom se u slavljenju toga sakramenta prešlo s javnog oblika – jer je u počecima to bio javni čin – na osobni, na oblik tajne isповijedi. To međutim ne bi smjelo imati za posljedicu da se izgubi crkveni

temelj, koja predstavlja vitalni kontekst. Naime, kršćanska je zajednica mjesto u kojem se uprisutnjuje Duh Sveti, koji obnavlja srca u Božjoj ljubavi i od sve braće čini jedno, u Kristu Isusu. Eto dakle zašto nije dovoljno tražiti oproštenje od Gospodina u svom duhu i svom srcu, već je nužno ponizno i s povjerenjem isповijedati vlastite grijehu crkvenom služitelju. U slavljenju toga sakramenta, svećenik ne predstavlja samo Boga, već čitavu zajednicu, koja se prepoznaće u krhkosti svakog svog člana, koja ganuto sluša njegovo pokajanje, koja se pomiruje s njim, koja ga hrabri i prati na putu obraćenja i ljudskog i kršćanskog rasta i sazrijevanja. Netko može reći: ja se isповijedam samo Bogu. Da, ti možeš reći Bogu "oprosti mi" i navesti svoje grijehu, ali smo sagripešili također protiv braće, protiv Crkve. Zato je nužno tražiti oproštenje od Crkve i braće u svećenikovoj osobi. "Ali, velečasni, stid me je...". I stid je dobar, zdravo je imati i malo stida, jer je zdravo stidjeti se. Kada netko ne osjeća stida, u mojoj se zemlji kaže da je "bestidan", "sin verguenza". Ali i stid je dobar, jer zahvaljujući tome postajemo ponizniji, a svećenik prima s ljubavlju i nježnošću tu isповijed i oprāšta u Božje ime. I sa čisto ljudskoga gledišta, da bi si dali oduška, dobro je razgovarati s bratom i reći svećeniku te stvari, koje me toliko opterećuju u mom srcu. I čovjeka osjeti da daje oduška svome bolu pred Bogom, Crkvom, bratom. Ne smijemo se bojati isповijedi! Kada pojedinac stoji u redu za isповijed, osjeća sve te stvari, pa i stid, ali zatim kada isповijed završi izlazi slobodan, velik, lijep, slobodan od grijeha, čist, sretan. To je ljestvica isповijedi! Želio bih vas pitati – ali ne govorite to naglas, neka svatko odgovori u svom srcu –: kada si se zadnji put isповjedio, kada si se zadnji put isповijedala? Neka svatko razmisli... Je li to bilo prije dva dana, dva tjedna, dvije godine, dvadeset godina, četrdeset godina? Neka svatko izračuna, ali neka svaki kaže: kada sam se zadnji put isповjedio? I ako je prošlo puno vremena, ne gubi više ni dana, idi, jer svećenik će biti dobar. Ondje je Isus, a Isus je bolji od svećenika, Isus te prima, prima te s velikom ljubavlju. Budi hrabar i idi na isповijed!

3. Dragi prijatelji, slaviti sakrament pomirenja znači biti primljeni u topli zagrljaj: to je zagrljaj Očeva beskrajnog milosrđa. Sjetimo se one lijepe prispodobe o sinu koji je otisao od očeva doma s novcem od baštine; spiskao je sav novac a zatim, kada nije više ništa imao, odlučio se vratiti kući, ne kao sin, već

kao sluga. Toliki je grijeh imao na srcu i toliko ga je bilo stid. Iznenadio se kada je počeo govoriti, tražiti oproštenje, otac mu nije dao ni da govoriti, zagrljio ga je, poljubio i priredio slavlje. A ja vama kažem: svaki put kada se ispovijedamo, Bog nas prima u svoj zagrljaj, Bog prieđe slavlje! Idimo naprijed tim putom. Bog vas blagoslovio!

Apel Svetog Oca

S velikom zabrinutošću u duši pratim što se događa ovih dana u Kijevu. Jamčim svoju blizinu ukrajinskom narodu i molim za žrtve nasilja, za njihove članove obitelji i za ranjene. Pozivam sve strane da prekinu svako nasilje i traže slogu i mir u zemlji.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 23. VELJAČE 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U drugom čitanju ove nedjelje sveti Pavao kaže: "Zato neka se nitko ne hvasta ljudima jer sve je vaše. Bio Pavao, ili Apolon, ili Kefa (to jest Petar), bio svijet, ili život, ili smrt, ili sadašnje, ili buduće: sve je vaše, vi Kristovi, a Krist Božji" (1 Kor 3, 23). Problem pred kojim se našao apostol je podjela u korintskoj zajednici, gdje su se formirale skupine koje su pozivale na razne propovjednike smatrajući ih svojim vođama, govorili su: "Ja sam Pavlov", 'A ja Apolonov', 'A ja Kefin...' (1, 12). Sveti Pavao tumači da je taj način razmišljanja pogrešan, jer zajednica ne pripada apostolima, već oni, apostoli pripadaju zajednici; zajednica pak, u cjelini, pripada Kristu!

Iz te pripadnosti proizlazi da u kršćanskim zajednicama – biskupijama, župama, udrušama, pokretima – razlike ne mogu osporiti činjenicu da svi, po krštenju, imamo jednako dostojanstvo: svi mi, u Isusu Kristu, smo djeca Božja. To je naše dostojanstvo: mi smo u Isusu Kristu djeca Božja. Oni koji su primili službu vođenja, propovijedanja, dijeljenja sakramenata, ne smiju se smatrati vlasnicima posebnih ovlasti, već se staviti u službu zajednice, pomažući joj radosno kročiti putom svetosti.

Crkva danas povjerava svjedočenje toga načina pastoralnog života novim kardinalima, s kojima sam jutros slavio misu. Pozdravimo sve

kardinale pljeskom... Jučerašnji konzistorij i današnje euharistijskog slavlje pružili su nam dragocjenu prigodu da iskusimo katolicitet, univerzalnost Crkve, koju dobro predstavlja razne provenijencije članova kardinalskog zbora, okupljenih u tjesnom zajedništvu oko Petrova nasljednika. Neka nam Gospodin dadne milost da radimo za jedinstvo Crkve, da gradimo to jedinstvo, jer je jedinstvo važnije od sukoba.

Neka trenuci liturgije i slavlja, koje smo imali priliku doživjeti posljednja dva dana, u svima nama ojačaju vjeru, ljubav prema Kristu i prema njegovoj Crkvi! Pozivam vas da podupirete te pastire i pomažete im svojom molitvom, da uvijek revno vode narod koji im je povjeren pokazujući svima Gospodinovu nježnost i ljubav. Koliko samo treba molitvu biskup, papa, da pomogne Božjem narodu ići naprijed na svom putu! Kažem "pomoći", to jest služiti Božjem narodu, jer je poziv biskupa, poziv kardinala i pape upravo ovaj: biti služitelj, služiti u Kristovo ime. Molite za nas, da budemo dobri služitelji: добри služitelji, a ne dobri gospodari! Svi zajedno: biskupi, prezbiteri, posvećene osobe i vjernici laici moramo pružati svjedočanstvo Crkve vjerne Kristu, nošene živom željom da služi braći i spremne proročkom hrabrošću ići ususret očekivanjima i duhovnim potrebama muškaraca i žena našega doba. Neka nas Gospa prati i čuva na tome putu!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 26. VELJAČE 2014. - APEL SVETOG OCA

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas ču vam govoriti o sakramenu bolesničkog pomazanja, koji nam omogućuje doći u izravni doticaj s Božjom samilošću prema čovjeku. U prošlosti se zvao "posljednja pomast", jer je shvaćan kao duhovna utjeha neposredno prije smrti. Govoriti međutim o "bolesničkom pomazanju" pomaže nam proširiti pogled na iskustvo bolesti i trpljenja, na obzoru Božjeg milosrđa.

1. Ima jedna biblijska slika koja izražava u svojoj dubini otajstvo koje izvire iz bolesničkog pomazanja: to je prispodoba o "dobrom Samarijanu" u Lukinom Evandželju (10, 30-35). Svaki put kada slavimo taj sakrament, Gospodin Isus, u svećenikovoј osobi, postaje bliz osobi koja trpi i teško je bolesna, ili stara. U prispodobi se kaže da se dobri Samarijanac pobrinuo za ranjenog čovjeka izlivši na njegove rane ulje i vino. Ulje doziva u pamet ono ulje koje biskup svake godine blagoslovila na Misi posvete ulja na Veliki četvrtak, a koje će se koristiti upravo za bolesničko pomazanje. Vino je, naprotiv, znak Kristove ljubavi i milosti koji izviru iz dara njegova života za nas i izražavaju se u svem svom bogatstvu u sakramentskom životu Crkve. Na kraju, ranjeni je čovjek povjeren gostioničaru, da se nastaviti brinuti za njega, bez obzira na troškove. A tko je taj gostioničar? To je Crkva, kršćanska zajednica, to smo mi, kojima Gospodin Isus svakoga dana povjerava one koji pate, u tijelu i duhu, da možemo nastaviti izlijevati na njih, bez mjere, sve milosrđe i spasenje.

2. To poslanje je na izričit i jasan način ponovno potvrđeno u Jakovljevoj poslanici, gdje se preporučuje: "Boluje li tko među vama? Neka dozove starješine Crkve! Oni neka mole nad njim mažući ga uljem u ime Gospodnje pa će molitva vjere spasiti nemoćnika; Gospodin će ga podići, i ako je sagriješio, oprostit će mu se." (5, 14-15). Ta je dakle praksa postojala već u doba apostola. Isus je naime učio svoje učenike da gaje istu osobitu ljubav prema bolesnima i onima koji pate i prenio im sposobnost i zadaću da nastave širiti u njegovo ime i po njegovu srcu utjehu i mir, posebnom milošću toga sakramenta. To nas međutim ne smije dovesti do toga da podlegnemo opsesivnom traženju čuda ili preuzetnosti da je moguće uvijek i u svakom slučaju postići ozdravljenje. Namjesto toga riječ o našoj uvjerenosti da je Isus blizu bolesniku i starjoj osobi, jer svaki starac i starica, svaka osoba starija od 65 godina

može primiti taj sakrament, po kojem nam se sâm Isus približava.

3. Ali kada se ima bolesnik u kući katkad se može čuti: "pozovimo svećenika da dođe"; "ne, da ne doneše nesreću, zato ga je bolje ne zvati", ili pak "bolje ne, da se bolesnik ne uplaši". Zašto se to misli? Zato jer se pomalo uvriježilo mišljenje da ubrzo nakon svećenika dolaze pogrebnici. A to naprosto nije istina. Svećenik dolazi zato da pomogne bolesniku ili starjoj osobi; zbog toga je tako važan pohod svećenikâ bolesnicima. Treba zvati svećenika bolesniku i reći: "neka dođe, neka mu da bolesničko pomazanje, neka ga blagoslovi". To sâm Isus dolazi da utješi bolesnika, da mu dadne snagu, da mu dadne nadu, da mu pomogne; pa i zato da mu udijeli oproštenje grijeha. I to je prelijepo! Ne smije se misliti da je to neki tabu, jer je uvijek lijepo znati da u trenucima patnje i smrti nismo sami: svećenik i svi koji su prisutni tijekom bolesničkog pomazanja predstavljaju naime čitavu kršćansku zajednicu koja se kao jedno tijelo okuplja oko onoga koji trpi i članova njegove obitelji, jačajući u njima vjeru i nadu i podupirući ih molitvom i bratskom toplinom. Ali najveća utjeha dolazi iz činjenice da se u tome sakramentu uprisutnjuje sâm Gospodin Isus, koji nas uzima za ruku, miluje nas kao što je činio s bolesnicima i podsjeća nas da mu već pripadamo i da nas ništa – pa ni zlo i smrt – neće moći odvojiti od njega. Imamo li tu naviku da pozivamo svećenika da dođe našim bolesnicima – tu ne mislim na one koje je uhvatila prehlada, koja traje dva tri dana pa prođe, već kada je posrijedi ozbiljna bolest – pa i našim starijim osobama, i udijeli im taj sakrament, tu utjehu, tu Isusovu snagu da idu naprijed? Činimo to!

Apel Svetog Oca

S posebnom zebnjom pratim ono što se zbiva posljednjih dana u Venezueli. Iskrena mi je želja da se što prije prekinu nasilja i neprijateljstva i da čitav venezuelski narod, polazeći od političkih i institucionalnih vođa, poradi na promicanju nacionalnog pomirenja, kroz uzajamno oproštenje i iskreni dijalog, u kojem će se poštivati istinu i pravdu i uzmoći odgovoriti na konkretna pitanja za opće dobro. Dok jamčim svoju stalnu i žarku molitvu, osobito za one koji su izgubili život u sukobima i za njihove obitelji, pozivam sve vjernike da uzdižu molitve Bogu, po majčinskom zagovoru Gospe od Coromonta, kako bi u toj zemlji ponovno zavladali mir i sloga.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNJI U NEDJELJU 2. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U središtu liturgije ove nedjelje nalazimo jednu od najutješnijih istina: to je Božja providnost. Prorok Izajia je predstavlja slikom majčinske ljubavi pune nježnosti i kaže: "Može li žena zaboraviti svoje dojenče, ne imati sućuti za čedo utrobe svoje? Pa kad bi koja i zaboravila, tebe ja zaboraviti neću" (49, 15). Kako je to lijepo! Bog nas ne zaboravlja, nikoga od nas! Sve nas poznaje po imenu i prezimenu. Ljubi nas i ne zaboravlja nas. Kako lijepa misao... Taj poziv na pouzdanje u Boga nalazi paralelu u tekstu iz Matejevog Evanđelja: "Pogledajte ptice nebeske! – kaže Isus – Ne siju, ne žanju niti sabiru u žitnice, pa ipak ih hrani vaš nebeski Otac... Promotrite poljske ljiljane, kako rastu! Ne muče se niti predu. A kažem vam: ni Salomon se u svoj svojoj slavi ne zaodjenu kao jedan od njih" (Mt 6, 26.28-29).

Ali kada pomislimo na mnoge osobe koje žive u oskudici, ili čak u bijedi koja vrijeda njihovo dostojanstvo, te bi se Isusove riječi mogle činiti apstraktnima, ako ne i iluzornima. Ali zapravo one su više no ikad aktualne! Podsjećaju da se ne može služiti dvojici gospodara: Bogu i bogatstvu. Sve dok svaki bude tražio da zgrće za sebe, sve dotle neće biti pravednosti. Poslušajmo to dobro! Sve dok svaki bude tražio da zgrće za sebe, sve dotle neće biti pravednosti. Ako naprotiv, uzdajući se u Božju providnost, zajedno tražimo njegovo Kraljevstvo, tada neće nikome nedostajati ono nužno da živi dostojanstveno.

Srce zaokupljeno žudnjom za posjedovanjem je srce puno te žudnje za posjedovanjem, ali u njemu nema Boga. Zbog toga je Isus u više navrata opomenuo bogate, jer su oni u velikoj opasnosti da svoju sigurnost stave u dobra ovoga svijeta, dok sigurnost, konačna sigurnost, je u Bogu. U srcu opsjednutom bogatstvima, nema više mjesta za vjeru: sve je ispunjeno bogatstvima, nema mjesta za vjeru. Ako se pak Bogu ostavi mjesto koje mu pripada, a to je prvo mjesto, tada nas njegova ljubav navodi da dijelimo također bogatstva, da ih stavljamo u službu projekata solidarnosti i razvoja, kao što to pokazuju brojni primjeri, također iz nedavne prošlosti, u povijesti Crkve. I tako Božja providnost prolazi kroz naše služenje drugima, naše dijeljenje s drugima. Ako svaki od nas ne zgrće bogatstva samo za sebe već ih stavљa u službu drugih, u tome slučaju Božja

providnost postaje vidljiva u tome činu solidarnosti. Ako naprotiv svaki zgrće samo za sebe, što će mu se dogoditi kada ga Bog pozove sebi? Neće ponijeti sa sobom bogatstva, jer – znate – sudarij (rubac kojim se u starini brisa znoj sa čela, op. pr.) nema džepove! Bolje je dijeliti, jer u nebo nosimo samo ono što smo dijelili s drugima.

Put koji pokazuje Isus može se činiti malo realističnim obzirom na opći mentalitet i probleme ekonomskе krize; ali, ako se bolje razmisli, ona nas dovodi do ispravne ljestvice vrijednosti. On kaže: "Zar život nije vredniji od jela i tijelo od odijela?" (Mt 6, 25). Kako nikom ne bi nedostajalo kruha, vode, odjeće, krova nad glavom, rada, zdravlja, potrebno je da se svi priznamo djecom Oca koji je na nebesima te dakle braća među sobom i da se u skladu s tim i ponašamo. Na to sam podsjetio u Poruci za mir od 1. siječnja: put koji vodi do mira je bratstvo: taj se put sastoji u tome da kročimo zajedno, da sve dijelimo zajedno.

U svjetlu Božje riječi ove nedjelje zazovimo Djesticu Mariju kao Majku Božje providnosti. Njoj povjerimo naš život, put Crkve i čovječanstva. Na osobit način zazovimo njezin zagovor da se svi trude živjeti jednostavno i umjereni i da budu pozorni na potrebe braće koja su u najvećoj potrebi.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre, molim vas da i nadalje molite za Ukrajinu, koja proživljava osjetljivu situaciju: dok izražavam nadu da će sve sastavnice društva poraditi na prevladavanju nerazumijevanja i zajedno graditi budućnost toga naroda, upućujem međunarodnoj zajednici usrdni apel da podupre svaku inicijativu u korist dijaloga i sloga.

Ovaj ćemo tjedan započeti korizmu, koja je hod Božjeg naroda prema Uskrusu, hod obraćenja, borbe protiv zla oružjima molitve, posta i milosrđa. Čovječanstvo treba pravdu, pomirenje, mir, i moći će to imati samo ako se svim srcem vrati Bogu, koji je njegov izvor. I mi svi trebamo Božje oproštenje. Uđimo u korizmu u duhu klanjanja Bogu i bratske solidarnosti sa onima koji su, u ovim vremenima, kušani siromaštvom i žestokim sukobima.

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek.
Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJU U SRIJEDU 5. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas, na Čistu srijedu, započinje četrdesetodnevni korizmeni hod koji će nas dovesti do vazmenog trodnevlja, spomena muke, smrti i uskrsnuća Gospodinova, središta otajstva našeg spasenja. Korizma nas pripravlja na taj tako važan događaj, zato je to "jako" vrijeme, prekretnica koja može u svakom od nas potpomoći promjenu, obraćenje. Svi trebamo biti bolji, promijeniti se na bolje. Korizma nam u tome pomaže i tako izlazimo iz zamornih navika i lijelog navikavanja na zlo koje nas vreba. U korizmi nam Crkva upućuje dva važna poziva: da postanemo svjesniji Kristova otkupiteljskog djela i da predanije živimo svoje krštenje.

Svijest o divotama koje je Gospodin učinio za naše spasenje budi u našem umu i srcu raspoloživost za zahvaljivanje Bogu, za ono što nam je on darovao, za sve ono što čini za svoj narod i čitavo čovječanstvo. Otud kreće naše obraćenje: to je zahvalni odgovor na divno otajstvo Božje ljubavi. Kada vidimo tu ljubav koju Bog ima prema nama, osjetimo želju da mu se približimo: to je obraćenje.

Duboko živjeti krštenje – to je drugi poziv – znači također ne navikavati se na situacije degradacije i bijede koje susrećemo dok prolazimo kroz naše gradove i sela. Postoji opasnost da pasivno prihvaćamo određena ponašanja i da nas žalosne stvarnosti koje nas okružuju nimalo ne iznenaju. Navikavamo se na nasilje, kao uobičajenu svakodnevnu vijest; navikavamo se na braću i sestre koji spavaju na ulici, koji nemaju krova pod koji bi se sakrili. Navikavamo se na izbjeglice koje traže slobodu i dostojanstvo, koje se ne prihvata kao što bi trebalo. Navikavamo se živjeti u društvu koje teži živjeti kao da Boga nema,

u kojem roditelji više ne uče djecu moliti i prekrižiti se. Pitam vas: znaju li se vaša djeca prekrižiti? Razmislite. Znaju li se vaši unuci prekrižiti? Jeste li ih to naučili? Razmislite i odgovorite u svome srcu. Znaju li moliti Očenaš? Znaju li izmoliti Gospodinu molitvu Zdravomarije? Razmislite i odgovorite na to. Ta naviknutost na nekršćanska vladanja i lagodnost uspavljuje nam srce!

Korizma nam dolazi kao providnosno vrijeme da učinimo zaokret u svom životu, da obnovimo sposobnost da reagiramo na stvarnost zla koje je trajni izazov. Korizmu treba živjeti kao vrijeme obraćenja, osobne i zajedničke obnove kroz približavanje Bogu i povjerljivo prianjanje uz evandelje. Na taj nam način omogućuje također gledati novim očima braću i njihove potrebe. Zbog toga je korizma povoljno vrijeme za obraćenje na ljubav prema Bogu i bližnjemu; ljubav koja zna usvojiti stav Gospodinove besplatnosti i milosrđa, koji "posta siromašan, da se vi njegovim siromaštvo obogatite" (usp. 2 Kor 8, 9). Razmatrajući središnja otajstva vjere, muku, smrt i uskrsnuće Kristovo, shvatit ćemo da nam je neizmjerni dar otkupljenja dan slobodnom Božjom inicijativom.

Zahvaljivanje Bogu za otajstvo njegove raspete ljubavi; autentična vjera, obraćenje i otvorenost srce braći: to su bitni elementi za življjenje korizme. Na tome putu želimo zazvati s posebnim pouzdanjem zaštitu i pomoć Djevice Marije: neka nas ona, koja je prva vjerovala u Krista, prati u danima snažne i pokorničke molitve, kako bismo, očišćeni i obnovljeni u duhu, proslavili veliko otajstvo uskrsnuća njezina Sina.

Isusove kušnje

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 9. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U Evandelju ove prve korizmene nedjelje svake se godine donosi događaj Isusovih kušnji, kada je Duh Sveti Isusa, sišavši na njega nakon krštenja u Jordanu, nagnao Isusa da se otvoreno suoči sa Sotonom u pustinji, kroz četrdeset dana, prije nego će započeti svoje javno poslanje.

Napasnik pokušava odvratiti Isusa od Očeva nauma, odnosno od puta žrtve, ljubavi koja prinosi samu sebe kao žrtvu pomirnicu, te ga navesti da se opredijeli za laki put uspjeha i moći. Borba između Isusa i Sotone vodi se citatima iz Svetog Pisma. Đavao, naime, da bi odvratio Isusa od puta križa, stavlja mu pred oči lažne mesijanske nade: materijalno blagostanje, označeno mogućnošću pretvaranja kamenja u kruh; spektakularnost i čudotvorstvo preko ideje da se baci s vrha jeruzalemskog hrama kako bi tako bio spašen od anđela; te na kraju brzi uspon do moći i vlasti, u zamjenu za čin klanjanja Sotoni. To su tri skupine kušnji: one su i nama dobro poznate!

Isus odlučno odbacuje sve te kušnje i potvrđuje čvrstu volju da slijedi put koji je odredio Otac, bez ikakvog kompromisa sa grijhom i logikom svijeta. Pripazite kako Isus odgovara. On ne razgovara sa Sotonom, kao što je učinila Eva u zemaljskom raju. Isus zna dobro da sa Sotonom nije moguće razgovarati, jer je ovaj veoma lukav. Zbog toga Isus, namjesto da razgovara kao što je učinila Eva, odlučuje uteći se Božjoj riječi i odgovara snagom te riječi. Upamtimo to: u trenucima kušnji, naših kušnji, nema raspravljanja sa Sotonom, već se moramo uvijek braniti Božjom riječju! I to će nas spasiti. U svojim odgovorima Sotoni, Gospodin, koristeći Božju riječ, podsjeća nas nadasve da "ne živi čovjek samo o kruhu, nego o svakoj riječi što izlazi iz Božjih usta" (Mt 4, 4; usp. Pnz 8, 3); i to nam daje snagu, podupire nas u borbi

protiv mentaliteta svijeta koji srozava čovjeka na razinu osnovnih potreba, uslijed čega gubi glad za onim što je istinito, dobro i lijepo, glad za Bogom i njegovom ljubavlju. Podsjeća nas usto da "pisano je također: Ne iskušavaj Gospodina, Boga svojega!" (r. 7), jer put vjere vodi također kroz mrak, sumnju, i jača se strpljivošću i ustrajnim iščekivanjem. Isus na kraju podsjeća da "pisano je: Gospodinu, Bogu svom se klanjaj i njemu jedinom služi!" (r. 10); odnosno moramo se odvratiti od idolâ, ispraznosti i graditi svoj život na onom bitnom.

Te će Isusove riječi pronaći konkretni odgovor u njegovim djelima. Njegova potpuna vjernost naumu Očeve ljubavi dovest će ga nakon tri godine do konačnog obračuna s "knezom ovoga svijeta" (Iv 16, 11), u času muke i križa, i ondje će Isus izboriti svoju konačnu pobjedu. To je pobjeda ljubavi.

Draga braćo, korizma je povoljna prilika za sve nas da idemo putom obraćenja, iskreno se uspoređujući s ovim tekstrom iz Evandelja. Obnovimo svoja krsna obećanja: odrecimo se Sotone i svih njegovih djela i zasjeda – jer on je zavodnik – da bismo mogli kročiti Božjim putovima i tako "doći do Uskrsa u radosti Duha Svetoga" (Zborna molitva prve nedjelje došašća, godina A).

Nakon Angelusa

Imajmo pred očima u ovoj korizmi poziv Međunarodnog Caritasa u njegovoj kampanji protiv gladi u svijetu. Svima želim da ovaj netom započeti korizmeni put bude bogat plodovima; i molim vas da se sjetite u svojoj molitvi mene i suradnika u rimskoj kuriji, jer večeras započinjemo duhovne vježbe koje će trajati tjedan dana. Hvala.

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Doviđenja!

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 16. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U današnjem Evandelju slušali smo o događaju Preobraženja. To je druga etapa korizmenog hoda: prva su kušnje u pustinji, prošle nedjelje; a druga Preobraženje. Isus "uze... sa sobom Petra, Jakova i Ivana, brata njegova, te ih povede na goru visoku, u osamu" (Mt 17, 1). Planina u Bibliji predstavlja mjesto blizine s Bogom i bliskog susreta s njim; mjesto molitve, gdje se boravi u Gospodinovoj prisutnosti. Po dolasku na goru Isus se pred učenicima preobrazio, pokaza im se obasjan sjajem, prelijep; a zatim se pojaviše također Mojsije i Ilija, koji razgovarahu s njim. Lice mu je bilo tako sjajno i haljine tako bijele da je Petra toliko zadivilo da je htio ostati ondje, malne zaustaviti taj trenutak. Uto se s neba začu glas koji proglašava Isusa svojim preljubljenim Sinom, govoreći: "Slušajte ga" (r. 5). To su važne riječi! Naš je Otac to rekao apostolima a kaže i nama: "Slušajte Isusa, jer je moj ljubljeni Sin". Neka nam te riječi ovaj tjedan ostanu urezane u pameti i srcu: "Slušajte Isusa!". I to ne kaže Papa, već to kaže Bog Otac, i to svima: meni, vama, svima, baš svima! To je kao neka pomoć za napredovanje na korizmenom putu. "Slušajte Isusa!" To se ne smije zaboraviti.

Taj je Očev poziv vrlo važan. Mi, Isusovi učenici, pozvani smo biti osobe koje slušaju njegov glas i ozbiljno shvaćaju njegove riječi. Da bi se slušalo Isusa, treba mu biti blizu, slijediti ga, kao što su to činila mnoštva iz Evandelja koja su hrila za njim putovima Palestine. Isus nije imao neku katedru ili stalnu govornicu, već je bio putujući učitelj, koji je prenosio svoja učenja, a to su bila učenja koja mu je dao Otac, duž putova, prelazeći udaljenosti koje nije uvijek bilo moguće predvidjeti i koje ponekad nije bilo nimalo lako prijeći. Slijediti Isusa da bi ga se slušalo. Ali Isusa slušamo također u njegovoj pisanoj riječi u Evandelju. Postavit ću vam jedno pitanje: pročitate li svaki dan jedan ulomak iz Evandelja? Da, ne... da, ne... Pola-pola... Neki da a neki ne. Ali to je važno! Čitate li

Evangelje? To je dobro; dobro je imati malo Evangelje i nositi ga sa sobom, u džepu, u torbi, i pročitati iz njega jedan mali ulomak u bilo kojem trenutku u danu. Ja u svako doba dana uzmem iz džepa Evangelje i nešto iz njega pročitam, neki mali ulomak. Ondje je Isus i govori, u Evangelju! Mislite na to. To nije teško, niti je nužno da budu sva četiri: nosimo sa sobom jedno od Evangelja, malo Evangelje. Neka Evangelje bude uvijek s nama, jer je to Isusova riječ koja nam je dana da je možemo slušati.

Iz toga događaja Preobraženja želim izvući dva značajna elementa, koje ću sažeti u dvije riječi: uspon i silazak. Imamo potrebu za tim da se povučemo u osamu, da se uspemo na goru u prostor tišine, da bismo pronašli same sebe i bolje čuli Gospodinov glas. To je ono što činimo u molitvi. Ali ne možemo ondje ostati! Susret s Bogom u molitvi nas potiče da iznova "siđemo s gore" i vratimo se dolje, u ravnicu, gdje susrećemo mnogu braću opterećenu naporima, bolestima, teškoćama, neznanjima, materijalnim i duhovnim siromaštvom. Pozvani smo toj našoj braći koja su u nevolji donijeti plodove svog iskustva s Bogom, dijeleći s njima primljenu milost. I to je zanimljivo. Kada čujemo Isusovu riječ, kada slušamo Isusovu riječ i imamo je u srcu, ta riječ raste. A znate li kako raste? Kada je se daje drugima! Kristova riječ raste u nama kada je naviještamo, kada je dajemo drugima! I to je kršćanski život. To je poslanje za čitavu Crkvu, za sve krštenike, za sve nas: slušati Isusa i davati ga drugima. Ne zaboravite: ovaj tjedan slušajte Isusa! I sjetite se ovoga o Evangelju: hoćete li to učiniti? Hoćete li to učiniti? Iduće nedjelje ćete mi reći jeste li to učinili: imate li malo Evangelje u džepu ili torbi kako biste čitali mali ulomak tijekom dana.

A sada se obratimo našoj Majci Mariji, i povjerimo se njezinu vodstvu da bismo s vjerom i velikodušnošću nastavili ovaj korizmeni put, učeći malo više se "uspinjati" molitvom i slušati Isusa i "sići" s bratskom ljubavlju, naviještajući Isusa.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 19. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Danas, 19. ožujka slavimo svetkovinu svetog Josipa, Marijina zaručnika i zaštitnika opće Crkve. Posvećujemo dakle ovu katehezu njemu, koji zaslužuje našu zahvalnost i našu pobožnost zato što je znao čuvati Svetu Djesticu i sina Isusa. Biti čuvar je Josipova osobina: veliko je poslanje biti čuvar.

Danas ću o temi čuvanja govoriti iz jedne posebne, odgojne perspektive. Promatrajmo Josipa kao uzornog odgojitelja, koji čuva i prati Isusa na njegovu putu rasta "u mudrosti, dobi i milosti", kao što se kaže u Evandelju. On nije bio Isusov otac: Isusov otac je bio Bog, ali on je Isusu bio poput oca, postupao je s njim poput oca zato da mu pomogne rasti. A u čemu mu je pomagao rasti? U mudrosti, dobi i milosti.

Počnimo s dobi, koja je najprirodnija dimenzija, to je tjelesni i psihološki rast. Josip se, zajedno s Marijom, brinuo za Isusa prije svega u tome pogledu, to jest "podizao" ga je, brinući se da mu ne nedostaje potrebno za zdrav razvoj. Ne zaboravimo da je brižno čuvanje života Djetešća uključivalo također bijeg u Egipat, teško iskustvo života u izbjeglištvu – Josip je, zajedno s Marijom i Josipom, bio izbjeglica – kako bi pobegli od Herodovih prijetnji. Kada su se vratili u domovinu i nastanili se u Nazaret uslijedilo je dugo razdoblje Isusova života u njegovojoj obitelji. Tih je godina Josip učio Isusa također raditi i Isus je od svoga oca Josipa naučio stolarski zanat. Tako je Josip podizao Isusa.

Prijedimo na drugu dimenziju odgoja – mudrost. Josip je bio za Isusa primjer i učitelj te mudrosti, koji se hrani Božjom riječju. Možemo zamisljati Josipa kako uči malog Isusa slušati Sveta pisma, prije svega prateći ga subotom u nazaretsku sinagogu. Josip je pratilo Isusa da sluša Božju riječ u sinagogi.

I na kraju, dimenzija milosti. Isti sveti Luka, govoreći o Isusu, kaže: "milost je Božja bila na njemu" (2, 40). Ovdje zasigurno svetom Josipu pripada najmanji udio u odnosu na dob i mudrost. Ali bi bilo vrlo pogrešno misliti da otac i majka ne mogu ništa učiniti da odgajaju svoju djecu da rastu u Božjoj milosti. Rasti u dobi, rasti u mudrosti, rasti u milosti: to je ono što je Josip činio s Isusom, pomagao mu je rasti u te tri dimenzije, pomagao mu je rasti.

Draga braćo i sestre, misija svetog Josipa je zasigurno jedinstvena i neponovljiva, jer je Isus apsolutno jedinstven. Ipak, u njegovu čuvanju Isusa, učeći ga rasti u dobi, mudrosti i milosti, on je uzor za svakog odgojitelja, napose za svakog oca. Sveti Josip je uzor odgojitelja i tate, oca. Povjeravam dakle njegovoj zaštiti sve roditelje, svećenike – koji su također očevi –, i one koji imaju odgojnju zadaću u Crkvi i društvu. Posebno želim pozdraviti danas, na Očev dan, sve roditelje, sve očeve: od srca vas pozdravljam! Da vidimo: ima li očeva na Trgu? Dignite ruku, očevi! Koliko je očeva! Čestitam, čestitam vam vaš dan! Molim za vas milost da budete uvijek uz svoju djecu, puštajući ih da rastu, ali da im budete uvijek blizu, blizu! Ona vas trebaju, trebaju vašu prisutnost, vašu blizinu, vašu ljubav. Budite im poput svetog Josipa: budite im čuvari dok rastu u dobi, mudrosti i milosti. Čuvari na njihovu putu; odgojitelji, i kročite s njima. I tom blizinom, bit ćete pravi odgojitelji. Hvala za sve ono što činite za svoju djecu: hvala. Od srca čestitam i želim sretan blagdan očeva svim tatama koji su ovdje, svim tatama. Neka vas sveti Josip blagoslov i prati. A neki su od nas izgubili oca, otisao je, Gospodin ga je pozvao; mnogi od vas koji ste na trgu nemate više oca. Možemo moliti za sve tate na svijetu, za žive i za mrtve i za naše, i možemo to učiniti zajedno, neka se svatko sjeti svog tate, bilo da je živ ili mrtav. I molimo velikog Tatu, Oca svih nas. Izmolimo jedan Očenaš za naše tate: Oče naš...

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 23. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U današnjem Evandelju predstavljen je Isusov susret sa ženom Samarijankom, koji se odigrao u Siharu, u blizini drevnog zdenca na koji je ta žena svakog dana išla po vodu. Toga je dana ondje našla Isusa gdje sjedi "umoran od puta" (Iv 4, 6). On joj odmah reče: "Daj mi piti" (r. 7). Na taj način nadilazi barijere neprijateljstva koje su postojale između Židova i Samarija-naca te razbija uvriježene predrasude prema ženama. Obični Isusov zahtjev je početak jednog iskrenog dijaloga, u kojem on, s velikom osjetljivošću, ulazi u unutarnji svijet osobe kojoj se, prema društvenim obrascima, ne bi smio uopće obraćati. No Isus to čini! Isus se ne boji. Kada vidi neku osobu Isus ide korak dalje, jer ljubi. On ljubi sve nas. Nikada ne dopušta da ga predrasude spriječe da pristupi nekoj osobi. Isus joj predočava njezinu situaciju, ne osuđuje je, već joj daje osjetiti da je cijenjena i prihvaćena, i tako u njoj budi želju da se izdigne iznad svakodnevne rutine.

Isusova žed nije toliko žed za vodom, već za susretom s jednim okorjelim srcem. Isus je želio susresti Samarijanku da joj otvori srce: traži da mu dadne piti kako bi pokazao žed koja vlada u njoj samoj. Žena je bila dirnuta tim susretom: upućuje Isusu ona duboka pitanja koja svi u sebi nosimo, ali za koja često ne marimo. I mi imamo tolika pitanja koja bismo htjeli postaviti, ali nemamo ih hrabrosti uputiti Isusu! Korizma je, draga braćo i sestre, pravo vrijeme da pogledamo u svoju nutrinu, kako bi do izražaja došle naše najistinske duhovne potrebe i kako bismo zamolili Gospodina za pomoć u molitvi. Samarijankin nas primjer poziva da kažemo Gospodinu: "Isuse, daj mi one vode koja će ugasiti moju žed zanavijek".

U Evandelju se kaže da učenici ostadoše začuđeni što njihov Učitelj razgovara s tom ženom. Ali Gospodin je veći od predrasudâ, zbog toga se nije bojao zaustaviti sa Samarijankom: milosrđe je veće od predrasude. To moramo dobro naučiti! Milosrđe je veće od predrasude, a Isus je silno milosrdan! Kao posljedica toga susreta kod zdenca kod žene se dogodila duboka promjena: "ostavi svoj krčag" (r. 28) kojim je došla po vodu i otrča u grad pri povijedati drugima o svojem čudesnom iskustvu: "Dodite da vidite čovjeka koji mi je kazao sve što sam počinila. Da to nije Krist?". Bila je oduševljena. Išla je zagrabit

vode na zdenac a našla je drugu vodu, živu vodu milosrđa koja struji u život vječni. Našla je vodu koju je oduvijek tražila! Hita u selo, ono selo koje ju je ocrnjivalo, osudilo i odbacilo i ondje obznanjuje da je susrela Mesiju: onoga koji joj je promijenio život. Zato jer svaki susret s Isusom mijenja naš život, uvijek. To je korak naprijed, korak bliže Bogu. I tako nam svaki susret s Isusom mijenja život. Uvijek, uvijek je tako.

U ovom tekstu iz Evandelja i mi nalazimo poticaj da "ostavimo svoj krčag", simbol svega onoga što je naizgled važno, ali što je zapravo bezvrijedno u usporedbi s "Božjom ljubavlju". Svi ih imamo po jedan, ili možda više njih! Pitam vas, a i sebe: "Koji je tvoj nutarnji krčag, onaj koji te tišti, koji te udaljava od Boga?". Ostavimo ga nakratko po strani i u srcu poslušajmo Isusov glas koji nam pruža drugu vodu koja nas približava Gospodinu. Pozvani smo ponovno otkriti važnost i smisao našeg kršćanskog života, koji je započeo krštenjem, te, poput Samarijanke, svjedočiti našoj braći. Što to? Radost! Moramo svjedočiti radost susreta s Isusom, jer, kao što sam rekao, svaki nam susret s Isusom mijenja život, i svaki susret s Isusom nas ispunja radošću, onom radošću koja dolazi iznutra. Takav je Gospodin. Moramo također pri povijedati kolike je čudesne stvari Gospodin izveo u našem srcu kada smo smogli hrabrosti ostaviti po strani svoj krčag.

Nakon Angelusa

Draga braćo i sestre,

upamtim danas dvije rečenice: svaki susret s Isusom mijenja naš život i svaki susret s Isusom nas ispunja radošću. Hoćemo li to ponoviti zajedno? Svaki susret s Isusom mijenja naš život; svaki susret s Isusom nas ispunja radošću.

Sutra se slavi Svjetski dan borbe protiv tuberkuloze: molimo za sve osobe pogodjene tom bolesću i za sve one koji ih na razne načine pomažu.

Idući petak i subotu bit će posebni pokornički događaj pod nazivom "24 sata za Gospodina". Započet će slavljenjem u bazilici Svetog Petra, u petak popodne, a zatim će u večernjim i noćnim satima neke crkve u centru Rima biti otvorene za molitvu i ispovijed. Bit

će to – možemo to tako nazvati – slavlje praštanja, koje će se održati i u mnogim biskupijama i župama diljem svijeta. Oproštenje koje nam daje Gospodin mora se slaviti, kao što je to učinio otac u prisopodobi o rasipnom sinu, koji je, kada se sin vratio kući, priredio slavlje, zaboravivši sve njegove grijeha. Bit će to slavlje praštanja.

A sada od srca pozdravljam sve vjernike iz Rima i hodočasnike iz mnogih zemalja, osobito one iz Zagreba i Zadra u Hrvatskoj...

Svima želim ugodnu nedjelju i dobar tek. Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 26. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre,

već smo imali priliku primijetiti da tri sakramenta, krštenje, potvrda i euharistija, zajedno predstavljaju misterij "kršćanske inicijacije", u jedinstvenom velikom milosnom događaju koji nas ponovno rađa u Kristu i otvara nas njegovu spasenju. To je temeljni poziv koji je zajednički svima u Crkvi, kao učenicima Gospodina Isusa. Tu su zatim dva sakramenta koja odgovaraju dvama posebnim pozivima: to su sakramenti reda i ženidbe. Oni predstavljaju dva velika puta preko kojih kršćanin može od svoga života učiniti dar ljubavi, po Kristovu primjeru i u njegovo ime, i tako surađivati u izgrađivanju Crkve.

Red, podijeljen u tri stupnja: episkopat, prezbiterat i đakonat, je sakrament koji ospozobljava za vršenje službe, koju je Gospodin Isus povjerio apostolima, da pasu svoje stadi, u snazi njegova Duha i prema njegovom srcu. Pásti Isusovo stado ne ljudskom snagom ili vlastitim silama, već snagom Duha Svetoga i prema njegovu srcu, Isusovu srcu koje je srce ispunjeno ljubavlju. Svećenik, biskup, đakon moraju pásti Gospodinovo stado s ljubavlju. Ako to ne čini s ljubavlju nema koristi. I u tome smislu, služitelji koji su izabrani i posvećeni za tu službu nastavljaju u vremenu Isusovu prisutnost, ako to čine snagom Duha Svetoga u Božje ime i s ljubavlju.

1. Prvi aspekt. Oni koji su zaređeni bivaju postavljeni na čelo zajednice. "Biti prvi", međutim, za Isusa znači staviti svoju vlast u službu, kao što je on sám pokazao i učio učenike ovim riječima: "Znate da vladari gospoduju svojim narodima i velikaši njihovi drže ih pod vlašću. Neće tako biti među vama! Naprotiv, tko hoće da među vama bude najveći, neka vam bude poslužitelj. I tko god hoće da među vama bude prvi, neka vam bude sluga. Tako i Sin Čovječiji

nije došao da bude služen, nego da služi i život svoj dade kao otkupninu za mnoge" (Mt 20, 25-28 // Mk 10, 42-45). Biskup koji nije u službi zajednice ne postupa dobro; svećenik koji nije u službi svoje zajednice ne postupa dobro, grijesi.

2. Druga karakteristika koja također proizlazi iz toga sakramentalnog jedinstva s Kristom je velika ljubav prema Crkvi. Sjetimo se onog ulomka iz Poslanice Efežanima u kojoj sveti Pavao kaže da je Krist "ljubio Crkvu te sebe predao za nju da je posveti, očistivši je kupelji vode uz riječ te sebi predvede Crkvu slavnu, bez ljage i nabora ili čega takva, nego da bude sveta i bez mane" (5,25-27). Snagom reda služitelj predaje samoga sebe svojoj zajednici i ljubi je svim srcem: ona je njegova obitelj. Biskup i svećenik ljube Crkvu u svojoj zajednici, snažno je ljube. Kako? Kao što Krist ljubi Crkvu. Isto to će reći sveti Pavao o ženidbi: muž ljubi svoju ženu kao što Krist ljubi Crkvu. To je misterij velike ljubavi: misterij svećeničke službe i ženidbe, dvaju sakramenata koji su put kojim obično osobe dolaze Gospodinu.

3. Posljednji aspekt. Apostol Pavao preporučuje učeniku Timoteju da ne zanemaruje već da, štoviše, sve više raspiruje dar koji je u njemu i koji mu je podijeljen po riječi i polaganjem ruku (usp. 1 Tim 4, 14; 2 Tim 1, 6). Kada se službu – službu biskupa, službu svećenika – ne hrani molitvom, slušanjem Božje riječi, svakodnevnim slavljenjem euharistije i brižljivim i stalnim pristupanjem sakramentu pokore, na kraju se neizbjježno izgubi iz vida autentični smisao vlastite službe i radost koja izvire iz dubokog zajedništva sa Isusom. Zaređeni služitelj, naime, zna da ima potrebu za stalnim obraćenjem i ustrajnim pouzdanjem u Božje milosrđe; a to pouzdanje je njegova snaga i ujedno vrijedni primjer koji može dati braći iz svoje zajednice.

4. Biskup koji ne moli, biskup koji ne sluša Božju riječ, koji ne slavi misu svakoga dana, koji ne ide redovito na isповijed, i sâm svećenik koji to ne čini, s vremenom gube zajedništvo s Isusom i postaju mediokritet koji nije dobar za Crkvu. Zbog toga moramo pomagati biskupe i svećenike da mole, da slušaju Božju riječ koja je svakodnevna hrana, da slave svaki dan euharistiju i da se idu redovito isповijedati. To je tako važno jer se tiče upravo posvećenja biskupâ i svećenikâ.

5. Zaključit ću s nečim što mi leži na srcu: ali što treba učiniti da bi se postalo svećenikom, gdje

se prodaju pristupnice za svećeništvo? Ne. To se ne prodaje. To je inicijativa koju poduzima Gospodin. Gospodin zove. Zove svakog onog za kojeg želi da postane svećenik. Možda ovdje ima mladića koji su osjetili u srcu taj poziv, želju da postanu svećenik, želju da služe drugima u stvarima koje dolaze od Boga, želju da budu čitav život u službi poučavanja vjere, podjeljivanja sakramenata krštenja, pomirenja, slavljenja euharistije, liječenja bolesnih... i tako čitav život. Ako su neki od vas osjetili to u srcu to je zato jer je Isus to u nj usadio. Brižno čuvajte taj poziv i molite da raste i dadne ploda u čitavoj Crkvi.

PAPIN NAGOVOR UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 30. OŽUJKA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

U današnjem se Evandjelu donosi epizoda o čovjeku slijepom od rođenja, kojem je Isus dao progledati. Poduzeće izvješće započinje slijepcem koji počinje vidjeti a završava – i to je zanimljivo – govorom o onima koji navodno vide ali ostaju slijepi u srcu. Sâmo čudo Ivan opisuje u svega dva retka, jer evandelist ne želi skrenuti pažnju na samo čudo, nego na ono što se događa kasnije, na diskusije koje su uslijedile; pa i na naklapanja, ponekad naime neko dobro djelo, čin ljubavi pokreće lavinu naklapanja i rasprava, jer postoje oni koji ne žele vidjeti istinu. Evandelist Ivan želi skrenuti pažnju na ono što se događa i u našim danima kada se učini dobro djelo. Ozdravljenog slijepca najprije ispituje začuđeno mnoštvo – vidjeli su čudo i ispituju ga o tome –, zatim pismoznaci, koji ispituju također njegove roditelje. Na kraju je slijepac uzvjerovao, i to je najveća milost koju mu je učinio Isus: ne samo da vidi, već da upozna njega, da u njemu vidi "svjetlost [...] svijeta" (Iv 9, 5).

Dok se slijepac postupno približava svjetlu, pismoznaci naprotiv sve dublje tonu u svoje nutarnje sljepilo. Zatvoreni u svoju preuzetost, vjeruju da već posjeduju svjetlo; zato se ne otvaraju Isusovoj istini. Oni čine sve ne bi li zanijekali ono što je očito. Dovode u sumnju identitet ozdravljenog čovjeka; zatim niječu da je Bog bio na djelu u ozdravljenju, koristeći kao izgovor da Bog ne djeluje subotom; idu čak tako daleko da sumnjaju u to da je taj čovjek rođen

slijep. Njihova zatvorenost svjetlu postaje agresivna te ozdravljenog na kraju izbacuju iz hrama.

Put koji prolazi slijepac sastoji se od više etapa: najprije upoznaje Isusovo ime. Ne zna ništa drugo o njemu, naime kaže: "Čovjek koji se zove Isus načini kal, premaza mi oči" (r. 11). Nakon upornog navaljivanja pismoznanaca drži ga najprije prorokom (r. 17) a zatim čovjekom koji je blizu Bogu (r. 31). Nakon što je izbačen iz hrama, isključen iz društva, Isus ga ponovno nalazi i po drugi put mu "otvara oči", otkrivajući mu svoj identitet: "Ja sam Mesija", tako mu kaže. U tome trenutku čovjek koji je bio slijep kliče: "Vjerujem, Gospodine!" (r. 38), i pada ničice pred Isusom. Ovaj ulomak iz Evandjela ukazuje na dramu sljepoće tolikih ljudi, pa i nas samih jer mi ponekad imamo trenutke unutarnje sljepoće.

Naš je život ponekad sličan životu toga slijepca koji se otvorio svjetlu, koji se otvorio Bogu, koji se otvorio njegovoj milosti. Ponekad je nažalost pomalo nalik onom pismoznanacu: s visine svoje oholosti sudimo druge, pa čak i samoga Gospodina! Danas smo pozvani otvoriti se Kristovu svjetlu da bismo donijeli ploda u svome životu, da bismo uklonili vladanja koja nisu kršćanska; svi smo mi kršćani, ali svi se mi, svi, ponekad ne vladamo kršćanski, ponekad su naša vladanja grešna. Moramo se za to pokajati, ukloniti ta ponašanja da bismo odlučno kročili putom svetosti. Ona ima svoj korijen u krštenju. I mi smo "prosvijetljeni" od Krista na krštenju, da bismo se, kao što nas podsjeća sveti Pavao, mogli ponašati kao

"sinovi svjetla" (Ef 5, 8), s poniznošću, strpljivošću, milosrđem. Ti pismoznaci ni imali ni poniznosti, ni strpljivosti, ni milosrđa!

Predlažem vam da danas kada se vratite svojim kućama uzmete Ivanovo Evanđelje i pročitate taj ulomak iz devetog poglavlja. To će biti dobro za vas, jer ćete tako vidjeti taj put koji vodi iz sljepoće na svjetlo i drugi loš put koji vodi prema dubokom sljepilu. Zapitajmo se kakvo je naše srce? Je li moje srce otvoreno ili zatvoreno? Je li otvoreno ili zatvoreno

za Boga? Je li otvoreno ili zatvoreno prema bližnjemu? Uvijek u sebi imamo neku sljepoću uzrokovana grijehom, pogreškama, zabludama. Ne smijemo se bojati! Otvorimo se Gospodinovu svjetlu, on nas uvijek čeka da nam pomogne vidjeti bolje, da nam da više svjetla, da nam oprosti. Ne zaboravimo to! Djevici Mariji povjerimo korizmeni hod, da i mi, poput ozdravljenog slijepca, Kristovom milošću uzmognemo "doći na svjetlo", doći bliže svjetlu i ponovno se roditi na novi život.

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 2. TRAVNJA 2014.

Draga braćo i sestre dobar dan!

Današnjom katehezom o ženidbi zaključujemo niz kateheza o sakramentima. Taj nas sakrament uvodi u srce Božje nauma, koji je naum saveza sa svojim narodom, sa svima nama, naum zajedništva. Na početku knjige Postanka, prve knjige Biblije, kao kruna izvješća o stvaranju se kaže: "Na svoju sliku stvari Bog čovjeka, na sliku Božju on ga stvari, muško i žensko stvari ih... Stoga će čovjek ostaviti oca i majku da prione uza svoju ženu i bit će njih dvoje jedno tijelo" (Post 1, 27; 2, 24). Božja slika je bračni par: muškarac i žena; ne samo muškarac, ne samo žena, već oboje. To je slika Boga: ljubav, savez Boga s nama je predstavljen u tome savezu između muškarca i žene. I to je jako lijepo! Stvoreni smo zato da ljubimo, kao odraz Boga i njegove ljubavi. I u bračnoj vezi muškarac i žena ostvaruju taj poziv u znaku uzajamnosti i zajedništva punog života u kojem su se odlučili ostati zauvijek zajedno.

1. Kada jedan muškarac i jedna žena slave sakrament ženidbe, Bog, tako reći, se "odražava" u njima, utiskuje u njih svoje crte i neizbrisivi biljeg njegove ljubavi. Bračna je zajednica slika ljubavi Boga prema nama. I Bog je, naime, zajedništvo: tri osobe, Otac, Sin i Duh Sveti, žive oduvijek i zauvijek u savršenom jedinstvu. I to je upravo misterij ženidbe: Bog čini od dvoje supružnika jedan život. Biblija koristi jedan snažni izraz i kaže: "jedno tijelo", toliko je prisno jedinstvo između muškarca i žene u braku. I upravo to je misterij ženidbe: Božja ljubav koja se odražava u bračnom paru koji se odlučuje na zajednički život. Zbog toga čovjek ostavlja svoju kuću, svoj roditeljski dom i ide živjeti sa svojom suprugom

i tako se snažno povezuje s njom da njih dvoje postaje – kaže Biblija – jedno tijelo.

Ali vi, supružnici, sjećate li se toga? Jeste li svjesni velikog dara koji vam je Gospodin dao? To je pravi "vjenčani dar"! U vašoj je bračnoj zajednici odraz Presvetoga Trojstva i Kristovom milošću vi ste živa i vjerodostojna slika Boga i njegove ljubavi.

2. Sveti Pavao u poslanici Efežanima naglašava da se u kršćanskim supružnicima krije odraz jednog velikog misterija: odnosa koji je Krist uspostavio s Crkvom, a to je zaručnički odnos (usp. Ef 5, 21-33). Crkva je Kristova zaručnica. To je odnos. To znači da ženidba odgovara jednom točno određenom pozivu i mora se smatrati posvećenjem (usp. Gaudium et spes, 48; Familiaris consortio, 56). To je posvećenje: muškarac i žena su posvećeni u svojoj ljubavi. Supružnicima se naime, na temelju toga sakramenta, dodjeljuje pravo i istinsko poslanje, da od najjednostavnijih, svakodnevnih stvari učine vidljivom ljubav kojom Krist ljubi svoju Crkvu, nastavljajući darivati život za nju, u vjernosti i u služenju.

3. Uistinu je divan naum koji je sadržan u sakramentu ženidbe! I ostvaruje se u jednostavnosti pa i krhkosti ljudskog života. Znamo dobro kroz kolike kušnje prolaze supružnici u svom životu... Važno je sačuvati vezu s Bogom, koja je u temelju ženidbenog veza. A prava je povezanost uvijek s Gospodinom. Kada obitelj moli, povezanost ostaje. Kada suprug moli za svoju suprugu a supruga za svog supruga, ta veza postaje jaka; jedno moli za drugo. Istina je da u bračnome životu postoje mnoge teškoće; da rade, da nedostaje novaca, da djeca imaju probleme. Tolike

teškoće. A mnogo puta muž i žena postaju pomalo razdražljivi i svadaju se. Svadaju se, to je tako, u svakom braku bude i svada, ponekad lete i tanjuri. Ali ne smijemo biti tužni zbog toga, takvi smo mi ljudi. Tajna se krije u tome da je ljubav jača od trenutačne svađe i zbog toga uvijek savjetujem supružnike: ne dopustite da dan u kojem ste se posvađali mine a da se niste pomirili. Uvijek! A da bi se pomirili ne treba zvati Ujedinjene narode da dođu u kuću uvesti mir. Dovoljna je jedna mala gesta, pomilovati drugoga, ma kratki pozdrav: "Bok"! A sutra! A sutra sve opet ispočetka. I to je život, tako treba ići kroz život, hrabro ići naprijed sa željom da ga se proživi zajedno. I to je nešto veliko, lijepo! Bračni je život nešto vrlo lijepo i moramo ga čuvati, uvijek čuvati djecu. U nekim drugim prigodama

sam na ovom Trgu rekao nešto što je od velike pomoći u bračnom životu. To su tri riječi koje se uvijek moraju reći u kući: dopusti, hvala, oprosti. Tri čarobne riječi. Mora se tražiti dopuštenje: da ne bih bio nametljiv u bračnom životu. Oprosti, ali što misliš...? Oprosti, dopuštaš li mi...? Zatim reći hvala: zahvaliti bračnom drugu; hvala za ono što si učinio za mene, hvala ti na tome. Ta ljepota zahvaljivanja! A budući da svi mi grijesimo, ovu zadnju riječ je pomalo teško reći, ali je treba reći: oprosti. Dopusti, hvala i oprosti. S te tri riječi, s molitvom supružnika za suprugu i supruge za supruga, mirenjem uvijek prije nego završi dan, brak će napredovati. Tri čarobne riječi, molitva i uvijek se pomiriti. Neka vas Gospodin blagoslovi i molite za mene!

PAPIN NAGOVOV UZ MOLITVU ANĐEO GOSPODNIJU U NEDJELJU 6. TRAVNJA 2014.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evangelje ove Pete korizmene nedjelje govori o Lazarovu uskrsnuću. To je vrhunac u nizu Isusovih čudesnih "znamenja": preveliko je to i previše božansko djelo da bi ga veliki svećenici mogli tolerirati, te su, nakon što su za to doznali, odlučili ubiti Isusa (usp. Iv 11, 53)

Kada je Isus došao, Lazar je već tri dana bio mrtav. Njegovim sestrama, Marti i Mariji, kazao je riječi koje su se trajno urezale u pamćenje kršćanske zajednice. Reče tada Isus: "Ja sam uskrsnuće i život: tko u mene vjeruje, ako i umre, živjet će. I tko god živi i vjeruje u mene, neće umrijeti nikada" (Iv 11, 25-26). Na temelju tih Gospodinovih riječi mi vjerujemo da se život onoga koji vjeruje u Isusa i drži se njegove zapovijedi nakon smrti preobražava u novi život punine i besmrtnosti. Kao što je Isus u svome tijelu uskrsnuo, a nije se vratio zemaljskom životu tako ćemo i mi uskrsnuti u našim tijelima koja će se preobraziti u slavna tijela. On nas čeka kod Oca i snaga Duha Svetoga, koji je uskrisio Njega, također će uskrisiti i one koji su sjedinjeni s Njim.

Pred zapečaćenim grobom svoga prijatelja Lazara, Isus "povika iza glasa: 'Lazare, izlazi!' I mrtvac izide, noge mu i ruke bile povezane povojima, a lice omotano ručnikom" (rr. 43-44). Ovaj odlučni povik je upućen svakom čovjeku, jer svi smo označeni smrtnošću, svi mi; glas je to Onoga koji je Gospodar

života i koji želi "u izobilju da ga imaju" (usp. Iv 10, 10). Krist se ne miri s grobovima koje smo izgradili našim opredjeljenjima za zlo i smrt, s našim pogreškama, s našim grijesima. Krist se s tim ne miri! On nas poziva, gotovo nam naređuje da izđemo iz groba u koji su nas zakopali naši grijesi. Uporno nas poziva da izđemo iz mračne tamnice u koju smo se zatočili, zadovoljivši se lažnim životom, životom sebičnosti i osrednjosti. Kaže nam: "Izlazi!". To je lijep poziv na istinsku slobodu, poziv da dopustimo da nas duboko zahvate ove riječi koje Isus danas ponavlja svakom od nas, poziv da se oslobođimo "zavoja" oholosti, jer nas ta oholost čini robovima, robovima nas samih, robovima tolikih idola i tolikih stvari. Naše uskrsnuće započinje od toga: kada odlučimo poslušati Isusovu zapovijed i izđemo na svjetlo, u život; kada nam s lica padnu maske – toliko smo puta skriveni iza "maske" grijehom, maske trebaju pasti! – te ponovno pronađemo hrabrost našeg izvornog lica, stvorena na sliku i priliku Božju.

Čin kojim Isus uskrisuje Lazara od mrtvih pokazuje koliko daleko može doprijeti snaga Božje milosti te samim tim dokle može doprijeti naše obraćenje, naša promjena. Dobro me poslušajte: Božje milosrđe, ponuđeno svima, ne pozna granica! Božje milosrđe, ponuđeno svima, ne pozna granica! Upamtite dobro tu rečenicu. Možemo je zajedno ponoviti: "Božje milosrđe, ponuđeno svima, ne pozna granica!". Recimo to zajedno: "Božje milosrđe, ponuđeno svima,

ne pozna granica!" Gospodin je uvijek spreman podići grobni kamen naših grijeha, koji nas dijeli od Njega – Svjetlosti živih.

Nakon Angelusa

Sutra će se u Ruandi obilježiti dvadeseta obljetnica genocida počinjenog protiv Tutsija, 1994. godine. Ovom prigodom želio bih narodu Ruande izraziti svoju očinsku blizinu, potičući ga da nastavi s odlučnošću i nadom proces pomirenja koji je već pokazao svoje plodove; te da nastoji oko ljudske i duhovne obnove zemlje. Svima poručujem: Ne bojte se! Svoje društvo gradite na stijeni Evandelja, u ljubavi i skladu, jer jedino se tako izgrađuje trajan mir! Na sav ljubljeni narod Ruande zazivam majčinsku zaštitu naše Gospe od Kibeha. Rado se sjećam i dragih biskupa iz Ruande koji su tijekom protekloga tjedna boravili u Vatikanu. Pozivam sve da se molitvom Zdravo Marijo, pomole Gospo od Kibeha.

Prošlo je točno pet godina od potresa koji je pogodio grad L'Aquilu i okolicu. U ovom trenutku se želimo pridružiti toj zajednici koja je toliko prepatila, i koja još uvijek pati, bori se i nada, s velikim pouzdanjem u Boga i Gospu. Molimo za sve žrtve: neka trajno žive u Gospodinovu miru. I molimo za uskrsni hod puka L'Aquile: neka solidarnost i duhovni preporod budu snaga materijalne obnove.

Molimo i za žrtve virusa ebola koji se širi Gvinejom i susjednim zemljama. Neka Gospodin podupre napore oko suzbijanja početaka epidemije i pružanja njegi i pomoći svima potrebitima.

I sada želim učiniti malu gestu za vas. Proteklih sam nedjelja predlagao svima vama da si nabavite malo Evandelje, koje ćete nositi sa sobom tijekom dana, da biste ga mogli često čitati. Zatim sam se sjetio drevne tradicije Crkve da se katekumenima, dakle onima koji se pripremaju za primanje krštenja, u korizmi dadne Evandelje. Danas želim darovati vama koji ste na ovome Trgu – ali kao znak za sve – Evandelje u džepnom formatu [pokazuje knjižicu]. Podijelit će vam se besplatno. Na Trgu postoje mjesta na kojima se dijeli. Vidim ih тамо, тамо тамо... Dodite do tih mjesta i uzmite Evandelje. Uzmite, nosite ga sa sobom i čitajte svakoga dana: sâm Isus onđe progovara! To je Isusova riječ: to je Isusova riječ!

I poput njega vam govorim: besplatno primiste, besplatno dajte, dajte poruku evandelja! Ali možda neki misle da to nije besplatno. "Koja mu je cijena? Koliko moram platiti, oče?". Učinimo jednu stvar: u zamjenu za taj dar učinite neko dobro djelo, djelo nesebične ljubavi, pomolite se za neprijatelje, pomirite se s nekim ili nešto tome slično. Danas se Evandelje može čitati i uz pomoć nekih tehnoloških sredstava. Bibliju se može nositi sa sobom u mobitelu, na tabletu. Važno je čitati Božju riječ, svim sredstvima, ali čitati Božju riječ: Isus nam onđe progovara! I prihvatići je otvorena srca. Tada će dobro sjeme donijeti roda.

Želim vam ugodnu nedjelju i dobar tek!
Doviđenja!

PAPINA KATEHEZA NA OPĆOJ AUDIJENCIJI U SRIJEDU 9. TRAVNJA 2014. – APEL ZA MIR U SIRIJI

Draga braćo i sestre,

danas započinjemo niz kateheza o darovima Duha Svetoga. Duh Sveti predstavlja dušu, životnu limfu Crkve i svake kršćanske zajednice: to je Božja ljubav koja od našeg srca čini svoje boravište i stupa u zajedništvo s nama. Duh Sveti je uvijek s nama, on je uvijek u nama, u našemu srcu.

Sâm Duh je "Božji dar" u pravom smislu riječi (usp. Iv 4,10), to je Božji dar, i prenosi onome koji ga prihvata razne duhovne darove. Crkva je ustanovila da ih je sedam, broj koji na simboličan način označava puninu, cjelovitost; to su oni o kojima se uči tijekom

priprave za sakrament potvrde i koje spominjemo u staroj molitvi zvanoj "duhovska posljednica". Darovi Duha svetoga su mudrost, razum, savjet, jakost, znanje, pobožnost i strah Božji.

1. Prvi dar, prema tome popisu, je dakle mudrost. Ali nije riječ jednostavno o ljudskoj mudrosti, koja je plod znanja i iskustva. U Bibliji se govori kako je Salomon, u trenutku svoga krunjenja za kralja Izraela, tražio dar mudrosti (usp. 1 Kr 3, 9). A mudrost je upravo to: to je milost da se može gledati sve Božjim očima. To je jednostavno ovo: gledati svijet, gledati situacije, događaje, probleme, sve Božjim očima. To

je mudrost. Katkad gledamo na stvari onako kako se nama sviđa ili prema onom što osjećamo u svom srcu, s ljubavlju ili mržnjom, sa zavišću... Ali to nije Božji pogled. Mudrost je ono što Duh Sveti čini u nama da sve gledamo Božjim očima. To je dar mudrosti.

2. Očito je dakle da mudrost dolazi iz prisnosti s Bogom, iz našeg odnosa s Bogom, iz odnosa sinova s Ocem. A Duh Sveti, kada taj odnos postoji, daje nam dar mudrosti. Kada smo povezani s Gospodinom, Duh Sveti kao da preobražava naše srce i pomaže mu osjetiti svu svoju toplinu i ljubav.

3. Duh Sveti dakle čini kršćanina "mudrim", ali ne u smislu da ima na sve spremjan odgovor, da sve zna, već u smislu da "poznaje" Boga, zna kako Bog djeluje, zna kada je nešto od Boga a kada ne; ima tu mudrost koju Bog daje našim srcima. Srce čovjeka koji je mudar u tome smislu odiše Bogom. Koliko je samo važno da u našim zajednicama bude takvih kršćana! Sve u njima govori o Bogu i postaje lijepi i živi znak njegove prisutnosti i njegove ljubavi. I to je nešto što ne možemo improvizirati, što ne možemo sami sebi priskrbiti: to je dar kojeg Bog daje onima koji su poučljivi njegovu Duhu. Mi imamo u sebi, u našem srcu, Duha Svetoga; možemo ga slušati, možemo ga i ne slušati. Ako slušamo Duha Svetoga, on nas uči tome putu mudrosti, daruje nam tu mudrost koja se sastoji u tome da gledamo Božjim očima, da slušamo Božjim ušima, da ljubimo Božjim srcem, da sve prosuđujemo Božjim mjerilima. To je mudrost koju nam daruje Duh Sveti, i svi je možemo imati. Samo je moramo tražiti od Duha Svetoga.

Zamislite jednu mamu, njezinu kuću, s djecom, koja, kada jedno napravi ovo a drugo smišlja nešto drugo, i jedna mama ide od jednog do drugog, zaokupljena problemima djece. I kada se mame umore i počnu vikati na djecu, je li to mudrost? Je li vikanje na djecu – pitam vas – mudrost? Što vi kažete: je li to mudrost ili nije? Ne! Međutim, kada mama uzme dijete u naručje i blago ga prekori te mu kaže: "To se ne smije, zato što...", pa mu sve objasni s velikom strpljivošću, je li to Božja mudrost! Da! To je ono što nam Duh Sveti daje u životu! Zatim, u braku, primjerice, bračni drugovi – muž i žena – svađaju se, a zatim ne žele jedno drugo ni pogledati ili, ako se i gledaju, prave grimase: je li to Božja mudrost! Ne! Međutim, ako kažu: "No dobro, oluja je prošla,

daj da se pomirimo" te nastave živjeti u miru, je li to mudrost? [narod: Da!] Eto, to je dar mudrosti! Neka siđe na domove, neka siđe na djecu, neka siđe na sve nas!

I to nije nešto što se uči: to je dar Duha Svetoga. Zbog toga se moramo moliti Gospodinu da nam dadne Duha Svetoga i da nam dadne dar mudrosti, one Božje mudrosti koja nas uči gledati Božjim očima, osjećati Božjim srcem, govoriti Božjim riječima. I tako, s tom mudrošću, kročimo naprijed, gradimo obitelj, gradimo Crkvu, i svi se posvećujmo. Molimo danas za milost mudrosti. I molimo Mariju, koja je Prijestolje mudrosti, za taj dar: neka nam ona dadne tu milost. Hvala!

Apel Svetog Oca

U ponедјелjak je u Homsu, u Siriji, ubijen vlč. o. Frans van der Lugt, moj 75-godišnji subrat isusovac iz Nizozemske, koji je došao u Siriju prije pedesetak godina. Uvijek je činio dobro svima, sa zahvalnošću i ljubavlju, i zato je bio omiljen i cijenjen i među kršćanima i među muslimanima.

Njegovo brutalno ubojstvo ispunilo mi je srce dubokom tugom i podsjetilo me također na mnoge koji trpe i umiru u toj izmučenoj zemlji, koja je već predugo plijenom krvavog sukoba, koji i dalje sije smrt i razaranje. U mojim su mislima i brojne otete osobe, kršćani i muslimani, iz Sirije i drugih zemalja, među kojima ima biskupâ i svećenikâ. Molimo se Gospodinu da se što prije vrate svojim dragima i svojim obiteljima i zajednicama. Od srca vas pozivam da mi se pridružite u molitvi za mir u Siriji i tim krajevima, i upućujem usrdan apel odgovornim osobama u Siriji i međunarodnoj zajednici: neka ušute oružja, neka se prekine nasilje! Neka ne bude više rata! Neka ne bude više razaranja! Neka se poštuje humanitarno pravo, neka se skrbi za ljudе koji trebaju humanitarnu pomoć i neka se prispije željenom miru putem dijaloga i pomirenja. Obratimo se sada našoj Majci Mariji, Kraljici mira, i zamolimo je da nam udijeli taj dar za Siriju. Molimo svi zajedno: Zdravo Marijo...

CVJETNICA 2014.

Na završetku ovog slavlja upućujem poseban pozdrav izaslanstvu od 250 biskupa, svećenika, redovnika i laika, koji su sudjelovali na susretu posvećenom Svjetskom danu mladih, kojeg je organiziralo Papinsko vijeće za laike. To je početak priprava za idući Svjetski dan mladih, koji će se održati u srpnju 2016. u Krakowu pod geslom "Blago milosrdnima, oni će zadobiti milosrđe" (Mt 5,7).

Uskoro će skupina mladih iz Brazila predati križ svjetskih dana mladih mladima iz Poljske. Ivan Pavao II. je prije trideset godina zadužio mlade da nose taj križ po cijelom svijetu kao znak Kristove ljubavi za čovječanstvo. Dana 27. travnja s radošću ćemo proslaviti kanonizaciju toga pape, zajedno s Ivanom XXIII. Ivan Pavao II., koji je bio inicijator

Svjetskih dana mladih, postat će njihov veliki zaštitnik; u općinstvu svetih nastaviti će biti za mlade iz cijelog svijeta otac i prijatelj.

Molimo Gospodina da taj križ, zajedno s Marijinom slikom Salus Populi Romani, bude znak nade za sve objavljajući svijetu Kristovu nepobjedivu ljubav.

Nakon Angelusa

S radošću najavljujem da ću, ako se Bogu tako svidi, 15. kolovoza ove godine sudjelovati na velikom kontinentalnom susretu azijske mlađeži u Daejeonu u Republici Koreji.

II.

**HRVATSKA BISKUPSKA
KONFERENCIJA**

PORUKA PREDSJEDNIKA VIJEĆA HRVATSKE BIŠKUPSKE KONFERENCIJE ZA ŽIVOT I OBITELJ KRČKOGA BIŠKUPA VALTERA ŽUPANA ZA XIX. DAN ŽIVOTA, 2. VELJAČE 2014.

Ekonomske prilike u mnogim zemljama svijeta i Europske unije ne ulijevaju roditeljima sigurnost za budućnost djece. U Hrvatskoj nezaposlenost nezaustavljivo raste, a mlađi kadrovi sa tek završenim školovanjem vide kao jedino rješenje svoje egzistencije odlazak u inozemstvo. Zemlja koja ih je uz velike troškove othranila i školovala sada ih definitivno gubi i kao gotove stručnjake bespovratno prepušta drugima. Ima naslova u medijima koji kao da sugeriraju takav slijed događaja. To ide u prilog rastakanju i nestajanju našega nacionalnog bića, što se čini kao da mnogi priželjkuju. Jesmo li dakle neminovno osuđeni na nestajanje?

Neke su zemlje obiteljskom politikom i beneficijama prema obiteljima donekle podigle stopu nataliteta, ali ipak nedovoljno. To dokazuje da standard nije isključivo mjerilo opredjeljenja za život što vrlo jasno pokazuju zemlje s pristojnim životnim uvjetima.

Poznati su planovi za smanjenje svjetskog stanovništva i k tomu cilju usmjerene financijske i ekonomske računice te projekti svjetskih moćnika. Veliku ulogu u tome ima zakonodavstvo, farmaceutika i obrazovanje. Ogromne su sile i sredstva velikom upornošću i arogancijom upregnute u borbu protiv života. To je uistinu borba Golijata i Davida. Da bi se ta borba protiv prirodnog načina začeća i rađanja života zamaskirala, velika se sredstva ulažu u pokušaje da se do života dođe u umjetnim uvjetima i to se

prikazuje kao vrhunsko humano nastojanje. Poznato nam je također da se ti planovi ostvaruju uz bezobzirna kršenja Božjih zapovijedi i grijeha protiv života ljudi. Bilo bi opasno pomiriti se s takvima planovima. Što nam preostaje?

Ima pobjeda koja pobjeđuje svijet i sve što je Bogu protivno. To je naša vjera. Oni koji svoje odluke temelje isključivo na Božjoj vjernosti i njegovoj providnosti i ni na kojoj drugoj računici, u stanju su iskusiti da ondje gdje nema nikakve nade dolazi rješenje. Abraham je Bogu povjerovao ono što nije bilo moguće ni po kakvom prirodnom zakonu i za što nije postojala nikakva nada. Vjerovao je Bogu koji čini da bude i ono što nije. I Bog je zaista učinio ono što je bilo nemoguće: u starosti je dobio sina Izaka (usp. Post 17, 1-19). „Ta Bogu ništa nije nemoguće“ (Lk 1, 37), rekao je anđeo Mariji govoreći o tome da je starica Elizabeta začela i da će Marija kao djevica roditi sina. Ako budemo sposobni vjerovati Bogu protiv svake nade i usprkos svim činjenicama, izazvat ćemo Boga da nam učini i ono što je nemoguće. To je sigurnije od svake sigurnosti!

U Krku, na Bogojavljenje, 6. siječnja 2014.

Mons. Valter Župan, krčki biskup
Predsjednik Vijeća HBK za život i obitelj

PORUKA ZA DAN POSVEĆENOOG ŽIVOTA 2014. Vijeća HBK za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica

Poštovane redovnice, redovnici i posvećeni laici, drage sestre i braćo u Kristu!

1. Pontifikat redovničkoga pape Franje donosi hodočasničkoj Crkvi poticaje pred kojima se ne ostaje ravnodušnim. Premda se osobama posvećenog života dosad nije odviše obraćao na izričit način, već i njegovo općenito djelovanje odiše redovničkim duhom. Uz to, najavom da će 2015. godina biti godinom posvećenog

života Papa daje poruku o važnosti redovništva u sadašnjem trenutku povijesti Crkve.

2. Razmišljajući o Papinim poticajima, primjećujemo prije svega radosno *navještanje evanđelja*, i to svakodnevno, neumorno, primjerom i riječima, s osobitim naglaskom na rubne, kako je i Isus činio. U skladu s tim je i prvi veći dokument koji je sam pripremao *Evangelii Gaudium (Radost evanđelja,*

Apostolska pobudnica o navještaju evanđelja, 24. studenoga 2013. [EG]). Osim toga Papa poziva na ozbiljno *duhovno razlučivanje*, ne bojeći se upozoriti na zastranjenja, često skrivena i dobro »zaštićena« pod prvidom dobra. Na kraju, Papa donosi i poziva na donošenje *novih odluka u Crkvi*.

Ne pokazuju li ove sastavnice (*navještaj, razlučivanje i odlučivanje*) da Papa isusovac zapravo cijelu Crkvu uvodi u velike duhovne vježbe? U njima se naime poduzima *navještaj evanđelja*, ostvaruje *duhovno razlučivanje* i donose *odluke*. Vjerujemo da je ovogodišnji Dan posvećenog života izuzetna prilika da posvećene osobe postanu svjesne kako su pozvane hrabro sudjelovati u tim »duhovnim vježbama« i biti pretečama obnove Crkve, koju Papa gotovo nestrpljivo priželjkuje (usp. EG 25).

3. Svi smo pozvani iznova otkriti *radosť evanđelja*, radost milosrdne ljubavi Božje koja je veća od svih naših nevjernosti. To se osobito odnosi na one među nama koji su postali umorni i tužni, koje je uhvatio strah ili su zalutali. Poziv je to »još danas obnoviti svoj osobni susret s Isusom Kristom...« »Nema razloga zbog kojeg bi netko mogao misliti da taj poziv nije za njega, jer ‘nitko nije isključen iz radosti koju je Gospodin donio’« (EG 3). Iznova otkriti evanđelje u kojem »radost izbjija iz preobilja Isusova Srca« (EG 5) znači otkriti poziv Boga ljubavi prepoznujući ga u bližnjima, osobito siromašnima, te odgovoriti na nj, izlazeći iz sebe da bismo tražili dobro svih (usp. EG 39). To je ono najvažnije, najljepše i najveće. To zaslužuje prvenstvo pred svim drugim, osobito pred mnoštvom sporednoga. Tako se širi »miomiris evanđelja« u nas kao pojedince i u naše zajednice. Udahnuti tu svježinu i miris Duha Svetoga apsolutni je prioritet, osobito za osobe posvećenog života i zajednice koje su počele »otežano disati«.

4. Smanjeni dotok čistog duhovnog zraka zahtijeva ozbiljno razlučivanje, propitivanje svega, uključujući i ono što se čini dobrim i što je od mnogih hvaljeno. Papa spominje stanja kao što su međusobni sukobi, neplodni pesimizam ili zavodljivo samosažaljenje i tzv. »duhovna svjetovnost«. Možda je najteže upravo ovu potonju, »duhovnu svjetovnost«, prepoznati kao napast jer se ona, prema papi Franji, skriva pod prvidom pobožnosti i čak ljubavi prema Crkvi, a u stvari je traženje ljudske slave i osobnog blagostanja (EG 93). Duhovna svjetovnost posebno se hrani gnozom i neopelagijanizmom. Gnoza bi označavala vjeru koja ostaje zatvorena u subjektivnom sklopu spoznaje i iskustva, a neopelagijanizam oslanjanje na vlastite snage i osjećaj nadmoći zbog

izvanjske, prvidne savršenosti. Ni u jednom od tih stavova nema istinskoga zanimanja za Isusa Krista ni za druge, pa se iz toga rađa elitizam, klerikalizam, volja za moću, činovnički duh i uznesitost. Pritom se odbija bratska opomena, obezvrjeđuju oni koji postavljaju pitanja i ističu pogreške drugih. Traženje ljudske slave i ekonomski sigurnosti, kao i nerealni projekti, uvjetuju osobe i onesposobljuju ih za prihvatanje križa.

»Užasna je to iskvarenost pod prvidom dobra« (EG 97), »puno pogubnija od bilo koje samo moralne svjetovnosti« (usp. EG 93). Takav stav je suprotan Isusovu Duhu te usmrćuje dušu, osobe i Crkvu (Papa u Asizu 4. listopada 2013.). Dakako da ovakvo hrabro suočavanje s problemima nema svrhu zadržati se na dijagnozi. Kad se evanđeoskoj radosti ispriječe spomenuta zastranjenja, nije dovoljno »samo razlučiti poticaje dobrog duha od zloga, nego – i to je ono odlučujuće – izabrati poticaje dobrog duha i odbiti one zloga« (EG 51).

5. Zato se Papine »duhovne vježbe« usmjeruju prema odlukama i njihovu provođenju u djelo. Nebrojeno puta papa Franjo ponovio je poziv da se bez straha odlučimo izići iz zatvorenosti u sebe: »Više od straha da ćemo pogriješiti nadam se da će nas pokretati strah da se ne zatvorimo u strukture koje nam daju lažnu zaštitu« (EG 49). Kamo poći? Prema Isusu. No zar već nismo uz njega? Ako nas ne pogađa bijeda siromaha, ako ne osjetimo bilo naroda, ako nas ne ranjava njegova riječ i ne nosi njegov Duh — onda nismo. Izći iz sebe podrazumijeva napuštanje komotnosti i iskorak prema rubnima. Potrebno nam je s nežnošću i skrbi dotaknuti Isusovo siromašno i bolesno tijelo u patnicima. Ako je Papa prepoznao kao Božju volju za cijelu Crkvu da ona bude siromašna i za siromašne, koliki je to tek izazov za redovnike, redovnice i sve osobe posvećenog života, koji su javnim zavjetima obećali naslijedovati siromašnoga Krista! Radi se o nečem tako jasnom što nipošto ne treba komplikirati: »Bojim se da će i ove riječi ostati samo predmetom kojega komentara bez stvarnog praktičnog učinka« (EG 201), priznaje Papa. Nisu li osobe posvećenog života prve pozvane da se to ne dogodi?

Prihvatanje iznenađujuće novosti evanđelja i odustajanje od vlastitih shema znači darivanje svog života do mučeništva, ali u radosti, ne tražeći neprijateljstva; znači ulazeći u svakidašnjicu ljudi nudeći im beskrajno Božje milosrđe. O Bogu se ima govoriti u prisnosti s ljudima, u ljubavi i kroz svjedočanstvo, čineći ga dostupnim, olakšavajući

pristup sakramentima (EG 47). Pozvani samo na pravo »pastoralno i misionarsko obraćenje« (EG 25), pri čemu nije dovoljno »jednostavno upravljati«, nego je potrebno misionarskim žarom oživljavati strukture, ali i »suditi« strukturama (usp. EG 26) ako guše radost evanđelja, ne bojeći se čak ni njihova urušavanja. U tom odlučnom procesu (usp. EG 30) potrebno je obnoviti ne tek nešto, nego sve: običaje, stilove, dnevni raspored, način komunikacije. U svemu kriterij mora postati evangelizacija, a ne samoodržanje, odričući se komotnog kriterija »tako se uvijek radilo« (EG 33). Valja se oslobođiti običaja koji nisu izravno vezani uz srž evanđelja, prisjećajući se da su »odredbe koje je Krist dao vrlo malobrojne« (EG 43) i da je u izvanjskom djelovanju milosrđe najveće od svih kreposti (EG 37). Na taj način naše srce postaje misionarsko (EG 45).

6. Ako se na Papine poticaje gleda površno, može se ostati zatečen, pa čak i zbumjen. Ako ih se pak gleda iz srca evanđelja, može ih se prihvati s povjerenjem, hrabrošću i radošću jer one i danas, jednako kao prije dva tisućljeća, nude puno novoga i oslobođujućeg.

Ovu novost i oslobođenje može osjetiti i Crkva u našoj domovini koja u aktualnom trenutku trpi razne kritike, pa i žestoke napadaje. Ne ulazeći u motive pojedinaca ili skupina, želimo se pitati nije li u kritici prema Crkvi prisutna i iskrena želja naših sugrađana da budemo autentičniji? Nije li tajna privlačnosti pape Franje upravo u onom evanđeoskom, redovničkom duhu kojega su ljudi željni?

Redovnici mogu i trebaju biti preteče obnove Crkve. Samo ako ne dopustimo da nam se ukradu radost evangelizacije, radost nade, radost zajednice, radost bratske ljubavi i naposljetku — radost evanđelja, bit ćemo sposobni, koliko god nas to stajalo, za iskorak i duboku obnovu, koja je sposobna dovesti do naše preobrazbe, a po nama i do preobrazbe naših zajednica. Krist je već platio svu cijenu obnove za nas. Zagledani u njega, jedini smisao našeg posvećenog života, i mi možemo dati svoj obol.

7. Predragocjena pomoć na tom putu je Marija, naša majka u redu spasenja, kojoj su posebno posvećene osobe srodne u otajstvenim zarukama s Riječju Božjom i donošenju na svijet samoga Krista (usp. EG 285). Od Marije možemo naučiti revolucionarnu snagu nježnosti i poniznosti koja će preobražavati naša srca i naše zajednice kako bi Crkva sve više postajala ozračjem gostoljubivosti i okriljem rađanja jednoga novog svijeta (usp. EG 288).

S ovim mislima u srcu, želimo vam blagoslovjen Dan posvećenoga života!

Na spomendan sv. Franje Saleškog, 24. siječnja 2014.

U ime Vijeća HBK za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života:

msgr. Mate Uzinić, predsjednik

U ime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica:

o. Vinko Mamić, predsjednik

PRIOPĆENJE S IZVANREDNOGA PLENARNOG ZASJEDANJA HRVATSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE (Zagreb, 27. siječnja 2013.)

Izvanredno plenarno zasjedanje Hrvatske biskupske konferencije, pod predsjedanjem predsjednika HBK-a mons. Želimira Puljića, zadarskog nadbiskupa, održano je 27. siječnja 2013. u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije, u Zagrebu. Na zasjedanju je sudjelovao i apostolski nuncij u RH mons. Alessandro D'Errico.

Predsjednik HBK nadbiskup Puljić u pozdravnom se govoru posebno osvrnuo na pobudnicu pape Franje „Radost evanđelja“. Istaknuo je kako

je ona plod papine želje pozvati sve vjernike da nošeni misijskom radošću krenu u evangelizaciju. Pobudnicom papa poziva sve članove Crkve da s novim žarom izdišu iz vlastite udobnosti i pođu na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja. U prvom poglavljju papa ističe da je cilj i svrha pobudnice misijska preobrazba Crkve. Nadalje papa objašnjava izazove suvremenog svijeta i iskušenja s kojima se susreću pastoralni djelatnici. Isto tako papa tumači da su svi vjernici pozvani navješćivati evanđelje

te između ostalog obrađuje i socijalnu dimenziju evangelizacije. Pobudnica završava molitvom Duhu Svetom da siđe i obnovi Crkvu, da je protrese i potakne kako bi odvažno izišla iz sebe i krenula svim narodima naviještati Radosnu vijest.

Na zasjedanju su biskupi upoznati s tijekom priprema za Nacionalni susret hrvatske katoličke mladeži koji će se 26. i 27. travnja održati u Dubrovniku te su ponovno uputili poziv mladima da u što većem broju dođu na taj susret. Istaknuto je kako je i dosadašnje vrijeme priprave donijelo mnoga duhovna dobra Dubrovačkoj biskupiji te kako se taj susret pokazao izvrsnom prigodom za duhovnu obnovu biskupije koja je u vremenu priprave pastoralno živnula na svim područjima, osobito u radu s mladima. Rečeno je i kako su mnogi mlađi vjernici, bilo na župnoj bilo na biskupijskoj razini, stavili svoje vrijeme i talente na raspolažanje te pronijeli duž čitave biskupije radostan duh zajedništva i oduševljenja.

Biskupi su razmotrili pitanje jednostranog kršenja važećeg Sporazuma između HBK i HRT-a od strane HRT-a, kao i novonastale okolnosti nakon preustroja HRT-a. Upozorili su da je još uvijek na snazi važeći Sporazum i da ga treba poštivati. Izražena je otvorenost za razgovore i traženje novih rješenja polazeći od važećih međunarodnih ugovora kao i ulogu javne televizije i radija koja između ostalih mora voditi brigu i o vjerskim potrebbama građana.

Na ovom zasjedanju biskupi su primili dorađeni dokument Odredbi HBK o katoličkim osnovnim i srednjim školama. Njima se uređuje cilj, struktura i posebnost odgoja i obrazovanja u katoličkim

osnovnim i srednjim školama koje na osobit način pružaju odgoj djeci i mladima i to ne samo katolicima nego i članovima drugih vjera i svjetonazora.

Između ostalog biskupi su se osvrnuli i na neka pitanja vezana za inozemnu pastvu.

Budući da se nadnevak zasjedanja poklopio s Danom sjećanja na holokaust i sprječavanja zločina protiv čovječnosti hrvatski su se biskupi na zasjedanju spomenuli svih žrtava židovskoga naroda tijekom Drugog svjetskog rata uz molitvu Gospodinu za sve nevino stradale i da se više nikad ne ponove takva zlodjela.

Sa zasjedanja biskupi su uputili priopćenje u kojem su istaknuli kako je Hrvatski sabor, kao organizator komemorativnog skupa povodom Dana sjećanja na holokaust bio upoznat s činjenicom da su biskupi spriječeni doći na skup zbog održavanja izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK. Stoga su izrazili žaljenje što je taj spomen skup narušen neprimjerenum prozivanjem Katoličke Crkve od predsjednika Vlade Republike Hrvatske, iako je ondje bio nazočan predstavnik Katoličke Crkve.

Biskupi su upoznati s programom zajedničkog zasjedanja HBK i BKBiH koje će se održati u Banjaluci 26. veljače 2014.

Većina biskupa sudjelovat će na 54. teološko-pastoralnom tjednu koji će se održati od 28. do 30. siječnja u Međubiskupijskom sjemeništu na Šalati u Zagrebu s temom „Siromašna Crkva - Crkva za siromašne u novoj evangelizaciji“.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

Zagreb, 27. siječnja 2014. PRIOPĆENJE

Biskupi Hrvatske biskupske konferencije održali su danas izvanredno zasjedanje u Zagrebu. Budući da se nadnevak zasjedanja poklopio s međunarodnim Danom sjećanja na holokaust i sprječavanja zločina protiv čovječnosti biskupi su se spomenuli žrtava bolnih događaja progona pripadnika židovskoga naroda tijekom Drugog svjetskog rata uz molitvu za sve stradale.

Hrvatski sabor, kao organizator komemorativnog skupa povodom Dana sjećanja na holokaust bio je upoznat s činjenicom da su biskupi spriječeni doći na skup zbog održavanja izvanrednog plenarnog zasjedanja HBK. Stoga biskupi izražavaju žaljenje što je taj spomen skup narušen neprimjerenum prozivanjem Katoličke Crkve od strane predsjednika Vlade Republike Hrvatske, iako je ondje bio nazočan predstavnik Katoličke Crkve.

Tajništvo Hrvatske biskupske konferencije

POSLANICA BISKUPA JOSIPA MRZLJAKA, PREDSJEDNIKA HRVATSKOG CARITASA, ZA TJEDAN SOLIDARNOSTI I ZAJEDNIŠTVA S CRKVOM I LJUDIMA U BIH 2014.

Biti učenikom znači nositi drugima Isusovu ljubav (Evangelii Gaudium, 127)

Dragi vjernici!

Na treću korizmenu nedjelju obilježavamo središte "Tjedna solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini". Ovu akciju, koju prema odluci Hrvatske biskupske konferencije organizira Hrvatski Caritas, provodimo osmu godinu zaredom. Njezina je svrha posvijestiti okolnosti u kojima žive Katolička Crkva i Hrvati, prikupiti materijalnu pomoć koja se usmjerava prema biskupijskim i nacionalnom Caritasu u Bosni i Hercegovini te posvjedočiti duhovno i molitveno zajedništvo, otvorenost i razumijevanje za potrebe naše braće i sestara u Kristu.

Papa Franjo podsjeća nas i ohrabruje na solidarnost te ističe kako je solidarnost staviti na raspolaganje Bogu i bližnjima ono što imamo, svoje skromne mogućnosti i otvoreno srce. Kazuje nam također: "Nema budućnosti ni za jednu zemlju, ni za jedan narod, za naš svijet, ako ne budemo znali biti solidarni." On solidarnost vidi kao način življena povijesti, kao životno ozračje u kojem su sukobi, napetosti, suprotnosti dosežu sklad koji rađa život. Kako to ostvariti? Na koji je to način biti solidaran odgovor na poziv koji nam upućuje Krist?

Ako se doista želimo zvati Kristovim učenicima, onda se svakoga dana, prigodom svakoga izbora, pitamo: kako ja slijedim Isusa? Isusa slijedimo ako znamo kako izaći iz sebe, ako ne živimo samo u tijelu i po tijelu, ako želimo, tražimo i imamo na srcu dobro bližnjih (usp. EG 178). Biti solidaran znači odgovoriti na poziv Božje ljubavi iako to znači rizik, a katkada i osude i poruge svijeta. Pokazati solidarnost znači nositi drugomu Isusovu ljubav (usp. EG 127) putevima razumijevanja, služenja, dijeljenja, darujući ono malo što imamo. Na taj način Božja moć, moć ljubavi, ulazi u naše siromaštvo i preobražava ga, vodi nas kako bismo izišli iz svojih uskih ograda da se ne bojimo darivati, dijeliti i ljubiti Njega i drugoga - jer današnji čovjek najviše oskudijeva blizinom, susretom, razgovorom. To je ono što je važno u današnjim vremenima – biti čovjek i biti za čovjeka! Na tom putu sigurno nećemo ostati sami. Bog je svoga jedinorođenoga Sina dao da otkupi svakoga od nas, da očisti naša srca od grijeha, zlih djela, misli i postupaka; poslao ga je među nas da nevoljama

i problemima koje živimo kao kršćani u svijetu dade smisao. Stoga, ako budemo imali ljubavi jedni za druge, moći ćemo se ponosno zvati Kristovim sljedbenicima. Papa upućuje poziv cijelome svijetu, svim ljudima i narodima. Cijeli svijet možemo promatrati kao jednu veliku obitelj koja se sastoji od mnoštva malih obitelji i obitelji pojedinih naroda. I mi Hrvati jedna smo velika obitelj koja je rasuta diljem svijeta. Razne su nas nevolje tjerale iz naših stoljetnih obitavališta, koja se danas nalaze na području Hrvatske i Bosne i Hercegovine, ponajviše diljem Europe i Amerike i daleke Australije. No, ne smijemo zaboraviti svoje narodno zajedništvo, svoju katoličku vjeru i Crkvu, koja je čuvala nacionalni identitet i jezik koji nas povezuje. Najvažnije je, međutim, ne zaboraviti nijednog čovjeka, posebno onoga koji se bori i nastoji ostati na svojem tlu koje mu stoljećima pripada.

Crkvi u Bosni i Hercegovini, njezinim pastirima, svećenicima, redovničkim zajednicama, želimo izreći riječi hvale za mnogobrojna svećenička i redovnička zvanja - bez kojih bi Crkva u Hrvatskoj, ali i mnoge Hrvatske katoličke misije diljem svijeta bile siromašnije - za hrabro podnošenje nepravde, za svjedočanstvo vjere i nade u borbi za opstanak vjere u Isusa Krista i svakovrsnu pomoć vjernicima.

Vjernom narodu u Bosni i Hercegovini zahvalni smo na ljubavi prema svom domu i domovini Bosni i Hercegovini, koju su uvijek s ponosom nosili u srcima, na čuvanju pologa vjere svojih očeva i majki, djedova i baka, na svemu dobrom i plemenitom čime obogaćuju svoju domovinu ustrajući, radeći i nadajući se čovječnjem i pravednjem društvu za sve.

Mlade i djecu, zalог budućnosti opstanka Hrvata u Bosni i Hercegovini, želimo ohrabriti u ljubavi prema vjeri i domovini koju im prenose njihovi roditelji i pastiri. Vi niste izgubljena generacija – vi ste budućnost!

Molimo, braće i sestre, da nam Gospodin otvari srca kako bismo zauzeto znali nositi Isusovu ljubav Crkvi i Hrvatima u Bosni i Hercegovini.

+ Josip Mrzljak
predsjednik Hrvatskog Caritasa

PRIOPĆENJE SA XVI. REDOVNOG GODIŠnjEG ZAJEDNIČKOG ZASJEDANJA BK BIH I HBK

U prostorijama Biskupskog ordinarijata u Banjoj Luci, 26. veljače 2014. održano je XVI. redovno godišnje zajedničko zasjedanje Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine i Hrvatske biskupske konferencije. Na jednodnevnom zasjedanju, kojem su predsjedali biskup banjolučki mons. dr. Franjo Komarica, predsjednik BK BiH, i nadbiskup zadarski mons. dr. Želimir Puljić, predsjednik HBK, sudjelovali su svi članovi Biskupske konferencije BiH i članovi Hrvatske biskupske konferencije, osim mons. Slobodana Štambuka i mons. Nikole Kekića koji su se ispričali.

Na dijelu zasjedanja sudjelovao je i apostolski nuncij u BiH nadbiskup Luigi Pezzuto koji je prenio pozdrave Svetog Oca i Državnog tajnika kardinala Petra Parolina. Podsjetio je, uz to, i na pismo bivšeg Državnog tajnika kardinala Bertonea od prije dvije godine (14. siječnja 2012.) u kojem je izražena zabrinutost Svete Stolice gledom na budućnost Katoličke Crkve u BiH.

Nakon izvješća o aktualnom stanju Katoličke Crkve i društva u Bosni i Hercegovini, izražena je zabrinutost zbog nejednakopravnosti hrvata s druga dva naroda te istaknuta potreba rada na svim razinama da svaki narod i svaki čovjek u svakom dijelu Bosne i Hercegovine ima jednaka prava. Biskupi Hrvatske biskupske konferencije ponovno su izrazili bratsku blizinu i potporu svojoj braći u biskupstvu u BiH u svim njihovim brigama i strepnjama za budućnost katoličke populacije, a preko njih svima članovima njihovih biskupijskih zajednica u BiH. Zajednički su razmišljali i o pokretanju novi inicijativa učinkovitije potpore što bi, između ostalog, uključivalo i bolju međusobnu povezanost i ispmaganje svećenika, župa i dekanata posebno u pograničnim područjima.

Biskupi su upoznati s raspodjelom sredstava prikupljenih tijekom prošlogodišnje akcije koju, pod nazivom „Tjedan solidarnosti s Crkvom i ljudima u BiH“, provodi Hrvatski Caritas u suradnji s Caritasom Biskupske konferencije BiH od 2007. godine. Želja biskupa je da ta akcija preraste u trajan oblik svjedočenja solidarnosti Crkve i građana iz Republike Hrvatske s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini. Također su upoznati s tijekom priprema za provođenje ovogodišnjeg Tjedna solidarnosti koji želi još više potaknuti dijalog između ljudi, crkvenih i javnih institucija i gospodarskih subjekata u obje zemlje. Biskupi Biskupske konferencije BiH ponovno su izrazili zahvalnost biskupima, a preko njih i svim dobročiniteljima u Republici Hrvatskoj.

Posebnu pozornost biskupi su i ovaj put posvetili hrvatskoj inozemnoj pastvi i traženju najboljeg načina da se, unatoč potrebama u vlastitim biskupijama, odgovori na opravdane duhovne potrebe Hrvata katolika širom svijeta. Saslušali su izvješća te dali potrebne smjernice Ravnateljstvu dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu. Zahvalili su ravnatelju fra Josipu Bebiću, članu Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja – Split, za njegovo neumorno zauzimanje i suradnju s hrvatskom inozemnom pastvom te prihvatiли njegove razloge radi kojih od ljeta 2014. godine neće moći obavljati ovu službu. Također su odlučili da ga na toj službi naslijedi svećenik Zagrebačke nadbiskupije vlč. dr. Tomislav Markić, ravnatelj Nadbiskupijskog pastoralnog instituta u Zagrebu. I ovom prigodom biskupi su izrazili zahvalnost brojnim svećenicima, redovnicima, redovnicama i drugim pastoralnim djelatnicima koji skrbe za Hrvate katolike širom svijeta. Na osobit način pozvali su sve Hrvate katolike da mole za nova svećenička redovnička zvanja u hrvatskim misijama širom svijeta kao i u domovinskoj Crkvi kako bi uvijek bilo onih koji će u njima snažiti vjeru pradjedova i ljubav prema svom hrvatskom rodu i narodu.

Tijekom razmatranja pojedinih pitanja na liturgijskom planu, biskupi su se složili da je važno zajedničko usuglašeno i koordinirano djelovanje kada je riječ o unošenju hrvatskih blaženika u dva nacionalna kalendara, pojedinim izdanjima vezanim uz liturgiju o čemu će brigu voditi i davati zajedničke prijedloge predsjednik Biskupske komisije za liturgiju HBK i predsjednik Vijeća za liturgiju BK BiH.

Biskupi su saslušali i izvješće o radu Komisije HBK i BK BiH za Hrvatski martirologij. Upoznati su i s prijedlogom metodologije rada na popisu žrtava Drugog svjetskog rata i porača, a dali su i svoje smjernice za neke konkretne prijedloge.

Biskupi su primili na znanje i pisano izvješće o aktivnostima Papinskih misijskih djela u RH i u BiH koja su poveznica s 90 hrvatskih misionara i misionarki u 28 zemalja svijeta i animatori misijske svijesti među vjernicima u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini.

Banja Luka, 26. veljače 2014.

Tajništvo HBK
Tajništvo BK BiH

IZJAVA BISKUPA VIJEĆA BISKUPSKIH KONFERENCIJA EUROPSKE UNIJE (COMECE) O IZBORIMA ZA EUROPSKI PARLAMENT 2014.

Katolički biskupi Europe objavili su Izjavu uoči nadolazećih europskih izbora. U njoj oni potvrđuju svoju potporu europskome projektu te ohrabruju sve građane Europske unije da od 22. do 25. svibnja izidi na birališta, kao i da se kroz predizbornu kampanju počnu uključivati u konstruktivan dijalog sa svojim zastupnicima u Europskom parlamentu i kandidatima za zastupnička mjesta.

Slijedi tekst Izjave:

Izbori za Europski parlament održat će se 22. - 25 svibnja 2014. godine. Njihov ishod oblikovat će zakonodavstvo Europske unije kroz sljedećih pola desetljeća te će imati veliki utjecaj na one koji će kroz nadolazeće godine voditi Uniju.

Bitno je da građani Europske unije sudjeluju u demokratskom procesu dajući svoj glas na dan izbora. Što više građana izide na izbole, snažniji će biti i novi sastav zakonodavnog tijela.

Predizborna kampanja pruža priliku da cijelo europsko društvo proveđe raspravu o središnjim društvenim i gospodarskim pitanjima koja će oblikovati Uniju u godinama pred nama.

Osjećamo da je naša dužnost, kao biskupa Vijeća biskupskih konferencijskih Europske unije, da ponudimo smjernice glasačima u Europskoj uniji, koje će im pomoći u oblikovanju savjesti, a to želimo učiniti tako što ćemo istaknuti važna pitanja i vrednovati ih kroz prizmu katoličkoga socijalnog nauka.

Čak i ako se obraćamo, u prvom redu, samo onim građanima Europske unije koji su katolici, naša je nada da će naš savjet naći blagonaklonost i u muškarcima i ženama dobre volje kojima je stalo do uspjeha europskoga projekta. Nadamo se da će naš glas čuti i oni koji se natječu za mandat kako bi služili u Europskom parlamentu.

Započet ćemo svraćajući pozornost na neka opća pitanja:

1. Pravo je i dužnost svakoga građanina i građanke Europske unije da dade svoj glas. Mnogi milijuni mlađih građana prvi će put izići na glasačka mjesta, neki od njih još uvijek u sustavu obrazovanja, drugi na tržištu rada, a mnogi, nažalost, nezaposleni. Potičemo naše mlade da se uključe u političku

raspravu, prije svega glasujući, te tako postignu da se njihov glas čuje.

2. Važno je da oni koji žele dobiti zastupnički mandat ili se žele vratiti u Europski parlament budu svjesni kolateralne štete bankarske i gospodarske krize koja je počela 2008. godine. Papa Franjo privukao je pozornost javnosti na neprilike onih koji su već siromašni i ranjivi, na mlađe i osobe s teškoćama, ne zaboravljajući one koji su nedavnom krizom gurnuti u siromaštvo. Broj "novih siromaha" alarmantno raste.

3. Kršćanska poruka jest poruka nade. Naše je uvjerenje da je europski projekt nadahnut plemenitom vizijom čovječanstva. Pojedini građani, zajednice, pa i nacionalne države moraju imati sposobnost da zanemare svoj partikularni interes u izgradnji općega dobra. Pobudnica Ecclesia in Europa pape Ivana Pavla II. iz 2003. godine bila je pobudnica nade, a Crkva s čvrstom vjerom u bolju budućnost pristupa europskom izazovu.

4. Umjerenost je jedna o naravnih kreposti u srcu kršćanske duhovnosti. Kultura suzdržavanja mora oblikovati socijalna pitanja, tržišno gospodarstvo i očuvanje okoliša. Moramo naučiti živjeti s manje, ali u isto vrijeme i providjeti pravedniju podjelu u korist onih koji su pogodjeni stvarnim siromaštvom.

Neka su specifična područja u politici Europske unije na koja bismo također željeli svratiti pozornost svojih sagrađana:

1. Važno je da sve snažniji pokreti prema jedinstvu unutar Europske unije ne dovedu u pitanje načelo supsidijarnosti koje je temeljni stup jedinstvene obitelji nacionalnih država kakvu predstavlja Europska unija, niti da se našteti dugotrajnim tradicijama koje vladaju u tolikim državama članicama.

2. Drugi stup Unije ali i načelo koje je u temelju katoličkog socijalnog nauka jest solidarnost. Ona mora vladati u politici na svakoj razini u Europskoj uniji, među narodima, regijama i skupinama stanovništva. Trebamo izgraditi drukčiju Europu, sa solidarnošću u njezinu središtu.

3. Bitno je podsjetiti se da sva područja socijalne i gospodarske politike podupiru viđenje čovjeka ukorijenjena u duboku poštovanju prema

ljudskom dostojanstvu. Čovjekov život mora biti zaštićen od trenutka začeća do njegove naravne smrti. Obitelj, kao temeljni kamen društva, mora također uživati zaštitu koja joj je potrebna.

4. Europa je kontinent u pokretu i migracije – unutarnje i vanjske – utječu na život pojedinaca i društva. Europska unija ima zajedničku vanjsku granicu. Odgovornost za prihvat i integraciju imigranata i tražitelja azila mora biti proporcionalno podijeljena među državama članicama. Od životnog je značenja da odnos prema imigrantima u trenutku ulaska bude human, da njihova ljudska prava budu strogo zaštićena, te da se potom poduzme sve što je moguće, i od strane Crkava, kako bi se jamčilo uspješno uključivanje u društvo unutar Europske unije.

5. Čuvari smo svega stvorenoga i moramo produbiti svoju odluku da poštujemo i da se pridržavamo zacrtanih ciljeva u emisiji ugljičnog dioksida, da promičemo međunarodnu svijest o klimatskim promjenama, da se opredijelimo za očuvanje prirode, te ustrajemo da održivost bude temeljni čimbenik svake politike rasta i razvoja.

6. Vjerska sloboda temeljna je odlika tolerantnog, otvorenog društva. Ova sloboda podrazumijeva pravo na javno izražavanje svoga vjerovanja. Pozdravljamo smjernice Europske unije o promicanju i zaštiti slobode vjere i vjerovanja, te se

nadamo da će novi Europski parlament pojačati rad na tom važnom pitanju.

7. Podržavamo sve mjere oko zaštite općeprihvaćenog tjednog dana odmora u nedjelju.

8. Kroz nekoliko sljedećih godina demografske promjene izvršit će snažan utjecaj na život u Europskoj uniji. Zalažemo se uime starijih građana za onu razinu i kvalitetu skrbi koja im pripada, ali se zalažemo i za politiku koja će stvarati nove mogućnosti za mlade.

Europska unija nalazi se na prekretnici. Gospodarska kriza, izazvana bankarskim kolapsom 2008. godine, te teret javnog duga, otežali su odnose među državama članicama, predstavljaju izazov temeljnom načelu solidarnosti unutar Unije, a na svome početku doveli su do povećanog siromaštva velikog broja građana i uništenja izgleda za budućnost mnogih naših mladih. Stanje je dramatično, a za mnoge i tragično.

Mi, katolički biskupi, htjeli bismo se založiti da se europski projekt ne nađe u opasnosti niti da u sadašnjim teškoćama bude napušten. Bitno je da svi mi – političari, kandidati za mandat, svi koji imaju utjecaja – konstruktivno pridonesemo oblikovanju budućnosti Europe. Previše toga možemo izgubiti ako bi europski projekt iskliznuo s tračnicom.

Bitno je da svi mi koji smo građani Europe izidemo na birališta 22. - 25. svibnja. Mi, biskupi, potičemo da glasovanje bude odgovor na poticaje informirane sajesti.

III.

POREČKA I PULSKA BISKUPIJA

OBLJETNICE SVEĆENIČKOG I BISKUPSKOG REĐENJA

Ove godine Bogu zahvaljuju

za 50. godina svećeništva mons. IVAN MILOVAN, biskup u miru (25. 7. 1964.)

za 50. godina svećeništva vlč. RUDOLF KORACA (25. 7. 1964.)

za 25. godina svećeništva vlč. LINO ZOHIL (18. 6. 1989.)

za 30. godina biskupstva mons. Antun Bogetic, biskup u miru (28. 4. 1984.)

za 70. godina svećeništva vlč. Božo Milanović (4. 6. 1944.)

za 40. godina svećeništva vlč. Milan Mužina (25. 7. 1974.)

za 40 godina svećeništva vlč. Željko Zec (25. 7. 1974.)

za 30 godina svećeništva mons. Vilim Grbac (26. 6. 1984.)

za 20 godina svećeništva vlč. Mirko Vukšić (26. 6. 1994.)

za 10 godina svećeništva vlč. Armando Illich (19. 6. 2004.)

za 10 godina svećeništva vlč. David Klarić (26. 6. 2004.)

Čestitamo i Bogu zahvaljujemo za njihov nesebični rad na njivi Gospodnjoj!

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

- Vlč. Andrej Šachović, po dekretu broj:114/2014. od 21. veljače 2014., razrješuje se službe župnog vikara u župama Rođenja BDM u Baderni, Sv. Ivana i Pavla mučenika u Žbandaju i Sv. Ivana Krstitelja u Svetom Ivanu od Šterne i stavlja se na raspolaganje za djelo nove evangelizacije, koje prati Neokatekumenski put u Latviji ili na kojem drugom mjestu po potrebi.

- Vlč. Ivan Butković, po dekretu broj:116/2014. od 21. veljače 2014., imenuje se župnim upraviteljem župe Sv. Ivana i Pavla mučenika u Žbandaju.

- O. Mario Škrtić, po dekretu broj:260/2014. od 8. travnja 2014. razrješuje se službe župnika župa Sv. Petra i Pavla u Svetom Petru u Šumi i Sv. Ivana i Pavla u Sv. Ivanu i Pavlu.

- O. Josip Euzebije Knežević, po dekretu broj: 261/2014. od 8. travnja 2014. imenuje se župnikom župa Sveti Petar i Pavao u Svetom Petru u Šumi i Sv. Ivana i Pavla u Sv. Ivanu i Pavlu.

- Vlč. Iliji Pavloviću je dekretom, br. 1109/2013, od 7. studenoga 2013., izrečena i proglašena kazna obustave (suspenzije) od svih čina vlasti reda i upravljanja, te svih prava povezanih sa svećeničkom službom, uključujući zabranu nošenja kleričkog odijela.

POZIV NA SJEDNICU SVEĆENIČKOG VIJEĆA

Svim članovima Svećeničkog vijeća

Poreč, 3. ožujka 2014., Prot.br.: 136/2014.

Za mnoge događaje u našoj mjesnoj i općoj Crkvi molili smo i priželjkivali da se što prije djelovanjem Duha Svetoga, i ostvare. Nebrojeno mnoštvo vjernika je to i izmolilo. Svjedoci smo veličanstvenog događaja beatifikacije Miroslava Bulešića koju nam je Bog udijelio prošle godine. Za nas je taj događaj toliko važan da je potrebno da i Svećeničko vijeće dadne svoj doprinos i viđenje kako najbolje možemo doprinijeti na pastoralnom planu da bi naš novi Blaženik bio proglašen svetim. Zbog toga sazivam sjednicu Svećeničkog vijeća koja će se održati **18. ožujka 2014.** u prostorijama Ordinarijata s početkom **9.00.**

Dnevni red:

Zapisnik s prošle sjednice,

Prijedlozi za pastoralni plan i program Porečke i Pulsko biskupije,

Prijedlozi za unaprijeđenje štovanja bl. Miroslava Bulešića,

Susret mladih u Dubrovniku,

Razno.

Dijeleći radost i zahvalu Bogu zbog spomenutog događaja iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

✠ Dražen Kutleša, biskup

POZIV NA SJEDNICU ZBORA KONZULTORA

Svim članovima Zbora konzultora

Poreč, 3. ožujka 2014., Prot.br.: 135/2014.

Ovim pozivam na sjednicu članova Zbora konzultora Porečke i Pulsko biskupije koja će se održati 12. ožujka 2014. u 9.00 sati u prostorijama Ordinarijata u Poreču.

Dnevni red:

Zapisnik s prošle sjednice,

Prijedlozi za pastoralni plan i program Porečke i Pulsko biskupije,

Prijedlozi za unaprijeđenje štovanja bl. Miroslava Bulešića,

Svećenički dom,

Hospicij za palijativnu skrb,

Susret mladih u Dubrovniku,

Razno.

Kao što se može vidjeti puno je milosnih događaja koje nam je Bog udijelio i koje će udijeliti preko svojih blaženika. Ustrajna molitva i dobra organizacija će učiniti da oni dopru do svih vjernika, učvrste našu vjeru i iščupaju posijano sjeme beznađa.

U iščekivanju susreta i sjednice iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

✠ Dražen Kutleša, biskup

POZIV NA SJEDNICU ČLANOVA EKONOMSKOG VIJEĆA

Svim članovima Ekonomskog vijeća

Poreč, 3. ožujka 2014., Prot.br.: 137/2014.

Ovim pozivam na sjednicu članova Ekonomskog vijeća Porečke i Pulsko biskupije koja će se održati 17. ožujka 2014. u 16.00 sati u prostorijama Ordinarijata u Poreču.

Dnevni red:

Zapisnik s prošle sjednice,
Prikaz stanja poslovanja BUUK-a,
Prikaz stanja poslovanja Ekonomata,
Plan poslovanja BUUK-a i Ekonomata za 2014.,
Hospicij za palijativnu skrb i svećenički dom,
Razno.

U iščekivanju susreta i sjednice iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

✠ Dražen Kutleša, biskup

POZIV NA SJEDNICU PASTORALNOG VIJEĆA

Svim članovima Pastoralnog vijeća

Poreč, 3. ožujka 2014., Prot.br.: 138/2014.

Za mnoge događaje u našoj mjesnoj i općoj Crkvi molili smo i priželjkivali da se što prije djelovanjem Duha Svetoga, i ostvare. Nebrojeno mnoštvo vjernika je to i izmolilo. Svjedoci smo veličanstvenog događaja beatifikacije Miroslava Bulešića koju nam je Bog udijelio prošle godine. Za nas je taj događaj toliko važan da je potrebno da i Pastoralno vijeće dadne svoj doprinos i viđenje kako najbolje možemo doprinijeti da bi naš novi Blaženik bio proglašen svetim. Zbog toga sazivam sjednicu Pastoralnog vijeća koja će se održati 21. ožujka 2014. u prostorijama Ordinarijata s početkom 16.00.

Dnevni red:

Pastoralni plan i program Porečke i Pulsko biskupije,
Prijedlozi za unaprijeđenje štovanja bl. Miroslava Bulešića,
Susret mladih u Dubrovniku,
Razno.

Dijeleći radost i zahvalu Bogu zbog spomenutog događaja iskreno Vas pozdravljam u Gospodinu.

✠ Dražen Kutleša, biskup

IMENOVANJE UPRAVNOG VIJEĆA BUUK-A

Poreč, 10. ožujka 2014., Prot.br.: 166/2014.

Prema Statutu ustanove za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika Porečke i Pulsko-biskupije, u skladu s Čl. 9., ovim imenujemo Upravno vijeće BUUK-a:

1. Mons. Vilim Grbac,
2. Vlč. Sergije Jelenić,
3. Vlč. Rikardo Lekaj,
4. Vlč. Vladimir Brizić

Mandat članova Upravnog vijeća traje do isteka petogodišnjeg mandata.

Prije preuzima službe, u smislu kan. 1283, Zakonika kanonskog prava položit ćete prisegu pred dijecezanskim biskupom.

Zahvaljujem članovima Vijeća na spremnosti za pomoć i suradnju ovom važnom segmentu života mjesne Crkve.

S poštovanjem vas pozdravlja

✠Dražen Kutleša, biskup

ZA REKOLEKCIJU 3. ožujka 2014.

Čista srijeda – Pepelnica – Početak Korizme. Korizma je osobito pogodno vrijeme da čovjek i u tišini svoga srca stane pred Bogom onakav kakav jest, da se preispita, sagleda svoj odnos prema Bogu, bližnjemu i samome sebi. Korizma je poziv na obraćenje. Obavezan je post i nemrs.

Križni put - Pobožnost Križnog puta je vjernicima draga, srcu prirasla pobožnost. Rado i u velikom broju sudjeluju. Dobro bi bilo organizirati pobožnost Križnog puta i za djecu, mlade,... Hvale je vrijedno da se i župe dekanata zajedno negdje nađu za tu pobožnost. To podržavamo i potičemo.

Tečaj za župne animatore – I ove godine Katehetski ured Porečke i Pulsko-biskupije organizira kroz četiri subote u korizmi Tečaj za župne animatore. **Susreti će se održavati u Pazinskom kolegiju s početkom u 9,30 sati: 8. ožujka 2014.; 22. ožujka 2014.; 29. ožujka 2014. i 5. travnja 2014.** Dostavljamo Vam i program, kao i prijavnici za animatore iz Vaše župe. Takvi animatori mogu nam biti u župi i vrlo dobri suradnici.

Križni put mladih u Gračišću 12. ožujka 2014. Neposredna priprava mladih za Veliki Tjedan i Vazmeno trodnevlje može biti i pobožnost Križnog puta za mlade koja se organizira već više godina u Gračišću. Mnogo mladih se tu okupi. Dobro bi bilo preporučiti i mladima iz naših župa da se pridruže. **Početak je u 10 sati.**

Korizmena hodočašća u porečku i pulsku katedralu – (Pokorničko bogoslužje, pojedinačne ispovijedi, pobožnost Križnog puta i sveta misa)

Treće korizmene nedjelje, **23. ožujka 2014.** održat će se Korimeno hodočašće u porečku katedralu za dekanate: buzetski, pazinski, pićanski, porečki, rovinjsko-kanfanarski i umaško-optaljski. Početak u 16,30 sati.

Četvrte korizmene nedjelje, 30. ožujka 2014. održat će se Korizmeno hodočašće u pulsku katedralu za dekanate: labinski, vodnjanski i pulski. Početak u 16,30 sati. Pojedine župe mogu se i same odlučiti u koju će katedralu hodočastiti. Molimo da se dekani međusobno dogovore o pripravi i sudjelovanju, bilo svećenika, bilo vjernika.

19. ožujka 2014. Sveti Josip – Dan očeva. Prigoda je da se progovori o važnosti očeva u obiteljima, o odgoju. Moglo bi se po župama organizirati, osobito s djecom ili mladima i kakav prigodan program.

“Tjedan solidarnosti i zajedništva s Crkvom i ljudima u Bosni i Hercegovini” i ove godine obilježavamo na treću korizmenu nedjelju, 23. ožujka 2014. Ova se akcija provodi već osmu godinu. Cilj je upoznati stanje Katoličke Crkve i Hrvata u BiH i prikupljenim materijalnim sredstvima pomoći biskupijskim i nacionalnom Caritasu u Bosni i Hercegovini, te posvjedočiti zajedništvo s braćom. Milostinja nedjelje 23. ožujka 2014. u cijelosti se dostavlja u tu svrhu.

Uskrsne ispovijedi. Omogućimo svojim vjernicima da osobito po sakramantu pomirenja dožive milosrdnog Oca koji je velikodušan u praštanju. Dogovorimo se za uskrsne ispovijedi po župama.

Veliki četvrtak – Pozivamo sve naše svećenike, redovnike i bogoslove da na Veliki četvrtak, 17. travnja 2014. g. sudjeluju na **Misi posvete ulja u porečkoj katedrali u 10 sati.** Za misu treba ponijeti albu i štolu bijele boje. Nakon svete mise uzet će „sveta ulja“ za svoje župe. Na kraju slavlja svi su pozvani na agape.

Veliki petak - milostinja za Svetu Zemlju. Na Veliki petak se u katoličkom svijetu skupljaju milodari za potrebe očuvanja svetih mjesta u Svetoj Zemlji. Neka svećenici na Veliki petak, 18. travnja 2014. g. pozovu vjernike da tog dana (kod ljubljenja križa ili, nakon obreda, kod „Božjeg groba“) daju svoj dar za pomoć kršćanima u Svetoj Zemlji.

Potičemo sve svećenike da vjernike upozore i na održavanje posta i nemrsa. Osobito treba protumačiti smisao i posta i nemrsa.

Biskupijski obiteljski dan – 17. svibnja 2014. Svetvinčent. Potičemo sve župnike da se na razini župa i dekanata pripremimo za taj dan. Predlažemo da se u župama u tom vidu na temu obitelji organiziraju pobožnosti Križnog puta, krunice, klanjanje pred Presvetim i sl. A na razini dekanata predlažemo dva susreta: jedan u korizmi, a drugi u vazmeno vrijeme. Za te susrete predlažemo da se održe predavanja na teme iz knjige Mary Healy: „Muškarci i žene su iz Edena“ – studijski vodič za teologiju tijela blaženog Ivana Pavla II. (Verbum).

Biskupsko priznanje. Pozivamo sve svećenike da i za ovu godinu predlože po jednog kandidata iz dekanata za Biskupsko priznanje. Neka to bude osoba koja se ističe svojim zalaganjem, požrtvovnošću i ljubavlju za dobro i napredak mjesne Crkve. Župnik neka pismeno obrazloži zašto se ta osoba predlaže, a dekan neka dostavi Ordinarijatu do kraja lipnja 2014. godine.

✠ Dražen Kutleša, biskup

PREPORUKA PASTORALNIH AKTIVNOSTI U BISKUPIJI

Svim župnim uredima

Poreč, 12. travnja 2014., Prot.: 278/2014.

Zahvalni Bogu za proglašenje blaženim svećenika Miroslava Bulešića, koje smo doživjeli u prošloj godini, osjećamo potrebu da se što više proširi kult štovanja našeg Novog Blaženika. Imajući na pameti da je jedan od glavnih kriterija za proglašenje svetim nekog blaženika čudo, odlučili smo vas potaknuti da, što je moguće više, animirate svoje župljane da se mole Nebeskom Ocu kako bi se dogodilo čudo zagovorom blaženog Miroslava Bulešića. Upravo o tome smo raspravljali na Pastoralnom i Svećeničkom vijeću, te na vijeću Zbora konzultora. Čuvši mišljenje spomenutih vijeća potičemo vas da sljedeće odredbe, koliko dopuštaju vaše prilike, provedete u praksi u svojim župama.

1. Da se nakon popričesne molitve na svakoj sv. Misi u našoj Biskupiji izmoli *Molitva za proglašenje svetim bl. Miroslava Bulešića*.
2. Da se svaki 24. u mjesecu, kao spomen na mučeničku smrt bl. M. Bulešića, obilježi prigodnom propovijedi, trodnevnicom, razmatranjem, krunicom, klanjanjem, križnim putem ili nečim sličnim.
3. Kako bi se što više približio lik bl. Miroslava preporuča se organiziranje hodočašća na mjesta koja su obilježila njegov život i smrt, tj. Svetvinčenat, Lanišće, Baderna, Kanfanar i Pazin.
4. Da potaknete svoje župljane kako bi u što većem broju došli na *Biskupijski obiteljski dan* 17. svibnja u Svetvinčentu.
5. Od posebne važnosti bilo bi obilježiti *važne dane* koji su pratili životni put bl. Miroslava: njegov rođendan 13. svibnja, mučeničku smrt 24. kolovoza, te dan beatifikacije 28. rujna, tako što ćete se uključiti u slavlja, koja se na te dane budu organizirala na području naše Biskupije.
6. Da sudjelujete na Biskupijskom hodočašću na Trsatu 6. rujna koje će biti u znaku zahvale za proglašenje blaženim Miroslava Bulešića.

Očekujemo da će u dogledno vrijeme i Postulatura pripremiti i tiskati prigodni *molitvenik* s molitvama, litanijama, pobožnostima, pjesmama posvećenim Miroslavu Bulešiću kao pomoć u življenju pobožnosti prema našem blaženiku.

S Božjim blagoslovom

Mons. Vilim Grbac, generalni vikar

IV.

VIJESTI IZ ŽIVOTA BISKUPIJE

GLAZBENO-SCENSKI RECITAL U KATOLIČKOM VRTIĆU

U Dječjem vrtiću „Marija Petković“, pri pulskoj župi Krista Spasitelja, održan je, u četvrtak, 19. prosinca 2013., božićni glazbeno scenski recital djece iz jasličke i vrtičke skupine. Na kraju programa, posljednjom točkom aktivno su se uključili i roditelji.

Program su otvorili najmlađi, petnaestak mališana jasličke skupine sa nekoliko pjesama uz prigodnu koreografiju, pod budnim okom časnih sestara i odgojiteljice. Zatim je došao red na one veće, djecu iz vrtičke skupine koji su izrecitirali prigodne misli o Božiću: „Kad je Božić“, „Isuse maleni“ i „Najljepši darak“. Svoj dramski talent mališani su pokazali igrokazom o anđelima i međuljudskim odnosima pod nazivom „Svađa malih anđela“, a sve popraćeno adventskim i božićnim pjesmama i skladnim koreografijama. Djeca su svoj dio programa završila pjevajući božićnu čestitku na hrvatskom, engleskom i talijanskom jeziku.

Po završetku svojih nastupa, djeca su posjedala u prve redove, a na scenu su tada stupili – roditelji. Naime, časne sestre i odgojiteljice htjele su i roditelje uključiti u igrokaz i to je izvedeno kroz dramsko pripovijedanje te insceniranje bajke „Božić djeda Martina“. Bajka vrlo jednostavnih sadržajnih i scenskih elemenata, kroz pripovijest o djedu Martinu i njegovu iščekivanje Isusa, tijekom kojeg sa pravim kršćanskim milosrdjem prima potrebite, ukazuje kršćanski stav prepoznavanja Isusa u svome bližnjemu, napose u onima najbespomoćnijima.

Upravo uključivanjem roditelja pokazalo se da dječji vrtić „Marija Petković“ nije samo odgojno – obrazovna ustanova koja pridonosi cijelovitom i svestranom odgoju djece utemeljenom na katoličkoj vjeri i prožetom vrijednostima franjevačkog humanizma i životne radosti, već preko djece sestre nastoje utjecati i na kršćansko oblikovanje roditelja - da budu nositelji dobra i mira. Po završetku igrokaza druženje je nastavljeno uz prigodno osvježenje.

Dječji vrtić Marija Petković u Puli jedan je od sedam takvih vrtića u Hrvatskoj te jedini katolički vrtić na području Porečke i Puliske biskupije. Vrtić pri župi Krista Spasitelja u pulskom naselju Veli Vrh djeluje od 2001. godine i od početka ga vode časne sestre Družbe kćeri milosrđa TSR sv. Franje

(Provincija Krista Kralja), koju je utemeljila bl. Marija od Propetog Isusa Petković. Prve sestre te družbe u Istru su stigle još 1947, i to u pulsku župu sv. Josipa. Trenutno o tridesetak djece u vrtiću brinu tri časne: s. Antonija, s. Nevena i s. Edita te dvije odgojiteljice.

BOŽIĆNO PRIMANJE POREČKOG I PULSKOG BISKUPA MONS. DRAŽENA KUTLEŠE

U subotu, 21. prosinca 2013. u Biskupskom ordinarijatu u Poreču održano je božićno primanje. Na poziv porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutleše, okupili su se svećenici Porečke i Puliske biskupije te predstavnici civilnih vlasti Istarske županije: župan Valter Flego, gradonačelnici gradova, načelnici općina te predstavnici javnih ustanova i službi. Skupu se prvi obratio generalni vikar biskupije mons. Vilim Grbac, koji je u ime svećenika, redovnika i redovnica zahvalio ordinariju na pozivu te, naglasivši kako „nas Božić uvijek potiče na izgradnju zajedništva te međusobnog poticanja na dobro“, zaželio biskupu ordinariju i biskupu u miru Ivanu Milovanu, u ime prezbiterija Porečke i Puliske biskupije, čestiti Božić i puno Božjega blagoslova u 2014. godini.

Župan je u svome obraćanju u ime svih načelnika i gradonačelnika zahvalio mons. Draženu Kutleši na „izuzetnoj, toploj, konstruktivnoj, gotovo svakodnevnoj suradnji i razgovoru koji donose niz konkretnih rezultata“. Župan Flego je izrazio zadovoljstvo što je zajedno s kolegama imao prigodu nazočiti velebnom događaju beatifikacije Miroslava Bulešića. Govoreći o budućnosti, župan je naglasio kako se unaprijed raduje brojnim zajedničkim projektima koje općine i Županija namjeravaju realizirati u suradnji sa župnicima i sa Biskupijom, te namjeru združenih nastojanja i zajedničkog ulaganja sredstava u realizaciji projekata za opće dobro.

Biskup je u svome obraćanju u osvrtu na prošlu godinu istaknuo važnost najznačajnijeg događaja 2013. godine u ovoj dijecezi, beatifikacije Miroslava Bulešića, prve takve proslave u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Ordinarij je napose izrazio zadovoljstvo činjenicom da su predstavnici civilnih vlasti sa područja biskupije prepoznali događaj kao „svoj“, kao nešto od izuzetne važnosti za ovo područje. Obraćajući se okupljenim predstavnicima civilnih vlasti, biskup

im je, citirajući Starozavjetnu Knjigu kraljeva, poželio da u dalnjem radu imaju „pronicljivo srce“, kako bi u izvršavanju povjerene im službe upravljanja znali raspoznati zlo i dobro, kako bi se mogli zalagati za istinsko dobro.

Uz čestitke za sretan i blagoslovjen Božić te uspješnu 2014. godinu druženje uzvanika nastavljeno je uz konstruktivne razgovore u cilju realizacije zajedničkih projekata za opće dobro svih žitelja Istarske županije.

HUMANITARNI KONCERT „ISTRA BULEŠIĆU”

Humanitarni koncert Caritasa Porečke i Pulske biskupije za potrebe djece Istarske županije oboljele od autizma, sakupljeno 51.260,50kn

U sportskoj dvorani Pazinskog kolegija u Pazinu, u subotu 21. prosinca 2013. održan je humanitarni koncert u organizaciji Caritasa Porečke i Pulske biskupije pod nazivom „Istra Bulešiću“ za potrebe djece Istarske županije oboljele od autizma. Nastupili su glazbenici, književnici, kulturno-umjetnička društva, zborovi, vokalne skupine i klape. Koncert je započeo himnom „Lijepa naša“ te svečanom pjesmom „Krasna zemljo, Istro mila“ u izvedbi Združenih crkvenih zborova „Umag-Trviž-Stari Pazin“.

Voditeljica gospođa Melita Gržić Pincin najavljivala je i predstavljala svakog izvođača. Na početku je vrlo srdačno pozdravila skupinu autistične djece s njihovim roditeljima i skrbnicima. Više puta je kroz program vođenja govorila i o autizmu, osobito kod djece. To je problem s kojim se susrećemo sve više. Udruga za autističnu djecu u Istarskoj županiji sa sjedištem u Puli okuplja za sada oko tridesetak djece, njihovih roditelja i skrbnika. Trude se pomoći i djeci i roditeljima i skrbnicima. Ali, potrebna im je i pomoći šire društvene zajednice – za to je organiziran i ovaj humanitarni koncert. Biskupija i Caritas Porečke i Pulske biskupije već su se ove godine uključili u nabavci nužnih pomagala za tu djecu.

Voditeljica je dva puta čitala sponzore ovog humanitarnog koncerta, a nakon pozdrava i uvodnog govora ravnatelja dijecezanskog Caritasa vlč. Željka Zeca, započeo je koncert. Nastupila je Vokalna skupina „Rožice“ iz pazinske Gimnazije i strukovne škole „Juraj Dobrila“ i Zbor Pazinskog kolegija sa pjesmom „Znak pobjede“. Mario Lipovšek – Battifiaca

otpjevao je pjesme „Božić je judi“ i „Prihajan doma“, a zatim je istarski kantautor Bruno Krajcar izveo pjesmu o bl. Miroslavu Bulešiću „Svjedok vjere“ te drugom svojom skladbom svima poželio „Sričan Božić“. Klapa Motovun iskazala je svoje glazbeno umijeće pjesmom „Molitva“ te pjesmom o Istri „Terra magica“. Mlada solistica Nikolina Kuhar uz gitarsku pratnju Ivana Lucha izvela je pjesmu „Amazing Grace“. Zatim je „ovladao scenom“ onaj kome je ovaj koncert, kao i cijela ova godina u Porečkoj i Pulskoj biskupiji bila posvećena, o bl. Miroslavu Bulešiću govorio je prof.dr.sc. Josip Grbac. U nastavku glazbenog programa pjesmom „More“ predstavio se Gianluca Draguzet, a nakon toga je Ženska vokalna skupina „Jažulice“ iz Lanišća izvela božićni staroslavenski pučki napjev „Bog se rodi“. Mali izvođači narodnih plesova i pjesama iz Kulturno – umjetničkog društva „Savićenta“ iz Svetvinčenta, rodne župe bl. Bulešića, unijeli su posebnu živost na scenu tradicijskim pjesmama i plesnom izvedbom najpoznatijeg istarskog narodnog plesa „Balun“ i špic polkom „Sette passi“. Nakon folklornih plesova uslijedio je blok dijalektalne poezije: mlada Stefani Križanac izrekla je stihove pod naslovom: „Ja hodin pravo“, „Šinokoša“ i „Tebe“, a prof. Nada Galant predstavila se sa pjesmama „Legenda“, „Ki drži ključi od teh vrati“ i „Sama sobon“. Novi glazbeni dio započeo je tenor Zoran Tomaić sa pjesmom „Rusule ti nosin“. Dojen književnosti i poezije ovih prostora, a posljednjih godina i zapaženi kantautor sa svojim glazbenim nastupima, Daniel Načinović izveo je uz gitaru pjesme „Mom zavičaju“, „Va Opatije/In Abbazia“ te recitirao „Adventsku pjesmu“. Alen Vitasović otpjevao je „Sretan ti Božić Hrvatska“ i „Mrva sriće“. Posljednji solista bio je Ivan Bottezar sa pjesmom „Dvi beside“.

Glazbeni dio večeri zaključio je Združeni crkveni zbor „Umag-Trviž-Stari Pazin“ pjesmom „Himna Bulešiću“ koju je za proslavu beatifikacije napisao Daniel Načinović, a uglazbio Branko Okmaca.

Skupu se potom obratio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, zahvalivši svima koji su se uključili i u ovaj projekt „činjenja dobra“, kao i svima koji su bili uključeni u „beatifikaciju“ svećenika i mučenika Miroslava Bulešića, te svečano uručio ček u vrijednosti od 51.260,50 kn predsjednici Udruge za autističnu djecu u Istarskoj županiji gospodi Evgeniji Tranfić, za potrebe djece oboljele od autizma. I gospođa Evgenija je na kraju zahvalila gospodinu Biskupu, Porečkoj i Pulskoj biskupiji, Caritasu i svim

donatorima ovog humanitarnog koncerta. Sredstva dobivena i tim koncertom koristit će se za otvaranje - kuće centra za autistične osobe, da ne bi, kad ostanu bez roditelja ili skrbnika morali otići u neke „daleke“ domove izvan ovog podneblja.

Još je jednom uzeo riječ gospodin Biskup i svima čestitao Božić, zazvavši Božji blagoslov za bolju 2014. godinu. I opet pjesma. Dvoranom su se zaorile pjesme „Zdravo Djeko“ i „Predobri Bože“.

POLNOĆKA U POREČU

Svečanu koncelebriranu misu Polnoćke u porečkoj bazilici predvodio je mons. Dražen Kutleša, porečki i pulski biskup. U misi koncelebracije sudjelovali su i kancelar Biskupije preč. Sergije Jelenić, katedralni župnik i porečki dekan preč. Rikard Lekaj, župni vikar vlč. Hector Germade i đakon vlč. Filip Celent. Veliko mnoštvo naroda okupilo se u drevnoj katedrali, a mnogi su ostali i vani, u atriju. Porečki župni zbor je skladnim pjevanjem uveličao slavlje. Pola sata prije ponoći zbor mlađih porečke župe, pred prekrasnim prizorom jaslica, pjevajući Adventske i božićne pjesme, rosio je nebesku milinu u dupkom popunjenoj porečkoj katedrali.

Isusovo rođenje je nešto što pokreće mnoga ljudska srca, budi u nama mnoga sjećanja na protekle proslave Božića, osobito nas prisjeća našega djetinjstva i proslava Božića u našim obiteljima. Ti lijepi trenuci, ta lijepa sjećanja i danas nas pokreću, pa nam nije teško ni usred noći doći u hladnu crkvu koju takvu uopće ne doživljavamo. Osjećamo u svom srcu mir, radost i spremnost prihvaćanja svih ljudi. Spremni smo svima pomoći, spremni smo oprostiti i moliti za oproštenje. Osjećamo nebo u svom srcu, osjećamo Boga koji preko nas djeluje i donosi mir. To je Božić. To donosi maleno Dijete u jaslicama.

O tome je u svojoj homiliji govorio i porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. „Večeras želimo vidjeti što je bit Božića. Nije bit Božića da svakom koga poznajemo kupimo poklon, da jedemo dobro, da dođemo na misu Polnoćku, nego Božić ima jednu svoju poruku koje bi se svi trebali držati i uvijek je imati na pameti. Bog dolazi u ovaj naš svijet, Svemogući dolazi među nas ljude. Toliki su proroci u Starom zavjetu njega navješćivali, tražili i zazivali njegov dolazak, da taj Mesija treba doći, da osloboди narod od ratova, ropstva, ubijanja. Čovjek se pita što je to u čovjeku što ga tjera da čini neka zla koja su

nedostojna čovjeka. Upravo nam večeras Bog želi reći: čovječe, spusti se na zemlju; sagni se i nemoj držati visoko glavu, jer Bog se nalazi u jaslicama, u malom djetetu. Upravo tu je Bog pokazao što je vjera, što je Božić. Bog nas, ovaj mali Isus poziva da se obratimo, da budemo svjesni da je Bog došao u ovaj svijet, koji je zao, da ga oplemeni i da stavu tu klicu ljubavi koja dalje raste. Zašto je Bog htio postati Dijete? Prvo: dijete ima povjerenja u druge osobe, u svoje roditelje. Vjeruje i brzo opršta. Bog od nas traži da imamo u Njega povjerenja. Drugo: malo dijete uvijek ovisi o svojim roditeljima. I mali Božić nas poziva da i mi budemo ovisni o Bogu, a ne da toliko brinemo o materijalnim stvarima koja nas zarobljavaju. Ako čovjek nije sretan u svojoj duši, ako nema tu zadovoljstva, sve je uzalud. Mali Isus danas nam poručuje da dozvolimo da se u nama rodi novo dijete, da postanemo djeca kao što smo nekada bili sa čistom i nevinom dušom. Kako čovjek živi i odrasta sve se više udaljava od tog Božića. Ali svaki Božić je i prigoda da prihvativimo ono dijete u sebi i da ponovno budemo iskreni, pošteni, nevini kao djeca. A Isus je rekao da samo takvima pripada kraljevstvo nebesko.“ I na kraju gospodin Biskup svima je čestitao i zaželio sretan i blagoslovljen Božić.

POLNOĆKA U PULSKOJ KATEDRALI

U pulskoj prвostolnici misu Polnoćku predvodio je generalni vikar Porečke i Puliske biskupije, katedralni župnik mons. Vilim Grbac, u koncelebraciji sa župnim vikarom vlč. Rokom Smokrovićem.

I u pulskoj Katedrali okupilo se na misu Polnoćke veliko mnoštvo vjernika koje je svojom nazočnošću htjelo pokazati radost i uveličati proslavu Isusova rođenja. Mons. Grbac je u propovijedi, citirajući riječi iz poslanice sv. Pavla apostola naglasio da je poslanje nas kršćana živjeti pobožno i razumno u ovome svijetu, u ovom vremenu. Pozvani smo ovaj svijet u kojem živimo, učiniti boljim. To je poslanje nas koji kao kršćani slavimo Božić, jer tako postajemo svjetlost onima s kojima živimo. Neka nam Bog udijeli snage da božićnu radost pretočimo u svakodnevni život, zaključio je mons. Grbac.

Prije početka mise Polnoćke prigodni glazbeni program sa božićnim pjesmama izvela je Vokalna skupina Katedrale, a misno slavlje animirao je Katedralni župni zbor.

BISKUP KUTLEŠA POSJETIO SVEĆENIČKI DOM „BETANIJA“

Osim prigodnog darivanja, sam božićni posjet i druženje sa onima koji su čitav svoj život uložili nastojeći služiti Bogu i Crkvi, konkretna je gesta duha Božića.

O svetkovini Božića, u poslijepodnevnim satima porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša posjetio je, zajedno sa kancelarom biskupije, preč. Sergijem Jelenićem, umirovljene svećenike smještene u Svećeničkom domu „Betanija“. U nazočnosti ravnatelja doma preč. Milana Mužine te domaćice Ivke Stojak, biskup je sa svećenicima proveo neko vrijeme u razgovoru raspitujući se za njihovo zdravlje te svakodnevnicu u domu, a zatim je razgovor neminovno zašao u neka minula vremena.

Obzirom da je bio blagdan Božića neki od svećenika bili su tog dana kod rodbine pa nisu nazočili susretu; inače u Domu trenutno živi umirovljeni biskup Antun Bogetic i 11 svećenika. Neki su od njih bili župnici do visoke dobi, poput mons. Ivana Bartolića, koji je dočekao svoju 92. godinu kao aktivni župnik.

Osim prigodnog darivanja, sam božićni posjet i druženje sa onima koji su čitav svoj život uložili nastojeći služiti Bogu i Crkvi, konkretna je gesta duha Božića. Darovati svoje vrijeme, upravo na Božić, njima koji su sve svoje već dali, autentična je i neupitna naznaka da je, i uz značajne osobne uspjehe i uspone, ili gotovo tome unatoč, moguće, i ostvarivo, biti i ostati jednostavan i dobar, to znači biti uistinu - čovjek.

MISA SVETKOVINE BOŽIĆA U POREČU

Biskup je u svojoj homiliji napose istaknuo kako je srž Božića dolazak Isusa Krista među ljude da bi nam pokazao kako postati i biti čovjek.

Porečki i Pulski biskup mons. Dražen Kutleša svečanu misu o svetkovini Božića predvodio je u porečkoj Bazilici, u koncelebraciji sa kancelarom Biskupije preč. Sergijem Jelenićem te katedralnim župnikom, porečkim dekanom preč. Rikardom Lekajem. Biskup je u svojoj homiliji napose istaknuo

kako je srž Božića dolazak Isusa Krista među ljude da bi nam pokazao kako postati i biti čovjek.

U današnjim čitanjima imamo sažetak naše vjere, istaknuo je biskup, a događaj Isusova rođenja ima jednu posebnu znakovitost i u današnje vrijeme. Bit poruke Božića je upravo u jaslicama: mali Isus, životinje, štalica, situacija izgnanstva, to je sve ono najgore što čovjek može doživjeti. Isusa Krista dočekali smo u štali, nismo mu dali mjesta u svojoj kući, u svojim srcima. No nije to tako bilo samo prije dvije tisuće godina nego je to tako i danas. Koliki su danas izbacili Isusa ne samo iz svoje kuće nego i iz svoga srca.

Što nam to malo Dijete poručuje? Napose znakovita je rečenica sv. Ivana da je „Bog došao rastjerati tmine ovoga svijeta, da bi došlo svjetlo na ovaj svijet“. Kaže se da je istina za dušu poput svjetlosti za oko, kao što bolesnom oku smeta svjetlost, tako i duša ako je dobra i poštena, istina joj je dobrodošla, ali ako nije tako, Istina joj smeta. Isus nam želi biti to svjetlo Istine da se mi danas, ovdje u svojoj situaciji zapitamo, koji je to put kojim idemo, idemo li za tom svjetlošću putem Istine. Isus nam želi rasvijetliti i pokazati pravi put, želi nam biti poput svjetionika koji u tamnoj noći usmjerava na pravi put. Mali Božić nam želi pokazati koji je pravi put i kojim putem treba ići, ali pred svakim je čovjekom odluka želi li ići tim pravim putem ili nekim drugim putovima koji mu trenutačno odgovaraju, ali koji nisu dobri za čovjekovu dušu i poštenje. Isus nam rasvjetljavanjem pravoga puta ukazuje i na opasnosti, upozorava nas, i ako u životu uvažavamo ta upozorenja tada idemo u pravome smjeru, naglasio je propovjednik. Isus dolazi u obliju maloga čovjeka jer nam želi ukazati na poniznost, želi nam ukazati da je potrebno biti ponizan upravo poput djeteta, i, kao što se dijete, u svojoj ranjivosti pouzdaje u svoje roditelje tako i mi trebamo ovisiti o Bogu i pouzdati se u Njega, sigurni da će nas voditi pravim putem. Isus nam danas, blagdanom Božića poručuje: postanite djeca u duhu - poput djece trebamo moći oprasti bližnjima, prihvati druge i osloboditi se zlobe. Rađamo se kao djeca a čovjek se postaje, naglasio je biskup. Da se postane pravedan i pošten čovjek treba uložiti svoj trud. Neovisno koje vjere ili nacije, ako nisi pošten i dobar, nisi čovjek, istaknuo je propovjednik. Čovještvo se lako može izgubiti. Čovještvo se gubi kada se ljudi počnu odvajati od maloga Božića, koji svim ljudima, u svakome vremenu prije svega poručuje da treba biti ponizan i prihvati druge onakve kakvi jesu.

U tome duhu, i sebi i vama želim da postanemo dobri i pošteni ljudi, i to će nam biti najveće ostvarenje koje možemo ovdje na zemlji ostvariti. Jesam li čovjek? Ako nisi, a smatraš da jesi, u tome je temeljni problem, zaključio je biskup.

ODRŽAN 22. BOŽIĆNI KONCERT

U četvrtak, 26. prosinca 2013., o blagdanu sv. Stjepana, u Žminju, u župnoj crkvi Sv. Mihovila, je održan 22. božićni koncert koji se u toj župi središnje Istre održava neprekidno, svake godine, dan po Božiću, od 1991. godine

Kao uvodna stavka programa crkvom su se razlili zvuci orgulja instrumentalala „Adeste fideles“, a zatim je uslijedio dječji igrokaz „Kraj ljubavi“ u kojem su djeca iz žminjske Osnovne škole „Vladimira Gortana“ kroz glumu i recitacije, te prigodne pjesme koje su ukazivale na odvijanje radnje u igrokazu, kratkim prikazom predstavila betlehemsку situaciju Svetu Obitelji. Djeca, koju je vodila prof. Andjela Damjanić, svoj su dio zaključila pjesmama „Betlehemska sveta noć“ i O Holly night“.

Nastup Župnoga zbora Sv. Mihovila započeo je moćnom izvedbom pučke božićne pjesme „Radujte se narodi“, a uslijedila je Mozartova „Snivaj mi djetešće“, pod ravnanjem dirigentice Aleksandre Orbanić, te uz orguljsku pratnju Nele Božac. Pjesmom „Panis Angelicus“ svoje izvrsne vokalne performanse predstavile su solistice Snježana Kmet i Tina Galant. Prvi blok nastupa župnoga zbora zaključen je moćnom izvedbom Beethowenove „Oda radosti“.

Protagonistkinja slijedećih nekoliko stavki bila je gostujuća glazbenica, mlada multiinstrumentalistica Adrijana Miletić iz Labina koja se prvo predstavila dvjema klasičnim skladbama za solo harmoniku, a zatim je sjela za klavir te oduševila publiku i svojim vokalom te interpretacijskim sposobnostima pjesmom „Bijeli Božić“. Još jedna mlada solistica koja je iznenadila auditorijum svojim glasovnim performansama je Tina Galant koja je izazvala oduševljeni pljesak solo izvedbom pjesme „La notte del Signore“ Nella Milotti uz klavirsku pratnju dirigentice župnoga zbora Aleksandre Orbanić.

Posljednji blok pjesama u izvedbi župnoga zbora započeo je veličanstvenom izvedbom simbol - pjesme Božića na latinskom „Adeste Fideles“,

uslijedile su „Spavaj sinko“ i „Tiha noć“ te moćna završna izvedba Aleluje.

Koncert je zaključen zajedničkim pjevanjem svih izvođača i publike, stare i svima drage pjesme „U se vrijeme godišta“. Koncertom je moderirao župnik vlč. Jordan Rovis.

Po završetku koncerta druženje svih izvođača i publike nastavljeno je u prostorijama obližnjeg kulturnog centra Čakavska kuća.

Neprekiniti niz od 22 godine organiziranja božićnog koncerta, na kojem je ove godine nastupilo sveukupno 70-ak izvođača, od čega 35 pjevača župnoga zbora, te jednako toliko djece i mlađih, u župi koja u 900 obitelji broji oko 2900 stanovnika, jedno je izvanredno dostignuće, koje osim davanja posebnog ugođaja ovim božićnim blagdanima, daje i značajan doprinos kulturnom životu te nevelike, ali vrlo aktivne općine središnje Istre.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SVETOG STJEPANA U NOVIGRADU

Biskup Kutleša je na kraju misnog slavlja poklonima darivao okupljenu djecu

Porečki i Pulski biskup mons. Dražen Kutleša predvodio je 26. prosinca 2013. godine svečano misno slavlje, o blagdanu Prvomučenika svetog Stjepana, u nekadašnjoj novigradskoj katedrali, a danas župnoj crkvi sv. Pelagija. U koncelebraciji su sudjelovali kancelar Biskupije Sergije Jelenić i novigradski župnik vlč. Luka Pranjić. Okupilo se veliko mnoštvo vjernika, a među njima i mnogo djece. Pjevanje su predvodili naizmjence župni zbor iz Novigrada i mladi pjevači.

Predslavitelj je govorio o slavlju i značenju Božića za nas, ali i o prvom mučeniku svetom Stjepanu, koji je poput Isusa umirući molio za svoje progonitelje.

Veličina čovjeka je u njegovoј poniznosti, jednostavnosti i spremnosti služenja. Isus dolazi na ovaj svijet da bi čovjeku pokazao put očovječenja, put do sreće i života vječnoga. A da čovjek to ostvari potrebno je osloniti se na Boga i računati s Njime, onako kao što malo dijete računa sa svojim roditeljima i pouzdaje se u njih, rekao je propovjednik.

Na kraju misnog slavlja mons. Kutleša je dijelio poklon – pakete svoj okupljenoj djeci. Mnogi su se kasnije, osobito pjevači, okupili u župnoj dvorani

i neko vrijeme zadržali se u ugodnom druženju i prigodnom čašćenju.

KDPDI

Novo predsjedništvo Katoličkog društva prosvjetnih djelatnika Istre mons. Antuna Heka

U petak, 27. prosinca 2013., u Pazinskom kolegiju, po isteku trogodišnjeg mandata Predsjedništva, a sukladno Statutu Društva, održana je izborna Skupštinu KDPDI mons. Antuna Heka. Po utvrđivanju kvoruma izabrano je novo predsjedništvo koje čine: predsjednik Daniel Bogešić, mr. sc., tajnik Orijana Paus, prof., dopredsjednik Slavko Vukmanov Šimokov, prof. te rizničarke Kristina Varda prof. i Sandra Sloković, prof.

Tom su prigodom izneseni prijedlozi izmjena Statuta koji su i usvojeni. Prema izmijenjenom Statutu tijela Društva su Predsjedništvo i Skupština društva, koja preuzima ovlasti dosadašnjih tijela Sud časti i Nadzorni odbor, koji se ukidaju.

Dosadašnje Predsjedništvo okupljenim je članovima podnijelo izvješće o radu za razdoblje 2011. – 2013.: Društvo je organiziralo seminare, predavanja, duhovne obnove, molitvene susrete, Zavičajni kviz Krasna zemljo, predstavljanje knjiga, tribine, obilježavanje godišnjica smrti mons. Antuna Heka i biskupa Dobrile, te druge aktivnosti.

PROSLAVA SV. IVANA U SAVUDRIJI

U Savudriji, najzapadnijoj župi u Republici Hrvatskoj, o blagdanu župnog patrona Sv. Ivana apostola, svečanu euharistiju predvodio vlč. dr. Jerko Valković, profesor na Teologiji u Rijeci i na KBF u Zagrebu

Ima jedan među apostolima kojega je Isus toliko volio da nije dopustio da umre mučeničkom smrću - upravo tog velikog teologa molimo da pomogne ovoj župi, njemu posvećenoj, u rastu i napretku u vjeri, rekao je župnik domaćin, vlč. dr. Josip Grbac govoreći o sv. Ivanu apostolu u svom uvodnom obraćanju. Osim župnika, koncelebrirali su: generalni vikar Porečke i Pulsko biskupije mons. Vilim

Grbac, i svećenici iz dekanata: vlč. Rudi Koraca, vlč. Mirko Vukšić, vlč. Lino Rakar, vlč. Marcel Lakoseljac i vlč. Ante Jukopila.

Unatoč činjenici da je bio radni dan, na proslavi zaštitnika župe okupilo se mnoštvo vjernika, što je pokazatelj duboke i suštinske ukorijenjenosti vjerničkog identiteta među žiteljima toga područja, a kako se radi o pograničnom području naglašeno elitno turističkog karaktera na misi su se našli i gosti koji tu provode vrijeme blagdana, a koji i na odmoru ne zanemaruju svoju vjerničku praksu.

Karakteristika je Božjega djelovanja u svijetu da djeluje, ne preko nekih čudesnih zahvata, nego upravo računajući na čovjeka, preko ljudi, rekao je dr. Valković. Sam Bog kada je postao čovjekom, postao je članom jedne ljudske obitelji. Za svog javnog djelovanja Isus je oko sebe okupio apostole koji su i nakon njegova Uzašašća nastavili njegovu misiju i njegovo djelovanje. Bog djeluje na zemlji, djeluje preko čovjeka i zajedno sa ljudima. Unutar grupe apostola koje je Isus sebi izabrao za suradnike, bilo ih je nekoliko koji su uz Isusa bili u svim značajnim situacijama, Ivan je bio uz Isusa na brdu Preobraženja, sa Marijom pod križem, zajedno sa Petrom svjedočio je Uskrsnuću, na posljednjoj večeri bio je uz Isusa... Sv. Ivan dakle zauzima jedno posebno mjesto i ne čudi činjenica da se blagdan Sv. Ivana apostola slavi još od 4. st. U Crkvi je kroz povijest posebno priznat jer je autor Evandjela, ali on je autor i zadnje biblijske knjige, a spominje ga se i kao onoga koji otvara put ka misteriju Riječi, naglasio je propovjednik. Ivan u svojim spisima pokušava dati odgovor na pitanje „Tko je Bog?“, a isto tako upravo u njegovim spisima nalazimo najljepšu izjavu, definiciju Boga „Bog je ljubav.“ Iz Ivanovih zapisa izvire njegov interes napose za odnos Boga prema čovjeku, „Kakav je to čovjek u Božjim očima? Kako Bog na čovjeka gleda? Što Bog prema čovjeku čini?“. Ivan, za razliku od ostalih evanđelista, u svome evanđelju ne donosi idilični prikaz Isusova rođenja, nego govori o nekim koji ga prihvataju i drugima koji ga ne prihvataju, govori o onima koji jesu i onima koji nisu prepoznali to Svetlo koje je Isus donio. On govori o svjetlu i tami ovoga svijeta. Isus dolazi u svijet gdje je vladala tama ovoga svijeta, tama ili grijeh svijeta, istaknuo je dr. Valković, isto tako na drugome mjestu Ivan je zapisao da je ‘On Jaganjac Božji koji oduzima grijehu svijeta’. Isus dolaskom na svijet zalazi u ljudsku stvarnost koja je obilježena tamom, grijehom i u tu ljudsku stvarnost donosi spasenje konkretnom čovjeku, cilj, smisao ili

nakana Isusovog dolaska na zemlju je „radi nas ljudi i radi našega spasenja“.

Promatrajući Isusovo utjelovljenje, promatrajući njegov dolazak na zemlju mi Crkva, mi kao vjernici, ne možemo okrenuti glavu, ne možemo reći da nas to ne zanima; promatrajući Isusovo utjelovljenje čovjek vjernik ne može reći: svijet je previše zao i „ja tu ne mogu djelovati“; Isusovo prihvaćanje zla i tame ovoga svijeta, njegova inkarnacija poziv je i za Crkvu danas, i za svakoga vjernika da se ne libi silaska u tu konkretnu životnu stvarnost, jer, upravo Ivan je zapisao „Bog je tako ljubio svijet da je dao svoga Sina Jedinorođenca da ne propadne nitko tko u njega vjeruje“. Još je jedan znakoviti trenutak, neposredno pred uskrsnuće, pri posljednjoj večeri gdje Isus ne moli da Bog uzme apostole iz ovoga svijeta, moli da ostanu prisutni u svijetu ali da se ne suočili su ovome svijetu. Biti u svijetu, svjedočiti u svijetu, a ne suočiti se svijetu. Ne suočiti se svijetu znači slijediti vlastiti vjernički put pa makar to iziskivalo trpljenje podsmjeha, izrugivanja, etiketiranja tradicionalnim jer ne prihvata nazore drugih, onih koji se predstavljaju kao većina. To je jedan od izazova življenga vjere danas, ne biti kao drugi, nego slijediti glas vlastite savjesti. Po nekimato je karakteristika kršćanskog mučeništva današnjice, koja ne iziskuje proljevanje krvi, ali je jedno čvrsto svjedočenje vjere, unatoč javnom mnijenju koje je drugačije.

Propovjednik se u konačnici osvrnuo na citat iz Ivanova evanđelja „onima koji su ga prihvatali dao je moć da postanu djeca Božja“, to je ta velika novost koju Krist svojim rođenjem donosi. Od Isusa se možemo smatrati djecom Božjom i to je ta novost zajedništva čovjeka i Boga; to zajedništvo nas tjeran da na drugaćiji način doživljavamo čovjeka oko sebe. Ta revolucija koju kršćanstvo donosi je revolucija novog odnosa između čovjeka i Boga i novog odnosa između ljudi.

Neka Kristovo rođenje bude jedno rođenje Božje u srcu, da ono znači jedan novi odnos prema Bogu i prema bližnjima i uspostavljanje novoga zajedništva, zaključio je dr. Valković.

BOŽIĆNI KONCERT U PAZINU „VESELJE TI NAVJEŠĆUJEM“ - PAZINCIMA NA DAR

U pazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole biskupa, u nedjelju, 29. prosinca 2013. održan je božićni koncert pazinskog Mješovitog zbora Roženice. Po završetku večernjeg misnog slavlja, koje je predvodio župnik domaćin i pazinski dekan preč. Mladen Matika, zbor je, pod ravnateljem dirigentice i zborovođe prof. Ines Kovačić Drndić, započeo koncert pjesmom simbolom hrvatskih božićnih pjesama „Radujte se narodi“. Uslijedile su druge poznate božićne pjesme: „U se vrijeme godišta“, „Kirie eleison“, „Veselje ti navješćujem“ i „Djetešće nam se rodilo“, a prvi blok pjesama završen je božićnim napjevom gradišćanskih Hrvata. Susretom je moderirala zborovođa, prof Kovačić Drndić.

Uslijedio je nastup gostiju, Klape Bukaleta; oni su izveli „Veseli se Majko Božja“ i stari tradicijski napjev „Kad se Isus ditić u Betlem porodi“. Zbor je svoj nastup nastavio pjesmom „Čestiti svitu“ u kojoj su solo dionice izveli sopran Marija Brumnić i tenor Miljenko Ladavac. Nakon toga je izvedena pjesma u čast dugogodišnjeg voditelja zбора, poznatog kompozitora Nella Milotti, „Tu scendi dalle stelle“. Uslijedila je multilingvistična izvedba pjesme „White Christmans“, te „Tiha noć“ u kojoj je solo dionicu na talijanskom izvela mlada Tina Galant. U nastavku se okupljenoj publici obratio predsjednik zboru Milan Galant koji je ukratko iznio pregled aktivnosti i gostovanja zboru u protekljoj godini te naglasio kako su ovim koncertom željeli svojim sugrađanima podariti ozračje vadrine. Na kraju je izvedena pjesma „Bijeli Božić“, a susret je zaključen zajedničkim pjevanjem pjesme „Narodi nam se“.

Mješoviti pjevački zbor „Roženice“, osnovan je 1979. na poticaj tadašnjeg Narodnog sveučilišta Pazin i grupe građana, zaljubljenika u zborsku pjesmu. Nezaobilazan je sudionik svih važnijih događaja u Pazinu i širom Istre. Repertoar zboru je raznolik - od djela iz istarske glazbene baštine, do djela hrvatskih i stranih, svjetski poznatih skladatelja. Od samog osnutka do kraja 2002. godine Zbor djeluje pod umjetničkim vodstvom maestra Nella Milotti, glazbenog pedagoga, istarskog kompozitora, autora velikog broja zborских i orkestralnih djela. Pod njegovim ravnateljem Zbor je održao preko 300 javnih nastupa diljem Hrvatske (Cres, Poreč, Pula, Rovinj,

Rijeka, Zadar, Split, Osijek, Vrbovec, Zagreb, itd.) kao i u inozemstvu (Italija, Njemačka, Austrija). Maestro Nello Milotti je 2002. ravnjanje zborom prepustio prof. Ines Kovačić Drndić.

U PIĆNU PROSLAVLJEN SPOMENDAN SV. NICEFORA

O blagdanu zaštitnika Pićanske biskupije načelnik Općine i župnik potpisali „Čin posvete Pićanskog općinskog dobra Svetim Niceforima“.

U ponedjeljak, 30. prosinca 2013., u Pićnu je proslavljen spomendan svetih Nicefora; naime, za prostor Pićanske biskupije vezuju se dva Nicefora. Jedan je pićanski biskup, prema nekim podacima od 524., koji se u prošlosti slavio 28.V., a drugi je mučenik iz 3. stoljeća, koji se slavio 30.XII. Oba se u Pićnu slave zajednički 30.XII., a relikvije se čuvaju u oltaru svetih Nicefora.

Misno slavlje predvodio je župnik župe Navještenja BDM i pićanski dekan preč Antun Kurelović. Predvoditelj slavlja je u prigodnoj homiliji nastojao posvjestiti važnost očuvanja spomena i čašćenja sv. Nicefora, jer je to bitna posebnost Pićna koju bi njegovi žitelji trebali poznavati i uvažavati kao nešto svoje. Pićan je, uz Novigrad ukinuta biskupija na području sadašnje Porečke i Pulsko-biskupije. Ako se svetac zaštitnik ne spominje, on gubi značajku svoje uloge, da posvećuje župu njemu posvećenu, a to je u tolikoj mjeri tako koliko se ljudi nadahnjuju na njegovu primjeru i utječu njegovu zagovoru, naglasio je propovjednik. Preč. Kurelović je kao primjer štovanja spomenuo podatak kako su ljudi u Lanišću prilikom pogibije bl. Bulešića, odmah, prepoznavši mučeništvo, sakupljali mučenikovu krv kao relikviju. Oko lika sv. Nicefora biskupa isprepliću se mnoge legende, a preč. Kurelović je, u homiliji spomenuo jednu od poznatijih, prema kojoj su Nicefora već u poodmakloj dobi vjernici tužili akvilejskom patrijarhu zbog navodnoga nećudorednog ponašanja s nećakinjama. Pozvan na odgovornost u Akvileju već je putem čudima dokazivao svoju nevinost: otvarao je vrela, riječju pripitomio medvjeda, vlastite halje objesio na tračak sunca. Na povratku se zaustavio u Umagu, gdje je nakon kraće bolesti umro i bio pokopan u župnoj crkvi zajedno s pratiteljem đakonom Maksimilianom. Prema Niceforovoj želji ruka mu je prenesena u Pićan, u znak da opršta Pićancima

nepravednu optužbu. Upravo relikviju njegove ruke su vjernici nakon misnog slavlja častili u oferu.

Nakon misnog slavlja nekoliko prigodnih promišljanja o čašćenju sv. Nicefora kroz poveznicu sa aktualnim trenutkom pročitala je Davorka Smoković.

Preč. Kurelović zaputio se nakon mise, u sklopu blagoslova obitelji koji su u tijeku, na poziv načelnika općine Ivana Frankovića, blagosloviti djelatnike i zgradu općinskog poglavarstva. Tom su prigodom načelnik Franković i župnik Kurelović svečano potpisali „Čin posvete Pićanskog općinskog dobra Svetim Niceforima“, u čijem tekstu piše: Danas na Vaš blagdan, stavljamo pod Vašu nebesku zaštitu sva naša zemaljska i duhovna dobra: nekretnine i pokretnine, zakone i propise. Po Vama ih baštinimo i s Vama njima upravljamo! Sveti Nicefore biskupe, Tebi povjeravamo brigu o suradnji crkvene i općinske vlasti da budu primjer služenja, za dobro svakoga čovjeka i na veću slavu Božju! A ti nas Nicefore vojniče, u ovim našim nastojanjima sa svom Nebeskom vojskom, brani i očuvaj!“.

Ako je suditi po trenutnim aktivnostima i ostvarenjima općinske vlasti, sveti Nicefori zauzeto protežu svoju zaštitu na svoj grad, a po suradnji „crkvene i općinske vlasti“ možda za dogodine bude već realiziran i projekt postavljanja cestovno-turističke signalizacije koja bi svakom putniku namjerniku odavala da je Pićan upravo - grad sv. Nicefora.

„TE DEUM LAUDAMUS“ HVALA SVEVIŠNJEMU ZA 2013. GODINU

2013. godinu ćemo pamtitи po jedinstvenom događaju beatifikacije Miroslava Bulešića, događaju koji je najviše obilježio našu Biskupiju za cijelog njezinog postojanja.

Svako vrijeme donosi neke svoje promjene, pa tako i viđenje događaja i ljudi. Kroz mnoga stoljeća kršćanstva na ovim prostorima zasigurno je bilo mnogo svjetlih primjera. Osvrnimo se na slavnu povijest naše biskupije, naših biskupija, Porečke i Pulsko-biskupije, ali i Pićanske i Novigradske. Bile su to institucije koje su na ovim prostorima pronijele vjeru do naših dana. Istina, vjeru prenose ljudi, ali ako jedna čvrsta institucija ne stoji iza toga mnogo je teže odolijevati naletima svjetovnih i inih napada. Istarski

sveci i blaženici, od sv. Maura i sv. Germana pa sve do bl. Miroslava Bulešića najbolji su dokaz duboke suživljenosti vjere u samoj srži žitelja ovih prostora. Ni u najtežim, naizgled najmračnijim vremenima ‘Bog ne ostavlja svoga stada’. U preteklim vremenima nakon drugog svjetskog rata daruje istarskoj Crkvi mučenički ljljan don Mira. I nakon njega mnogi su istarski svećenici propatili zatvorske kazne i druga zla. Mnogi su redovito, baš za blagdane pozivani na odsluženje vojne rezerve. Kako je ta generacija počela zalaziti u zrelijie godine, javljala su se nova zvanja, diljem poluotoka. Nastupilo je potom vrijeme velikih promjena, koje su donijele obrat na bolje, ali i neka nova iskušenja. Vrijeme poletnog napretka, vrijeme poneke nesmotrenosti, no, kaže se u narodu „čovjek snuje, Bog odlučuje“, a On ne ostavlja svoga stada. I na koncu sve posloži na dobro, možda ponekad i nekim planovima unatoč...

2013. nam je zbilja donijela neprocjenjivo mnogo. U inicijalnom ozračju daleko od staloženog, pokrenuta je lavina priprema, organizacija – to su ljudi koji dolaze iz svojih osobnih, različitih svjetova i svi zajedno dolaze jednom jedinom cilju – 28. rujna 2013. godine u pulsku Arenu.

To nikako nije bio kraj. Proslava u Areni nije i ne smije biti jedan stihjski događaj. Našem Blaženiku nije dodijeljeno jedno definitivno mjesto na nekoj dalekoj nedostignjoj razini. Njemu je živjeti u svojoj slavi pod zajedničkim svodom ove naše Istarske crkve, obasjavati ljude koji sada kroče tim stazama koje je volio, a na nama je da to omogućimo. Svetac ili blaženik zagovara pred Bogom Crkvu kojoj je darovan, kroz molitve kojima mu se ljudi utječu, kroz primjer kojim nadahnjuje, kroz širenje njegovog lika po svijetu i budućim generacijama, jer to je najljepši način štovanja Božjih miljenika koji su nam kao Crkvi darovani. To vrijedi zasigurno za bl. Bulešića, koji nam je najbliži, gotovo blaženik naših dana, ali jednako tako je vrijedno i potrebno nastojati bolje upoznati Božje ugodnike koji su obilježili prethodne epohe na ovim prostorima. Bog je savršenstvo, i On uvijek sve posloži na dobro, a na nama je da to otkrijemo, prepoznamo, i svojom raspoloživošću sudjelujemo u Božjem planu prema kojem je te svijetle Uzore darovao upravo nama, Istarskoj crkvi.

2013. nam je donijela neprocjenjivo mnogo izvanjskog, slavljeničkog, ali donijela nam je i veliko duhovno obogaćenje. Beatifikacija nam je donijela napokon i biljeg na Istinu, kako o liku i djelu don Mira, tako i o svima drugima koji su bili dionici tih zbivanja, na bilo koji način. Beatifikacija je stavila

pred nas još jedan svijetli primjer, po uzoru na kojeg smo pozvani živjeti svoju vjeru ovdje i sada, koliko god to teško ili lako bilo.

2013. donijela nam je novu perspektivu, trag za budućnost, a na nama je da, poučeni prošlošću, zakoračimo u budućnost, nastojeći svojim htijenjem i svojim naporima suočiti svoje djelovanje Božjem planu za nas i za ovu našu mjesnu Crkvu.

Neka nam svima 2013. bude obilježena Božjim blagoslovom i obiljem milosti. Tako neka bude. Amen.

BOŽIĆNI KONCERT U UMAGU

U nedjelju, 5. siječnja 2014. u umaškoj župnoj crkvi sv. Peregrina nakon večernje mise održan je božićni koncert. Misno slavlje predvodio je vlč. dr. Josip Grbac u koncelebraciji sa župnikom Kršeta, Materade i Petrovije vlč. Mirkom Vukšićem i uz asistenciju stalnog đakona iz Novigrada Ivana Kisegija. Župnik, vlč. Rudolf Koraca je tijekom misnog slavlja dirigirao zboru.

Nakon božićnih blagdana svi smo bogatiji za jedno iskustvo više, svjesni saznanja da se istinska sreća rađa poput blizanaca, uvijek iz odnosa sa drugim, rekao je propovjednik na početku homilije. No, pitanje, je li Božić sav u individualnom obogaćivanju pojedinaca, da li je to svojevrsna duhovna obnova koja traje desetak dana, koja pojedinca čini boljim, plemenitijim? Jesu li to samo dani puni humanosti koje iskazujemo jedni prema drugima ili bi u svemu tome trebalo biti nešto više? Postoje dva načina kako doživjeti Božić, a o tome ovise i posljedice koje će Božić proizvesti, ili će ostati samo na doživljaju folklora i svjetla jaslica i božićnog drvca, naglasio je dr. Grbac. Promatrajući novorođenog Kralja u štalici rađa se nuda da takav Bog koji dolazi na svijet posve nemoćan neće zaboraviti čovjeka u potrebi. To je Božić evanđelista Luke i Mateja, istaknuo je propovjednik, no postoji i drugi doživljaj Božića iz prologa Ivana apostola. Taj prolog je pisan u ambijentu koji je bio sličan našem, grčko - rimske svijet, karakteriziran indiferentizmom, konzumizmom. Ljudi su imali mnogo bogova, tržišna ekonomija je vladala sa vjerskim pečatom, i pored mnoštva bogova i religija svijet je propadao, povjesno je kontekstualizirao propovjednik. Ivan u takvom ambijentu svojim

evangeljem predstavlja novi projekt ozdravljenja svijeta, a to je Božić, Logos, Riječ, koja je postala Čovjek. Ivan time želi reći da Božić nije samo blagdan individualnog obogaćivanja, Božić je projekt Božji s ovim svijetom, istaknuo je dr. Grbac, te naglasio, Bog je sišao u štalu s namjerom da spasi svijet. Svijet može izaći iz relativizma i indiferentizma ako prihvati taj Božji plan, taj recept koji nudi kršćanstvo. Oko Betlehema izranjaju na površinu sve vrednote koje su danas u krizi: solidarnost ljubav, humanost. O tim se aspektima Božića manje govori, ljudi su manje svjesni tih povijesnih izazova Božića, jer obično kod čestitanja su želje za dobrim upućene drugoj osobi, no prava univerzalna Božićna čestitka bila bi „želim ti da svijet prihvati Božićni recept ozdravljenja svijeta“. To znači da se ništa ne događa slučajno, da je sve dio Božjega plana za ovaj svijet. Sve što se čovjeku u životu događa dio je Božjeg plana za tog čovjeka i za svijet uopće. Sreća čovjeka i ozdravljenje svijeta ovise samo o tome hoće li se prihvati one vrijednosti koje promiče Božić. U protekla dva milenija svijet to nije učinio, danas kao da se od tih vrijednosti udaljujemo. Božić nije samo blagdan koji pojedinca potiče na činjenje dobra i stvara obiteljsku intimu, Božić je izazov: politički, gospodarski, kulturni. Izaziva svakoga tko je odgovoran za opće dobro i za ozdravljenje ovoga društva i ovoga svijeta. Mnogi odgovorni diljem svijeta nisu tako shvatili Božić, pa se postavlja pitanje do kada će dobrota, humanizam i solidarnost biti samo individualne kreposti pojedinaca? Kada će te vrednote postati utjelovljene u strukturama društva, u ljudima koji su odgovorni za boljšak svih? Do kada će Božić biti samo stil života dobromanjernih pojedinaca, a kada će postati projekt ozdravljenja ovoga društva i ovoga svijeta?, zaključio je dr. Grbac.

Uslijedio je koncert župnog zbora kojemu se za veće prigode pridruže pjevači iz Starog Pazina i Trviža. Većim dijelom koncert su instrumentalno pratili orguljaši Mirko Otočan i Daniel Bele. Koncert je započeo finom četveroglasnom izvedbom „Božićne“, a nastavljen je pjesmom „Noć ova vrlo čudna je“ solističke izvedbe sopranistice Karmen Kraljević uz klavirsku pratnju vlč. Korace. U pjesmi „S neba anđeoska“ svoje je vokalne sposobnosti u alternaciji sa zborom pokazao solist Alfred Zankola. Potentnost glasa solistice napose je došla do izražaja u dvjema klasičnim božićnim skladbama „O mio babbino caro“ od Puccinija i „Il mio ben quando verrà“ od Paisiella. Posljednji dio koncerta bio je posvećen Verdiju, obzirom da je u tijeku obilježavanje Verdijeve godine. Zbor i solistica su se iskazali sa

arijama Giuseppea Verdija: „O Signore dal tetto natio“ iz opere „I Lombardi“, „La Vergine degli angeli“ iz opere „La Forza del destino“ i veliko finale bila je veličanstvena izvedba arije „Va pensiero“, za koju je klavirsku pratnju izveo vlč. Koraca.

Koncert je završen zajedničkim pjevanjem zbara i publike božićnog napjeva „Narodi nam se“, a druženje svih pedesetak članova župnog zbara nastavljeno je u župnoj kući.

Vlč. Rudolf Koraca pročelnik je dijecezanskog Vijeća za liturgiju i crkvenu glazbu od 1998. godine, a u Umagu je župnik 12 godina. Glazbeno je to jedna od najaktivnijih župa gdje su probe zbara tri puta tjedno, a vlč. Koraca osim toga odlazi redovito pratiti i vježbe zborova u Trvižu i Starom Pazinu, stvarajući tako jednu moćnu glazbenu strukturu koja na svim velikim biskupijskim događajima predstavlja glavnu glazbenu snagu.

SVETKOVINA BOGOJAVLJENJA U PULI

O svetkovini Bogojavljenja svečano koncelebrirano misno slavlje u pulskoj prvostolnici predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, a koncelebrirali su generalni vikar i katedralni župnik mons. Vilim Grbac, biskupijski kancelar i ekonom preč. Sergije Jelenić i fra Bernardin Filinić iz obližnjeg Franjevačkog samostana Sv. Franje Asiškog u Puli.

Biskup je u prigodnoj homiliji istaknuo aktere svetkovine Bogojavljenja: kralja Heroda koji predstavlja antiteiste, one kojima je zadržavanje vlasti vrhovni prioritet: zatim pismoznance koji sve vjerske obrede izvršavaju prema propisima, ali bez da ta izvanska vjernička praksa dotakne nutrinu, te naposljetku mudrace koji su došli izdaleka jer ih je ljubav prema znanosti i prema Istini tjerala naprijed, u potrazi za nečim novim, i kada to otkriju u dubini svoga srca žele biti ponizni i pokloniti se. Tipično je božanski da Bog uzvisuje upravo neke koji su u našim očima manji, smatramo ih drugaćijima jer su druge vjere, druge nacije. Bog ne dolazi samo vjernicima koji se zbog toga osjećaju privilegirani, već Bog dolazi svima, on ne gleda ni na vjeru ni na naciju nego na iskreno i dobro srce, naglasio je mons. Kutleša, te nadodao, svatko od nas najbolje zna u koju od te tri vrste ljudi pripada.

Tri mudraca dolaze tražiti novorođenog kralja kod Heroda, ali shvaćaju da Boga treba tražiti među malenim, jednostavnim, neznačajnim ljudima a ne među nekim velikim osobama, koje mi ljudi smatramo značajnima. Bog se pronalazi u malim jaslicama. Da bismo bili u razini maloga djeteta trebamo se sagnuti, ako se ne spustimo ne možemo uspostaviti dobar kontakt, nema onoga prisnoga kontakta majke sa djetetom kojeg ona uvijek drži u visini svojih očiju, i pokazuje mu svoju ljubav. Bog se pronalazi u poniznosti a ne u oholosti, Bog nam pokazuje da se ljubav pronalazi u jednostavnim ljudima a ne u onima koji misle da nešto vrijede; svi smo pred Bogom jednak.

Biskup je u nastavku objasnio simboliku darova koje su kraljevi donijeli Isusu: zlato predstavlja kralja, a li ne zemaljskog vladara nego Kralja koji nas želi pridobiti za kraljevstvo od onoga svijeta; donose mu tamjan kao znak svećenika koji je most između Boga i ljudi, između neba i zemlje; te smirnu, pomast koja simbolizira umiranje i spasenje. Isus Krist je sa svoga trona na križu spasio ovaj svijet. Isus nas poziva da se i mi ugledamo na primjer mudraca te da pred Isusa uvijek donosimo duhovne darove, da svojim životom i svojim odnosom prema bližnjima doprinesemo da ovaj svijet bude bar malo bolji. Današnja nam svetkovina govori da se Boga traži u poniznosti i da se pred Boga ne dolazi praznih ruku nego se donose dobra djela, sažeо je poruku svoje homilije mons. Kutleša.

GLAZBENO DRUŽENJE U FAŽANI

Na svetkovinu Sv. Tri Kralja u župnoj crkvi sv. Kuzme i Damjana u Fažani održan je božićni koncert. Božićne pjesme su izvodili Zbor Župe sv. Kuzme i Damjana u Fažani pod vodstvom Mondine Gavočanov i orguljaša Antuna Brenka i Zbor zajednice Talijana iz Galizane pod vodstvom Marije Grazije Brajković Crnčić. Zborovi su pjevali poznate hrvatske i talijanske božićne pjesme.

Na početku je sve nazočne pozdravio župnik vlč. Ilija Jakovljević i zahvalio Zborovima što će još jednom otajstvo Božića izreći kroz pjesmu.

Na kraju susreta svim okupljenima obratio se i biskup u miru, mons. Ivan Milovan te im poželio da budu nositelji Božjeg mira u današnjem svijetu i na sve zazvao Božji blagoslov. Završnu pjesmu „U sve vrijeme godišta“ izveli su zajedno oba zbora.

Po završetku koncerta druženje pjevača je nastavljeno uz prigodno osvježenje, sve i dalje popraćeno pjesmom.

AKADEMIK PAAR U LABINU

O svetkovini Bogojavljenja, u popodnevним satima, u župnoj crkvi Gospe Fatimske u Podlabinu, akademik Vladimir Paar održao je predavanje na temu „Zašto vjera i znanost nisu i ne mogu biti u suprotnosti?“ Organizator ovog vrijednog znanstvenog događaja je Župni ured Gospe Fatimske. Uvaženoga gosta predstavio je i najavio župnik vlč. Blaž Bošnjaković.

Akademik je svoje izlaganje započeo sa dvjema među najznačajnijim svjetskim ličnostima u povijesti prirodoslovnih znanosti, Albertom Einsteinom i Isaacom Newtonom. Govoreći o Einsteinu napose je citirao njegovu izjavu da „svako istraživanje znanosti vodi prema vjeri“. Newton je otkrio da se planeti Jupiter i Saturn svakih 1000 godina približe te je postavio pitanje mogućnosti da svojim zbližavanjem povuku zemlju duboko u svemir, daleko od Sunca. Na pitanje tko će spasiti Zemlju i čovječanstvo od toga, Newton je pronašao teološko rješenje koje je predstavio u onome što je on smatrao svojim najvrjednijim, glavnim djelom, u teološkoj studiji „Prorok Daniel i 4 jahača Apokalipse“. Akademik je nadalje skrenuo pozornost na Einsteina i njegove znanstvene teorije. U klimi znanstvene dogme o vječnom svemiru, sukladno teoriji stacionarnog svemira, Einstein je istraživanjem, rješenjem poznate kompleksne jednadžbe došao do nove spoznaje, koja će dobiti ime teorija relativnosti, no obzirom da nije bila u skladu sa njegovim prepostavkama, na dobivenu matematičku korelaciju je nadodao umjetnu jednadžbu, za što je kasnije rekao da je to bila najveća pogreška u životu.

Njegovu je pogrešku prepoznao belgijski fizičar isusovac Georges Lemaître koji je shvatio da se time ruši znanstvena dogma koja je u suprotnosti sa vjerskom, te je objavio da je Einstein trebao priznati da je svojim rezultatom došao u sukob sa znanstvenom dogmom. Iz toga je nastala teorija velikog praska koja je i danas opće prihvaćena.

Govoreći o teoriji relativnosti akademik je naglasio Einsteinove riječi kako je sv. Augustin

svojim idejama i promišljanjima u biti bio prvi veliki relativist.

Predavač je zatim kratko predstavio svoje trenutne projekte na kojima radi: pitanje ljudskog genoma, to je šifra od 3 milijarde 300 milijuna znakova, a koja se temelji na 4 slova, A, T, G i C, šifra koju znanstvenici zovu „the language of God“, koju je znanost uspjela otkriti, ali ne i dešifrirati njezine zakonitosti. Dosadašnja istraživanje s područja genetike spoznala su oko 1% te šifre, a sve ono što je do sada u genetskoj molekularnoj biologiji bilo smatrano tzv. „molekularnim smećem“, u biti su kontrolori koji reguliraju rad gena. Akademik se zatim osvrnuo na vrlo popularno pitanje među znanstvenicima, o tome kakvi su prirodni zakoni vladali u trenutku 0? Da li je materija u trenutku stvaranja stvorila svoje zakone, te izložio nekoliko mišljenja u tom smjeru.

Prisjećajući se svog nekadašnjeg župnika, kasnije kardinala Franje Kuharića, predavač se prisjetio zanimljivih razgovora o znanosti i vjeri koje su uobičajeno vodili, te napose istaknuo činjenicu da je kardinal Kuharić na Drugom Vatikanskom koncilu održao izlaganje o vjeri i znanosti, govoreći uz ostalo i o teoriji velikog praska, ustvrdivši kako to nije argument protiv već upravo argument u prilog vjerničkom pristupu.

Akademik se zatim osvrnuo na, danas, nažalost, sve prisutniji fenomen korištenja znanosti u cilju zastrašivanja javnosti, napose ciljanim selektiranjem informacija. Predavač se dotakao i Darwinove teorije. Citirajući blaženog Ivana Pavla II. predavač je naglasio njegove riječi da „ništa što se otkriva u skladu sa prirodnim zakonima nije u neskladu sa Biblijom. I, odgovarajući na pitanja iz publike predavač je upozorio na opasnosti kloniranja, istaknuvši kako je to izuzetno nemoralno i opasno zadiranje u prirodne zakonitosti, zanemarujući evolucijski kaos.

HRVATSKA RUKOMETNA REPREZENTACIJA POSJETILA POREČKOG BISKUPA

Hrvatska rukometna reprezentacija boravi ovih dana u Umaga gdje se priprema za Svjetsko rukometno prvenstvo.

U utorak, 7. siječnja 2014. godine cijelokupna reprezentacija sa svojim vodstvom posjetila je

porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutlešu u Poreču.

Gospodin Biskup im je na početku izrekao svoju dobrodošlicu i zaželio sve najbolje i mnogo uspjeha u životu i sportu. U prigodnoj riječi koju je povezao sa svetkovinom Bogojavljenja naglasio je da se uspjeh, sreća nalaze u poniznosti, u malenim stvarima, kao što su mudraci pronašli Boga u malenom djetu u jaslama i poklonili mu se. Važno je u svim trenucima života biti i ostati čovjek i to ponizan čovjek.

Trener Slavko Goluža je uzvratio pozdravom i Biskupu darovao rukometnu loptu, kao i monografiju Hrvatski rukomet s potpisima svih reprezentativaca. Nakon kratkog čašćenja u dvorani biskupije ovjekovječen je susret zajedničkom fotografijom u dvorištu biskupije.

Mons. Dražen Kutleša podijelio je svima prisutnima svoj blagoslov i svakom sudioniku poklonio papinsku i biskupsку krunicu te malu knjižicu novog blaženika Miroslava Bulešića, svećenika i mučenika.

ŽIVE JASLICE

U subotu, 11. siječnja 2014., u Momjanu je održano posljednje uprizorenje živih jaslica u ovogodišnjem božićnom vremenu. U Momjanu je to druga godina održavanja, no u više istarskih mjesta ta je manifestacija kroz višegodišnje održavanje prerasla u pravi blagdanski događaj. Mnoge se općine ponosno diče kako su upravo njihove jaslice po nečemu naj: najduže tradicije, prostorno najšire, najoriginalnije... Kako god bilo, dugogodišnje ili tek pokrenute, velike ili male, najveća vrijednost uprizorenja živih jaslica je upravo zajedništvo koje povezuje mještane, župljane u veoma zahtjevnim pripremama za taj događaj. Uprizoriti rođenje Isusovo u ambijentalnim specifičnostima svoga kraja lijepa je nakana koja ima svoju vrijednost napose ako iza toga стоји želja da se svoju svakodnevnicu približi Isusu, i da se Isusa što prisnije „uvede“ u ovu našu stvarnost, u ove naše društvene i povijesne okolnosti. U tom smislu iskrena pohvala svima onima koji na bilo koji način sudjeluju u realizaciji živih jaslica u svojim mjestima.

Žive jaslice ove su godine na području Porečke i Pulsko biskupije uprizorene u Sv. Lovreču Paženatičkom, Gračišću, Momjanu, Marčani, Barbanu...

BRAK I RODITELJSTVO U VJERNIČKOJ PERSPEKTIVI

Pula: Gostovanje psihijatra savjetnika suda Sacra Rota Romana

U ponedjeljak, 13.siječnja 2014., doktor psihijatar i profesor, savjetnik pri Vatikanskom sudu Rota Romana prof. Paolo Gentili i njegova supruga, psihologinja dr. Elizabeta Gentili gostovali su u pulskom Sjemeništu "Redemptoris Mater" gdje su održali dva predavanja. Predavače je pozdravio i predstavio rektor Sjemeništa preč. Piergiorgio De Angelis. Prof. Paolo Gentili je psihoterapeut i docent kliničke psihologije pri Odjelu za psihijatrijske znanosti na Sveučilištu La Sapienza u Rimu. Savjetnik je pri Vatikanskom sudu Sacra Rota Romana na kojem se preispituju slučajevi za koje se traži utvrđivanje ništavnosti ženidbenog veza. Njegova supruga, dr. Elisabetta Gentili je psiholog, studirala je na sveučilištu La Sapienza, te na Papinskom salezijanskom sveučilištu. Zajedno vode predbračne tečajeve, imaju petero djece i članovi su neokatekumenskog puta u jednoj rimskoj zajednici, u župi Kanadskih mučenika. U jutarnjem terminu tema predavanja je bila: „Nesavršeni put bračnog para: jesu li krize zapreka rastu bračne veze ili prilika za sazrijevanje?“. Temeljeći se na svojoj profesionalnoj izobrazbi, ali i na dugogodišnjem iskustvu rada na predbračnim tečajevima predavači su naglasili nužnost predočavanja zaručnicima, budućim supružnicima, važnosti sakramenta ženidbe. Bitno je, naglasio je prof. Gentili, zaručnike, ali i parove u krizi podsjetiti da se partnerstvo mnogo skladnije i dublje realizira kada se vjenčava „u troje“, svjesno računajući s Bogom u svakom segmentu svoga dalnjega bračnoga života. Predavači su istaknuli opasnost ateističkog poimanja ženidbene veze, koja za razliku od vjerskog sakramentalnog viđenja, propagira globalno rašireno urušavanje sustava vrijednosti pod utjecajem hedonizma. Objasnivši psihološke mehanizme koji upravljaju međuljudskim odnosima u stvaranju predbračnih i bračnih veza predavači su naglasili razlike sakramentalnog i ateističkog pristupa, napose kroz perspektivu poimanja dužnosti i obveza, odnosno „žrtve“ koja je u vjerničkom poimanju braka prihvatanje zajedništva u „dobru i zlu“, odnosno u ateističkom braku pretežno povod za traženje i zaštitu svojih prava, pa i pravnim putem. Govoreći o problemima u braku prof. Gentili je napose istaknuo jedan vrlo prisutan fenomen današnjice, strah od

ovisnosti o drugoj osobi. Nadalje, još jedna moguća problematika je strah od potpunog razotkrivanja pred drugim koji, promatrajući nas može uvidjeti osobine koji si čovjek sam nikada ne bi priznao.

Poslijepodnevno predavanje bilo je na temu „Supružništvo i roditeljstvo. Majka i otac u odgoju djece: jesu li prije supruzi ili roditelji?“. U interaktivnom uvodnom dijelu predavanja predavač je pozvao sve nazočne da pomisle na jedan bračni par sa poteškoćama u braku, te da odrede, sukladno međusobnom ponašanju supružnika kojih od 4 kategorije pripadaju: samo partneri(C), partneri više nego roditelji(Cg), roditelji više nego partneri(Gc), i samo roditelji(G); objasnivši potom kroz raspravu značajke različitih tipologija parova. Predavači su u nastavku dotakli prevažno pitanje „Zašto dijete?, da li je dijete u odnosu bračnog para dar ljubavi ili ispunjava „crnu rupu“? Primanje života mora biti prije svega prihvatanje dara djeteta, prihvatanje nove stvarnosti 'biti u troje', a posvjestiti si tu poveznici znači prihvati još jednu stvarnost, Božju prisutnost. Za kvalitetan i zdrav obiteljski život i pravilan odgoj djece predavači su naglasili važnost „tri oltara“ od kojih svaki mora imati svoj točno određen, neumanjiv značaj u obiteljskom životu: bračne postelje, obiteljskog stola i euharistije, napose naglasivši potrebu ranog približavanja djeteta euharistiji i prisutnosti u zajednici. Predavači su potom kroz nekoliko konkretnih upita iz auditorijuma nastojali dati okvirne savjete, mahom kroz vlastita iskustva, za pristupanje određenim problematičnim situacijama u odgoju. U konkretnoj potrebi stručne pomoći bitno je moći se osloniti na kompetentne profesionalne figure, nikako one koji se postavljaju kao sveznajući autoriteti, i nadasve paziti da terapeuti kojima se obraćamo uvažavaju u svome radu postulate kršćanske antropologije, naglasio je prof. Gentili. Ne postoji savršena obitelj, ali na dobrom je putu ona obitelj koja se suočava sa poteškoćama oslonjena na Krista, naglasili su predavači te na poseban način istaknuli važnost svakodnevne zajedničke molitve u obitelji.

ZAPOČEO MOLITVENI HOD EKUMENSKE OSMINE

Biskup Kutleša predvodio prvu misu Molitvene osmine za jedinstvo kršćana u Puli

U pulskoj Katedrali Uznesenja BDM u subotu 18. siječnja 2014. započelo je obilježavanje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša, a concelebrirali su rektor pulskog Biskupijskog misijskog sjemeništa „Redemptoris Mater“ preč. Piergiorgio De Angelis, dijecezanski povjerenik za ekumenizam p. Bernardin Filinić, generalni vikar mons. Vilim Grbac te drugi pulski svećenici i redovnici. Na početku se okupljenima obratio fra Bernardin koji je naglasio kako je ovo 12 godina održavanja tog molitvenog hoda po pulskim crkvama.

Biskup Kutleša je na početku homilije pojasnio razliku između ekumenskog pokreta koji teži ka ujedinjenju svih onih koji poznaju i priznaju Krista, i međureligijskog dijaloga koji podrazumijeva odnos sa drugim religijama, te nadodao, „unatoč mišljenjima da ekumenska težnja nije realna postoji nuda i vjera da će Bog to svojom voljom i svojim višnjim promislom učiniti jer je to Njegova volja.“

Osvrćući se na Pavlovu poslanicu Korinćanima biskup je istaknuo kako je već tada bilo razdora, ne samo među kršćanima različitih naroda nego i u istom narodu ali drugog porijekla, gdje se netko želi na svoj način ostvariti, ne služeći Crkvi nego ističući nešto svoje osobno, u nekoj zajednici koja mu je bliska i preko te zajednice na poseban način želi doći do izražaja. Nabrajajući tadašnje podjele na Pavlove, Apolonove, Kefine i Kristove propovjednik je istaknuo i razloge zbog kojih se je svaka od tih zajednica smatrala povlaštenom te istaknuo da je Pavao ukorio te kršćane koji su stvarali razdor u prvoj Crkvi, pitanjem „Zar je Krist razdijeljen?“. „Na ovome primjeru vidimo da slični razdori postoje i među nama danas. I danas čovjek želi doći nekako do izražaja, želi istaknuti sebe i svoju skupinu, no upravo u današnjem evanđelju Krist nam govori kako preći preko tih razdioba i šizmi“ nastavio je biskup. Citirajući odlomak Evanđelja po Marku gdje apostoli raspravljaju o pravu prvenstva nakon Isusove smrti, unatoč činjenici da je On tu među njima, dokazuje

čovjekovu težnju da bude prvi. Isus, znajući o čemu govore, prilazi im sa pedagoškim pitanjem „Što ste putem raspravljali?“, na što oni ušutješe poput djeteta koje je ulovljeno u činjenju nečeg lošeg. Ovo je pouka za sve nas. Veličina čovjeka jest u tome da uvijek postupa upravo na način da se ne zastidi pred Isusom, jer čineći tako zasigurno nećemo imati problema sa svojim duhovnim i moralnim životom, naglasio je biskup Kutleša. Isus tada izgovara kardinalni naputak ljudima za izgradnji pravednih međuljudskih odnosa i pravednog poretka, „Tko želi biti prvi, neka bude posljednji.“ Citirajući komentar mudroga Spartanca, koji ne bijaše izabran za vlast „Drago mi je da postoji 300 ljudi boljih od mene“, biskup je naglasio kako njegova veličina jest u tome da nije bio ljubomoran i zavidan i da nije želio prva mjesta. „Ovi razdori koji su se događali i koji se događaju jesu stoga jer smo previše ljudi a premalo kršćani, uvijek želimo biti prvi, osnivati nekakve udruge koje nam daju mogućnost da iskažemo nekakvo svoje prvenstvo, a Isus naglašava da je veličina upravo u služenju. Ako pogledamo i same današnje nazive, ministar primjerice znači služitelj, onaj koji služi drugima, ne onaj koji ima neke svoje posebne interese, i ne tražiti da njemu drugi služe, ne tražiti od države i od Crkve da ima neku korist, nego da on tim ustanovama daje svoje sposobnosti kako bi te ustanove napredovale. Mi trebamo biti služitelji u svojim obiteljima, u svojim crkvama, svugdje gdje živimo i djelujemo“, naglasio je biskup.

Svatko od nas ima pravo govoriti, ali taj govor podrazumijeva i odgovornost da ne bi napravio daljnje šizme, taj govor treba biti takav da ne vrijeda drugog čovjeka nego da stvara mir i jedinstvo među ljudima, a ne da ranjava jače od mača. Ako nemaš ništa dobro reći o nekoj osobi tada nemoj govoriti, jer daleko je bolje šutjeti nego govoriti i ranjavati druge, upravo je to jedan od razloga nejedinstva i razdiobe, ponekad i radi jednog malog razdora. I najveća provalija, ili urušavanje kuće počinje sa malom pukotinom, koja se širi ako se ne sanira i s godinama postaje sve veća i veća. Upravo je tako i sa pukotinama u našem duhovnom životu, i ne samo da ostaje na čovjekovoj duši nego se širi u i obitelji i prelazi na druge i stvara jedno negativno ozračje iz kojega je teško izići. Jedino poniznost i traženje Božje volje može nas dovesti do jedinstva, a ostvarenje svojih želja ili prohtjeva neke partikularne zajednice, ako nije u skladu sa Crkvom tada nema svoj opravdani cilj. Crkva ima za cilj dovesti sve ljude do spasenja, dovesti ih Isusu Kristu; to mora biti cilj i u tom smislu trebaju djelovati svi

članovi Crkve, klerici i laici, a kako najbolje služiti tome cilju pokazuje nam upravo sam Krist svojim primjerom: ljubeći sve ljude, i prijatelje i neprijatelje, a sve to u poslušnosti i svoju volju podvrći Isusu Kristu, rekao je biskup Kutleša, te zaključio „Molimo da mi vjernici katolici budemo primjer toga jedinstva, jer ako ljudi vide da mi živimo onako kako govorimo i druge čemo privući i svi će htjeti jedinstvo s nama, ako tako ne činimo ne možemo reći da smo istinski Isusovi nasljedovatelji.“

Molitveno hod ekumenske osmine nastavlja se po drugim pulskim gradskim crkvama po slijedećem rasporedu: u nedjelju 19. siječnja u Župi Krista Spasitelja na Velom Vrhu, u ponedjeljak 20. u Župi Gospe od Mora na Stoji, u utorak 21. u Župi Sv. Josipa, u srijedu 22. u Župi Sv. Antuna, u četvrtak 23. u Župi Sv. Ivana, u petak 24. u Samostanu Sv. Franje, a 25. siječnja, o blagdanu Obraćenja Sv. Pavla, završetak molitvene osmene, proslaviti će se u župnoj crkvi sv. Pavla misom u 18 sati koju će predvoditi fra Bernardin Filinić, biskupijski povjerenik za ekumenizam.

U SVETVINČENTU PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. VINKA

Blagdan sv. Vinka, ili Vincencija, svečano je proslavljen u Svetvinčentu, rodnoj župi bl. Miroslava Bulešića. Središnje misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan u koncelebraciji sa bivšim župnicima te svećenicima koji su rodom iz te župe.

Prigodnu homiliju izrekao je prelat mons. Vjekoslav Milovan, vicepostulator kauze bl. Miroslava Bulešića. Propovjednik je započeo homiliju sa nekoliko biografskih podataka sv. Vinka, ranokršćanskog mučenika koji je živio u španjolskom gradu Saragozi, naglasivši kako je već kao mlad čovjek postao ugledan đakon i propovjednik uz biskupa Valerija, uz kojeg je podnio i mučeničku smrt kao svjedok vjere u Isusa Krista, za Dioklecijanova progona kršćana. No, osim s ovim mučenikom, osjećamo se na poseban način blisko povezani s još jednim mladim svećenikom, mučenikom koji je živio ovdje među nama, s kojim smo mi stariji bili povezani i prijateljstvom, bl. Miroslav Bulešić naš je zaštitnik i zagovornik.

Svetvinčenat, naselje i župa, dobili su ime upravo po sv. Vincenciju. Njegov biskup Valerius povjeravao mu je važne zadatke njihove zajednice,

napose brigu za siromahe. On je zasigurno mnogo puta umjesto biskupa i propovijedao, i poganima i vjernicima, i mnoge je privukao vjeri. Rimski upravitelj dao je uhiti biskupa Valerija i njegovog đakona Vinka. Upravitelj se posebno okomio na Vinka, nastojeći ga pokolebiti, prvo pokušavši ga potkupiti, a zatim i mučenjima prisiliti. Vinko je pokazao smirenost i povjerenje u Gospodina. Umro je kao slavni mučenik. U tome je uspio ustrajnom molitvom koja ga je krijeplila i u najtežim trenutcima. Njegova ustrajnost i hrabrost zadivile su i ohrabrine u vjeri cijelu kršćansku zajednicu. Njegovo se štovanje ubrzo proširilo i u okolnim kršćanskim zajednicama, i u čitavoj Crkvi, čemu svjedoči i činjenica da je njemu u čast zapisan himan u časoslovu. O sv. Vinku pisao je i sv. Augustin, koji ga je veličao za njegovo divno djelovanje svjedočenja za Isusa Krista. Ako u Vinkovu mučeništvu gledamo samo ljudsku snagu podnošenja, ono postaje samo nevjerojatno, no ako pak u njemu vidimo Božju svemoć, onda prestaje biti čudno, Bog ga je krijeplio, citirao je propovjednik sv. Augustina. Sv. Vinku mučeniku posvećena je drevna crkvica na mjesnom groblju, dok je župna crkva posvećena Marijinu Navještenju, pojasnio je mons. Milovan. Na mjestu gdje se sada nalazi crkva sv. Vinka već su u 8 stoljeću bili izgradili svoj samostan benediktinci.

Vinko je cijeli svoj život i svoje djelovanje posvetio vjeri u Isusa Krista te ostao vjeran i u mučeništvu sve do smrti. Možda je danas prilika da se zapitamo kako je ta vjera prisutna u našem životu, koliko pažnje mi posvećujemo toj vjeri, kakva je naša svagdanja molitva, naš život u skladu sa Božjim zapovijedima, da li molimo zajedno u obiteljima...? Poštujemo li temeljnu zapovijed ljubiti Boga iznad svega i svoga bližnjega kao samoga sebe? Jer vjera se treba izgrađivati, i pokazivati tijekom cijelog života, i uz blagdan sv. Vinka je prigoda da u svome životu nešto ispravimo, dopunimo, da i u nekoj maloj stvari postanemo sličniji Kristu.

Razmišljajući ovih dana što bih danas mogao propovijedati pronašao sam nacrt propovjedi koju je u ovoj crkvi 1946. izgovorio naš župljanin bl. Miroslav Bulešić. Bl. Miro je najprije opisao život i mučeništvo sv. Vinka, i zapitao se odakle sv. Vinku snaga i ustrajnost da je postigao krunu mučeništva? Vjera i jedino vjera u Boga i vjera u Isusa Krista, odgovorio je don Miro, a za ovu vjeru nije umro samo sv. Vincencije, nego tisuće i tisuće ljudi, rekao je don Miro. Potom se je don Miro požalio na mlakost kršćana, koji su spremni prodati svoju vjeru za neki bijedni sitni mali užitak. Bl. Miro je već kao

mladomisnik, a kasnije i kao župnik neprekidno u svojim propovijedima ponavljao župljanima „ne biti krščanin samo po imenu nego živjeti kao kršćani, a ako smo kršćani trebamo živjeti kao učenici Isusa Krista. Tko potroši svoj život za ideale Isusove, za dobro, za pravednost, za ljubav na putu poštenja taj će spasiti svoj život za vječnost. Svi smo pozvani da obnovimo i ojačamo svoj kršćanski život. Osvrćući se na Pavlovu poslanicu gdje govori da žrtvuje sam sebe kako bi i drugi vjernici postigli spasenje, na sličan način postupio je i sv. Vinko djelujući među poganimi, a mnogo kasnije i bl. Miro djelujući u tadašnjem bezbožničkom sistemu. Unatoč deklariranih 80% katolika u RH na nedavnom referendumu jasno su se pokazali mnogi predstavnici vlasti koji žele rušiti prirodne zakone, stoga moramo dobro paziti koga biramo na odgovorna mjesta, naglasio je mons. Milovan.

ZAVRŠENA MOLITVENA OSMINA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

U subotu 25. siječnja 2013. godine, o blagdanu Obraćenja sv. Pavla apostola, svečanim koncelebriranim misnim slavljem u pulskoj župi Sv. Pavla proslavljen je blagdan naslovnika župe i završetak Molitvene osmine za jedinstvo kršćana.

Misno slavlje predvodio je dijecezanski povjerenik za ekumenizam p. Bernardin Filinić uz generalnog vikara mons. Vilima Grpca, pulskog dekana i župnika preč. Milana Mužine i drugih svećenika. P. Bernardin je na početku prigodne homilije, citiravši Glas koji u evanđelju kaže Savlu „Ja sam onaj kojeg ti progoniš.“, naglasio činjenicu da svi kršćani, po krštenju postaju Kristovo Mistično Tijelo. Bog poziva sve ljudе, ali svakome daje slobodu da bira hoće li se odazvati Kristovu pozivu da ga slijedi na putu spasenja. Citiravši geslo ovogodišnje Molitvene osmine za jedinstvo kršćana, „Zar je Krist razdijeljen?“, propovjednik je objasnio povijest razdora, podjela i udaljavanja među kršćanima od vremena prve Crkve pa sve do naših dana. Završetkom ove Molitvene osmene ne prestaje se moliti za jedinstvo kršćana, rekao je p. Bernardin, tu molitvu treba nastaviti i dalje, a napose smo svi pozvani svojim životom donositi znak Božje prisutnosti, biti sol zemlje i svjetlost svijeta.

Na kraju misnog slavlja okupljenim vjernicima obratio se preč. Mužina koji je zahvalio predvoditelju

misnog slavlja i koncelebrantima i svima koji su dali svoj doprinos za što ljepšu proslavu svečanosti župnog patrona.

PROSLAVLJEN BLAGDAN SV. ANĐELE MERICI

U Rovinju se uz pet sestara uršulinki djelatno živi duhovnost sv. Andželev Merici

U pondjeljak, 27. siječnja 2014. godine koncelebriranim misnim slavljem u rovinjskom oratoriju svečano je proslavljen blagdan sv. Andželev Merici, utemeljiteljice reda uršulinki. Misno slavlje predvodio je preč. Rikardo Lekaj, župnik u Poreču i porečki dekan, a prigodnu homiliju je izrekao preč. mr. Milan Zgrablić, župnik rovinjske župe sv. Eufemije i dekan Rovinjsko – kanfanarskog dekanata.

Preč. Zgrablić je započeo prigodnu homiliju iznoseći osnovne biografske podatke sv. Andželev Merici. Sveta utemeljiteljica uršulinki rođena je 1474. godine u mjestu Desenzano del Garda u sjevernoj Italiji, čija je suzaštitnica, naglasio je propovjednik. U njenoj desetoj godini života joj umiru roditelji pa ona i sestra sele kod strica, no nakon nekoliko godina umire joj i stric i sestra. Ona tada pristupa Trećem redu sv. Franje i u molitvi doživljava viđenje umrle sestre uz predskazanje o osnivanju novog reda časnih sestara. Svjesna potrebe za sustavnim kršćanskim odgojem već je i ranije u svojoj kući odgajala djevojčice, a 1535. godine zajedno sa 28 djevojaka osnovala je Družbu sv. Uršule. Red nosi ime ranokršćanske mučenice sv. Uršule zato jer se je sv. Andjela upravo njezinu zagovoru na poseban način utjecala. Sv. Andjela umrla je 27. siječnja 1540. godine u gradu Brescia.

Njezin je životopis prožet s mnogo lijepih misli koje se odnose na Svetu Pismo i govore čovjeku svakoga vremena. Ostavši siroče u 10 godini, sv. Andjela je, ljudskim mjerilima gledano, doživjela pravu tragediju, no ona se tada posvema posvetila Bogu, kroz žrtvu, molitvu i odricanje istinski je živjela evanđelje; ona zapravo, po Božjem planu, po Božjoj volji, kroz Družbu koju je osnovala, duhovnost i odgojnu djelatnost i dalje živi u Crkvi, rekao je preč. Zgrablić. I danas Bog poziva djevojke koje po njezinim pravilima i stilu života žele naslijedovati Krista, upravo po njima onaj bitan dio njezina života i njezine duhovnosti živi još i danas. Svakome čovjeku može se dogoditi

naizgled beznadna situacija neke velike tragedije ili nevolje, upravo nam je tu primjer sv. Andela, što može čovjek koji se i u najvećoj nedaći preda Bogu; ona nam pokazuje kako tragediju „iskoristiti“ da cijelo svoje biće okrenemo Bogu i on će tu žrtvu, tu molitvu sigurno čuti, i učiniti nešto dobro za ovaj svijet, za spasenje čovjeka. Da se sv. Andela nije tako predala Bogu, Crkva bi danas bila siromašnija za jedan svjetli lik, ova bi župa bila siromašnija, a ovako sestre uršulinke tu djeluju već 30 godina, rekao je propovjednik. Prigoda je danas da sve ono što smatramo križem u svome životu predamo Gospodinu, da se kroz taj križ Gospodin proslavi, i od toga izvede ono što je najbolje za nas i na dobrobit svijeta.

Misno slavlje je uz gitarsku pratnju glazbeno animirao rovinjski kantautor Davor Terzić a pjevale su članice udruge Andeline prijateljice, koje su čitanjem razmišljanja i molitvi po zagovoru sv. Andele upotpunile razne trenutke misnog slavlja. Misa je završena, u Rovinju uobičajenom, molitvom po zagovoru sv. Eufemije, zaštitnice grada. U Rovinju se već desetak godina okupljaju Andeline prijateljice, a od nedavno se desetak obitelji okuplja na susretima Obitelji svete Andele. Osim toga u osnivanju je i Mericianska mladež. Svi ti oblici okupljanja koji se odvijaju po okriljem sestara uršulinki, te uz duhovnu asistenciju župnika i drugih svećenika, posebnu pozornost pridaju sakramentalnom životu, pomaganju u svim aktivnostima župne zajednice te pronošenju duhovnosti sv. Andele u domove i obitelji. Sve udruge prožete su riječima sv. Andele – „,blagom, nježnom rukom uklešte svakoga u svoje srce, i temelj svega neka bude ljubav.“ U rovinjskoj zajednici sestara uršulinki trenutno djeluju i žive pet sestara: s. Valentina Milovec, s. Paulina Tkalčec, s. Ivana Šango, s. Janja Ereiz i s Andreja Dujić. U Hrvatskoj sestre uršulinke djeluju od 1703. a trenutno ima 70-ak sestara u 7 zajednica.

PULA: PRIPREME MLADIH ZA SHKM U DUBROVNIKU

Već par mjeseci stotinjak mladih svakog zadnjeg petka u mjesecu okuplja se u pulskoj župi sv. Antuna Padovanskog na pripravu za Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku koji će se održati 26. i 27. travnja ove godine u dubrovačkoj luci Gruž pod gesлом „Na slobodu pozvani“. U petak 31. siječnja 2014. voditelj fra Tomislav Hrstić odabrao je petu

katehezu iz priručnika koji je pripremio dubrovački Pododbor za kateheze, koja nosi naslov „Ključ raja“ na temu ljubavi. Susret je započeo uvodnom molitvom, nakon koje ja fra Tomislav ukratko progovorio o don Boscu čiji se spomendan toga dana obilježavao. Nakon čitanja poticajne priče „Kako se čuva ljubav?“ uslijedilo je zajedničko razmišljanje o tome „što je ljubav?“, na što su mladi, kao što je mladost i svojstveno, imali vrlo maštovite odgovore. Fra Tomislav je potom obradio središnju temu susreta – lik sv. Ivana apostola, napose naglasivši njegovu vjernost Isusu, kojega nikada nije iznevjerio, te istaknuvši detaljna saznanja koja nam svetopisamski zapisi donose o sv. Ivanu apostolu, gotovo kao o nikome drugome od Isusovih učenika.

Uslijedio je rad u šest skupina koje su imale zadatku na različite načine obraditi temu „Ključ raja“. Jedna je grupa uglazbila prigodni tekst iz Ivanova evanđelja (k Iv 15,9–1), dvije grupe imale su zadatku improvizirati skeč o prijateljstvu i solidarnosti, dvije grupe su izradile plakate na temu, a posljednja grupa se ponovo predstavila sa glazbenim uratkom.

Uz fra Tomislava u organizaciji ovih pripremnih susreta sudjeluju i animatori koji dolaze iz FRAME te župe. Neki od mladih već su bili na ponekom SHKM, neki će sudjelovati po prvi puta, no sudjelujući na takvim pripremnim susretima doživljaj zajedništva i duhovnog osjeta neusporedivo je incizivniji, i sa takvom pripravom SHKM donosi mladima pravi sjaj radosti sudjelovanja na velikim „nacionalnim festivalima mladosti“, koji, iako se održavaju u različitim sredinama, imaju uvijek zajedničku vječnu okosnicu - vjeru u Boga.

SUSRET REDOVNIKA I REDOVNICA

U subotu, 01. veljače 2014. u Franjevačkom samostanu Pohođenja BDM u Pazinu, povodom Dana posvećenog života koji se slavi 02. veljače, održan je godišnji susret redovnika i redovnica koji djeluju na području Porečke i Pulsko-biskupije. Okupilo se tridesetak redovnika i redovnica iz samostana i zajednica iz svih dijelova biskupije. Susret je započeo uvodnim pozdravom domaćina, gvardijana pazinskog samostana p. Alfonza Orlića te zajedničkom molitvom časoslova. Uslijedilo je prigodno razmatranje koje je održao p. Bernardin Filinić iz pulskog Samostana sv. Franje. Na početku izlaganja predavač je istaknuo

četiri temeljne značajke molitve koja mora biti izrečena u skromnosti, doživljena a ne samo izrecitirana, mora prethodno biti ispunjen uvjet oprštanja, te naposljetku, molitva mora biti ustrajna.

U povjesnom osvrtu predavač je naglasio kako su se u prvoj Crkvi vjernici redovito okupljali zajedno na jutarnju i večernju molitvu, a kasnije, nakon Milanskog edikta zajednička dnevna molitva vjernika polako nestaje. No, nastavio je predavač, tada nastaje institucija redovništva, a i sv. Augustin kada piše pravilo za dijecezanski kler preporučuje zajedničku molitvu na početku i na kraju dana. Taj model Crkva je izabrala i za obnovu klera u ranom srednjem vijeku. Važnost zajedničke molitve i u redovima gdje to nije obveza, napose je naglasio II. Vatikanski koncil. Predavač je zatim skrenuo pozornost na ono što mora biti dio svakodnevne duhovne izgradnje vjernika a napose redovnika, mislenu molitvu, te je objasnio razlike meditacije (razmatranja) i kontemplacije ('motrenja'). Trenutak prelaska iz meditacije u kontemplaciju je pitanje, nakon pročitane Božje Riječi, 'što mi Bog preko toga govori?', što učiniti da stavljanjem svoje volje u Božju volju budemo sredstvo spasenja? Predavač je zaključio kratkim osvrtom na evanđelje Isusova krštenja na Jordanu.

Po završetku predavanja, uslijedilo je vrijeme predviđeno za sakrament pomirenja, a potom misno slavlje koje je u koncelebraciji sa svim redovnicima predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Tema dnevnoga evanđelja je Kraljevstvo Božje, rekao je biskup, a upravo osobe posvećenog života trebale bi biti slika toga Kraljevstva Nebeskoga. Biskup je u nastavku pojasnio nekoliko temeljnih značajki Kraljevstva Nebeskog usporedivši ga sa sjemenom biljke. Poput posijanog sjemena Kraljevstvo se Nebesko razvija neovisno o nama. Kao i za biljku, nije nam dano vidjeti njezin rast ali znamo da raste. Kraljevstvo nebesko je konstantno u razvoju, a mi tijekom svog ovozemaljskog života tek doživimo jedan njegov vremenski isječak, i naposljetku, upravo poput krhke biljčice koja se probija kroz asfalt jer želi živjeti, Kraljevstvo nebesko se ostvaruje unatoč svim protivštinama. To Kraljevstvo obilježeno je nadom i radošću i zato ta radost treba biti vidljiva iz stava osoba posvećenog života, kako bi svojim svijetlim primjerom dali svjedočanstvo svijetu i privukli nova zvanja. Govoreći o slici Crkve, propovjednik je naglasio kako je Crkva stablo koje okuplja različite teološke pristupe, sve sa ciljem da svima bude sredstvo spasenja, da svima pomogne doći u Kraljevstvo Nebesko. Po uzoru na samoga Isusa Krista, oni kojima

je dano pronositi Riječ Božju, trebaju biti svjesni da su sredstvo kojim se ta Riječ prenosi, i da nikada ne treba isticati sebe, nego rasti u duhu, zaključio je propovjednik. U nastavku mise uslijedila je obnova zavjeta čistoće, siromaštva i poslušnosti a susret je zaključen zajedničkim objedom.

PROSLAVA SV. BLAŽA U GROŽNJANU

Uz uobičajeni blagoslov grla u Grožnjanu se o blagdanu suzaštitnika, sv. Blaža, održava i ofer, čašćenje svećevih relikvija

Porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša predvodio je o blagdanu sv. Blaža svečano misno slavlje u Grožnjanu gdje se sv. Blaža časti kao suzaštitnika župe. U koncelebraciji su bili umaško – opataljski dekan preč. Mladen Juvenal Milohanić, župnik vlč. Alen Žufić te svećenici iz obližnjih župa.

Biskup je u prigodnoj homiliji napomenuo da je sveti Blaž položio vlastiti život kako bi posvjedočio svoju vjeru u Isusa Krista, a i živio je upravo prema nauku Kristovu. On nam je primjer i uzor u tome. Ponekad u situacijama svakodnevnoga života čovjek može izgubiti iz vida smisao i uvid u ono bitno u životu; Isus nam danas preko sv. Blaža želi poručiti da je nerazborito živjeti život tako da ga zadobijemo na ovome svijetu ali ga izgubimo za drugi svijet. Mentalitet današnjeg svijeta potiče gramzivost za materijalnim dobrima, častohleplje, no samoubojstva upravo među ljudima koje se općenito smatra uspješnima pokazuju da prava sreća ne leži u tome, sreća je mir u duši. Ljudi obično žele uвijek sve više i više, no ako su želje usmjerene na ovozemaljsko razočaranje je neminovno. Sv. Blaž je bio toga svjestan i zato je svoj život usmjerio k Onome svijetu. On se kao mladi čovjek, kao biskup, zapitao „što čovjeku vrijedi ako zadobije bogatstvo kada na kraju života to sve mora ostaviti?“ I kod onih koji su toga svjesni svakodnevni materijalni život ponekad prevagne i čovjek zaboravi one bitne stvari na koje treba biti usmjeren. Čovjek uвijek mora imati ravnotežu između materijalnog i duhovnog. Biskup je nadalje istaknuo tri stvari koje treba učiniti da bi se to zadobilo: potrebno je znati zatajiti samoga sebe, ne sebe stavljati u prvi plan, znati služiti, a u tome nam je najbolji primjer odnos majke prema svome novorođenom djetetu; nadalje, svatko treba nositi svoj

križ, znati prihvatići svoj križ i shvatiti da bez križa nema spasenja i oduprijeti se laskavim hedonističkim pozivima suvremenog mentaliteta svijeta. Čovjekom se ne rađa nego se čovjek postaje, naglasio je biskup, svaki dan, neprestano čineći odabire koji su sukladni kršćanskim načelima. Svijetu danas treba poštenih, moralnih ljudi koji znaju nositi svoj križ. Nastojati biti pošten, često i „protiv struje“, po sebi predstavlja križ. I naposljetku Isus želi da ga naslijedujemo, da živimo naš zemaljski život kako ga je i on živio. Danas se od nas ne traži da dajemo život za vjeru, ali biti vjerni kršćani znači ne stidjeti se svoje vjere, odgajati djecu u vjeri, živjeti po načelima koje nam je On ostavio.

Mi se obično utječemo svećima, bili su to ljudi koji su u pravom trenutku znali iskoristiti pruženu priliku. Da je sv. Blaž 316. godine pobjegao sa stratišta mi ga se danas ne bi spominjali, zaključio je biskup.

Po završetku misnog slavlja, uslijedio je tradicionalni blagoslov grla i čašćenje relikvija sv. Blaža.

Nakon duhovne, uslijedila je svjetovna proslava suzaštitnika župe i mjesta. U prostorijama Općine, učenici iz Talijanske srednje škole Leonardo Da Vinci u Bujama uprizorili su humoristični igrokaz na temu osuvremenjenog prikaza Danteove Božanske komedije. Sve je zaključeno zajedničkim domjenkom.

O BLAGDANU SV. BLAŽA PROSLAVLJENA 803. OBLJETNICA ŽUPE

U Vodnjanu, jedinoj istarskoj župi koja sv. Blaža časti kao glavnog patrona, svečano koncelebrirano misno slavlje o blagdanu zaštitnika predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan, u zajedništvu sa župnikom preč. Marijanom Jelenićem te svećenicima iz okolice.

Današnji spomen sv. Blaža biskupa, starokršćanskog mučenika, trebao bi biti ohrabrenje svima u životnim poteškoćama, rekao je biskup. Mučenici su uvijek uzor i poticaj vjernicima, a posebno danas jer je ovo vrijeme obilježeno materijalizmom, hedonizmom i moralnim relativizmom kad ništa nije sigurno. Mučenik je simbol posve drugih vrijednosti. Mučenik slijedi Isusov zakon pšeničnog zrna - ono mora umrijeti da bi dalo rod. Upravo i mučenik nosi svoj križ,

odriče se, daje sebe za dobrobit bližnjega, obitelji, za opće dobro, a sve to iz vjernosti Bogu. To je život ispunjen na najbolji mogući način. Živjeti svagdanji kršćanski život kao kršćanin znači davati se u obitelji, u radu, a upravo to življene po vjeri daje snagu za dosljednost, vjernost i plodnost života, rekao je biskup.

Zagledani smo danas ovdje u lik sv. Blaža, i dok razmišljamo i molimo, ne zaboravljamo naše probleme: ekonomске, gospodarske, moralne, i znamo da nemamo odgovora za sve te probleme, ali zagledani u sv. Blaža, i s njim u Krista, uviđamo da je Isus Svetjelo i Put, da nas usmjerava u smislu naravnih Božjih normi, Deset Božjih zapovijedi, i zakona ljubavi. Ne želimo bježati od stvarnosti, nego pročišćavati vlastitu nutrinu, učiti se solidarnosti sa svima, i dati – riječima i djelima – svoj doprinos moralnom i svakom drugom dobru našega društva, zaključio je mons. Milovan svoju homiliju.

Na kraju misnog slavlja preč. Jelenić je govorio o dugoj tradiciji hodočašćenja u vodnjansku crkvu. Nakon mise održan je tradicionalni blagoslov grla koji se ovdje umjesto sa dvjema svjećama čini pomazanjem grla uljem.

Trodnevnu duhovnu pripravu koja je prethodila blagdanu sv. Blaža predvodio je vlč. Darko Zgrablić, župnik u Svetvinčentu.

MISA POVODOM MEĐUNARODNOG DANA BRAKA

Biskup Kutleša predvodio misu za bračne parove povodom Međunarodnog dana braka

Porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša predvodio je u subotu, 08. veljače 2014., u pulskoj župi Sv. Antuna Padovanskog svečano koncelebrirano misno slavlje povodom Međunarodnog dana braka. Crkvu je tom prigodom ispunilo mnoštvo vjernika, a napose su se za tu prigodu okupili bračni parovi iz mnogih župa biskupije. U koncelebraciji su bili: kancelar biskupije preč. Sergije Jelenić, voditelj bračnih susreta vlč. Antun Zec, duhovnik istarske podružnice Hrvatske zajednice bračnih susreta p. Nikica Devčić, gvardijan samostana p. Mate Trinajstić i vlč. Dragutin Petrović.

Biskup je u homiliji istaknuo dvije temeljne misli iz dnevnog evanđelja, biti sol zemlje i biti svjetlo svijeta, te ih povezao sa tematikom obilježavanja Međunarodnog dana braka. Sol je još od vremena Rimskog carstva simbolizirala bjelinu, čistoću, jer se dobiva od dvije najčistije stvari, mora i sunca, pojasnio je biskup. Upravo u tom svjetlu kršćanske obitelji dužne su čuvati moralne vrijednosti kako u obitelji tako i u društvu, jer kakva je obitelj, takvo je i društvo. Ako imamo kršćanski odgojene obitelji i djecu, tada nećemo imati problema ni sa korupcijom ni sa svim onim lošim što se događa. Ako je čovjek odgojen pošteno i kršćanski tada će i društvo imati koristi od toga, naglasio je biskup. Sol se je nekada koristila za očuvanje namirnica, kao konzervans, biti sol zemlje znači ne samo očuvati moralne vrijednosti nego ih i prenosići budućim naraštajima, a to se najbolje čini upravo primjerom. Odgajajte, dakle, nove naraštaje ljudi koji znaju prodati znanje ali ne i poštenje. Sol daje jelima okus, upravo tako kršćani trebaju svojim primjerom radosti i pozitivnog stava prema životu i društvu biti drugima uzor koji je poželjan za naslijedovanje.

O simbolici „svjetla svijeta“, biskup je naglasio da je svjetlo orientir u tami prema kojem se mogu orientirati druge obitelji koje nisu upoznale Krista. Vi ste oni koji će drugima rasvjetliti i otvoriti oči vjere, rekao je biskup okupljenim obiteljima. Biti drugima svjetlo znači biti poput svjetionika koji označava gdje je kopno te sprječava kobno nasukavanje plovila. Svi mi kao kršćani pozvani smo živjeti po kriterijima koje Krist pred nas stavlja, trebamo širiti one vrednote koje nam naviješta evanđelje. Biskup je napisljetu istaknuo kako se i ta sveta misa prikazuje na nakanu da u našoj domovini bude što više istinskih i pravih kršćanskih obitelji koje će pomoći obnovi ovoga našega društva. Možda nam se čini da jedna obitelj ništa ne znači, ali moramo biti svjesni i odgovornosti jer i cijelo društvo i Crkva nastaje iz obitelji i u tome jest ogromna i neprocjenjiva vrijednost svake obitelji. Obitelj danas doživljava napade, omalovažava se, ali Bog nas poziva, i logika nam govori, da jedino ona tradicionalna obitelj jest jedina prava i može opstati jer je po prirodnom i Božjem zakonu. Na nama je da jednostavno predamo budućim naraštajima one vrednote koje smo primili od svojih predaka, zaključio je biskup.

Tijekom misnog slavlja vlč. Antun Zec je predvodio obnovu bračnih zavjeta koje su okupljeni supružnici izrekli jedni drugima. Misna čitanja čitali su i pjevali bračni parovi i obitelji, a na kraju mise

supružnici Jasna i Marin Krapac, koordinatori Hrvatske zajednice bračnih susreta za Istru i Rijeku održali su kratko predstavljanje bračnih susreta. Bračni susret je tečaj komunikacije za bračne parove koji se održava tijekom vikenda u isusovačkom samostanu u Opatiji. U atmosferi povjerenja razmišlja se pred Bogom i savješću o rastu svoga zajedništva u sakramantu ženidbe, rekli su koordinatori te pozvali sve parove na sudjelovanje na ovogodišnjim susretima koji će se održati od 21. do 23. ožujka, od 3. do 5. listopada te od 28. do 30. studenoga.

U nastavku je u velikoj vjeroučnoj dvorani samostana održano druženje tijekom kojeg su obitelji održale prigodni program, prema Marijinim riječima na svadbi u Kani „Učinite sve što vam rekne!“ uz simbolično ulijevanje „vode koja postaje vino“ u četiri vrča: vjernosti, strpljivosti, ljubavi i praštanja.

Druženje je nastavljeno uz prigodni domjenak.

IZLOŽBA O BLAŽENOM MIROSLAVU BULEŠIĆU

Od prvih stoljeća kršćanstva do današnjeg vremena kršćanske mučenike povezuje ista vjera i ista spremnost darivanja vlastitog života za ideale u koje vjeruju. Svjedoče tome i sveta Eufemija, ranokršćanska mučenica iz 3. stoljeća, kao i blaženi Miroslav Bulešić, ubijen in odium fidei prije 66 godina. Povezuje ih ista vjera u Isusa Krista, autentična i vječna, jučer, danas i uvijek. Iako vremenski toliko udaljeni, bl. Bulešić i sv. Eufemija ovih su dana na poseban način povezani. Naime, skupina vjernika iz rovinjske župe sv. Eufemije okupljeni u Apostolat molitve izrazili su želju iznači načina da svojim sugrađanima približe lik bl. Miroslava Bulešića. Obzirom da je bilo potrebno preuređenje prostora koji sadrži memorijalnu zbirku u Svetvinčentu, za vrijeme radova fotografije koje prikazuju život bl. Bulešića posuđene su rovinjskoj župi gdje su članovi Apostolata molitve, uz potporu župnika preč. Milana Zgrablića, aranžirali postav izložbe simboličnog naziva „Moja osveta je oprost“. Izložba je postavljena u desnoj ladi crkve sv. Eufemije, a za nadolazeću turističku sezonu namjerava se izložbu obogatiti sa višejezičnim prijevodom biografskih zapisa koji prate fotografije kako bi se i strani turisti koji tijekom turističke sezone posjete Rovinj u velikom broju mogli upoznati s likom i mučeništvom našeg Blaženika.

Nadati se je, da će sličnih inicijativa promoviranja lika našeg najnovijeg Blaženika biti još, kako na župnoj, tako i na dijecezanskoj, a zašto ne, i višim razinama. Jer, velebno slavlje beatifikacije u pulskoj Areni bilo je veličanstveno finale jednog dugog i mukotrpнog hoda do prepoznavanja tog mučeništva podnesenog zbog mržnje prema vjeri, ali i barem simbolična zadovoljština i priznaje za sve patnje pretrpljene od istarskih vjernika, a napose klera, u prvom poraću. No beatifikacija nikako nije i ne smije biti kraj, već početak - jednog novog hoda prema kanonizaciji. I dok su veći dio tereta puta prema beatifikaciji ipak ponijele prethodne generacije, ova je generacija, uz razmjerno manji trud „pobrala lovorike“; upravo zato moramo biti svjesni povijesne obveze i dužnosti prema prethodnim i prema budućim pokoljenjima. Obvezni smo učiniti najviše što je našim ljudskim snagama moguće na tom Bulešićevom putu prema kanonizaciji. Jer Bog je u teškim vremenima darovao taj svjetli lik istarskoj Crkvi, a to smo svi mi, vjernici ove dijeceze, i stoga naša je dužnost pred povješću i pred Bogom učiniti sve da on i dalje živi i djeluje među nama. Ne smijemo ga izolirati na pijedestalu nedodirljive ukrasne ikone. Njemu je živjeti u svojoj slavi pod zajedničkim svodom ove naše istarske Crkve i obasjavati ljudе koji sada kroče tim stazama koje je volio. Svetac ili blaženik posvećuje Crkvu kojoj je darovan, kroz molitve kojima mu se ljudi utječu, kroz primjer kojim nadahnjuje, kroz širenje njegovog lika po svijetu i budućim generacijama. To je najljepši način štovanja Božjih miljenika.

OBILJEŽAVANJE DANA BOLESNIKA U OPĆOJ BOLNICI PULA

Blagdan Gospe Lurdske, kada se ujedno slavi i Svjetski dan bolesnika, u pulskoj je Općoj bolnici proslavljen svečanim misnim slavlјem u kapeli Gospe Lurdske u okrugu Mornaričke bolnice.

Naša se vjera najbolje očituje i konkretizira upravo u odnosu prema patnicima, rekao je mons. Milovan.

Misno slavlje predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan u koncelebraciji s pulskim dekanom preč. Milanom Mužinom i bolničkim kapelanom fra Đurom Vuradinom. Na misi su bili djelatnici raznih bolničkih odjela smještenih na toj lokaciji.

Svjetski dan bolesnika ustanovio je 1992. godine blagopokojni papa Ivan Pavao II. kako bi se na poseban način skrenula pozornost na bolesnike i zdravstveno osoblje koje se o njima brine. Obilježavanje Dana bolesnika je iznenadujuće zaživjelo, napose u okruženjima gdje su smješteni bolesnici, rekao je propovjednik. Jedan primjer slavnog patnika uslijed bolesti na poseban način nalazimo u blagopokojnom papi Ivanu Pavlu II., napose u posljednjim mjesecima njegova života, u njegovom prihvaćanju situacije nemoći, bolesti, trpljenja. Patnju Krist nije ukinuo, on je upravo patnjom dao pečat cijelome svome naučavanju, i podnijevši je, upotrijebio ju je za spasenje ljudskoga roda, rekao je biskup. Prisutnost križeva u našim bolnicama posebno je značajna jer gledajući taj znak i osjećajući Božju blizinu dobivamo snagu da možemo kršćanski gledati na tu tešku situaciju i da se možemo na pravi način postaviti prema bolesti. Ako je igdje vjera tako dragocjena i vrijedna onda je to kada osvjetjava našu patnju. U trpljenju Isus Krist nam daje nadu da trpljenje i smrt nije zadnja riječ, nego da zadnju riječ ima Uskrsnuće, a za ovogodišnji Dan bolesnika naglasivši da rijećima “Po ovom smo upoznali Ljubav: on je za nas položio život svoj. I mi smo dužni živote položiti za braću” (1 Iv 3, 16), Papa želi staviti naglasak na ljubav, kršćansku ljubav koja je tajna prave brige, pravog odnosa prema bolesnicima. Za Svjetski dan bolesnika odabran je blagdan Gospe Lurdske, jer je Lurd najveće hodočasničko mjesto u Europi, mjesto duhovnoga rađanja, ali i mjesto ozdravljenja, gdje se na osobit način iskazuje pažnja bolesnicima. Ovaj je dan, što i Sveti Otac naglašava, ujedno i dan zahvalnosti liječnicima i medicinskom osoblju na njihovom predanom i požrtvovnom radu u njezi bolesnika, i u teškim okolnostima, jer to nije samo profesija, to je poziv, koji se radi sa srcem, rekao je mons. Milovan. Zahvala ide i obiteljima koje se brinu za svoje stare i nemoćne članove u obiteljskom okruženju.

Na završetku misnoga slavlja okupljenima se rijećima zahvale obratila dr. Ljubica Hang Raguž, predsjednica pulskog podružnice Hrvatskog katoličkog liječničkog društva „Mons. Marcel Krebel“. Mis je uz ostale liječnike i medicinsko osoblje nazočio i mr. sc. Goran Popić dr. med. spec. internist, uži specijalist pulmologije, voditelj Odjela pulmologije pri Djelatnosti za unutarnje bolesti OB Pula, u čijoj

je pravnji biskup Milovan nakon misnog slavlja posjetio taj odjel i zadržao se u razgovoru sa osobljem i pacijentima.

STEPINČEVO U FUNTANI

U Funtani, priobalnoj župi Porečkog dekanata, blagdan blaženog kardinala Alojzija Stepinca slavi se od 1999. godine kada je svećano blagoslovljena oltarna slika sa likom blaženog Kardinala, autora Vladimira Pavlinića.

U ponedjeljak, 10. veljače 2014., Stepinčevu je u Funtani proslavljen svečanim misnim slavljem koje je predvodio pazinski župnik preč. Mladen Matika, a koncelebrirali su porečki župnik preč. Rikardo Lekaj, p. Drago Marić te župnik Funtane vlc. Ivica Butković.

Danas smo se došli pokloniti jednom svjetlom liku naše Crkve i zahvaliti Bogu za dar toga Blaženika, a to je prigoda da se u svojim molitvama sjetimo svih proganjениh, misionara, bolesnih te svih onih koji podnose nepravdu, naglasio je preč. Matika je u uvodnom pozdravu.

Klanjam se danas čovjeku koji je proživio svoj život križnim putem, polako poput svijeće se gasio, a on nama danas osvjetljava put do Boga. Zadaća je svetaca osvjetljavati čovjeku put do Boga i dovoditi ga do Božje ljubavi. Crkva ga stavlja na oltar upravo zato da nas ohrabri da se isplati za Božje stvari cijeli svoj život založiti. Njegov nam primjer poručuje: čovječe, budi i ti svjetlo danas kojim ćeš osvjetljavati život sebi, ali i osvjetljavati drugome put do Boga. Ne živimo sami na ovome svijetu, zadaća nam je obdržavati zapovijedi ljubavi, Boga ljubiti i bližnjega svoga. Važno je zadržati svjetlo u svojoj duši, da bi mogla svijetliti za nas i za druge, a za to je potrebno založiti se svim bićem, hraniti dušu dobrim djelima i milosrđem. Koja je to snaga, nakon toliko tortura i progona pokretala kardinala Stepinca?, zapitao se preč. Matika. Bila je to snaga duha, Božja snaga koja izvire iznutra, ona ista snaga s kojom su ranokršćanski mučenici odlazili u smrt pjevajući psalme.

Čitajući danas razna svjedočanstva koja govore o Blaženiku, ostajemo zadivljeni njegovim likom, duhovnim krepostima a napose poniznošću, patnjom i milošću kojom opršta svojim progoniteljima. On je do kraja ljubeći brata čovjeka, ljubio Boga. Molite za one koji vas progone. Ljubav, iskreno opraštanje i sažaljenje prema vlastitim progoniteljima, kao

i svesrdna molitva za njih to je zapravo osveta jednog svetog čovjeka. Ljubiti neprijatelja, osveta je svetaca, zato i jesu sveci, jer se ne daju zarobiti mržnjom koja ih okružuje, nego usprkos blatu bačenom na njih znaju ostati u duši čisti, dakako ne svojom nego Božjom snagom. Tu snagu je blaženi Alojzije svakodnevno primao iz Božje nazočnosti, na koljenima pred svetohraništem. Kad bismo se svi ponovo vratili svetohraništu, kad bismo više provodili vremena pred svetohraništem, kad bismo dopustili da nas takne vječno svjetlo koje tu gori, onda bismo pravo razumjeli Stepinčevu poruku, te bismo željeli i mogli biti nositelji svjetla ovome vremenu – ljubavlju i opaštanju. Danas nam trebaju ljudi Stepinčeva duha koji jasno čuju Božju riječ, i u životu je provode.

Sve će proći a Bog naš ostaje, rekao je bl. Stepinac na suđenju, naglasio je propovjednik te zaključio homiliju riječima koje je izrekao papa Benedikt XVI predvodeći misu na Stepinčevu 1998. u Zavodu sv. Jeronima u Rimu: „Krista su mrzili, proganjali, jer je naviještao Božju ljubav za sve. Gledajući na taj način možemo bolje razumjeti poruku kardinala Stepinca koja nas vodi Kristu i uprisutnjuje njegovu poruku, a Krist nam omogućava da vidimo u dubinu srca, prave korijene ovoga života.“

Pred kraj misnog slavlja sa kratkim glazbeno poetskim recitalom nastupio je župni dječji zbor sa pjesmom „Dajemo ti slavu“, „Molitvom bl. Alojzija Stepinca“ i jednom njemu upućenom molitvom.

Na kraju je župnik uputio riječi zahvale svima koji su doprinijeli proslavi, a napose predvoditelju misnoga slavlja, koji je i sam nekada bio župnik u Funtani, i koji je ovom prigodom župi poklonio jednu misnicu sa beatifikacije bl. Miroslava Bulešića.

Tijekom misnog slavlja pjevanje je predvodio domaći Župni zbor sv. Bernarda, koji u jednom malom mjestu sa oko tisuću stanovnika ima neobično veliki broj pjevača koje vode Marčela Čoga i Kristina Struja, orgulje sviraju Mihaela Štifanić i Debora Cukola Zeneral, a dirigira Zlatko Crnković.

PROSLAVA SVETE FOŠKE U VRSARU

U četvrtak, 13. veljače 2014. u Vrsaru je proslavljen spomendan mučeništva sv. Foške, suzaštitnice Vrsara. Svećano misno slavlje u, njoj posvećenoj crkvi iz 17. stoljeća, koja se nalazi pored

ulaza u starogradsku jezgru, predvodio je župnik vlč. mr. Lino Zohil u susavlju sa p. Dragom Marićem.

Govoreći o sv. Foški, vlč. Zohil je naglasio kako nju ništa nije moglo sprječiti da ostane vjerna Kristu. Za svoju odanost Bogu, čuvajući njegove zapovijedi – nikako nije htjela prekršiti ono što je osjećala kao Božju volju, pa makar ju je to koštalo života.

Ljudski gledano, podsjetio je propovjednik, da je prihvatile prijedlog svog oca i udala se za rimskog časnika, bila bi uživala čast te sve blagodati bogatstva i raskoši, no, ona je sve to odbila jer se kosilo s njezinim uvjerenjem, a značilo bi i odbaciti prave vrednote kršćanstva. To je za nju bila previsoka cijena jer bi bila izgubila ono najdragocjenije, milost u Božjim očima, rekao je propovjednik. Danas nedostaje snažnog duha sv. Foške. Njezin blagdan prilika je da se u nju ugledamo kao svoj uzor, i da ju zamolimo da nam od Boga isprosi snagu kojom ćemo nadvladati napasti svijeta i ostati vjerni Kristu. Neka nam današnji blagdan bude poticaj da učvrstimo u svome životu svijest evanđeoskih vrednota, i neka nam na tome putu svijetli lik sv. Foške, zaključio je propovjednik.

Po završetku misnog slavlja uslijedio je tradicionalni ofer, čašćeњe moćnika sa moćima sv. Foške. Misno slavlje pjevanjem je animirao vrsarski župni zbor.

Premda je titular vrsarske župe sveti Martin, sveta Foška smatra se suzaštitnicom Vrsara. Razloge tome treba tražiti u osobitim crkvenim okolnostima iz sredine XVIII. te s početka XX. stoljeća. Tadašnja župna crkva posvećena svetome Martinu, koja se nalazila na tadašnjem komunalnom trgu (današnjem trgu Degrassi), bila je zarušena i napuštena sve dok 1935. godine nije izgrađena nova – današnja župna crkva svetoga Martina. U međuvremenu se crkva svete Foške, tada najveće vrsarsko sakralno zdanje, koristila kao župna crkva, a i njezin se titular počeo poimati kao zaštitnik Vrsara. Stariji stanovnici Vrsara stoga na osobit način štuju svetu Fošku. I ranije, tijekom obnove stare župne crkve svetoga Martina u razdoblju od 1830. do 1854. godine crkva svete Foške bila je župna crkva Vrsara. U ovoj se crkvi do 1875. godine nalazila pala s prikazom svetoga Jurja koja je mogla biti donesena iz otočke crkve istoimenoga sveca.

SPOMENDAN BL. MIHAELA SOPOĆKA

U subotu, 15. veljače 2014., u pulskoj kapelici Milosrdnog Isusa u Kući skrbi sv. Polikarpa proslavljen je spomendan bl. Mihaela Sopoćkog, isповједника i duhovnika svete Faustine i osnivača Družbe sestara Milosrdnog Isusa. Svečanu koncelebriranu misu predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša. Biskup je u uvodnom obraćanju istaknuo milosrđe, jer, bit ćemo suđeni po tome koliko smo milosrđa imali prema bližnjima, ne po lijepim riječima nego po konkretnim djelima.

Danas slavimo ovog novog blaženika, Mihaela Sopoćkog, koji je svoj život posvetio Božanskom milosrđu, rekao je mons. Kutleša te u nastavku pojasnio prispodobu o milosrdnom Samaritancu, koju bi mi kao kršćani trebali primijeniti na svoj kršćanski život kako bi vidjeli gdje smo na svome putu, te koliko se i s kojim od likova u toj prispodobi možemo poistovjetiti. Iz dijaloga između Isusa i farizeja proizlaze kao odgovor dvije zapovijedi ljubavi, no slijedom toga nastavlja se pitanje tko je moj bližnji, rekao je biskup. U nastavku je analizirao sva četiri lika iz prispodobe, te pojasnio njihov status i ponašanje u povijesnim okolnostima, istaknuvši i poveznicu s ljudima današnjeg vremena. I danas postoje ljudi koji tom čovjeku u potrebi ne bi pomogli, poput tadašnjih svećenika i levita, zato jer su im služba i institucije važniji od čovjeka u potrebi. Potrebitome nisu pomogli oni koji su po službi trebali, dakle u današnjem kontekstu oni koji su blizu Crkve, već je tome čovjeku pomogao netko druge vjere, ali koji je imao milosrđa za bližnjega, neovisno o nacionalnoj i vjerskoj pripadnosti. Isus je tom prispodobom pokazao da je tvoj bližnji onaj koji ti pomaže ne riječima nego djelima. I mi trebamo širiti milosrđe među ljudima, napose danas kada se mnogi vraćaju u poganska vremena, primjerice stavom o neisplativosti brige za stare i nemoćne. Poput bl. Sopoćka, i mi trebamo na pravilan način shvatiti poruku današnjeg evanđelja i činiti dobra djela, širiti Božansko milosrđe i Božju ljubav. Isus je kao pouku rekao farizeju „Idi i ti čini tako“. Riječ je to upućena svakome od nas „Idi i čini dobra djela.“ jer, zaključio je biskup, nećemo biti suđeni po našim riječima nego po našim dobrim djelima.

Molitve vjernika upotpunjene su čitanjem duhovnih zapisa bl. Sopoćka, a na kraju misnog slavlja održano je čašćeњe relikvija Blaženika. Na kraju misnoga slavlja, predstojnica Zajednice

sestara Milosrdnog Isusa, s. Jaira Udovičić podarila je dva štićenika Kuće skrbi sv. Polikarpa prigodnim poklonom – majicama sa geslom: „Isuse, uzdam se u Tebe!“, koji su posebno revni u svim aktivnostima u njihovoj kapeli.

Nakon završnih zahvala pročitano je još nekoliko misli i podataka o Blaženiku. U ovom vremenu u kojem je potrebno širiti Božje milosrđe, bl. Mihail Sopoćko primjer je požrtvovnosti i predanosti Božjoj volji. Izvršio je sve što je sv. Faustina primila u objavljuvanjima od Milosrdnog Isusa. Naložio joj je pisati svoja nutarnja proživljavanja, pa je tako nastao njezin Dnevnik. Dao je nacrtati sliku Milosrdnog Isusa prema uputama sv. Faustine, te se trudio oko priznavanja slike i širenja štovanja blagdana Božjega milosrđa u nedjelju po Uskrsu.

Ostavio nam je mnoštvo poticajnih misli koje nas mogu voditi krajnjem cilju, sjedinjenju s Gospodinom, a jedna je od njih: „Zavolimo djela milosrđa prema bližnjemu i razlit će se na nas utjeha, dobit ćemo snagu i olakšanje, koje je kao rosa na spaljenoj zemlji koja nas ispunjava radošću.“

Sestre Družbe Milosrdnog Isusa u Puli djeluju od 2000. godine. Osim njihovog rada u Kući skrbi, vode molitvene zajednice „Radnici Milosrdnog Isusa“ i „Štovatelji Božanskog Milosrđa“.

PROSLAVA SV. FOŠKE U ŽMINJU I VODNJANU

Izuzetno cijenjena među vjerničkim pukom na ovim prostorima, ranokršćanska svetica i mučenica, sv. Foška i ove je godine privukla veliko mnoštvo vjernika u crkvu njoj posvećenoj nedaleko Žminja. Misno slavlje u drevnoj crkvi sv. Foške iz IX. stoljeća predvodio je biskup u miru mons. Ivan Milovan u koncelebraciji sa domaćim župnikom vlč. Jordanom Rovisom te vlč. Atilijem Krajcarom.

Prije početka misnog slavlja biskup se kratko obratio vjeroučenicima, napose krizmanicima, nagovorom o sv. Foški, istaknuvši kako je ona hrabro svjedočila svoju vjeru kao vrlo mlada djevojka - bila je otprilike u njihovoј dobi.

U prigodnoj homiliji biskup je rekao kako se procjenjuje da je u progonima prvih kršćana zbog vjere podnijelo mučeništvo oko 30 000 vjernika; oko 1000 ih je ostalo zabilježeno imenom, a za neke, koji su iz nekog razloga bili posebno značajni ili se po

nečem znakovitom isticali ostali su vrlo detaljni zapisi mučenja i pogibije; od nekih su ostali zapisani čak i dijalazi sa sudcima. Sveta Foška je jedna od tih. Povjesni zapisi govore da je glas o njezinu herojskom podnošenju mučeništva za vjeru za to vrijeme relativno brzo prispio do ovih krajeva te je započelo njezino štovanje. Mjesto gdje se sada nalazi crkva sv. Foške iz IX. stoljeća, već je i mnogo ranije, prema nekim izvorima, u 4 ili 5 stoljeću bilo poznato molitveno mjesto, i od onda se narod tu neprestano okuplja, istaknuo je biskup. Nadovezavši se na mučeništvo sv. Foške biskup je spomenuo i našeg najnovijeg blaženika, Miroslava Bulešića, istaknuvši kako je on i za života i sada ljudima primjer i ohrabrenje.

Sveta Foška je susrela kršćanstvo i oduševljeno prihvatile vjeru u Krista da, zajedno sa svojom služavkom Maurom nije htjela ostati ‘criptokršćanka’ nego je hrabro javno posvjedočila svoju vjeru, podnijevši mučeništvo. Tajna njezine snage za to herojsko svjedočanstvo je u njezinom dubokom iskustvu vjere, rekao je mons. Milovan. Bog nam daje sve, ali traži i našu suradnju, a ta suradnja je odricanje - nositi svoj križ. Potrebno je otvarati dušu glasu Isusa Krista, što znači biti spreman pomoći, oprostiti, uglavnom živjeti svoj život prema načelima kršćanstva. Kvaliteta društva, kao i kvaliteta jedne župe mjeri se po tome koliko ima srca za potrebite, za siromašne, stare i bolesne u svojoj sredini. Na kraju misnoga slavlja uslijedio je tradicionalni ofer, čašćenje relikvija sv. Foške te ophod oko drevnog mramornog oltara.

A blagdan sv. Foške istog je dana proslavljen i nedaleko Vodnjana, točnije nadomak zaseoka Batvači gdje se nalazi još jedna drevna crkva sv. Foške iz VII. stoljeća.

Osim većine koja je pristigla automobilima dvije skupine vjernika, oko šezdesetak osoba odlučilo je hodočastiti kako su to činile nebrojene generacije u povijesti – pješice. Jedna je skupina krenula iz Pule ranom zorom, a druga im se pridružila u Vodnjanu. Misu je predvodio župnik Marijan Jelenić. Nakon Mise uslijedilo je čašćenje relikvija sv. Foške, a dok su se vjernici redali pred relikvijarom za pjevanje su se pobrinuli članovi Zbora mlađih sv. Franje iz Pule.

U nastavku je o svome životnom iskustvu vjere svjedočio g. Vlado Mikac, koji je kao profesionalni pilot u mnogim pogibeljnim situacijama, spašen, kako je rekao, milošću Božjom.

BISKUP MILE BOGOVIĆ NA SVEĆENIČKOM SASTANKU U PAZINU

U sklopu susreta svećenika i redovnika Porečke i Pulske biskupije, gospicko – senjski biskup dr. Mile Bogović održao je predavanje o Projektu popisa katolika stradalih u II. svjetskom ratu i poraču u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini

U ponedjeljak 17. veljače 2014., u Pazinskom kolegiju u sklopu susreta svećenika i redovnika Porečke i Pulske biskupije predstavljen je Zbornik „Hrvatski mučenici i žrtve iz vremena komunističke vladavine“.

Susret, na kojem je sudjelovao i biskup u miru mons. Ivan Milovan te pedesetak svećenika i redovnika, započeo je uvodnim pozdravom porečkog i pulskog biskupa mons. Dražena Kutleše.

Prvo izlaganje održao je biskup dr. Mile Bogović koji je govorio je o radu Komisije HBK i BK BiH za hrvatski Martirologij. Ukratko je predstavio povijest rada ove Komisije te naglasio kako je Komisija, koja je kao i neke druge zajednička za HBK i BK BiH, osnovana na poticaj blagopokojnog pape Ivana Pavla II. kako bi se zadržalo sjećanje na te žrtve, jer, istaknuo je, sve žrtve zaslužuju pijetet.

Popis tih žrtava potrebno je napraviti kako bi se ispravila nepravda iskrivljivanja povijesti, rekao je biskup, i da sada, kad su jači izgubili vlast, napišemo svoju povijest. Nerijetko te žrtve iz vremena komunizma nisu uopće smatrane žrtvama, pa su tako najčešće u popisima žrtava evidentirani samo oni koji su stradali od okupatora. Žrtvama koje su stradale od komunističkog režima pokušalo se na svaki način izbrisati svaki trag, ili ih sustavnim blaćenjem i krivim optužbama prikazati u krivom svjetlu, te se zastrašivanjem zabranjivalo svako njihovo spominjanje. Kojim su se sve metodama služile tadašnje strukture UDBE, jasno govori i postojanje odsjeka za dezinformiranje, rekao je mons. Bogović.

Biskup je iznio najvažnije stavke djelovanja Komisije, s posebnim naglaskom na popis svih žrtava komunističke vladavine, koji će se, preko biskupijskih povjerenika, a u suradnji sa župnicima, provesti u svim biskupijama i nadbiskupijama HBK. Naglasio je kako bi Crkva trebala popisati samo mučenike, ali budući da državne vlasti ne provode popis ostalih žrtava, Crkva

će popisati sve ubijene katolike, jer za ostale, istaknuo je, nemaju ovlasti. Sakupljati će se podatci o ubijenim župljanima, služeći se svim raspoloživim podatcima kao primjerice iz knjiga Staus animarum i drugih. A u slučaju saznanja primjerice za ubojstvo njemačkih vojnika koji su se predali nakon kapitulacije Reicha, ti će podatci biti dostavljeni analognim komisijama zemalja iz kojih su žrtve bile.

Slijedeće izlaganje na temu „Zbornik: Hrvatski mučenici i žrtve iz vremena komunističke vladavine“ održao je prof. Ivan Mataija, ravnatelj Državnog arhiva u Gospicu koji je naglasio kako je napokon došlo vrijeme da se hrvatsko društvo odredi prema najbitnjim dijelovima svoje povijesti; da prestanu političke špekulacije sa žrtvama i da ta tema postane sfera povijesne znanosti. Potrebno je popisati sve žrtve, sve čiji je život naprasno prekinut, svaka žrtva zaslužju biti zabilježena, svaki stradalnik ima pravo na ime, prezime i grob, naglasio je Mataija, te u nastavku napomenuo kako Zbornik donosi i pregled procesa beatifikacije za one mučenike za koje je pokrenuta kauza.

Zbornik „Hrvatski mučenici i žrtve iz vremena komunističke vladavine“ je objavljen u izdanju Komisije Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatski Martirologij.

Posljednje izlaganje na temu „Stanje popisanosti žrtava u Istri i plan za dalje“ održao je vlč. mr. Ilija Jakovljević, dijecezanski povjerenik za provedbu popisa žrtava u Porečkoj i Pulskoj biskupiji. Smrću mons. Ivana Graha 2011. godine biskupija je ostala bez povjesničara koji bi se sustavno bavio crkvenom poviješću 20. stoljeća, napose onom istraživačkom - sakupljanjem svjedočanstava, rekao je Jakovljević, te spomenuo kako se sada istraživanjem ratnih i poratnih žrtava bavi biskup u miru Ivan Milovan. U godini Velikog jubileja 2000. godine u mjestu Sveta Marija Svetomore kod Žminja podignut je spomenik svim žrtvama 20. stoljeća te spomenik svećenicima koji su stradali u II. svjetskom ratu i prvom poraču. Bilo bi dobro na tome mjestu imati godišnju komemoraciju, predložio je predavač. Poneki svećenici već imaju, a poneki uvode praksu da sa župljanima organiziraju komemoraciju stradanja civila. Na području biskupije nemamo za sada izrađen nijedan žrtvoslov, rekao je Jakovljević, no pojedine bi župe, obzirom na broj ubijenih, mogu imati svoj vlastiti; primjerice nekadašnja Općina Rovinj ima zabilježenih 186 stradalnika, a od toga ih je iz Žminja čak 116.

Zanimljivo je da na popisu kojeg smo dobili nema naših blaženika Miroslava Bulešića i Francesca Bonifacijja, ali ni drugih svećenika i istaknutih narodnjaka, istaknuo je Jakovljević, te u nastavku iznio planove glede ažuriranja popisa i sakupljanja podataka o žtrvama na području Porečke i Pulsko biskupije.

Uslijedila je rasprava o više konkretnih pitanja i prijedloga glede popisa. Vlč. Dalibor Pilekić, povjerenik za mlade, dao je potrebne informacije u vezi prijava mladih za Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku, a generalni vikar biskupije, mons. Vilim Grbac, u svojstvu pročelnika Katehetskog ureda najavio je održavanje Tečaja za župne animatore u predstojećim korizmenim subotama.

NOVA IZDANJA Ispovjednik i pokornik (moralno – duhovni aspekti)

Knjiga „Ispovjednik i pokornik“ (moralno – duhovni aspekti) autora Ivana Fučeka, DI, najnovije je izdanje Porečke i Pulsko biskupije i Izdavačke kuće „Josip Turčinović“ iz Pazina. Svestan iznimnog autoriteta o. Ivana Fučeka u domeni moralno – duhovne problematike, porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša potaknuo ga je da iz svog dugogodišnjeg iskustva objedini pregršt moralno duhovnih pitanja sa pripadajućim obrazloženjima iz stvarnog, konkretnog života vjernika. Stvarna pitanja iz konkretnog života osobe današnjice nalaze stvarne, istinite, točne odgovore utemeljene na Božjoj riječi i trajnom učenju Katoličke Crkve. „Teološko-pastoralno-duhovni odgovori spontano potvrđuju rezultate zdravog razmišljanja, ali u svjetlu vjere, nade i ljubavi, prožeti smjernicama najnovijih crkvenih Dokumenata, uzimajući u obzir rezultate suvremenih znanstvenih istraživanja profanih znanosti“, naglasio je autor u uvodnoj napomeni.

„Čovjek se danomice susreće s mnogim pitanjima. Istražuje, promišlja, traži smislene odgovore. Zašto se javlja savjest? Za kršćanina je mjerilo Božja riječ sadržana u učenju Katoličke Crkve“, naglasio je mons. Kutleša u predgovoru tog vrijednog izdanja, te zaključio „Iz bogatog iskustva o. Ivana Fučeka dolazi se do mnogih odgovora koje traže laici – vjernici, ali i svećenici, isповjednici. Čitajući ove stranice dolazi se do mnogih saznanja koja polako čovjeka izgrađuju, motiviraju, čine ga boljim, plemenitijim.“

O. Ivan Fuček na četiristotinjak stranica obrađuje moralno duhovne aspekte najrazličitijih

pitanja sa područja bioetike, vjere, odnosa čovjeka prema Bogu i prema Crkvi, utjecaja razvoja i suvremenih dostignuća ljudske civilizacije na čovjeka, međuljudskih odnosa, a poseban naglasak stavljen je na duboke moralno duhovne aspekte univerzuma, partnerskih i obiteljskih odnosa. Pitanja poput „Carski rez i ‘Podvezivanje’“, „Moralnost vazektomije?“, „Korupcija, lihva, pohlepa, prijevara?“, „Ispovijed preko Interneta: dopuštena?“, „Zašto čistoća, ako je u pitanju ljubav?“, „Manipuliranje bračnom ljubavlju“, „Postoji li zaista đavao?“, „Nije li sve što nas okružuje Bog? Nisu li sve religije jednakovrijedne?“, „Marijino štovanje pretjerano?“, „Što znaš o ‘Znakovima vremena?’“, „Djevojka Eluana 16 godina u komi: što učiniti?“, „Tko je vlastan izdavati zakone?“, i druga slična pitanja bilo svedrenenskih bilo aktualnih čovjekovih dvojbi sa konkretnim, argumentiranim i znanstveno utemeljenim odgovorima zasigurno će zadovoljiti potrebu za saznanjem kako svećenika koji se time susreće u isповjedničkoj praksi tako i vjernika laika koji želi rasti u čovječnosti u skladu sa evanđeoskim naukom te tako doprinijeti i boljitu ovoga svijeta.

Urednik izdanja je preč. Sergije Jelenić, a tehničko oblikovanje potpisuje David Ivić. Knjiga se može naručiti kod izdavača. Cijena je 100,00 kuna.

Ivan Fuček, isusovac, rođen je u Đurđevcu 1926., stupio u Družbu Isusovu u Zagrebu 1944., primio svećenički red 1955. Specijalizirao je Moralnu i Pastoralnu teologiju, Liturgiku, Katehetiku i Duhovnost, a doktorirao iz Teologije 1960. Od 1960. do 2000. predavao je na Fil. Teološkom Institutu u Zagrebu i na Papinskom Sveučilištu Gregoriana u Rimu, i njihovim pripadnim Institutima. Nakon o. Rudera Boškovića, bio je drugi Hrvat redoviti profesor na tom papinskom sveučilištu. Bio je kroz 20 godina teolog u Bioetičkom centru Katoličkog Sveučilišta Italije te 15 godina u Dikasteriju Penitentiaria Apostolica pri Svetoj Stolici. Kroz 17 godina obnašao je službu duhovnog upravitelja u Papinskom Hrv. Zavodu sv. Jeronima u Rimu. Trenutno živi u Puli gdje obnaša službu duhovnika pri Biskupijskom misijskom sjemeništu „Redemptoris Mater“. Objavio je više stotina radova na raznim jezicima, a na hrvatskom napose je značajno njegovih 10 svezaka pod naslovom *Moralno-duhovni život*, u izdanju splitskog Verbuma. Svojim je napisima dugi niz godina prisutan i u periodici, već 40 godina u Glasniku Srca Isusova i Marijina piše odgovore na religiozno-moralna pitanja u rubrici *Naša nas savjest pita*.

ODRŽANA ŽUPANIJSKA VJERONAUČNA OLIMPIJADA

Istarsku će županiju – Porečku i Pulsku biskupiju na državnom natjecanju koje će se održati od 2. do 4. travnja 2014. u Šibeniku predstavljati škole koje gaje „tradiciju kvalitete“ i zapažene uspjehe na vjeronomučnim olimpijadama, pulski gimnazijalci i osnovnoškolci iz Žminja.

U srijedu, 19. veljače 2014., u Pazinskom kolegiju održana je županijska – biskupijska razina natjecanja iz vjeronomučnosti za osnovne i srednje škole.

Sudjelovalo je osam osnovnoškolskih ekipa, dakle ukupno 32 učenika, od kojih su najbolji bili učenici OŠ Vladimira Gortana iz Žminja pod vodstvom mentorice Nele Peteh sa 84, 50 bodova. Drugo mjesto u kategoriji osnovne škole osvojila su djeca iz Područne škole Vrh Osnovne Škole Vazmoslava Gržalje iz Buzeta u pratnji mentorice Ksenije Šćulac sa 74, 50 bodova. Učenici iz Barbana, iz OŠ Jure Filipovića, sa mentoricom Arankom Praž, sa 60, 25 bodova osvojili su treće mjesto u kategoriji osnovnih škola.

U srednjoškolskom rangu bodovni prag za pristup županijskoj razini dostiglo je pet ekipa pa se je u kategoriji srednjih škola natjecalo 20 učenika. Na vrhu rang liste za srednje škole se, kao i za osnovne, i ove godine potvrdila višegodišnja kvaliteta pa su tako prvo mjesto, sa 86, 50 bodova, osvojili pulski gimnazijalci sa mentorom Kazimirom Berljavcem. Drugo mjesto, sa osvojenih 79, 50 bodova, odnijeli su učenici porečke SŠ Mate Balote sa mentoricom Mirnom Bunčić. Treće mjesto u kategoriji srednjih škola, sa 69, 50 bodova osvojili su natjecatelji iz Pazinskog kolegija-klasične gimnazije sa mentoricom Marijom Grakalić.

OBILJEŽENA 12. OBLJETNICA SMRTI MONS. ANTUNA HEKA

U Pazinskom kolegiju održano predavanje o mons. Antunu Heku, svećeniku vizionaru, velikaru istarske Crkve, čijom je zaslugom prije 20 godina otvoren Pazinski Kolegij – klasična gimnazija

U ponedjeljak 24. veljače 2014. u Pazinu je obilježena 12. obljetnica smrti mons. Antuna Heka. Prvi dio održan je u Pazinskom kolegiju gdje je dr. sc. Mario Sošić održao predavanje pod nazivom „Mons. Antun Hek – svećenik postkonciliske Crkve i demokratske tranzicije u Istri“, a zatim je uslijedila svečana koncelebrirana misa u pazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole.

Prije početka predavanja dr. Sošića riječima dobrodošlice se je u ime organizatora, Katoličkog društva prosvjetnih djelatnika Istre mons. Antuna Heka, obratio predsjednik Društva, mr. sc. Daniel Bogešić. Nakon kraćeg pregleda biografskih podataka, dr. Sošić je istaknuo značajke djelovanja mons. Heka kroz perspektivu tri značajna povijesna trenutka druge polovice XX. stoljeća. U kontekstu epohalnih postkoncilskih promjena unutar Crkve mons. Hek je zastupao stav naglašene nove otvorenosti prema laicima, njihovog većeg angažmana te napose bolju i otvoreniju komunikaciju između klera i laika. Kao mladi svećenik, student grčkog i latinskog u Zagrebu već 1969. godine okuplja tadašnje studente iz Istre, što ubrzo prerasta u redovita druženja koja, osim stvaranja zajedništva kroz zabavu ali i intelektualni i općeljudski rast, stvaraju osnovu jedne vrijedne buduće jezgre katoličkih intelektualaca koji će svojim potencijalom u budućnosti znati i moći voditi narod u Istri ka boljoj budućnosti. Sukladno svojoj ideji o komunikološkom povezivanju, u suradnji sa mons. Božom Milanovićem i dr. Josipom Turčinovićem pronalazi u Kršćanskoj sadašnjosti vrijednog partnera za svoje planove te ubrzo okuplja mlade intelektualce i potiče suradnju na nastavku izdavanja Istarske Danice i pokretanje listića Ladonja kao specijalnog podlista za Istru u mjesecniku Kana. Padom komunizma i nastankom demokratskih promjena Devedesetih godina prepoznao je povijesni trenutak za pokretanje raznih projekata razvoja Crkve i društva u Istri kroz ono što je oduvijek smatrao glavnim sredstvima oblikovanja svijesti naroda, odgojno – obrazovnim oblikovanjem mladih naraštaja te djelovanjem kroz sredstva javnog informiranja. Njegovim bespōstednim zalaganjem u jesen 1993. Pazinski kolegij – klasična gimnazija primio je prve učenike te je tako nastavljena osnovna namjena tog, sada stogodišnjeg zdanja, koje je odgojilo mnoge generacije svećenika i intelektualaca koji su umnogome obogatili ne samo Istru nego i mnogo šire područje. Također u tom periodu potaknuo je pokretanje Radio Pazina, danas Radio Istre, prve neovisne radio postaje u Istri.

Po završetku predavanja program obilježavanja nastavljen je u pazinskoj župnoj crkvi sv. Nikole gdje je koncelebrirano misno slavlje predvodio p. Alfonz Orlić uz sadašnjeg ravnatelja Kolegija preč Alejandra Castilla Jimeneza, njegovog suradnika vlč. Maksimilijana Ferlina te župnika domaćina preč. Mladena Matike. Tijekom mise pjevao je zbor Pazinskog kolegija pod ravnjanjem prof. Marice Ursić koja glazbenu kulturu predaje od samog početka djelovanja Kolegija. Pater Orlić je u prigodnoj homiliji naglasio kako je mons. Hek učinio velika djela jer je vjerovao da su ta divna djela moguća, svim srcem je vjerovao i uložio je sve svoje snage u njihovo ostvarenje. Uložio je svoj život kako životi mlađih ljudi ne bi postali pustinje besmisla nego kako bi, oplemenivši potencijale koji u njima tinjaju, izrasli u ljude sa vrijednim kršćanskim i općeljudskim stavovima koji će doprinijeti boljiku društva, rekao je pater Orlić. Veliki značaj Pazinskog kolegija svojom je mučeničkom krvlju posvetio i bl. Miroslav Bulešić koji je u trenutku pogibije bio podravnatelj tadašnjeg sjemeništa, podsjetio je p. Orlić i njegova bista na ulazu u zgradu trebala bi sve nas pri ulasku u to zdanje podsjećati upravo na to da je on svojim životom zapečatio Božju namjeru. Dalekovidni Hekov pothvat i danas je nama izazov i trebamo se pitati koliko smo mi danas oduševljeni i nadahnuti tim velikanima našeg vjerničkog i kulturnog života. „Obnoviti u Kristu“ bila je misao koja je Heka oduševljavala, i htio je to provesti u djelu kako bi se ostvarila prvotna namjena zgrade Kolegija, spomenuo je propovjednik. I ostvarivao ju je zdušno, svim svojim snagama, sa jednom unutarnjom čežnjom da to što je Gospodin ovdje posijao bude plodonosno. Spomendan Hekove smrti treba biti izazov svim svećenicima, profesorima, odgojiteljima da istom strašcu poput njegove prenose djeci vrednote kršćanskog života i svjetonazora.

ODRŽAN ZEMI – ZAJEDNIČKA EUHARISTIJA MLADIH ISTRE

Nakon nekoliko godina stanke, susretom u Rovinju ponovno započeli ZEMI, okupljanje mlađih na zajedničko druženje kroz pjesmu i molitvu.

U nedjelju, 2. ožujka 2014., u Rovinju je, nakon više godina stanke ponovo održan ZEMI - Zajednička euharistija mlađih Istre, u organizaciji KUMI, Katoličke udruge mlađih Istre i u suradnji s pulskim i

vodnjanskim ogrankom zajednice Radnici Milosrdnog Isusa. Program je započeo u Oratoriju sa uvodnim pozdravom vlč. Darka Zgrablića, duhovnikom Udruge KUMI te blagoslovom svijeća. Okupljeni su zatim u procesiji sa upaljenim svijećama krenuli ulicama rovinjske starogradske jezgre prema župnoj crkvi sv. Eufemije. Procesija je bila popraćena duhovnim šansonama uz gitarsku pratnju. U župnoj crkvi susret je nastavljen pokorničkim bogoslužjem koje je predvodio preč. Milan Zgrablić, rovinjski župnik. On se je u nagovoru osvrnuo na neophodnost sakramenta isповijedi, napose istaknuvši potrebu preispitivanja vlastitog života prema sedam glavnih grijeha, s posebnim naglaskom na oholost, u kojoj leži začetak i svih ostalih. Usljedilo je klanjanje pred Presvetim te mogućnost za pojedinačne isповijedi. Misno slavlje predvodio je vlč. Darko Zgrablić. U prigodnoj homiliji propovjednik je istaknuo problem malovjernosti čovjeka i zabrinutosti za egzistenciju. Jer, naglasio je, brinuti se je pozitivno, to je ono što čovjeka nuka na djelovanje, dok je zabrinutost pokazatelj straha za budućnost, pokazatelj nemogućnosti da se svoju budućnost s punim povjerenjem stavi u Božje ruke.

Na kraju misnog slavlja u ime domaćina, rovinjske podružnice KUMI, Eleini Duketis najavila je predstavljanje Udruge KUMI kroz fotografije njihovih aktivnosti, što je ujedno bio poziv mlađima da im se priključe. Prikazana je i prezentacija gotovo svih Susreta hrvatske katoličke mlađeži sa prigodnim video isjećcima pri čem su se mnogi od nazočnih prisjetili tih divnih iskustava. Na kraju je vlč. Dalibor Pilekić, u svojstvu dijecezanskog koordinatora za SHKM iznio trenutni tijek organizacije za odlazak na Susret, sa potrebnim praktičnim napomenama. Unatoč udaljenosti, za Susret u Dubrovniku iz Porečke i Pulsko biskupije prijavilo se oko 650 mlađih. Na kraju je najavio i održavanja već tradicionalnog Križnog puta mlađih Stazom sv. Šimuna u Gračišću, u subotu 29. ožujka 2014. Završne zahvale svima koji su sudjelovali u organizaciji izrekla je Eleini Duketis, te je pozvala Adrijanu Orlić, predstavnici zajednice Radnici Milosrdnog Isusa da najavi slijedeći ZEMI koji će se održati u pulskoj Katedrali pete korizmene nedjelje, 6. travnja 2014. godine.

Prvi ZEMI održan je 10. studenog 2002. god. u pazinskoj župi sv. Nikole kao prvijenac projekta Katoličke udruge mlađih Istre koji su takva okupljanja organizirali samostalno do početka obilježavanja Godine mlađih koja je otvorena u rujnu 2005. godine. Susreti su se, nakon toga nastavili održavati prigodno, a posljednji je bio 2010. godine.

Zajedničkim euharistijama mlade se želi okupljati oko najvećeg blaga Crkve, euharistije, a svojim aktivnim sudjelovanjem u njezinoj pripremi i realizaciji mladi su je mladima željeli učiniti pristupačnijom.

Katolička udruga mladih Istre (KUMI), udruga mladih vjernika Istre, prvotno je osnovana 1998. Program djelovanja sadrži ideje zajedništva, služenja, liturgije i svjedočenja. Osim velikih zajedničkih susreta u većim gradovima diljem biskupije postoje lokalne zajednice KUMI-ja, koje djeluju u svojim župama održavajući redovite sastanke. Na općoj razini djeluju po timovima za glazbeni, karitativni i humanitarni rad te za ekološke i sportske aktivnosti, priređuju hodočašća te kraća i dulja putovanja. Sve aktivnosti dostupne su i mladima koji nisu članovi. KUMI od svog osnivanja posebnu pozornost posvećuju glazbi: sudjelovali su na raznim festivalima duhovne glazbe, a prigodom božićnih i uskršnjih blagdana održavaju prigodne koncerte.

PEPELNICA U POREČU

Porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša predvodio je misno slavlje na Čistu srijedu – Pepelnici, 5. ožujka 2014. u porečkoj Bazilici. S biskupom su slavili kancelar biskupije preč. Sergije Jelenić, katedralni župnik preč. Rikardo Lekaj, župni vikar vlč. Hector Bernardez i đakon vlč. Filip Celent.

Osim molitve i posta u milosnom vremenu koje je pred nama trebamo prema drugima biti darežljivi i biti mirovunci među ljudima oko sebe, rekao je biskup u uvodnom obraćanju.

U prigodnoj homiliji propovjednik je pojasnio kako pravilno i plodonosno živjeti vrijeme korizme, obogaćeno onime što Crkva preporuča: molitvom, postom i djelima milosrđa. Djela milosrđa ne smiju biti motivirana samopromidžbom, već činjena u skrovitosti i sa iskrenom željom da se pomogne bližnjemu u potrebi. Pomoć nije isključivo davanje materijalnog, naglasio je biskup, već je i darivanje svoga vremena i pažnje usamljenima i starima također djelo milosrđa. Molitva, koja se intenzivnije preporuča u korizmi treba biti prožeta vjerom, treba zagovarati dobro a nikako zlo. Molitva s vjerom mora uvijek tražiti volju Božju i mora biti nesebična. Važno je moliti za druge, te, po uzoru na Isusa, i za svoje neprijatelje. Post nije reducirani režim prehrane. Smisao posta je odricanje od nečega kako bi nekome mogli učiniti dobro djelo.

U današnjem vremenu naglašenog hedonizma post je važan za psihofizičko zdravlje jer, prakticirajući ga, potičemo samokontrolu.

Svatko od nas u korizmi donosi svoju odluku, sukladno svojim potrebama i mogućnostima. Svi možemo činiti dobra djela, pa i ne nužno materijalna, primjerice popričati sa bližnjim, razumjeti ga, učiniti da se osjeća prihvaćenim; tako će nam svima biti bolje, a i osjećati ćemo se bolje jer smo učinili dobro bližnjemu.

Pepeljenje je izvanjski znak da želimo činiti djela pokore, moliti i pomagati bližnjima djelima milosrđa, te tako naslijedovati Isusa, zaključio je biskup Kutleša.

ODRŽAN SASTANAK DIJECEZANSKIH VODITELJA KMNL CRKVE U HRVATA

Ovogodišnja završnica Katoličke malonogometne lige Crkve u Hrvata održati će se u Porečkoj i Pulskoj biskupiji od 30. svibnja do 1. lipnja. Fra Tomislav Hrstić, voditelj istarske KMNL „bl. Miroslav Bulešić“, u svojstvu domaćina, upoznao je sudionike sastanka sa programom te ih izvjestio o napredovanju priprema

U petak, 7. ožujka 2014. u Pazinskom kolegiju održan je radni sastanak voditelja biskupijskih katoličkih malonogometnih ekipa koje će sudjelovati na ovogodišnjoj završnici KMNL Crkve u Hrvata. Sastanak je vodila Ivana Čogelja, voditeljica Ureda HBK za mlade, a sudjelovao je i povjerenik za mlade u Porečkoj i Pulskoj biskupiji vlč. Dalibor Pilekić. Susret je započeo razgledavanjem dvorane Pazinskog kolegija – Klasične gimnazije gdje će se igrati i finale 1. lipnja 2014.

Na završnici će sudjelovati sveukupno 16 ekipa iz 13 nad/biskupija. Zastupljene će biti: Đakovačko-osječka nadbiskupija, Mostarsko-duvanjska biskupija, iz koje će doći i prošlogodišnji pobjednici završnice, Vrhbosanska nadbiskupija, Splitsko-makarska nadbiskupija, Zagrebačka nadbiskupija, Kotorska biskupija, Dubrovačka biskupija, Požeška biskupija, Porečka i Pulska biskupija kao domaćin sa dvije epipe, Zadarska nadbiskupija, Riječka nadbiskupija, Bjelovarsko-križevačka nadbiskupija koja ove godine sudjeluje po prvi put te Šibenska biskupija iz koje

osim dijecezanskih pobjednika dolaze i prošlogodišnji dobitnici fair-play nagrade. Zajednički susret ekipa sa biskupskom misom i prigodnim programom predviđen je 30. svibnja u Svetvinčentu, rodnoj župi blaženog Miroslava Bulešića, gdje se u župnoj crkvi nalazi i njegov grob. Eklipse će biti smještene u Novigradu, Puli, Labinu, Pazinu i Žminju a utakmice će se igrati u dvoranama u Puli, Poreču, Pazinu i Labinu.

Nakon ždrijeba i određivanja skupina, sudionici susreta su, prema ranije utvrđenom dnevnom redu, načelno definirali članove peteročlanog Disciplinskog povjerenstva koje će nadzirati pravilno odvijanje svih segmenata organizacije i igre malonogometne lige temeljem Disciplinskog pravilnika. Disciplinskim pravilnikom KMNL-a utvrđeni su uvjeti za igranje i suđenje Katoličke malonogometne lige, rangiranje, nadležnost, kao i drugi odnosi bitni za rad Katoličke malonogometne lige. Također se propisuju prekršaji, postupak i kazne za: igrače, voditelje ekipa, suce (službene osobe) i eklipe. Povjerenstvo će osim toga biti zaduženo za odabir dobitnika nagrade fair play, te za provjeru dokumentacije.

Tijekom dva dana održavanja završnice KMNL u četiri grada Porečke i Pulsko biskupije ljubitelji nogometa moći će vidjeti malonogometna nadmetanja koja se odlikuju poštivanjem kršćanskih vrednota u ponašanju, izražavanju i međuljudskim odnosima.

DUHOVNOST KATEHETE PO PRIMJERU BL. MIROSLAVA BULEŠIĆA

Na prvom susretu korizmenog tečaja za župne suradnike predavanje na temu „Duhovni profil vjeroučitelja i kateheti po uzoru na blaženog Miroslava Bulešića“ održao je prof. dr. sc. Josip Šimunović sa zagrebačkog KBF

U subotu, 8. ožujka 2014. u Pazinskom kolegiju održan je prvi susret Korizmenog tečaja za župne suradnike i stručni skup za vjeroučitelje u osnovnim i srednjim školama Porečke i Pulsko biskupije. Susret je započeo kratkom meditacijom, a zatim je uvodni pozdrav izrekao predstojnik Katehetskog ureda, mons. Vilim Grbac. Polazeći od uvodne pretpostavke da se „vjeroučiteljice i vjeroučitelji, po završetku inicijalne formacije, osjećaju najviše teološki ali ponajmanje

duhovno kompetentni“ predavač je nastavio pitanjem „je li moguć duhovni život, koji se odvija u pokretu vjere prema otajstvu koje nadvisuje razum, u svijetu u kojem su sva čovjekova pregnuća, njegovi pogledi, želje naporci usmjereni prema izvanjskom svijetu koji je podložan utjecaju znanosti?“ Pravi vjeroučitelj, vjeroučiteljica, katehistica i kateheta, koji ne prestaje nikada biti učenik, zna da Isus kroči s njim, govori s njim, diše s njim, radi s njim. Osjeća Isusa živog uza se usred vjeroučiteljske, katehetske zauzetosti. Ako ga netko ne vidi u samom srcu vjeroučiteljskog/katehetskog pothvata, taj brzo gubi oduševljenje i prestaje biti siguran što točno prenosi, nestaje mu snage i strasti. A osoba koja nije uvjerenja, oduševljena, zaljubljena, ne može nikoga uvjeriti“, naglasio je predavač. Prof. Šimunović se je u nastavku osvrnuo na značajke identiteta vjeroučitelja i kateheti u perspektivi lika blaženog Miroslava Bulešića, općenito na duhovno vjernički identitet vjeroučitelja i kateheti te na ulogu vjeroučitelja i kateheti u složenoj zadaći integracije vjere u suvremeno hrvatsko društvo. Govoreći o blaženom Bulešiću predavač je napose istaknuo nekoliko duhovnih osobina koje su ga krasile, a koje bi po uzoru na njega trebali posjedovati i vjeroučitelji i katehisti. Miroslav Bulešić bio je svjedok vjere, a poseban je dar imati za spomen-uzor nekoga iz svoje sredine, napomenuo je dr. Šimunović. Bio je angažirani pastoralni djelatnik koji je svoj poziv uklopio u pastoralno djelovanje Crkve. Kao svećenik bio je duboko svjestan svoga poziva i poslanja, a jesu li danas vjeroučitelji svjesni svoga poziva, zapitao se predavač, te naposljetku, bio je onaj koji voli Crkvu i Domovinu. Od vjeroučitelja i kateheti očekuje se duboko kršćansko iskustvo, življeno na osobnoj razini, odnosno autentično svjedočanstvo, jer, osim što su posrednici sadržaja, oni su njihovi najvjerniji svjedoci, naglasio je predavač. Vjeroučitelja treba krasiti „zrela vjera koja se očituje u svjesnom prijanjaju uz Isusa Krista, u odgovornoj pripadnosti Crkvi i u sposobnosti aktualiziranja važnosti vjere u rješavanju problema suvremenog čovjeka i društva.“

Blaženi Miroslav Bulešić ostavio je svojim likom i djelom odjek Kristova poziva i zato bi trebao biti trajno nadahnuće vjeroučiteljima i katehetama u ostvarenju vlastitog poziva i zvanja kao i u njegovovanju duhovne dimenzije u životu, zaključio je predavač.

U nastavku susreta vjeroučitelji koji predaju u osnovnim i srednjim školama, poslušali su predavanje prof. Tomislava Tomasića, višeg savjetnika za vjeronauk, na temu „Duhovni profil vjeroučitelja“. Predavač je u perspektivi središnje teme razmotrio

etape planiranja nastave, nastavnog procesa te ishoda učenja, a sve prilagođeno uzrastu i potrebama učenika. Župni suradnici su za to vrijeme sudjelovali na radionicama koje su vodili vlč. Darko Zgrablić i vlč. Dalibor Pilekić, koji su zajedno sa okupljenim župnim suradnicima promišljali o različitim načinima kako uprisutniti lik i djelo Miroslava Bulešića u župnim zajednicama. U tim promišljanjima moglo se čuti pregršt zanimljivih i konstruktivnih prijedloga za svakodnevni život župe kroz rad molitvenih zajednica, zabora, grupe ministranata te drugih oblika župnog okupljanja.

Prvi dan tečaja završen je zajedničkim susretom svih sudionika u dvorani Aula magna, gdje je mons. Grbac zahvalio svima na dolasku te najavio nastavak tečaja susretima 22. i 29. ožujka te 5. travnja 2014. tijekom kojih će biti obrađene teme o odgojiteljskim, pastoralnim i karitativnim aspektima djelovanja blaženog Bulešića. Najavio je također i proslavu 20. obljetnice Pazinskog kolegija - klasične gimnazije i 100. obljetnice zgrade Kolegija koja će se održati 14. i 15. ožujka 2014. u Pazinu, te Križni put mladih stazom sv. Šimuna u Gračišću predviđen za 29. ožujka 2014. godine.

ODRŽAN KRIŽNI PUT NA GORNJEM KAMENJAKU

Prve korizmene nedjelje, 9. ožujka 2014., održana je pobožnost Križnog puta duž 4 kilometra duge staze na Gornjem Kamenjaku, dijelu Parka prirode nadomak najjužnije točke istarskog poluotoka, rta Kamenjak.

Procesija, od oko dvjestotinjak vjernika, krenula je od kamenog križa na ulazu u Premanturu, nastavivši 4km dugom stazom duž obale i kroz šumu, netaknutom prirodom Gornjeg Kamenjaka te završivši hod kod crkve Majke Božje u Volmama. Procesiju su predvodili: vlč. Jovan Vojin i župnik domaćin vlč. Joel Catary, nekadašnji župnik Premanture vlč. Milan Milovan, župnik župe Gospe od Mora u Puli te fra Tomislav Hrstić, župnik pulsko župe sv. Antuna Padovanskog. U razmatranja tijekom pobožnosti bile su uključene mnoge aktualne problematike osobne i društvene naravi. Vjernici, koji su se okupili iz svih dijelova Pulskog dekanata, izmjenjivali su se u čitanju razmatranja, predvođenju desetica krunice, nošenju križa, a sve je popraćeno prigodnim korizmenim napjevima.

Vjernici Premanture, Banjola, Pomera i okolnih župa već nekoliko godina na Veliki Petak, te uoči Velike Gospe mole tom stazom Križni put na otvorenom. Tako se na poticaj župnika Catarya rodila ideja o postavljanju postaja Križnog puta, a suradnjom župe i Općine Medulin, ideja je urodila plodom. Realizacija je povjerena kiparskoj Udruzi Cavae Romanae 95 pod vodstvom kipara Šime Vidulina, koji je ujedno bio i umjetnički voditelj projekta. Autori postaja su kipari Jelena Šimunović, Ivan Briski, Ljubo de Karina, Eros Čakić, Denis Sardoz, Tihomir Hodak, Janko Mošnja, Đildo Bonaca, Karlos Monge, Vincent Di Vincenzo, Marčelo Starčić i Iva Fonović. Šime Vidulin autor je velebnog petmetarskog križa, urešenog isklesanim pleterom koji je postavljen na pola puta između Premanture i Volma na brdo s kojeg se vide sva mesta i zvonici Općine Medulin. Figure na temu postaja križnog puta klesane su u tehniči reljefa na kamenim blokovima veličine oko 1 m. a Svaka skulptura teži između dvije i tri tone.

Postaje križnoga puta svečano je blagoslovio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša 14. kolovoza 2013. godine.

Općina Medulin već dugi niz godina oplemenjuje svoj prostor kamenim skulpturama, te ih je tako na prostoru općine s ovim Križnim putom sveukupno 50-ak, čime se malo koja općina u Hrvatskoj može pohvaliti.

20. ROĐENDAN PAZINSKOG KOLEGIJA

Proslavljena 20. obljetnica Pazinskog kolegija - klasične gimnazije i 100. obljetnica zgrade Kolegija. Svečano misno slavlje predvodio je gospicko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović, bivši đak Pazinskog sjemeništa

Dvdnevnim obilježavanjem, 14. i 15. ožujka 2014., svečano je proslavljena 20. obljetnica Pazinskog kolegija - klasične gimnazije i 100. obljetnica zgrade Kolegija. Svečano misno slavlje predvodio je gospicko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović, bivši đak Pazinskog sjemeništa

Obilježavanje je započelo u petak, 14. ožujka 2014. sportskim susretima u raznim disciplinama: odbojci, nogometu, košarci i šahu, između sadašnjih i bivših učenika Kolegija i predstavnika drugih ustanova.

Turnir je započeo odbojkaškom utakmicom između učeničkog doma Karlovac i doma Pazinskog kolegija. Uslijedio je nogometni turnir, na kojem je sudjelovalo najviše ekipa: svećenici zajedno sa bogoslovima, djelatnici gradske uprave, ekipa bivših učenika, od koje većinu predstavljaju učenici prve generacije, te posljednja, ali ne manje vrijedna, ekipa sadašnjih učenika Pazinskog kolegija. Oko 20 sati započeo je košarkaški derbi u kojem su snage odmjerile epipe bivših i sadašnjih učenika Pazinskog kolegija.

U subotu, 15. ožujka 2014., svečano misno slavlje u župnoj crkvi sv. Nikole predvodio je gospočko-senjski biskup mons. dr. Mile Bogović, a koncelebrirali su porečki i pulski ordinarij mons. Dražen Kutleša, biskup u miru mons. Ivan Milovan te četrdesetak svećenika koji su bili djelatnici ili učenici Pazinskog kolegija ili Pazinskog sjemeništa.

Na početku misnog slavlja sve je pozdravio biskup domaćin mons. Kutleša, koji je naglasio kako kroz sudbinu Kolegija možemo iščitati sudbinu hrvatskog naroda na ovom prostoru. Odmah po izgradnji, zgrada je oduzeta za druge namjene, 1945. je uz mnogo poteškoća vraćena te je otvoreno sjemenište gdje je odgojen veliki broj svećenika za mnoge biskupije, a tek 1993. otvoren je Kolegij koji djeluje već 20 godina. Istaknuo je presudnu ulogu mons. Antuna Heka u pokretanju projekta Kolegija. Veliki broj svećeničkih zvanja i intelektualaca koji su izišli iz Kolegija znak su obilnih duhovnih i intelektualnih plodova Sjemeništa i Kolegija. Temeljna je uloga Kolegija, rekao je, osim prenošenja znanja, upravo formiranje kvalitetnih mlađih ljudi, koji će u budućnosti, i kao eksperti u svojim profesijama, ali nadasve kao kvalitetni ljudi doprinositi dobrobiti i razvoju svojih životnih okruženja.

Mons. Bogović je u uvodnom pozdravu istaknuo kako proslava obljetnica nije samo pogled u prošlost nego i prigoda da se izrazi zahvalnost svima onima koji su u projekt Pazinskog kolegija ugradili dio sebe, svojom dobrotom obogatili one koji su tu proveli svoje školske dane, jer ta je dobrota danas razasuta diljem domovine i šire. On je, prisjetio se, u Pazinsko sjemenište došao '50-tih godina i svoje je učeničke dane dijelio sa biskupom Milovanom, akademikom Josipom Bratulićem i drugima, a tada su Sjemeništem upravljali mons. Božo Milanović i mons. Josip Pavlišić, kasnije riječko-senjski nadbiskup. Predvoditelj misnog slavlja je u prigodnoj homiliji na temu evanđeoskog ulomka o rasipnom sinu napose naglasio temeljnu ulogu ljubavi u mehanizmu primanja - darivanja u međuljudskim odnosima.

Na kraju misnoga slavlja okupljenima se obratio ravnatelj Pazinskog kolegija – klasične gimnazije, preč. Alejandro Castillo Jimenez. Nakon upućenih pozdrava kleru, puku te predstavnicima državnih institucija ravnatelj je napose pozdravio biskupe te uputio pozdrav i zahvalu mons. Antunu Bogetiću koji je prije 20 godina pastirskom mudrošću prepoznao vrijednost Hekovog projekta Kolegija, i podržavao ga u potpunosti.

Misi su nazočili predstavnici Grada Pazina, Istarske županije, Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli, ravnatelji drugih pazinskih škola i županijskih institucija.

Ravnatelj je citirao molitvu mons. Heka na kraju njegovog govora povodom potpisivanja Povelje o otvaranju Kolegija: „Kao vjernik molim Gospodina da podrži ovo što danas započinjemo, da se ne bi uzalud trudili graditelji“, a mi danas, 20 godina kasnije, puni zahvalnosti prema Bogu, možemo reći da je Gospodin podržavao ovo djelo, život naših sadašnjih i bivših učenika to dokazuje, i svi se mi radujemo s njima u njihovim školskim, akademskim i poslovnim uspjesima, ali radujemo se nadasve kada promatramo raznovrsna svjedočanstva kršćanskog života naših učenika i ponosni smo, ako je Kolegij mogao pridonijeti bar malo da naši učenici kada izlaze iz ove škole ne budu samo učenici sa lijepim svjedodžbama, nego da budu, kako je govorio mons. Hek, uistinu ljudi. Molitve današnjeg slavljeničkog dana usmjerene su i za sve one djelatnike i učenike Kolegija koji su nas, zajedno sa mons. Hekom, prethodili u Vječnost, napomenuo je preč. Castillo Jimenez. Ravnatelj se prisjetio i onih učenika Kolegija koji možda nisu uspjeli ostvariti svoje ciljeve, te poručio neka se ne obeshrabre, neka se sjete dana u Kolegiju pa će otkriti da nisu sami, da imaju svoju generaciju, i da imaju uvijek uza se Krista. Ravnatelj je zaključio svoje obraćanje molitvom „Zahvaljujemo ti Gospodine jer si čuo riječi naših usta, jer si nadasve uzveličao obećanje svoje. Gospodine, dovrši u nama djelo što si započeo, djelo ruku svojih ne zapusti.“

Na misi je pjevao Zbor Pazinskog kolegija pod ravnanjem prof. Marice Ursić, koja predaje glazbenu kulturu u Kolegiju od početka, svih 20 godina.

Pazinski kolegij – klasična gimnazija, je katolička škola s pravom javnosti. Osnovana je 1993. godine zauzimanjem mons. Antuna Heka, ujedno i prvim ravnateljem. Njegovim zalaganjem izgrađena je i sportska dvorana, a za potrebe smještaja

učenika Porečka i Pulskog biskupija izgradila je 2004. novi Đački dom kolegija.

Zgrada Pazinskoga kolegija podignuta je 1914. prema projektu Anselma Wernera u neorenesansnom stilu, kao konvikt, tj. đački dom, što ga je Đačko pripomoćno društvo naumilo osnovati kao potporu Državnoj gimnaziji na hrvatskom jeziku. Od 1945. godine je u njoj djelovalo Biskupsko sjemenište s klasičnom gimnazijom, središte odgoja katoličkih svećenika i intelektualaca. Dugogodišnji je ravnatelj sjemeništa bio dr. Božo Milanović, a podravnatelj kratko vrijeme – do nasilne smrti u Lanišću, danas blaženi Miroslav Bulešić. Sjemenište je tijekom više desetljeća pohađalo oko 1300 kandidata među kojima mnogi današnji biskupi, nadbiskupi, kardinal Josip Bozanić, mnogi svećenici, profesori, liječnici i drugi istaknuti intelektualci... U Sjemeništu je od 1955–65. djelovala i Visoka teološka škola iz Rijeke.

Nakon mise svi okupljeni bili su pozvani na zajednički domjenak uz druženje u blagovaoni Kolegija.

Program obilježavanja nastavljen je popodnevnom svečanom akademijom, nastupima sadašnjih i bivših učenika i prijatelja Kolegija u Spomen – domu u Pazinu.

Kulturno – zabavni program vodili su učenici kolegija uz koordinaciju prof. Orijane Paus. Na početku se okupljenima prigodnim riječima obratio ravnatelj, preč. Alejandro Castillo Jimenez. Program je, kroz nastupe sadašnjih i bivših učenika kolegija, kroz skladni splet glazbe, poezije i prikaza povijesti Kolegija pokazao izvanrednu sveobuhvatnu kvalitetu koju je ta ustanova iznjedrila, a sve prožeto topлом ljudskošću koju je u te mlade ljude posijala Hekova vizija, njegova zamisao i oblikovanje obrazovanja i nadasve odgoja mlađih ljudi, a koja i nakon njegova praranog odlaska u Vječnost nastavlja živjeti u slijedećim generacijama, to je neupitni pokazatelj isplativosti takvog ulaganja u mlade ljude. Glazbena uvertira večeri bila je pjesma Znak pobjede u izvedbi zbora Pazinskog kolegija i Vokalne skupine Rožice uz instrumentalnu pratnju učenika Kolegija, a sve zajedno pod ravnjanjem prof. Marice Ursić. U glazbenom djelovanju Kolegija odgojeni su brojni glazbeni talenti, sada već školovani glazbenici sa značajnim samostalnim nastupima. Bilo u instrumentalnim izvedbama, bilo kao vokalni solisti nastupili su sadašnji i bivši učenici: Gianluca Draguzet, Nikolina Kuhar, Sofija Žagar, Darren Gnjatović, Donat Gnjatović, Priska Lukin, Tomislav Pasarić, Antonio Mrzlić. Tijekom večeri nastupio je i

band Hot Club de Istra (Aldo Foško, Mateo Paulišić, Dominik Ujčić, Marko Roce i Donat Gnjatović) učenika iz 14. i 16. generacije koji je često glazbom pratilo događanja u Kolegiju i šire. Veliki doprinos programu dali su članovi literarne skupine Kolegija koju vode prof. Orijana Paus i prof. Kristina Varda, osim opuštenog i zabavnog vođenja programa čitali su ulomke o povijesti Kolegija. Izvanrednu govornu darovitost pokazala je Mara Valić kazivanjem stihova Moj otac Mate Balote, a bivša učenica Elis Bačac predstavila se sugestivnim monologom iz drame „Nora“, Henrika Ibsena. U ime roditelja sa svojim se je stihovima na specifičnom žminjskom, ‘bezačkom’ dijalektu predstavila pjesnikinja Nada Galant. Svojim se stihovima predstavila i bivša djelatnica Kolegija dr. sc. Evelina Rudan Kapec. Najdirljiviji trenutak programa je za mnoge bio kada se dvoranom razlio glas mons. Antuna Heka, snimka njegovog govora izrečenog 31. siječnja 1993. godine prigodom potpisivanja Povelje o otvaranju Kolegija. Jednako snažnog emotivnog naboja bio je i govor koji je pročitala Sandra Sloković, bivša učenica Kolegija, sada profesorica talijanskog jezika i povijesti u toj ustanovi, obraćanje u ime Prve generacije Pazinskog kolegija - klasične gimnazije koje je napisao Zoran Levak. U sugestivnim riječima i mislima koje su izrečene bila je sakupljena sva zahvalnost, gauće i ponos mlađih ljudi koji su u Kolegiju dobili najbolju moguću osnovu za izgradnju svoje budućnosti, ali i svijest o potrebi i načinu darivanja sebe u ciljevima stvaranja temelja općeg dobra za generacije koje dolaze. „Prva generacija Pazinskog kolegija – klasične gimnazije po mnogočemu će se sjećati mons. Heka, ali iznad svega po djvema rečenicama koje ga u potpunosti karakteriziraju, na početnom okupljanju učenika u Savudriji ljeti 1993. godine rekao je ‘Mi od vas koji ste dio prve generacije ne želimo stvoriti pametnog čovjeka, već od svakoga od vas želimo stvoriti ČOVJEKA’. Drugu je rečenicu često ponavljao nama i svima ostalima: ‘Ako netko želi stvoriti nešto dobro, a uspjeh ovisi o odgovoru „DA“ ili „NE“. dajmo „DA“, jer to je ‘Da za čovjeka, za Istru, za Hrvatsku.’, rekla je prof. Sloković.

„Kako vrijeme prolazi, postajemo svjesniji da moramo biti ponosni na našu generaciju, naglasila je prof. Sloković, jer je u Prvoj generaciji Pazinskog Kolegija objedinjena ogromna simbolika i neumorno zalaganje ljudi koji su živjeli davno prije nas.“, uistinu, pokretanje i plodonosno djelovanje Pazinskog kolegija - klasične gimnazije je Dobrilin san, Mahnićevo ostvarenje, Milanovićevo oplođenje, i nadasve

realizacija Hekove vizije... jednostavno, to je ostvarenje težnji velikana istarske Crkve.

KORIZMENI SUSRET BISKUPIJSKOG CARITASA

„Budite velemajstori i prvaci ljubavi!“, pozvao je predavač okupljene članove Caritasa.

U nedjelju, 16. ožujka 2014., u Pazinskom kolegiju održan je korizmeni susret biskupijskog Caritasa Porečke i Pulsko biskupije. Nakon uvodnog pozdrava ravnatelja dijecezanskog Caritasa vlč. Željka Zeca, prigodno izlaganje na temu djelotvorne ljubavi u karitativnom djelovanju održao je vlč. Anton Zec, umirovljeni svećenik Krčke biskupije. Predavač je raščlanio koncept ljubavi na različite aspekte kojima se ljubav očituje: eros, caritas, filia, agape i eucharistia, naglasivši kako su najuzvišeniji oblici ljubavi upravo „agape“ – davanje kao neopoziva odluka ljubavi da založimo život za drugoga u bračnom ili drugom darivanju, te ‘eucharistia’ kao, nastavio je predavač, zahvalna proslava uskrsne žrtve i ljubavi Isusa Krista za Crkvu. U duhu korizmenog vremena vlč. Zec je podsjetio okupljene djelatnike župnih Caritasa da osim pomoći u materijalnom jednako je važno biti spremni podariti svoje vrijeme drugome, imati vremena popričati sa usamljenima i starima, jer naglasio je, jedan je od najvećih grijeha današnjice upravo „Nemam vremena.“ Predavač je pozvao okupljene neka budu produžena Kristova ruka koja će pomilovati stare i bolesne, na koje možda više nitko ne obraća pažnju, jer istaknuo je, čovjek je stvoren za komunikaciju, Bog ga je stvorio da živi na dobrobit drugoga. „Budite velemajstori i prvaci ljubavi!“, pozvao je predavač okupljene članove Caritasa.

Uslijedila je kraća priprava na sakrament pomirenja te mogućnost pristupanja sv. ispovijedi za što je bilo nazočno više svećenika. Korizmena duhovna obnova završena je koncelebriranim misnim slavljem koje je predvodio porečki i pulski biskup mons. Dražen Kutleša uz koncelebraciju kancelara biskupije preč. Sergija Jelenića i vlč. Antona Zeca. Iz evanđelja druge korizmene nedjelje mons. Kutleša je naglasio važnost povlačenja u osamu prije velikih životnih zbivanja upravo po uzoru na Isusa, jer tek u osami se čovjek može susresti sa samim sobom i osluhnuti nutarnji glas te razluciti što je Božja volja. Biskup je nadalje istaknuo kako je znak i dio čovjekovog sazrijevanja uz ostalo i borba protiv vlastitog egoizma, te pozvao

okupljene članove Caritasa da ustraju u velikom djelu milosrđa koje čine, pa i onda kada se pojave moguća razočaranja. Pravi čovjek i pravi vjernik jest onaj koji zna više darivati drugome nego sebi, unatoč tome što je to veoma teško, isplati se potruditi se, jer, naglasio je biskup, čovjek se postaje iz dana u dan. Komentirajući Petrov posve praktičan stav u okolnostima ma brdu Tabor, biskup je naglasio nužnost i potrebu zajedničkog, međusobno nadopunjivočeg postojanja praktičnog karitativnog djelovanja i kontemplacije. Uz zahvalu na dosadašnjem radu biskup je pozvao okupljene da se ne obeshrabre ni kad izostane zahvala za učinjeno dobro. Susret je završen prigodnim druženjem.

PROSLAVA SVETOG JOSIPA U PULI

U jedinoj istarskoj župi koja za svog zaštitnika slavi zaručnika BDM, svetog Josipa, župni blagdan 19. ožujka 2014. proslavljen je svečanim misnim slavljem koje je predvodio generalni vikar mons. Vilim Grbac sa svećenicima Pulskog dekanata. Osim velikog mnoštva vjernika iz svih dijelova šireg pulskog područja na misi su sudjelovala, a na kraju mise i nastupala, djeca osnovnih i srednjih škola koje djeluju na području te župe zajedno sa profesorima i ravnateljima.

Mons. Grbac je na početku homilije izrazio radost što su u prigodi župnog blagdana na misi okupljena djeca škola sa područja župe, te na poseban način pozdravio vjernike te župe koji žive svoju vjeru u toj crkvi i u toj župnoj zajednici. Propovjednik se zatim kratko osvrnuo na povijest crkve i župe, naglasivši da je župa davne 1942. godine stavljena pod zaštitu sv. Josipa znakovita, jer to znači da su ljudi željeli da upravo sv. Josip bude primjer i uzor, te istaknuo ponos današnjih žitelja Pule što imaju župu posvećenu zaručniku BDM.

Propovjednik se nadalje osvrnuo na lik sv. Josipa naglasivši da Sveti Pismo ne bilježi ni jednu riječ koju je izgovorio sv. Josip, ali je zato on govorio svojim ponašanjem i djelima. Izvršio je sve što se od njega očekivalo. Bio je skroman i jednostavan. Sav je svoj život posvetio izvršavanju zadaće koju mu je Bog povjerio – brinuti se za svoju obitelj, za Svetu Obitelj. Josip je taj po kome je Isus iz Davidova potomstva, no, on se nije time hvalio. Koliko mi danas energije potrošimo na riječi, no ponekad bi bilo dobro sjetiti se sv. Josipa i uvidjeli bismo da možda i više možemo

reći djelima i primjerom nego riječima. Sv. Josip je čovjek duboke, čvrste vjere, koji je do kraja nastojao izvršiti volju Božju, pa i onda kada su okolnosti bile teške. On je živio za obitelj, to je za njega bila vrednota, nije sebe stavljao na prvo mjesto. Zar nije to veliki primjer za današnje vrijeme koji vidimo u sv. Josipu ali i u mnogim starijima koji su živjeli prije nas, u skromnosti i jednostavnosti, i u mnogo težim okolnostima od naših danas. Bili su to naši roditelji, djedovi i bake koji su živjeli dostoјno svoj poziv, i za koje je najveća vrednota bila dobrobit obitelji. Živjeli su za druge, ne za sebe.

Život sv. Josipa poruka ja nama danas da poštujemo prave vrijednosti i da ih možemo prepoznati. I danas je to potrebno, biti primjer, uzor. Današnjim roditeljima treba zbilja puno hrabrosti i snage da bi na pravi način odgajali svoju djecu, jer u današnjem vremenu ih treba naučiti da je poštenje uvijek na prvome mjestu, da je pravda važna, da su skromnost i jednostavnost vrline, a ne nedostaci i propusti. Danas nije lako odgajati, ali upravo nam sv. Josip govori da prave vrednote nikada ne treba staviti u pitanje.

Mons. Grbac je pozvao i okupljenu djecu da budu zahvalni za sve što roditelji čine za njih, podsjetio ih da su bitnije vrednote koje im roditelji prenose od stvari koje im kupuju, te naglasio da obdržavati 4. Božju zapovijed znači imati vremena za roditelje kada im je potrebna blizina i pažnja, na poseban način kada su stari i bolesni.

Neka blagdan sv. Josipa bude podsjetnik i poticaj da je potrebno čuvati vrednote i vršiti volju Božju, posjetio je mons. Grbac zazivajući zagovor sv. Josipa na sve prisutne.

Misno slavlje pjevanjem je pratilo župni zbor uz orguljsku pratnju i pod ravnanjem Jelene Orober – Bastijančić. Nakon mise nastupili su zborovi osnovnih škola koje se nalaze na području župe: OŠ Vidikovac, Škole za odgoj i obrazovanje Pula te OŠ Monte Zaro.

PREDAVANJE „BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ KAO ŽUPNIK“

Blaženi Miroslav bio je svećenik 4 godine 4 mjeseca i 13 dana a od toga župnik 3 godine i 5 mjeseci. U to kratko vrijeme, u teškim ratnim godinama

intenzivno je i predano izvršavao svoje poslanje, rekao je vlc. Rovis.

U subotu, 22. ožujka 2014., na drugom susretu Korizmenog tečaja za župne suradnike u Pazinskom kolegiju predavanje na temu „Blaženi Miroslav Bulešić kao župnik“ održao je vlc. Jordan Rovis, župnik iz Žminja. On je 23 godine bio župnik u Svetvinčentu, rodnoj župi Miroslava Bulešića, od 1979. do 2002. godine.

Predavač se prisjetio obilježavanja 40.-te obljetnice pogibije Miroslava Bulešića 1987. godine, kojom je prigodom predvoditelj misnog slavlja, nadbiskup mons. Pavlišić o Bulešiću uz ostalo rekao: „Kratak je vijek živio, a ispunio je mnoga vremena.“ Tom je prigodom postavljena i spomen ploča pored ulaza u grobljansku crkvu, nekada župnu crkvu sv. Vincencija, gdje su blaženikovi zemni ostaci bili pokopani nakon prenošenja iz Lanišća, od 1958. godine, do prenošenja u župnu crkvu 2003. godine. Predavač se prisjetio i 50.-te obljetnice smrti, 24. kolovoza 1997. kada je predvoditelj slavlja bio blagopokojni kardinal Franjo Kuharić, koji je tom prigodom usporedivši kardinala Stepinca i Bulešića rekao : „Isti duh i ista vjera“.

Don Miro je imao duboki osjećaj za duhovnost i svećeničko zvanje, što se izvanredno dobro isčitava iz dva njegova dnevnika. Prvi obuhvaća period 1941.-42., a drugi 1942.-47. On već tada iskazuje veliku čežnju za svećeništvo i duboku svijest o svećeničkom poslanju. To je napose vidljivo iz njegovih zapisa oko đakonskog i svećeničkog ređenja te proslave mlade mise. Mlada misa koju je bl. Miroslav proslavio 24. travnja 1943. bila je izvanredno velika svečanost za njegovu obitelj, selo i čitavu rodnu župu. Veliko mnoštvo pratilo ga je u procesiji pješice duž 8 kilometara dugog puta od rodne kuće do župne crkve. Nakon mlade mise još je kratko vrijeme bio u Istri te odlazio slaviti misu u razne župe. Ponovno odlazi u Rim, na studij. Po povratku, biskup mu je dodijelio župu Baderna, gdje ostaje od 26. rujna 1943. do 14. listopada 1945. Predavač je kroz nekoliko primjera naglasio kako je bl. Bulešić u tom posebno teškom ratnom vremenu, odano i požrtvovno obavljao svoju svećeničku službu. U prvoj župi, Baderni bio je od naroda izuzetno dobro primljen jer je, kako su komentirali mještani, „govorio po našu“. Imao je i župe Sv. Ivan od Šterne i Muntrilj. Po cijelom području župa biciklom je obilazio vjernike, tješio ih u tim ratnim strahotama i zauzimao se za njih; u to je vrijeme zajedno s biskupom spasio oko 100 ljudi koji su bili uhapšeni. Krajem 1943. umro mu je otac pa se njegova majka Lucija, zajedno s ostalom djecom

seli k Miroslavu u Badernu. Blaženi Miroslav znao je izvrsno uspostaviti kontakt sa župljanim, privući ih, oduševiti ih za vjeru, i u svome je pastoralnom djelovanju postupao prema maksimi Sv. Augustina „Čini što možeš, a moli za ono što ne možeš.“ Njegovi dnevnički zapisi odaju njegovo trpljenje i suosjećanje za narod u tim tragičnim ratnim vremenima, a iz raznih zapisa iz tog vremena vidi se i spremnost na mučeništvo „...ovaj život ti sasvim darujem, želim umrijeti za slavu Božju i spasenje duše svoje i svojih vjernika“; bio je svjestan težine situacije ali i spreman na mučeništvo. Resila ga je zauzetost i ljubav za župljane, bio je izuzeto maran u katehizaciji djece, a posebnu pozornost posvećivao je i crkvenom pjevanju, prema svjedočanstvu jedne župljanke, Bulešić je pozivao svećenika iz Poreča na vježbe pjevanja.

Blaženi Miroslav gajio je posebnu pobožnost prema Gospi Fatimskoj, jer je bio rođen na treću obljetnicu ukazanja u Fatimi, a posmrtno njegovi su zemni ostaci preneseni iz Lanišća u rodnu župu 13. svibnja 1958. Bio je marijanski svećenik i sa posebnim je žarom poticao i organizirao marijanske pobožnosti, napose prema Bezgrešnom srcu Marijinom.

Blaženi Miro rado se odazivao na pozive predvođenja mise u različitim prigodama, kao primjerice, neposredno prije pogibije, bio je za prigodu Prve Pričesti u mjestu Rukavac na riječkom području.

I u Kanfanaru, gdje je bio župnik od 14. listopada 1945. do 12. veljače 1947. svim svojim bićem dao se u obnovu zapuštene župe i filijala Barat i Sošići: katehizirao je djecu, okupljao mlade, držao staleške govore, prvo biciklom a onda motorom kojeg je dobio od mons. Ivana Pavića nastojao je stići do svih svojih župljana. Narod je prepoznao žar i zauzetost novog župnika i zavolio ga, no komunističkim se vlastima to nije svidjelo pa se iz tog perioda bilježi rečenica iz partijskih redova „Dok je ovaj živ narod neće ići za nama i neće dolaziti na naše sastanke.“ U Kanfanaru i filijalama je organizirao i pučke misije, na kojima se skupilo, kako je zapisao u župnoj kronici više tisuća vjernika; na završnoj procesiji sam je nosio veliki drveni križ. I u kolegijalnim odnosima bio je uvijek spremjan pomoći, što najbolje razaznajemo iz pisma mlađem kolegi Antunu Prodanu u kojem mu daje savjete kako najbolje djelovati na dobrobit župljana: „Upoznaj župe i gledaj duboko u potrebe svojih vjernika“, a nadasve govoril kolegi ono čega je i sam bio duboko svjestan, „mi smo oruđe u Božjim rukama“.

Blaženi Miroslav bio je svećenik 4 godine 4 mjeseca i 13 dana a od toga župnik 3 godine i 5 mjeseci. U to kratko vrijeme, u teškim ratnim godinama intenzivno je i predano izvršavao svoje poslanje, zaključio je vlč. Rovis.

Na tragu predavanja o bl. Bulešiću kao župniku susret je nastavljen u radionicama na temu „Što se danas očekuje od svećenika?“, „Koja je uloga svećenika danas u župi?“ koje su vodili vlč. Željko Zec, župnik na Starom Pazinu i mons. Vilim Grbac, generalni vikar Biskupije. Voditelji su nastojali potaknuti raspravu na temu iznalaženja što plodonosnijeg načina suradnje župnika i župnih suradnika kako bi župe bile što življe i ispunjavale svoje poslanje, biti „Crkva u malom“ i „Dom i škola zajedništva u vjeri“.

Susret je zaključen završnim obraćanjem generalnog vikara koji je pozvao okupljene na slijedeći susret 29. ožujka 2014. kada će predavanje na temu „Blaženi Miroslav Bulešić kao odgojitelj“ održati vlč. Alejandro Castillo Jimenez, ravnatelj Pazinskog Kolegija – Klasične gimnazije, a radionice će voditi odgojitelji Kolegija. Mons. Grbac je još njavio veliki broj zbivanja koja se namjerava organizirati u cilju da lik i djelo blaženog Miroslava Bulešića bude živa nit koja potiče i nadahnjuje vjernike u župama Porečke i Pulsko biskupije.

BISKUPIJSKO KORIZMENO HODOČAŠĆE U EUFRAZIJEVU BAZILIKU

U nedjelju, 23. ožujka 2014., na treću korizmenu nedjelju održano je već tradicionalno hodočašće za dekanate Porečke biskupije u porečku katedralu. Pokorničko bogoslužje, kao pripravu na sakrament isповijedi održao je župnik, domaćin preč. Rikardo Lekaj. Za sakrament pomirenja bilo je na raspolaganju više svećenika. Pobožnost križnoga puta predvodio je župni vikar porečke župe vlč. Hector Bernardez Germade, a čitanja su ove godine povjerena vjernicima porečkog dekanata. Misno slavlje predvodio je biskup mons. Dražen Kutleša.

Mons. Kutleša je u prigodnoj homiliji istaknuo dubinu i znakovitost Isusovih riječi iz Evanđelja, te veličinu Samarijanke, poganke, koja je prihvatile vjeru iz jednog razgovora s Isusom. Biskup je spomenuo

simboliku Jakovljeva zdenca koji predstavlja stari židovski zakonodavni sustav, formu zakona koju mi i danas poznajemo i koju obdržavamo jer je to tako propisano. Sama činjenica da Isus razgovara sa ženom, Samarijankom predstavlja kontradikciju, naglasio je propovjednik, jer je već tada, kao i danas, bilo naglašenih vjerskih i nacionalnih netrpeljivosti među narodima, pa je bilo skandalozno da Židov razgovara sa pogankom, muškarac sa ženom, a napose da on, kao učitelj Zakona, razgovara sa ženom sumnjiva morala. Isus stupa u razgovor nastupom običnog čovjeka, koji je jednostavno potreban odmora i vode da utazi žeđ. Već zbog same činjenice da On razgovara s njom pokazuje ženi da on u svome pristupu dijalogom ruši barijere predrasuda, diskriminacije i netolerancije bilo koje vrste. Isus finim psihološkim pristupom započinje razgovor oko materijalnih stvari, govori o vodi, a zatim je potiče da govori o sebi i vodi razgovor prema temi moralnih kreposti, otkrivajući joj tako da postoji segment života mnogo bitniji od zadovoljavanja materijalnih potreba. I ovaj dolazak na korizmeno hodočašće znak je da smo svjesni da postoje vrijednosti iznad materijalnih; i dok je zdenac simbol ljudskog truda, onoga što čovjek materijalno gradi, voda koja u nj dolazi dar je koji je moguće samo dobiti kao dar s neba; upravo poput milosti vjere. Slikom o susretu sa Samarijankom Isus nas potiče da razmišljamo o svojoj vjeri, po kojoj ćemo se spasiti, da sagledamo kako smo čuvali taj zdenac da vjera može opstati i jesmo li je širili riječju i primjerom, jer i vjera, upravo poput ljubavi, što je više dajemo, to je više imamo, naglasio je propovjednik. Isus nas svojim primjerom potiče, da po uzoru na njega nadvladamo barijere bilo koje vrste i da budemo sposobni u svim ljudima voljeti jednostavno Božje stvorenje, i širiti bližnjima vjeru koju smo primili, naglasio je biskup.

U Porečkoj i Pulskoj biskupiji se korizmena hodočašća sa pokorničkim bogoslužjem, ispovijedi, pobožnošću križnoga puta te misom održavaju uobičajeno od 2000.- te godine u Poreču treće, a u pulskoj katedrali, za labinski, vodnjanski i pulski dekanat, četvrte korizmene nedjelje.

PODJELA SLUŽBE AKOLITATA

Biskup Kutleša podijelio službu akolitata bogoslovu Želimiru Bagavcu u Donjem Labinu

U pondjeljak, 24. ožujka 2014., u predvečerje blagdana Blagovijesti, porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša podijelio je službu akolitata bogoslovu Želimiru Bagavcu iz Labina. Svečanost u župnoj crkvi Gospe Fatimske započela je blagoslovom novopostavljenog kipa Majke Božje na prostoru ispred crkve i novog murala sakralne tematike u lijevom krilu atrija crkve. Na početku misnog slavlja okupljenima se je obratio župnik domaćin vlč. Blaž Bošnjaković uputivši pozdrave i dobrodošlicu Biskupu, rektoru Riječke bogoslovije preč. Sanjinu Francetiću i svim nazočnim svećenicima, kao i okupljenim vjernicima. Osim župnog zbara misno slavlje su pjesmom uzveličali i bogoslovi Riječke bogoslovije. Obzirom da je bilo predvečerje Blagovijesti, te se slavila misa blagdana Naviještenja Gospodinovog, Biskup se je u prigodnoj homiliji osvrnuo na događaj andelova naviještenja Blaženoj Djevici Mariji i njezinog spremnog prihvatanja Božje volje. Spomenuvši primjer mnogih starozavjetnih proroka koji su se na neki način opirali Božjem pozivu, propovjednik je pozvao okupljene da se zapitaju koliko su spremni, riječima Blažene Djevice Marije „Neka bude volja tvoja“ prepustiti se volji Božjoj. Veličina Marijina je upravo u njezinom povjerenju u Boga i upravo u tome leži jedan od razloga velikog povjerenja vjernika u Marijin zagovor. Njezino povjerenje ne očituje se samo u trenutku Naviještenja, već i mnogobrojnim kasnijim životnim situacijama, poput primjerice na svadbi u Kani Galilejskoj, kada poziva poslužitelje „učinite što vam kaže“, poziv je to svim ljudima, jer stogod On rekne da se čini, to je na dobrobit čovjeka. Biskup se zatim osvrnuo na dvojaki pristup pasivnosti i aktivnosti u međuljudskim odnosima. Dok je negativna formulacija „ne čini drugome što ne bi želio da drugi tebi čini“ zakonodavni pristup koji je usmjeren na suzdržavanje od djelovanja u cilju izbjegavanja grijeha, Isus nam upućuje pozitivan aspekt te međuljudske interakcije pozivom na djelovanje iz ljubavi, „čini drugome što bi želio da drugi tebi čini“, jer, naglasio je propovjednik, ljubav nas obvezuje pristupiti bratu čovjeku i činiti dobro, pa i uz rizik moguće pogreške u tom nastojanju činjenja dobra.

U nastavku homilije biskup je objasnio pojam službe akolitata, nakon koje dolazi đakonat te prezبiterat. Služba akolita ustanovljena je u 3. stoljeću kao pomoć đakonima i svećenicima; akolit može dijeliti svetu pričest, te izložiti presveto za Euharistijsko klanjanje. Bogoslovija, gdje se kandidati kroz studij i duhovnu pripravu spremaju za svećeničko zvanje ujedno je i jedno dugoročno propitkivanje i

preispitivanje odluke ulaska u svećeništvo jer, rekao je propovjednik, daleko je bolje, slijedom nutarnjeg osjeta, biti dobar čovjek nego, ustrajući iz pogrešnih poriva i biti, loš svećenik. Izrazivši zadovoljstvo što ta župa ima kandidata za svećeništvo biskup je, naglasivši kako jedino Bog daje zvanja, pozvao sve okupljene na molitvu za nova duhovna zvanja te preporučio sve svećenike i bogoslove u njihove molitve. Molite da budemo onakvi kakve nas Bog želi, a ne onakvi kakvi mi mislimo da bi trebali biti, rekao je Biskup, te naglasio da svećenik treba biti posvema u službi Isusa Krista i tu misiju izvršavati do kraja, ne iznositi svoja mišljenja i neka svoja uvjerenja, jer svećenik je pozvan govoriti ono što Crkva i Isus od njega traži.

Pružanjem kaleža i patene te izgovaranjem molitvenog zaziva i blagoslovne molitve ordinarij je kandidata postavio u službu akolita te zaključio obrednim riječima preporuke „budi takav da možeš dostoјno služiti stolu Gospodnjem i stolu Crkve“.

Nakon završnih zahvala župnika vlc. Bošnjakovića bogoslovi su izveli još nekoliko prigodnih pjesama te prigodni igrokaz nijemog kazališta o veličini i blagoslovu darivanja.

Na kraju je preč. Francetić kratko predstavio Riječku bogosloviju Ivana Pavla II., gdje se trenutno za svećeništvo priprema 26 bogoslova i 3 propedeuta kao kandidati za pet biskupija. Rektor je pozvao sve na molitvu za toliko potrebna nova svećenička zvanja.

PROSLAVA BLAGOVIJESTI U PULI

Blagdan Navještenja Gospodinovog u Puli je svečano proslavljen u Župi Gospe od Mora, gdje je Blagovijest ujedno i blagdan župe. Duhovna priprava je započela u nedjelju 23. ožujka 2014. misnim slavljem koje je predvodio vlc. Roko Smokrović, župni vikar pulske katedralne župe, a nastavljena je u ponедjeljak, 24. ožujka kada je misu predvodio i propovijedao preč. Milan Mužina, župnik pulske župe Sv. Pavla. Blagdansko misno slavlje, 25. ožujka predvodio je umirovljeni biskup mons. Ivan Milovan.

Biskup je u prigodnoj homiliji, govorio o liku BDM te napose pojasnio pojedine dijelove molitve Zdravo Marijo. Činjenica da je toliko velikih i malih crkava, kao i sakralne umjetnosti posvećeno Blaženoj Djevici Mariji, najbolje pokazuje koliko je njezin lik, kroz njezinu uloga u povijesti Spasenja, prisutan u

samoj srži vjerničke svijesti. Svakodnevno, tri puta na dan se vjernici diljem svijeta spominju trenutka Blagovijesti, ujutro, u podne i navečer - zvonici katoličkih crkava se oglase i mnogi vjernici tada mole molitvu „Andeo Gospodnji navijestio Mariji...“, rekao je mons. Milovan.

Marija je uzor vjere i poslušnosti, rekao je biskup. „Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po tvojoj riječi“, Marijin je odgovor anđelu u trenutku Navještenja. Neka nam taj njezin odgovor, ta njezina spremnost za suradnjom i prepuštanjem volji Božjoj bude uzor u našem vjerničkom životu i nastojanjima suobličavanja svoje volje volji Svevišnjega, rekao je mons. Milovan. Neka nas zagovor BDM potakne i pomogne da ustrajemo na putu vjere i da surađujemo za svoje spasenje i spasenje naše braće i sestara, zaključio je biskup.

Misno slavlje završeno je marijanskom pjesmom „Gospe ribara težaka“, koju župni zbor pod ravnateljem prof. Danice Benčić posebno lijepo izvodi, jer je to ipak pjesma koja govori o - Gospo od Mora.

Kamen temeljac za tu, po mnogima najljepšu crkvu Majke Božje u Hrvatskoj, položen je 1891. godine, za vladavine Franje Josipa I., austrijskog cara i hrvatsko-ugarskog kralja, a o 50. obljetnici vladavine tog habsburškog monarha crkvu je posvetio biskup Ivan Flapp.

Ovo lijepo zdanje, smješteno na brežuljku Sveti Polikarp, čiju apsidu i vanjske zidove rese polikromni mozaici, donosi stil gradnje koji je mješavina neobizantizma i neoromanike, a arhitekti Friedrich von Schmidt, Victor Lunz i Natale Tommasi nadahnute za izgled ove crkve tražili su u porečkoj Bazilici, venecijanskoj Katedrali sv. Marka te šibenskoj Katedrali sv. Jakova.

Župu Gospa od Mora osnovao je porečki i pulski biskup mons. dr. Dragutin Nežić 1964. godine.

BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ KAO ODGOJITELJ

U subotu, 29. ožujka 2014. u Pazinskom Kolegiju održan je treći susret Korizmenog tečaja za župne suradnike, u organizaciji Katehetskog ureda Porečke i Pulsko biskupije. Središnje predavanje susreta na temu „Miroslav Bulešić kao odgojitelj“

održao je ravnatelj Pazinskog Kolegija – Klasične gimnazije preč. Ajelandro Castillo Jimenez, a radionice su vodili odgajatelji David Gortan i Silvija Jeromela Obrovac.

U uvodnom pozdravu predstojnik Katehetskog ureda mons. Vilim Grbac naglasio je kako se o tom aspektu djelovanja Miroslava Bulešića relativno malo govori jer je njegov rad kao odgojitelja kratko trajao. Poznato je da Miroslav Bulešić nije bio oduševljen tim zaduženjem, no upravo zbog toga je njegov stav još zanimljiviji, jer pravi odgojitelj nikada neće biti posve zadovoljan, jer se u tom poslu uvijek treba imati osjećaj da se može i više i bolje, rekao je mons. Grbac. Odgojiteljska dimenzija u našim školama je zanemarena, no vjeroučiteljima taj aspekt rada sa djecom mora biti na prvome mjestu, prvo odgoj a onda obrazovanje.

Govoreći o odgojnoj dimenziji ravnatelj Castillo Jimenez je naglasio da treba prije svega izdvojiti što je to specifično u radu odgajatelja koji nastoji pristupiti odgoju polazeći iz kršćanske perspektive. U suvremenoj percepciji odgoja vladaju dvije velike obmane: obmana relativizma vrijednosti te neutralnost odgoja. No, naglasio je, ne postoji odgoj ako nema u sebi jedan sustav vrijednosti. Istinska pedagoška djelatnost mora biti zaokupljena ne samo pitanjem kako, već prije svega pitanjem zašto?, i poslanje katoličkih odgajatelja je upravo odgovoriti na to pitanje, jer, rekao je, citirajući papu Franju, Crkva zna da posjeduje Božju objavu, a ta objava posjeduje odgovore na sva pitanja koja zaokupljaju mlade ljude u procesu odrastanja i sazrijevanja. Poslanje svakoga kršćanina je djelovati nastojeći se suočiti Kristu. Poslanje Crkve je služiti Istini, pa stoga kršćanski odgajatelji koji imaju osnovu svoga učenja u Božjoj objavi ne mogu se odreći toga, i ne mogu šutjeti.

Predavač je u nastavku citirao papu Benedikta XVI.: „Obrazložite nadu koja je u vama, živeći Istinu koju svojim učenicima predajete, pomognite im da pronađu Onoga koga ste vi prvo susreli... sa sv. Augustinom recimo zajedno, mi koji govorimo i vi koji slušate vjerni smo učenici jednog jedinog Učitelja“. I blaženi Miroslav Bulešić je smatrao da nije dostojan odgojiteljskog poziva, i da bi netko drugi to bolje izvršavao. U poslušnosti je prihvatio to poslanje, i s povjerenjem da Bog u onima koji se smatraju nedostojnjima vidi potencijal koji je u određenom vremenu potreban. I blaženi Miroslav Bulešić, prihvativši mjesto u Sjemeništu vidio je dalje od trenutnih poteškoća, bilo onih u radu sa djecom, bilo brojnih opasnosti ratnoga vremena. Snagu

za ustrajan rad nalazio je u Bogu. I svi veliki sveci najveće su probleme rješavali pred svetohraništem, rekao je predavač.

Uslijedile su radionice koje su vodili jedan odgajatelj i jedna odgajateljica iz Kolegija. Silvija Jeromela Obrovac održala je radionicu o programu i iskustvima odgojnog rada s djecom u domu Kolegija, napose o stvarnosti razrednog zajedništva i metodologiji rada kroz radionice i druge poticajne metode.

David Gortan je sudionicima svoje radionice pružio sintetski prikaz djelovanja blaženog Miroslava Bulešića kao odgojitelja, naglasivši temeljnu faktografiju tog dijela njegovog kurikuluma, u cilju boljeg razumijevanja povijesnih okolnosti i Bulešićevih stavova i postupaka. Iznesene činjenice naglasio je i pomno izabranim citatom iz Blaženikova dnevnika gdje govori o poteškoćama u radu sa sjemenišarcima. U praktičnom dijelu sudionici radionice bili su pozvani ponuditi moguća rješenja na neke tipične poteškoće s kojima se odgajatelji uobičajeno suočavaju.

Susret je završen pozivom na slijedeći, posljednji susret, na temu karitativnih aspekata djelovanja blaženog Miroslava Bulešića.

KORIZMENO HODOČAŠĆE U PULSKU KATEDRALU

U nedjelju, 30. ožujka 2014., održano je biskupijsko korizmeno hodočašće Pulske biskupije u pulsku prвостолnicu. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. dr. Dražen Kutleša uz koncelebraciju svećenika Pulskog, Vodnjanskog i Labinskog dekanata.

Molitveno - duhovni program započeo je pokorničkim bogoslužjem koje je ove godine vodio vodnjanski župnik, preč. Marijan Jelenić. Za sakrament ispovijedi na raspolaganju je bilo dvadesetak svećenika. Za pobožnost križnoga puta ove su godine čitana razmišljanja bl. Majke Terezije, a čitali su čitači Labinskog dekanata.

Govoreći o dnevnom ulomku evanđelja po Ivanu o slijepcu od rođenja kojeg Isus ozdravlja Biskup je istaknuo da, sa tek izmijenjenim povijesnim okolnostima, takve situacije i takvu tipologiju ljudi možemo vidjeti i danas. Slijepac je taj koji traži pomoć, za njega je Isus na početku neznanac koji mu čini dobro, a do kraja vidimo rast njegove vjere i

njegovo svjedočanstvo pred farizejima. On je svima nama primjer kako treba rasti u vjeri. Po dobroti koju mu je Isus iskazao on ga smatra prorokom, a do kraja izražava svoju istinsku vjeru u Sina Božjega. Slijepčeve roditelje karakterizira diplomatski pristup, svojevrsnim „pravničkim odgovorom“, koji daju na pitanje o ozdravljenju sina, prebacuju odgovornost na njega, ne želeći se zamjeriti farizejima, zakonu. Farizeji su ti koji prilagođavaju zakone na način da zaštite sebe i svoje djelovanje, a nadasve svoj povlašteni položaj u društvu.

Ivan u svom evanđelju više puta naglašava borbu između svjetla i tame, dobra i zla, rekao je Biskup te naglasio kako bi u današnjim okolnostima biti u svjetlu značilo djelovati transparentno. Ljudi danas, društvo uopće smatra vrlinom znati prešutjeti zlo u međuljudskim odnosima zbog nenarušavanja nekog fiktivnog mira, a u društvu općenito vlada stav da zlo za koje se ne sazna nije grijeh. Na taj način čovjek ostaje u tami. Samo onaj tko uvijek, bilo pred drugima bilo nasamo, bira činiti dobro, bira što je Božje, taj ostaje u svjetlosti. Upravo je to velika razlika između dobrog, poštenog i lošeg, zlog čovjeka, naglasio je Biskup. Svjetlo očituje naša dobra djela, rekli bismo Ivanovim riječima, i ponekad i mala gesta dobrote može biti to malo svjetlo koje rasvjetljava tamu grijeha, i drugima je primjer u činjenju dobra.

Biskup se nadalje osvrnuo na dualitet pristupa maksimi koja se odnosi na regulaciju međuljudskih odnosa, dok je starozavjetni zakon slovio zabranom „ne čini drugome što ne bi želio da drugi tebi čini“, Isus donosi Novi Zavjet, Zavjet Ljubavi između Boga i čovjeka, kojim ne samo da zabranjuje činjenje zla, već nas, kao njegove sljedbenike obvezuje na činjenje dobra.

Isus nas poziva, i danas kada nam se čini da sve ide naopako, da živimo u svjetlu vjere, te da to svjetlo vjere koje nosimo u sebi širimo napose svojim dobrim djelima, jer ćemo upravo tako najbolje potaknuti druge na dobro, zaključio je Biskup.

U Porečkoj i Pulskoj biskupiji se biskupijska korizmena hodočašća sa pokorničkim bogoslužjem, isповijedi, pobožnošću križnoga puta te misom održavaju uobičajeno u Poreču treće, a u pulskoj katedrali, za labinski, vodnjanski i pulski dekanat, četvrte korizmene nedjelje.

„BLAŽENI MIROSLAV BULEŠIĆ I ČOVJEK U POTREBI“

U subotu, 5. travnja 2014., održan je posljednji ovogodišnji susret Korizmenog tečaja za župne animatore u organizaciji Katehetskog ureda Porečke i Pulsko biskupije. Predavanje o karitativnim aspektima djelovanja Blaženika, pod nazivom „Blaženi Miroslav Bulešić i čovjek u potrebi“ održao je preč. Željko Zec, ravnatelj dijecezanskog Caritasa.

Bulešić je veliki Božji dar Crkvi u Istri i Crkvi općenito, i upravo bi nam on i njegova beatifikacija, trebali biti prekretnica u življenju i očitovanju vjere. Predavač je zatim istaknuo važnost uloge animatora u župnim zajednicama, koje mogu biti efikasne i snažne crkvene zajednice samo ako imaju angažirane i zauzete župne suradnike s marljivošću kakva je krasila bl. Miroslava Bulešića. Bulešićev kratak život kao u jezgri donosi njegov karitativen rad, rekao je preč. Zec te spominjući ukratko Blaženikov curiculum vitae donio pregled njegovog odnosa prema karitativnom djelovanju tijekom života, sa posebnim naglaskom na pobožnost te socijalnu osjetljivost prema najpotrebnijima.

Nakon vjerske pouke u župi u djetinjoj dobi, koja je bila popraćena skromnošću koja se je razvijala odrastanjem u brojnoj obitelji te primjerom milosrdnog odnosa njegovih roditelja prema siromasima, Bulešić odlazi u Sjemenište gdje razvija solidarnost sa drugim bogoslovima. Predavač se i sam prisjetio odrastanja djece u istarskom ruralnom miljeu: poštivanje Božjih i Crkvenih zapovijedi, kilometri pješačenja za odlazak na misu i vjeronauk, vjerska pouka tijekom ljetnih praznika. Tu je Miroslav Bulešić čuo „Tjelesna djela milosrda“: „gladne nahraniti, žedne napojiti, siromaha odjenuti, putnika primiti, bolesnika i utamničenika pohoditi, roba otkupiti i mrtva pokopati.“ U obiteljskom domu stekao je radne navike. Njegovi roditelji nisu mu mogli puno pomagati, jer su dijelili sudbinu tadašnjih žitelja Istre. Miro je u Rimu, tijekom nastavka studija, nadahnut velikanima Crkve, razvijao svoju duhovnost, a svećenički red primio je s izuzetnim strahopoštovanjem. Za svoju pastoralnu zauzetost bl. Miroslav se nadahnjivao na liku i djelu sv. Pavla, „Bijah svima sve, da pošto poto neke spasim“, i napose na njegovoj teologiji karitativnog djelovanja, „uzajamno pomaganje među Crkvama

znak je njihova jedinstva, te ih utvrđuje u vjeri da su jedno tijelo u Kristu“.

U prvoj svojoj župi, Baderni, mladi se je Miro svim svojim žarom predao pastoralu i radu u tim teškim i pogibeljnim ratnim vremenima i uz rizik vlastitoga života. Njegov je rad javna stvar, zahtijeva odgoj u vjeri, javnost zajedništva, treba okupljati vjernike, naviještati, a špijuni su na svakom koraku. S jednakim se žarom Miro predaje i slavljenju sakramenata i posluživanju potrebitima, karitativnom djelovanju. Sve je to u ratnim prilikama bilo izuzetno teško i Miro se u ugroženim župama hrabro zauzimao za svoje župljane, ali ne samo za njih: „Ja sam katolički svećenik i podijeliti ću svete sakramente svima koji ih traže, i Hrvatu i Nijemcu i Talijanu“. No on je bio spreman isto tako svakome i pomoći jer mu je pred očima bio čovjek naprsto, bez svog političkog predznaka. Ali, koje li opasnosti, ako pomažeš jednome goni te drugi, ako drugome goni te treći. Blaženik nije odustao, bio je spreman pomoći čovjeku u njegovoј potrebi kao milosrdni Samaritanac. On je tako mlađ stekao format čovjeka Samaritana, naglasio je predavač, a nadahnuće je nalazio isključivo u liku Isusa Krista, kako je često naglašavao i u svojim propovijedima.

I u Kanfanaru je s velikom pastoralnom revnošću obavljao svoje svećeničko poslanje, te svekolikim pastoralnim angažmanom nastojao zaštiti vjernike, napose mlade od pogubnog ateističkog utjecaja komunističkih vlasti. U svemu ga je „tjerala“ ljubav prema čovjeku u potrebi. Blaženik je imao veliko srce za siromašne. Njegova kuća i ukućani bili su uvijek otvoreni za sve koji su tražili njegovo razumijevanje i pomoć. On je sam pozivao da mu se bez ikakva obzira obrate svi koji bi se našli u kakvoj teškoći: „K meni može doći svatko, za sve o čemu znade da mu mogu pomoći, siromah neka se ne boji prekoraćiti moj prag. Dok imam nešto ja, imat će i on. Siromahe sam uvijek volio, volim ih i voljeti ću ih. Pomoći ću im u mjeri mojih mogućnosti“. To pokazuje i primjer, zapisan u životopisima, kako je siromašnom starcu sa uzetom rukom, nakon što ga je njegova majka nahranila, vidjevši da ima staru razderanu košulju, podario svoju. Dok je bio podravnatelj u Sjemeništu Miro je doznao za smrt susjeda, za kojim je ostala udovica sa troje male djece. Skupio je novac i odnio ga udovici. Ti konkretni primjeri potvrđuju njegovu formaciju i pokazuju kako je u tim opasnim ratnim i poratnim godinama neumorno karitativno djelovao. Među sjemeništarcima je razvijao kroz odgoj i obrazovanje, odnos pomoći i kolegjalnosti.

U to je vrijeme bio i tajnik Zbora svećenika sv. Pavla, i u toj ulozi zdušno se zauzimao za slobodu vjere i nesmetano djelovanje Crkve, a napose je pomagao i hrabrio mlade svećenike u njihovom pastoralnom djelovanju, u poteskoćama boljevizirane društvene zbilje. Ako je Caritas ljubav koja ima oči i uši da vidi i čuje čovjeka u potrebi, onda ona tjera na akciju, ne pita se cijena da bi se pomoglo. To je zadatak na koji se Blaženik odgojem spremao, a studijem i ređenjem pripremio da bi svojim kratkim životom postao “Caritas našoj istarskoj Crkvi“.

Od njega je potrebno učiti, jer Blaženik je do kraja usvojio Isusovo pravilo, „Vi ste sol zemlje, vi ste svjetlo svijeta“. Znao je da biti kršćanin znači biti budan i angažiran, animator u zgodno i nezgodno vrijeme, a našim župama u Istri itekako je potrebno upravo takvih animatora. Slika župe u mnogome će ovisiti o vama, zauzetim laicima, animatorima, ne isključujući ulogu svećenika, rekao je predavač obraćajući se okupljenima. Potrebno je sebe dati u onome što radiš, ali treba nas voditi duh kakav je vodio bl. Miroslava Bulešića, zaključio je preč. Zec.

Uslijedile su radionice na temu karitativnog djelovanja koje su vodili preč. Milan Mužina i preč. Mladen Matika, a susret je zaključen zajedničkim misnim slavljem koje je predvodio mons. Vilim Grbac.

ISTARSKA PASIÖNSKA BAŠTINA

U Žminju održan koncert „Stala plačuć tužna mati...“

U subotu, 6. travnja 2014. u župnoj crkvi sv. Mihovila u Žminju, održan je zajednički koncert više zborova pod nazivom „Stala plačuć tužna mati...“. Pučke napjeve središnje i sjeverne Istre za najznačajniji period liturgijske godine, Cvjetnicu, Veliki tjedan i Uskrs, izveli su Župni zbor Sv. Petra i Pavla iz Sv. Petra u Šumi, pučki pjevači iz Lindara, pjevačice Vokalne skupine Lanišće te Župni zbor Sv. Mihovila iz Žminja.

Uvodnu riječ pozdrava okupljenima je uputio Vitorio Prenc, iz supetarskog zbora, te ukratko najavio sadržaj programa. U sedamdesetak minuta, koliko je sveukupno trajao glazbeni sadržaj večeri, brojna publika okupljena u žminjskoj župnoj crkvi imala je prilike poslušati starocrkvene pučke napjeve, dijelove

starinskih misa te pomni izbor iz istarskog pučkog vokalnog naslijeda za vrijeme korizme, Velikog Tjedna te Vazmene dane.

Koncert je započeo simboličnim ulaskom pjevača u crkvu u procesiji za križem sa maslinovim grančicama u rukama tijekom čega su zborovi iz Žminja, Sv. Petra u Šumi i VS Lanišće izveli svoje varijante napjeva „Slava čast i hvala ti“ te „Na gori Maslinskoj molio se Ocu“. Koncert je nastavljen pučkim korizmenim napjevima i lokalnim etnomuzikološkim posebnostima Križnoga puta, a potom su zborovi predstavili pučke napjeve svojih sredina iz sprovodnih obreda i Mise za mrtve. Pučki pjevači iz Lindara Vinko Zidarić i Noel Šuran predstavili su vrlo karakteristične vokalizacije iz Lindarske mise za mrtve, dok su žminjski i supetarski zborovi izveli staru tradicijsku pjesmu “Dan od gnjeva“, koja je prisutna u pučkoj glazbenoj baštini mnogih krajeva, i u svakoj svojoj varijanti ističe se specifičnim, prepoznatljivim sonoritetom. Noel Šuran i Zoran Karlić predstavili su i drevnu pučku molitvu „Oj, Ivane vandeliću“ pjevanu „na tanko i debelo“.

Usljedili su napjevi iz obreda Velikog petka, pri čemu su pjevači simbolično inscenirali i obred ljubljenja križa. U tom su dijelu Supetarci izveli „Tvome križu klanjam se“, a ostali dijelove svojih napjeva iz Prijekora Velikog petka i Puče moj.

Zatim su se izredale izvedbe Vele večernje i psalama gdje su se posebno istaki laniški napjevi „Uzveliči duša moja Gospodina“ i „Na Janca piru kraljevskom“. Koncert je završen vazmenim pjesma, a „Kraljice neba raduj se, aleluja“ bila je zajednička izlazna pjesma svih sudionika.

Prema riječima organizatora ideju o predstavljanju istarske korizmene glazbene baštine pokrenuo je 2010. godine etnomuzikolog Joško Čaleta te je taj projekt po prvi puta prezentiran u Zagrebu u sklopu „Pasionske baštine“ u crkvi Srca Isusova, a istarskom slušateljstvu predstavljena je prvi put u ožujku 2012. godine u Eufrazijevoj Bazilici u Poreču. Dr. Čaleta potpisuje izbor pjesama te scenarij koncerta, koji je svakako specifičan, sa čestim kretanjem zborova po crkvi i pjevanjem iz različitih pozicija prezbiterija i bočnih lađa crkve.

U ime župe sudionike i posjetitelje pozdravio je župnik vlč. Jordan Rovis koji je izrazio radost što je žminjska župna crkva sv. Mihovila imala čast ugostiti taj koncert.

Žminj, smješten u srcu središnje Istre, mjesto je gdje se i dalje pomno čuva i njeguje tradicija

starocrkvenih pučkih napjeva dijalektalnog izričaja, a žminjski je župni zbor jedna od nosivih glazbenih snaga crkvenog pjevanja za velikih dijecezanskih zbivanja. Osim toga, Žminjci se redovito uključuju u program Čakavskog sabora izvedbom mise na staroslavenskom jeziku.

ODRŽANE FRANJEVAČKE PUČKE MISIJE

U nedjelju, 6. travnja 2014. u Materadi, u župnoj crkvi BDM od Snijega svečanom misom zaključene su osmodnevne franjevačke pučke misije u župama Materada, Kršete i Petrovija. Misno slavlje predvodio je porečki i pulski biskup mons. Dražen Kulteša u koncelebraciji s ocima franjevcima koji su vodili misije, te župnikom domaćinom Mirkom Vukšićem. Biskup je zahvalio franjevcima koji su održali misije te tako vjernike toga kraja približili Bogu i ojačali njihovo zajedništvo i osjećaj pripadnosti jednoj Crkvi. U prigodnoj homiliji temeljem ulomka o Lazaru iz Ivanova evandelja Biskup je naglasio kako upravo za dvije najvažnije stvari u svačijem životu, rađanje i umiranje, čovjek nema nikakvoga utjecaja. Upravo zato potrebno je moći i znati sagledati život u perspektivi susreta s Gospodinom, jer samo tko živi svjestan prolaznosti ovozemaljskog života, trudit će se cijelog života biti spreman za taj susret. U ovim misijama dana vam je velika prilika da se pripravite, napose u sakramentu ispovijedi, kada čovjek ulazi u svoju dubinu i iznosi Bogu svoje muke. Danas su najčešći problemi čovjeka upravo moralne naravi, koji proizlaze iz nepravilno oblikovane savjesti zbog pretjerane popustljivosti prema vlastitim grijesima, rekao je Biskup. Biskup se nadalje osvrnuo na Isusovo pitanje „Vjeruješ li?“, na vjeru, ili povjerenje koje predstavlja temelj svih međuljudskih odnosa i odnosa sa Bogom, te naglasio kako je nije dovoljno naučiti teoriju vjere već ju je nadasve potrebno osjetiti u svome srcu, naći taj odgovor u dubini svoje duše. Vjera je temelj svemu onome što živimo, zaključio je Biskup.

Misno slavlje završetka misija glazbeno su animirali članovi zbara mladih iz Čakovca.

Misije su započele u nedjelju, 30. ožujka 2014. misnim slavlјem u Materadi koje je predvodio umaško-oprtaljski dekan preč. Mladen Juvenal Milohanić. Te franjevačke pučke misije, održane pod gesлом **“Danas mi je boraviti u tvojoj**

kući”, pastoralni su projekt u organizaciji Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, za čijeg se trajanja sedam franjevaca misionara nastojalo približiti ljudima u različitim segmentima svakodnevnog života: posjetom bolnicama, školama, domovima za starije i nemoćne, susretima po obiteljima, susretima sa djecom i mladima u župi te druženjem sa svim grupama i aktivnim članovima župa. Osim toga u trima župnim crkvama svakodnevno su se održavali razni duhovnomolitveni sadržaji i pobožnosti, te večernji programi uz svjedočanstva, glazbu i prigodne igrokaze, svakoga dana na jednu temu: „Upoznavanja i priateljstva“, „Poziv i poslanje“, „Zajedništvo“, „Svjedočanstvo“, „Euharistija“, „Milosrdje“ i „Blažena Djevica Marija“. Posljednji dan bio je „Dan zajedništva, zahvale i poslanja“ pri čemu je zaključni obred poslanja izrekao Biskup. Za trajanja misija, dan je započinjao u župi Kršete jutarnjom molitvom u crkvi pred Presvetim Oltarskim Sakramentom, nakon čega je bilo vrijeme predviđeno za razgovor i ispovijed, sve do podnevnog srednjeg časa i blagoslova s Presvetim. U Materadi je fra Ivan Matić svakodnevno započinjao popodnevne sadržaje katehezom na temu dana, nakon čega je slijedila sv. misa te prigodni večernji program koji je uz susrete po obiteljima i svjedočanstva u nekim večerima bio obogaćen i prigodnim glazbeno-scenskim programima. Svakodnevno, u jutarnjem i večernjem terminu misionari su bili na raspolaganju za ispovijedi i osobne duhovne razgovore.

Na ovim misijama sudjelovali su: fra Krunoslav Kocjan, fra Grgur Blažević, fra Robert Čiribarić, fra Zdravko Čukelj, fra Ivan Crnković i fra Sandro Tomašević a rad je koordinirao i vodio fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta Tabor u Samoboru.

ZEMI U PULI

U nedjelju, 6. travnja 2014., u pulskoj je Katedrali Uznesenja BDM održan drugi ovogodišnji susret ZEMI, Zajednička euharistija mlađih Istre. Misno slavlje predvodio je fra Ivan Matić, voditelj Kuće susreta Tabor u Samoboru. U prigodnoj homiliji propovjednik je okupljenim mlađima uputio korizmeni poticaj i savjet kako se što bolje pripraviti na svetkovinu Uskrsa, crpeći snagu iz Isusovih riječi. Za istinsko obraćenje srca potrebno je u svakoj euharistiji ojačati svoje srce uskrsnom snagom. Spominjući evanđelje o Lazarovoј smrti i uskrsnuću, fra Ivan je naglasio kako je Korizma vrijeme kada se

trebamo pozabaviti svojom nutrinom i vidjeti koji se to grobovi skrivaju duboko u nama, te dopustiti Onome koji otvara grobove i pobjeđuje smrt, da izljeći naše rane i unese u našu nutrinu radost života, jer Isus želi donositi život svakome od nas.

Završne zahvale na kraju mise izrekla je Adrijana Orlić, te najavila nastavak programa, dva prigodna kratka igrokaza koje su izveli članovi Zajednice Radnici Milosrdnog Isusa. Prvim igrokazom o opasnostima grijeha pokazali su što je grijeh, kako utječe na čovjeka te kako se čovjek, obraćajući se Isusu za pomoć, može izvući iz grijeha. Drugi igrokaz bio je o snazi Božje riječi u svladavanju napasti. Jedan član zajednice RMI posvjedočio je svoj put obraćenja od raskalašenosti do sretnog života u vjeri. Usljedilo je još nekoliko molitvenih momenata te glazbenih brojeva u izvedbi Zbora mlađih Sv. Franje koji su prigodnim duhovnim šansonama animirali misno slavlje i cijeli susret.

Ovaj ZEMI bio je plod suradnje Katoličke udruge mlađih Istre, koji su nositelji projekta, zatim Zajednice Radnici Milosrdnog Isusa iz Pule i Vodnjana, Zbora mlađih sv. Antuna iz Pule i Zbora mlađih sv. Franje iz Pule. Mlade se tim susretima želi okupljati oko najvećeg blaga Crkve, euharistije, a svojim aktivnim sudjelovanjem u njezinoj pripremi i realizaciji mlađi je mlađima žele učiniti pristupačnjom.

NOVO IZDANJE „Devetnica Mariji razrješiteljici čvorova“

„Po plodovima njihovim čete ih prepoznati“ (usp. Mt 7,15). Papa Franjo, marijanski je svećenik, upravo u skladu sa svojom prepoznatljivom osobnošću i nadasve neposrednošću kojom je osvojio srca ljudi. Došavši, kako sam kaže „sa kraja svijeta“ donio je, i u svoj pontifikat pretočio, pobožnost prema Majci Božjoj. Na tom tragu nastala je kateheza koju je izrekao 12. listopada 2013. na Marijanskem bdijenju organiziranom u sklopu Godine vjere. Tom je prigodom progovorio o Djevici razrješiteljici bolnih čvorova našega života, te tako svrnuo pozornost na jednu, do tada, u širim krugovima relativno manje poznatu pobožnost Majci Božjoj, Devetnicu Mariji razrješiteljici čvorova. Talijanska izdavačka kuća Shalom (Editrice Shalom) objavila je knjižicu sa cjelovitim tekstrom pobožnosti te prikazom povjesnog konteksta nastanka tog jedinstvenog oblika obraćanja

Blaženoj Djevici Mariji. Ovih je dana ta knjižica prevedena na hrvatski.

Papa Franjo sa likom Marije razrješiteljice čvorova susreo se osamdesetih godina prošloga stoljeća tijekom boravka u Njemačkoj, gdje je bio neko vrijeme dok je pripremao doktorsku disertaciju. Budući papa video je tada sliku Marije razrješiteljice čvorova koja se u njemačkom gradu Augsburgu štuje od XVIII. stoljeća. Po povratku u Argentinu ponio je sa sobom više reprodukcija te slike te tako i tamo, na drugom kraju svijeta, posijao „sjeme“ te pobožnosti. Jedna je slika izložena na sveučilištu El Salvador i odatle je započelo širenje nove pobožnosti. Nakon što je postao pomoćni biskup Buenos Airesa učvrstio je to štovanje, nastavio posvećivati kapele u Njezinu čast, i služio se slikom kao osobnom posjetnicom, bila je to i sličica koja se dijelila kao uspomena na njegovo biskupsko ređenje. Ta je pobožnost u Buenos Airesu toliko dobro zaživjela da je u 1996. godine, u argentinskoj prijestolnici, u župi San Jose del Talar, posvećena velika oltarna pala Marije razrješiteljice čvorova, a 8 prosinca 2011. tadašnji kardinal Bergoglio uzdignuo je to mjesto na čest Svetišta Gospe razrješiteljice čvorova. Od toga se dana spomen pobožnosti posebno slavi 8. prosinca, i svakog 8. u mjesecu. Pobožnost se strelovitom brzinom proširila po cijelom južnoameričkom kontinentu, a molitve devetnice koja se danas koriste djelo su župnika župe San Juan Bautista, oca Juana Ramona Celeira, koji je vidjevši neprestani priljev vjernika odlučio napisati devetnicu kako bi pomogao ljudima.

U Knjizi je detaljno opisana slika s teološkim značenjima simbola koje prikazuje. Pojam čvora povezuje se sa riječima sv. Ireneja „čvor Evine neposlušnosti bio je razriješen Marijinom poslušnošću, što je Eva svezala nevjerom, to je Djevica Marija razriješila vjerom“ (sv. Irenej, *Adversus haereses*), jer je „bila poslušna, postala je uzrok Spasenja sebi i svome rodu“ (*Adversus haereses*).

Knjiga, osim molitve devetnice donosi krunicu i litanije, te druge prigodne molitve Mariji razrješiteljici čvorova različitih autora.

Riječ „čvor“ odnosi se na sve one probleme s kojim se često godinama nosimo i ne znamo kako ih riješiti; na sve one grijehе koji nas drže okovanim i koji nam onemogućavaju da prihvativmo Boga u naš život, i da pohitimo u njegov zagrljaj poput djece; na svu onu gorčinu koja nam otežava da se volimo ponizno i iskreno u našim obiteljima i koja onemogućava

ostvarenje Isusove zapovijedi: „Kao što sam ja ljubio vas, i vi ljubite jedni druge.“ (usp. Iv 13, 43).

Knjižica donosi pripovijest kako je nastala pobožnost Mariji razrješiteljici čvorova u Njemačkoj. Plemeniti Wolfgang Langenmantel vjenčao se sa Sophie Imhoff 1612. godine, no nakon nekoliko godina brak je ušao u krizu i razmišljao je da se rastavi. Za savjet se obratio isusovcu ocu Jakobu Remu u samostanu St. Peter am Perlach u mjestu Ingoldstadt (sedamdesetak kilometara od Augsburga). Pater Rem odlučio je za taj slučaj moliti se Djevici Mariji zazivanoj kao „Majka triput predivna.“ Plemić je posjetio samostan četiri puta u naredna četiri tjedna i u njegovoj obiteljskoj situaciji dogodio se pozitivan obrat. Posljednje subote u mjesecu, 28. rujna 1615., dok je otac Rem molio pred likom BDM u samostanskoj kapeli, za vrijeme svečanog čina podigao je vjenčanu vrpcu supružnika Langenmantel i raspleli su se svi čvorovi. Vraca koja se spominje odnosi se na posebnu tradiciju onoga doba: na dan vjenčanja svakome od mlađenaca poklanjala se jedna vrpcu, te se polagala na sjedinjene ruke mlađenaca kao simbol ženidbenog veza koji će ih ujediniti za čitav život. Nakon toga Wolfgang i Sophie razriješili su poteškoće i brak je spašen. Njihov sin Hieronimus, postavši kanonik crkve sv. Petra u Augsburgu, odlučio je posvetiti jednu od crkvenih kapela tom događaju te je tako slikar Johann Melchior Georg Schmidtner ostvario jedinstvenu i sugestivnu sliku Marije „koja razrješuje čvorove sa pojasa zajedničkog života“.

IN MEMORIAM:

Vlč. Antun Merlić

U utorak, 28. siječnja 2014. godine, u Svećeničkom domu Betanija u Puli, u 90. godini života preminuo je svećenik Porečke i Pulsko biskupije vlč. Antun Merlić.

Vlč. Merlić rođen je u selu Perci, nedaleko Buzeta 30. studenoga 1924. godine, kao treće dijete Josipa i Marije r. Podreka. Kršten je u mjestu Črnica u župnoj crkvi Sv. Roka, 15. prosinca iste godine. Sakrament sv. Potvrde primio je 1935. godine u Buzetu. Osnovnu školu pohađao je u Črnici, a srednju školu u Kopru. Godinu vojnog roka odslužio je u Sarajevu 1949/1950 godine. Nakon završenog filozofsko-teološkog studija u Gorici za đakona je zaređen u veljači 1947. po rukama nadbiskupa goričkog nadbiskupa Carla Margottija, a za svećenika ga je u Trstu 22. ožujka 1947. godine zaredio tršćansko-koparski biskup Antonio Santin. Kao mladomisnik, 1947. godine imenovan je župnim vikarom u Čepiću. Godinu kasnije postaje župnik u Šumberu i Sv. Martinu u Labinskem dekanatu, a nakon toga, 1951. preuzima još i župe Labin i Raša. Godine 1952. postaje župnik u Pićnu od kuda excurrendo upravlja i župom Gračišće. U to vrijeme biva pozvan na vojne vježbe, nakon čega je proveo šest mjeseci u vojnom zatvoru. Po povratku preuzima kao župnik ili upravitelj razne župe u Umaško – Oprtaljskom dekanatu. Godine 1964. imenovan je župnikom na Starom Pazinu i započinje predavati razne predmete u Pazinskom Sjemeništu. Župnik u župama Draguć i Račice postao je 1979. Obzirom na završeni studij prava u Ljubljani, kao diplomirani pravnik godine 1985. imenovan je pravnim savjetnikom u Biskupiji. Bio je član Svećeničkog vijeća. Zadnje župe gdje je bio na službi bile su Lanišće, Brest i Slum koje je preuzeo 1993. U kolovozu 2006. godine razriješen je svih župa, no ostao je živjeti u župnoj kući u Lanišću do 2008. godine kada seli u Svećenički dom Betanija u Puli.

Vlč. Merlića će zasigurno pamtiti vjernici u župama gdje je djelovao na dobrobit ljudi i Bogu na slavu, no on će na poseban način ostati u sjećanju svima onima koji su posjetili Lanišće u vremenu kada je on тамо bio župnik. Vlč. Merlić je neumorno dočekivao grupe hodočasnika, uvodio bi ih u lanišku župnu crkvu sv. Kancija, Kancijana i Kancijanile i već tu bi započeo pripovijedati o događaju ubojstva bl. Miroslava Bulešića, ali na jedan svoj jedinstven, osebujan način. Nastavak tih nemilih zbivanja isprijevio bi u župnoj kući, u uredu, na mjestu ubojstva, prikazujući to riječima na tako živopisan način da bi hodočasnici još dugo pamtili slike koje im je uspio dočarati.

Sprovodna misa i oproštaj od pokojnika bio je u četvrtak, 30. siječnja 2014. godine u župnoj crkvi u Lanišću. Sprovod je bio istog dana na groblju rodne župe pokojnika u Črnici.

Sprovodnu koncelebriranu misu je predvodio mons. Ivan Milovan, biskup u miru, a biskup ordinarij mons. Dražen Kutleša je propovijedao. Na temelju pročitanog Matejevog evanđelja o posljednjem судu Biskup je istaknuo potrebu da se pred Sucem svi pojavimo bogati dobrim djelima. Pokojnik je kroz dugi niz godina kao svećenik brinuo za duhovno dobro povjerenih mu duša, poučavanjem, dijeljenjem sakramenata i vođenjem naroda Bogu. Bio je postojan i nepokolebljiv i u teškim vremenima. Mi i sada, dok zahvaljujemo Bogu za dar ovog svećenika, upućujemo mu i molitve za njega da mu Gospodin bude nagrada za sva dobra koja je činio.

Na kraju misnog slavlja mons. Vilim Grbac, generalni vikar Biskupije je kratko govorio o životu i djelovanju pokojnog svećenika. Još se od pokojnika u ime župe Lanišće oprostila i Marija Žmak.

Sprovod u Črnici je vodio mons. Vilim Grbac. Osim župljana iz Lanišća na sprovod je došlo i mnogo vjernika iz drugih župa u kojima je pokojnik djelovao.

Počivao u miru Božjem!